

**ELEKTRİK
MÜHENDİSLERİ
ODASI (17. dönem)
XVIII.
GENEL
KURULU**

**ÇALIŞMA
RAPORU**

19-20 Şubat 1972
Türk Standardlar Enstitüsü
Konferans Salonu
Ankara

Kayıplarımızı Saygı İle Anarız

Ahmet ALKAN

Vural PEKGENÇ

Sabah YİĞİT

Abdülkadir DOĞAN

Celal DEMİRAG

Aydın HELVACI

ODA
ORGANLARI
(1971 YILI)

Oda Yönetim Kurulu

- Başkan : Latif KARADAĞ
II. Başkan : Metin Oruç BEŞTEPE
Sekreter Üye : Kaya NOMALER
(Aybars UNGAN - 5.11.1971'e kadar)
Muhasip Üye : Yalçın SARAÇOĞLU
Üye : Rıza AKCAN
(İbrahim MERAL - 26.3.1971'e kadar)
Üye : Sırrı ERKAN
(Cemil Sait ERDEMLİ - 26.3.1971'e kadar)
Üye : Kaya NOMALER
(Ayhan SÜSLER - 26.3.1971'e kadar)

Onur Kurulu

Ali Galip MUTDOĞAN
Hacim KAMOY
Güney GÖNENÇ
Halil EKER
Cahit DALOKAY

Denetleme Kurulu

Lütfi AKKAN
Aydın ERSAK
Tanju ÖZKAYALI
(Zeki Turgut TİMURTAŞ)
(Ertaş ÇAPÇI)

İstanbul Şube Yönetim Kurulu

Başkan : Muammer ÖNOL
II. Başkan : Mehmet SİRMAY
Sekreter üye : Toğan GÜÇSELİ
Muhasip üye : Vecihi OLUT
Üye : Sait SUN
Üye : Erol AÇIKGÖZ
Üye : Nuri KURŞUNOĞLU
(Adil TAHTACI)

İzmir Şube Yönetim Kurulu

Başkan : Ergun ELGİN
II. Başkan : Yüksel LEVENTOĞLU
Sekreter üye : Altan BAŞARAN
Muhasip üye : Erdem GÜLMEZOĞLU
Üye : İsmail TOROS
Üye : Onur TAŞKENT
Üye : Fahrettin SELÇİK

Temsilcilikler :

Adana : Fehmi MISTIK
Aydın : Ali SONBAŞAK
Erzurum : Aykut MURADOĞLU
Eskişehir : İsmet ERORTA
Bursa : Süreyya AYDIN
İzmit : Suat HAZAR

Komisyonlarda Çalışan Üyelerimiz

Kayıt, Meslekî Ahlâk ve Haysiyet Komisyonu

Nazif TEPEDELENLİOĞLU
Teoman DURAL
Ahmet VAROL
Tulay KOZACIOĞLU

Yayın Kurulu

M. Burhanettin KAÇMAZ
Güney GÖNENÇ
Selçuk ŞAHİN
Cevdet AYDEMİR
Bekir ÖZGİRGIN

Elektrik Santral ve Tesis Kab. Ait Talimatname Komisyonu

Mehmet ERDEMİR
Halit TEKELİ
Hüseyin PEKİN
Ekrem ABBASZADE
Güner ATAN
Erdoğan GÜNER

Devlet Proje Ofisi Komisyonu

Mücteba BUHARALILAR
Hüseyin PEKİN
Korkut ÖNGÜN
Mehmet ERDEMİR
Halil EKER

T.E.K. Kanununda Yapılacak Değişiklikler Komisyonu

Halil EKER
Niyazi TAŞKAN
Bekir ÖZGİRGIN
Esen ERGİN

Anket Değerlendirme Komisyonu

Esen ERGİN
Sırrı ERKAN
İlker LÖKER

Mevzuat Komisyonu

Halil EKER
Tulay KOZACIOĞLU
Necmettin İYİCİOĞLU

Jübile Komisyonu

Niyazi TAŞKAN
İlker LÖKER
Esen ERGİN

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
Onsöz	9
BÖLÜM I	
YÖNETİM KURULU ÇALIŞMALARI	
Merkez Yönetim Kurulu Çalışmaları	13
BÖLÜM II	
ŞUBELER ve TEMSİLCİLİKLERİN ÇALIŞMALARI	
E.M.O. İstanbul Şubesi 1971 yılı Çalışma Raporu	29
E.M.O. İzmir Şubesi 1971 yılı Çalışma Raporu	51
E.M.O. Adana Temsilciliği Çalışmaları	74
E.M.O. Eskişehir Temsilciliği Çalışmaları	76
BÖLÜM III	
MALÎ RAPOR	
Malî Hususlar	79
E.M.O. 31.12.1971 Tarihli Mizan:	81
E.M.O. 31.12.1971 İtibariyle Bilânçosu	86 - 87
1972 Yılı Bütçe Gerekçesi	89
Gelir Tahmini	92
Gider Tahmini	93
Denetleme Kurulu Raporu	94
BÖLÜM IV	
ÖNERİ ve DİLEKLER	
Keban Barajı ve Hidroelektrik Tesisleri	99
Elektrik İç Tesisat Projeleri	100
Santral ve Tesislerinin Kabul Yönetmeliğinde Yapılması Düşünülen Değişiklikler Hakkındaki E.M.O. İhtisas Komisyonu Raporu	102
TEK Kanunu'nun Değiştirilmesi Hakkında E.M.O. Görüşü	107
İzmir Şubemizin Kat Sorunu	109
BÖLÜM V	
EKLER	111
BÖLÜM VI	
BASIN BİLDİRİLERİ	123

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
XVIII. GENEL KURULU

İhlamur Sokak 10/1 Yenışehir — ANKARA
Tel : 12 76 60

Sayın Üyemiz,

Odamızın XVIII. Olağan Genel Kurulu 19 Şubat 1972 Cumartesi günü saat 14.30'da Türk Standardları Enstitüsü'nde başlayıp Pazar günü de devam edecektir.

Oda kimlik kartınızla birlikte katılmanızı rica ederiz.

Saygılarımızla

YÖNETİM KURULU

G Ü N D E M :

1. Açılış
2. Başkanlık divanı seçimi
3. İstiklâl Marşı ve Saygı duruşu
4. Anıt Kabre çelenk koyacak temsilcilerin seçimi
5. Davetliler konuşmaları
6. Oda ve Şube Başkanlarının konuşması
7. Oy Sayım Kurulu seçimi
8. Komisyon seçimleri
9. Çalışma Raporunun okunması
10. Denetçiler Raporunun okunması
11. Raporların görüşülmesi
12. Yönetim Kurulunun malî ve idarî aklanması
13. Denetçilerin aklanması
14. Komisyon Raporlarının okunması ve görüşülmesi
15. Dilekler
16. Seçimler.
 - a) Oda Yönetim Kurulu
 - b) Denetçiler Kurulu
 - c) T. Mühendis ve Mimar Odaları Birliği delegasyonu (100 üye)
 - d) T. Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yönetim Kurulu üye adayları (3)
 - e) T. Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Genel Sekreter adayı (1)
 - f) T. Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Denetçiler Kurulu adayları (2)

Ö N S Ö Z

Sayın Üyelerimiz,

17. çalışma döneminin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Olayları bir bütün içinde, birbirleri ile ilintili olarak incelemek ve yorumları bu temele dayandırmak sorunlara ve çözümlerine ışık tutacaktır.

Geçtiğimiz yıl ülkemiz buhranlı günler yaşamış, üç kabine değişikliği olmuş, 1961 Anayasası tadil edilmiştir.

Bu olaylar bütün kesimleri etkilemiş, biz teknik elemanların haklarını savunan TEKSEN kapatılmıştır. Bu gelişmeler sırasında Odamız yurt ve meslek sorunları ile ilgili görüşlerini kamu oyuna açıklamış ve ilgililere duyurmuştur.

Teknik elemanların düşürüldükleri durumu bu koşullarda yadırgamamak gerekir. 657 sayılı Kanun ile yoksullaşma sürecine giren teknik elemanlar büyük bir bunalım içindedirler. Kalkınmadan söz edilen bir ülkede teknik elemanların ekonomik, sosyal ve demokratik hakları verilmeden yatırımların gerçekleştirilme olanağı yoktur, bilim böyle söylemektedir, bundan da en büyük zararı yurdumuz ve halkımız görecektir.

Bilindiği gibi Özel Yüksel Okul mezunları Odamıza kayıt edilmemekte idi. Bunun nedeni Genel Kurul kararı idi ve bu konuya ilişkin uzun çalışmalar sonucu Anayasa Mahkemesi savunduğumuz görüş doğrultusunda karar verdi. Bizler daha önce de açıklandığı gibi Özel Yüksek Okul öğrencilerine değil, «Eğitim Tüccarlığı» na karşı idik. Her ne kadar Özel Yüksek Okullar, Anayasa mahkemesi kararı gereğince Eğitim Tüccarları elinden kurtarılmış ise de, bu okullarda gerekli eğitim düzeyine ulaşamamıştır.

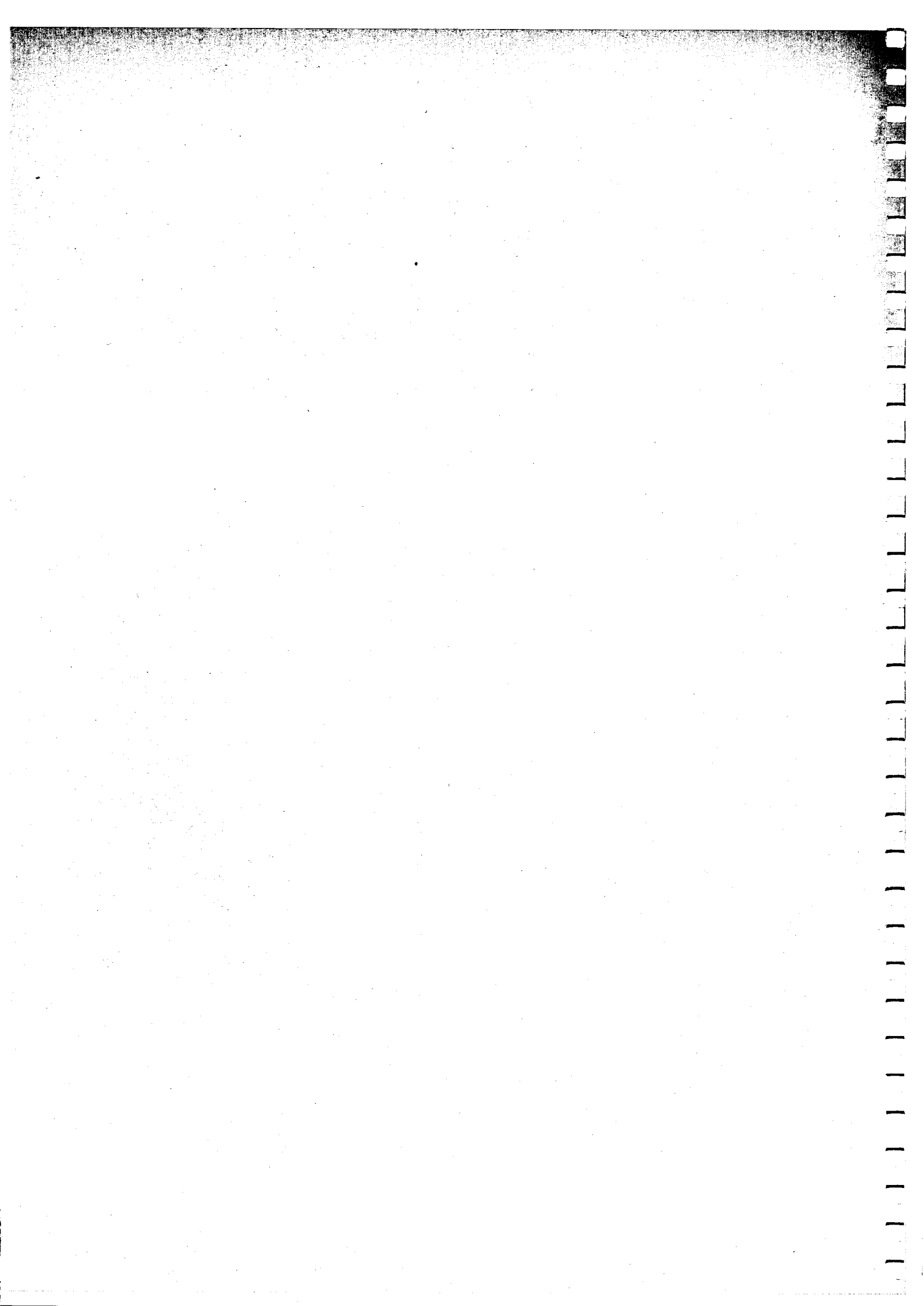
Yönetim Kurulumuz Özel Yüksek Okul mezunlarını yeni koşullar ışığında Odaya kayıt etmeye karar vermiş ve Odamız'dan tedbir kalktıktan sonra uygulamaya geçilmiştir.

Kısa bir zaman önce normal çalışma düzenine giren Odamız bilinen engellemeler sonucu, ön çalışmalarına başlamış olmasına rağmen Teknik Kongre'yi gerçekleştirme olanağını bulamamıştır.

Yönetim Kurulumuz üyelerin, teknik yönden gerekli bilgiler ile techiz edilmesine yardımcı olmak amacı ile çaba harcanması gerektiği görüşündedir. Bu nedenle Ankara'daki çeşitli kuruluşlarda çalışan üyelerimizin katılacağı dizi teknik konferanslar düzenlemeyi uygun gördük. Arzuladığınız ya da arzuladığımız çalışmaları yapamamanın üzüntüsünü duyuyoruz. Ancak, bunun nedenleri hepimizce bilinmektedir.

Yurt ve meslek sorunlarına etkinlikle eğilecek bir yönetim kurulu oluşturacağınıza güveniyoruz.

Saygılarımızla,
YÖNETİM KURULU

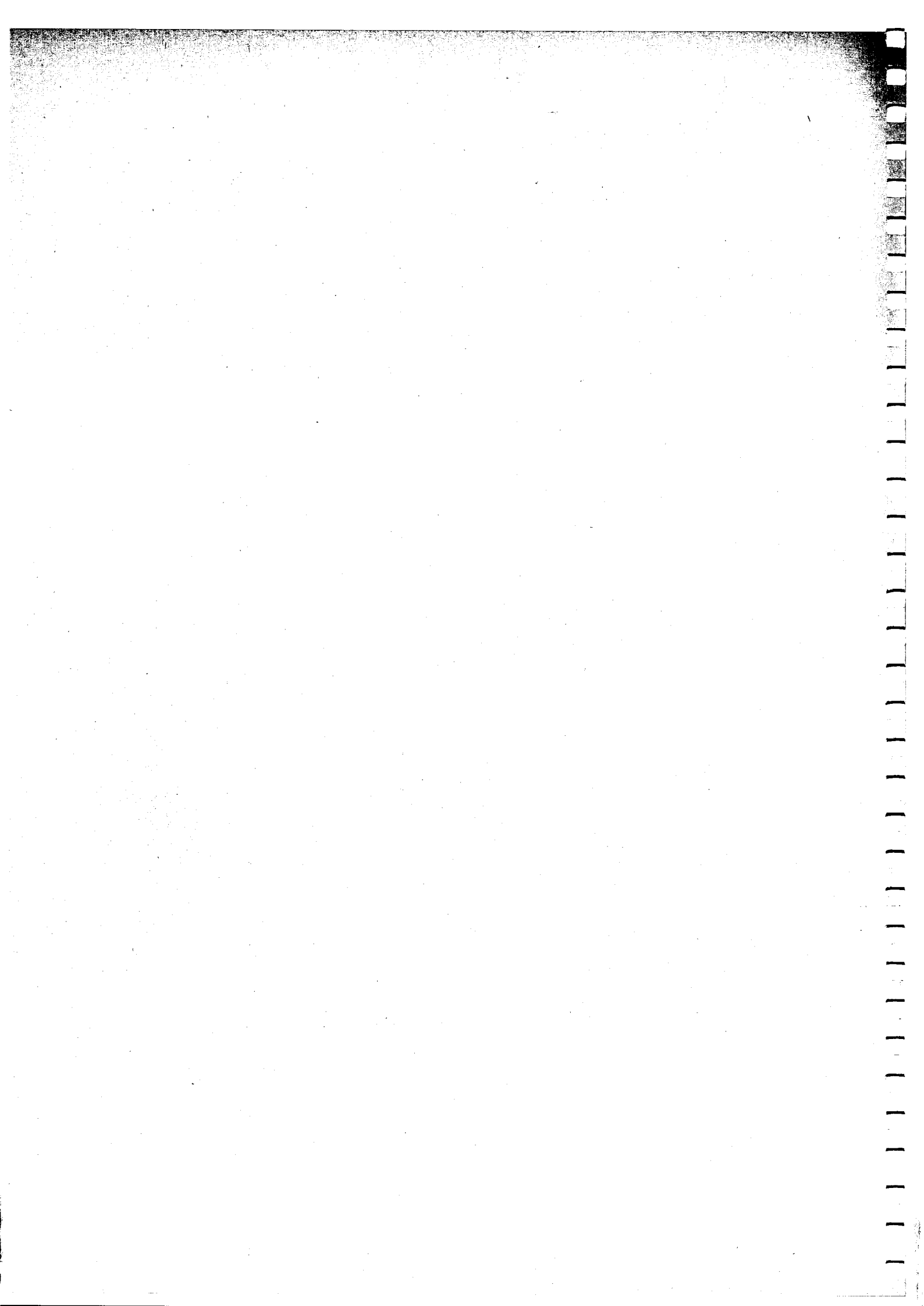

BÖLÜM: I

Yönetim

Kurulu

Çalışmaları

Merkez Yönetim Kurulu Çalışmaları

(1.3.1971 — 3.8.1971), (26.10.1971 — 19.2.1972)

XVII. Genel Kurul tarafından görevlendirilen Yönetim Kurulumuz 1 Mart 1971 tarihinden 20 Ocak 1972 tarihine kadar 28 toplantı yapmıştır. Bu toplantılara üyelerin katılma sayısı şöyledir :

Latif Karadağ	20
Metin Oruç Beştepe	21
Aybars Ungan	19
Yalçın Saracoğlu	25
Rıza Akcan	21
Kaya Nomaler	15
Sırrı Erkan	17
Ayhan Süsler	1
C. Sait Erdemli	1
İbrahim Meral	1

XVII. Genel Kurul'da Yönetim Kurulu'na seçilen Ayhan Süsler, İbrahim Meral, ve Cemil Sait Erdemli, üst üste 3 Yönetim Kurulu toplantısına mazeretsiz olarak katılmamış ve Odamız Yönetmeliği 34. maddesi gereğince üyelikten çekilmiş sayılarak Yönetim Kurulu'na 26.3.1971 tarihinden itibaren Rıza Akcan, Sırrı Erkan ve Kaya Nomaler getirilmişlerdir.

TEKSEN, SENDİKAL EYLEM VE TÜTEB

Geçen yıl, kamu kesiminde çalışan 30.000 teknik eleman için şüphesiz çok karamsar bir yıl olmuştur. Bütün tepki ve direnişlerimize rağmen zorla yeni Personel Kanunu kapsamına alınan, «hizmet» yerine «değer» üretmek suretiyle doğrudan doğruya ülke ekonomisine katkıda buldukları halde memur statüsünde çalışmaya mecbur edilen teknik elemanların sosyal ve demokratik hakları da bu arada kısıtlanmıştır. Ayrıca, ekonomik olanaklar bakımından da büyük kayıplara uğratılmış olan kamu kesimi teknik elemanlarının Personel Kanunu kapsamına alınmaları çok olumsuz gelişmelere yol açmıştır. Söz gelimi, elektrik mühendisleri arasında yapı-

lan anket sonuçlarına göre, ankete cevap verenlerden % 35'i meslek dışı bile olsa, % 41'i de meslekleri ile ilgili (toplam % 76) olarak çalışmak üzere yurt dışına çıkmak istemektedirler. Kanunun uygulanmasından sonra % 70'inin net gelirinde azalma olmuştur. Kaldı ki gelirler sabit kalmış olsa dahi bir yıl içindeki fiyat artışları üyelerimizin alım güçlerini fiilen azaltma durumundadır. Bu arada, yine kamu kesiminde çalışan üyelerimizin % 61'inin asgari geçim endeksinin altında bir ücret aldıkları da göz önünde tutulursa, bütün bilimsel ve objektif verilere rağmen somut talep ve isteklerin dikkate alınmamasının doğurduğu sonuçlardan, elektrik mühendislerinin ne denli huzursuz olduklarını anlamak hiç de güç olmayacaktır.

Yönetim Kurulu'muz yukarıda kısaca izahını yaptığımız ortamda yönetimi devralmıştır. Bu dönemde, geçen yıl olduğu gibi Teknik Personel Sendikası (TEKSEN) çalışmalarını pek çok konuda, özellikle kamu kuruluşlarında çalışan teknik elemanların değişik bir personel statüsünde istihdam edilmesi ve yan ödemeler gibi sorunlarda, Oda çalışmalarından ayrılmaz bir bütün olarak ortaya çıkmıştır. TEKSEN bir-bir buçuk yıl kadar kısa bir çalışma süresi içinde yurdun her yanında güçlenerek 5000'i aşan bir kitleyi örgütlemeyi başarmış ve yalnız üyelerinin değil bütün teknik elemanların ortak sorunlarıyla yakından ilgilenerek, ama örgütün gücü oranında etkin bir mücadeleye girişmiştir. Odamızın TEKSEN ve diğer Odalarla birlikte yürüttüğü çalışmaları şöyle özetlemek mümkündür :

— «İş gücü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları konusunda teknik eleman kuruluşlarının görüşleri» olarak Bakanlar Kurulu'na bir muhtıra ile birlikte yan ödemeler tasarısı verilmiştir. Muhtırada teknik elemanların 657 ve 1327 sayılı Devlet Personel Ka-

nunu kapsamına alınmasıyla uğranılacak zararların kaçınılmaz olduğu belirtilmekte, kanunun intibaklar konusunda doğurduğu anormalliklerin düzeltilmesi için :

(1) Teminindeki güçlük,

(2) İş gücünün,

(3) İş riski zamlarının geciktirilmeden ve belirli esaslar dahilinde verilmesi istenmektedir. Tasarıda, hükümetin ilk tasarısından farklı olarak puanlama esası getirilmiş, puanlamada makam yerine fonksiyon ve verimlilik kriteri baz alınmıştır. Yetkililer tarafından daha sonra hazırlanan tasarıda puanlama esası kabul edilmekle beraber tatminkâr olamamış ve bu haliyle uygulanma olanağı bulunamamış veya bulunmak istenmemiştir.

— TEKSEN'in Mayıs ayı içinde yatırımcı bakanlara verdiği bir çalışmada teknik personel statüsünde sağlanması gereken prensipler saptanmış, bir diğer çalışmada da 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun uygulanmasından ve kanun bünyesinden doğan aksaklıklar ortaya konmuştur.

TEKSEN bu dönemde sesini duyurabilecek duruma gelmiş güçlü bir örgüt olarak görünüyordu. Ancak, Anayasa'nın 46'ncı maddesinin değiştirilerek kamu kesiminde çalışanların sendika kurma hakkının kaldırılması üzerine TEKSEN'in faaliyetlerini durdurmak zorunda kalması teknik elemanların örgütsüz bırakılması gibi bir durum yaratmıştır. Daha sonra meslek odalarının da desteğini kazanan Türkiye Teknik Elemanlar Birliği (TÜTEB) işte bu sırada kurulmuş, yeniden teknik elemanların örgütlenmesi için faaliyetlerine başlamıştır. TÜTEB, «güç birlikten doğar» sloganıyla ortaya çıkarken «Anayasa'nın öngördüğü yollarla demokratik mücadelede yurtsever ve haklı sesimizi en etkin bir biçimde duyurmaya kararlıyız» demektedir. Gerçekten, TÜTEB amacını, teknik elemanlar arasında birliği sağlamak, teknik elemanların haklarını savunmak ve sorunları ile ilgili çalışmalar yapmak şeklinde belirlemiştir. Daha sonra Türkiye Teknik Elemanlar Derneği (TÜTED) olarak isim değiştiren örgüt, bugün için büyük sorunlarla karşı karşıyadır. Kendi örgüt-

lenme sorununu çözümlenememiştir ve büyük bir mali sıkıntı içindedir. Burada, TÜTED'in faaliyeti olarak ancak, bütün Meslek Odalarıyla birlikte yürütülen Teknik Eleman Anketi ve değerlendirilmesinden söz edebileceğiz. Kısa bir süre sonra yayın yapma olanağını kazanağını umduğumuz TÜTED'i gerek Elektrik Mühendisleri Odası gerekse bütün elektrik mühendisleri olarak desteklemeli, üye sayısını arttırmalıyız. Unutmayalım ki teknik elemanlar olarak sorunlarımız ortaktır ve bu sorunlara bir örgüt çevresinde bütünleşerek çözüm aradığımız ölçüde başarılı olabiliriz.

ELEKTRİK İÇ TESİSAT PROJELERİ VE YETKİLİ ELEKTRİKÇİLER HAKKINDA YÖNETMELİK ÜZERİNDE ÇALIŞMALAR

Yönetim Kurulunun uzun Elektrik Mühendisliği ile ilgili Yönetmeliklerdeki değişik uygulamaları birleştirme ve ortak uygulama yaratma çalışmaları bu yıl da (Kasım - Ocak arası gibi iki kısa ay için) yoğun bir şekilde yürütüldü. Amacımız bütün Yurtta elektrik iç tesisat projelerinin ortak özelliklerle uygulanmasını sağlamaktır. Ne var ki, bu; Yönetim Kurulu'muzun normal şartlarda ve tam yıl olarak çalışması ile ancak gerçekleştirilebilirdi. Çünkü yurdumuzda elektrik iç tesisat proje işi en az 67 değişik biçimde uygulanmaktadır. EGO, Ankara gibi ikinci büyük ve gelişmiş bir ildeki yapıların elektrik iç tesisat projesine, proje değil de «FORMÜL» demektedir. Böyle bir kavram karışıklığı yaratarak «FORMÜL'ü mühendis değil elektrikçi yapar, mühendis proje yapar» demagojisini yutturmaya çalışmaktadır. Falanca ilin belediyesi mühendis bulamadığından yakınmakta, «bir yapıda çok az önem taşıyan» (!) elektrik iç tesisat projesi için elektrik mühendisi şartını kabullenmemektedir. Örnekleri, çevreniz belediyelerinde gördüğünüz kadar arttırabilirsiniz.

Bütün bu farklı uygulamaları ortadan kaldırmak, yurt şartlarına en uygun uygulama biçimini bulmak, halen elektrik iç tesisat proje işini hasbelkader yapmakta olan «fen adamı» meslektaşlarımızın kazancını ellerinden almak gibi bir suçlamaya hedef olmamak için çok dikkatli, titiz bir çalışma yapmak ge-

rektiğine inandık. Ne var ki normal çalışma şartlarına ancak 5 Kasım 1971'de kavuşabildik. Ocak da, şubeierimizin genel kurul ayı olduğundan, ne denli kısa bir süre içinde bu çalışmayı sürdürmek zorunda kaldığımızı siz üyelerimizin anlayışına bırakırız.

Bununla birlikte «Şartlar şu idi» diye hiç bir çalışma yapmamak da düşünülemezdi. En azından yürürlükteki kanun ve yönetmeliklerin, bu konuda aksayan hükümleri pek çok da olsa, uygulanmasına uğraşmalıydık. Bu düşünce ile, önce Ankara Belediye Başkanı ve İmar Müdürüyle, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndaki bu konunun yetkilisi üyelerimizle, EGO Genel Müdürüyle Kasım ayında çeşitli görüşmelerde bulunduk. Bakanlık dışındaki kuruluşlardan görüşümüzün paylaşıldığına ya da soruna çözüm getirecek olumlu bir çabaya raslamak mümkün olmadı. Bunun da başlıca nedeni, politik tutumdu.

Artık, örneğini aşağıda gördüğünüz, asıl amacı Savcılıklar, Adalet, İşçileri ve İmar-İskan Bakanlıklarını harekete geçirmeyi hedef alan uyarıdan başka yapacak şey kalmamıştı.

« 15.12.1971
520/14 Proje

İlgi :

- a) Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubemizin 7.8.1971 gün ve 633/20 sayılı yazısı.
- b) Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubemizin 5.10.1971 gün ve 646/20 sayılı yazısı.

Bugüne kadar yurdumuzdaki uygulama göstermiştir ki; Belediye sınırları içinde yapılan her türlü inşaatın (konut, fabrika, otel, motel v.s.) elektrik iç tesisatı, şartname ve yönetmeliklere uymamaktadır. Kanımızca bunun nedeni, Belediyelerimizin Kanun ve Yönetmelikleri tam uygulamaması ve Yönetmeliklerde bazı boşluklar bulunmasıdır.

Her konuda olduğu gibi, elektrik mühendisliği ve elektrik tekniğinin de yanlış ve eksik uygulanması, yurdumuz ekonomisini baltalamaktadır.

Yaptığımız çalışma ve araştırmalar sonucu, bu yanlış uygulamanın ortadan kaldırılabilceği kanısındayız.

Bu konuya ilişkin 16.8.1956 tarihinde yayınlanıp 6 ay sonra yürürlüğe giren 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 14. maddesinin ilk paragrafı, aynen :

«Madde 14 — İmar Planları ile bunların Tatbikat Planlarının ve halihazır haritalarının, mimari, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini ihtisas ve iş-tigal mevzularına göre, yüksek mimar, yüksek mühendis, mimar ve mühendisler deruhte ederler» demektedir. Bu açık maddeye rağmen, Bakanlığınızca hazırlanıp, 29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı Resmi Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesinin 5, 6, 7 ve 10. maddeleri değiştirilmiştir. Ancak bu değişiklikler de soruna bir çözüm getirememiştir.

6785 sayılı Kanun'un 14. maddesini işletecek adı geçen yönetmeliğin 5. maddesinin aşağıdaki biçimde değiştirilmesini öneririz :

Madde 5 — Tatbikat projeleri, hesap ve resimleri elektrik mühendis ve yüksek mühendislerince hazırlanıp tasdik ettirilmiş bulunan ışık, asansör, yürüyen merdiven ve elektrik enerjisi ile çalışacak her türlü elektrik iç tesisatının yapılmasını, büyütülmesini ve tamerini elektrik enerjisi dağıtımını yapan Elektrik İşletmesine kayıtlı mühendisler ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Yetki Belgesini haiz yetkili elektrikçiler üzerlerine alabilirler.

Bu değişiklik yapıldığı takdirde yönetmelikteki boşluk ortadan kalkacak, yanlış uygulamalar önlenerek yurdumuz ekonomisine katkıda bulunacak kanısındayız.

Durumun incelenerek Odamıza sonucun bildirilmesini arz ederiz.

Saygılarımızla,
Sekreter Üye

Kaya NOMALER

Dağıtım :

Gereği için : En. ve Tb. Kay. Bak.

Bilgi için :

- Bayındırlık Bakanlığı
- İmar - İskan Bakanlığı
- Ankara Belediye Başkanlığı
- E.G.O. İşletmesi Genel Müdürlüğü
- E.M.O. İstanbul Şubesi Başkanlığı
- E.M.O. İzmir Şubesi Başkanlığı
- E.M.O. Temsilcilikleri

»

«

Tarih : 29.12.1971

Sayı :

Odamız, 6235 ve 7303 sayılı kanunlar gereğince kurulmuş ve bu kanunlar esaslarına göre çalışmaktadır.

Şimdiye kadar yaptığımız çalışmalar, Şube, Temsilci ve üyelarımızden gelen şikâyetler göstermiştir ki; yapılar için Belediyeniz gerek inşaat, gerekse iskân ruhsatı verirken 6785 sayılı İmar Kanunu'nun 14. maddesini elektrik iç tesisatı yönünden uygulamamaktadır.

Bu maddeye göre, belediyeler sınırları içinde inşa edilecek bütün yapıların mimari, statik, betonarme ve tesisat plan, proje, resim ve hesaplarının mesleklerine göre mimar, mühendis, yüksek mimar ve yüksek mühendisler tarafından yapılması gerekir. Yine 6785 sayılı Kanun'un 14. maddesinin ikinci paragrafı, diğer fen adamlarının görev ve sorumluluklarını saptamak üzere bir yönetmelik hazırlanacağını belirtir. Bu yönetmelik İmar ve İskân Bakanlığı'nca hazırlanmış 1 Mart 1960 tarih ve 10445 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmeliğin 18. maddesi, elektrik iç tesisatında çalışacak olan fen adamlarının yetki ve sorumlulukları konusunu, mülga «Elektrik İç Tesisat İşlerinde Serbest Olarak Çalışacaklara Dair Talimatname»ye bırakmıştır. Ancak, 27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanıp yürürlüğe giren, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca hazırlanmış «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik», elektrik iç tesisatı işlerinde çalışacak mühendisler dışındaki fen adamlarının yetki ve sorumluluklarını belirtmiştir.

Yürürlükte olan «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» incelenirse, burada 1., 2., ve 3. Sınıf Ehliyetli yetkili elektrikçilerin proje yapabileceklerine dair her hangi bir hüküm bulunmadığı görülür. Bu yönetmelik sadece; 1., 2. ve 3. Sınıf ehliyetli yetkili elektrikçilerin bizzat yapabilecekleri elektrik iç tesisleri ile işletme ve bakımında çalışabilecekleri elektrik tesislerinin güce ve gerilime göre sınırlarını saptamıştır.

Bütün bunlardan çıkan sonuç :

İnsanın günlük yaşantısı yönünden gıda ve havadan sonra en önemli bir ihtiyaç olan elektrik tesisatı, gerekli Teknik Standardlar ve yetkiye sahip kişilerce projelendirilip yapılmadıkça, ihtiyaç sahiplerinin hayatını daıma tehdit edecektir. Ayrıca böyle durumlarda Yurdumuzun ekonomisine yangın ve malzeme seçimindeki uygunsuzluklar nedeniyle yük olacaktır. Esasen şimdiki Elektrik İç Tesisatı işlerindeki uygulama da maalesef bu şekilde sonuçlanmaktadır.

Kanun ve onun önerisiyle hazırlanıp yürürlüğe giren yönetmelikler en güvenilir, en ekonomik ve en yararlı tesislerin gerçekleştirilmesini hedef alırlar. Amacı bu olan Kanun ve Yönetmelikler elbette yetkili teknik adamlarca derinlemesine incelenip hazırlanır. Bu müeyyidelerin uygulanmaması kanunsuz bir faaliyet olmaktadır.

Bundan böyle Belediye sınırları içindeki yanlış uygulamanın durdurulmasını, 6785 sayılı Kanun'un emrettiği yöndeki uygulama için gerekli görülecek hususlarda bir Kamu Kuruluşu olan Elektrik Mühendisleri Odası'na başvurulmasını Belediyeler'den, bu durumun gerekli küçük belediyelere duyurulup kovuşturulmasını İçişleri Bakanlığı, İmar ve İskân Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Valilikler ve Cumhuriyet Savcılıklarından arz ederiz.

Kaya NOMALER

Sekreter Üye

Dağıtım :

Gereği : Belediyeler
İçişleri Bakanlığı
Valilikler
İmar ve İskân Bakanlığı
Cumhuriyet Savcılıkları

Bilgi : Bayındırlık Bakanlığı
Milli Eğitim Bakanlığı
Adalet Bakanlığı
E.M.O. Şubeleri
E.M.O. Temsilcilikleri »

Çalışma raporunun hazırlıklarını tamamladığımız 20 Ocak 1971 tarihine kadar bu uyarımıza ilişkin ancak bir taleple karşılaştık. Bu talep de Samsun Belediye'sinden oldu. Aşağıda örneğini gördüğümüz yazı, konunun ne denli hafife alındığını açıkça belirlemektedir.

Elektrik Mühendisleri Odası

Izmir Cad. İhlamur Sok. No : 10/1

P. K. 1075 Yenisehir/ANKARA

İLGİ : 29 Aralık 1971 gün ve 580/14 sayılı yazı.

Belediyemiz hudutları ve mücavir sahalarında yapılan; yeni inşaat ilâve ve esaslı tadil işlerinde, yapı ruhsatı almak için Belediye'ye müracaat sırasında, dilekçeye eklenmesi gereken plân, proje ve resimler şehrimiz imar yönetmeliğinin 4.01.'nci maddesinde tâdat edilmiştir.

Mezkûr 4.01.'nci maddenin (C) bendi ise «Gereken hallerde, tesisat plânı, proje ve resimleri» isteneceğine cevaz vermektedir.

Yönetmeliğin açıklamasından da anlaşılacağı üzere, tesisat plânı proje ve resimlerinin aranmasında esas alınması gereken hallerin taktiri Belediyemize tevdi edilmiştir.

Belediyemizce adı geçen yönetmelik hükümlerine riayet edilmektedir.

Durumu bilgilerinize rica ederim.

Muzaffer ARICAN
Belediye Başkanı Mua.

Yönetim Kurulu'muzun çalıştığı ve mahkemece meşru sayıldığı bu dönem içinde, İstanbul Şubemizi bir yıl önce İstanbul Belediyesine yürürlüğe koydurduğu elektrik iç tesisat proje yapımı, vizesi ve fenni mesuliyet uygulamasının yanı sıra, İzmir Şubemiz 8.9.1971 tarihinde ESHOT, Eskişehir temsilciliğimiz Aralık 1971 içinde Eskişehir Belediyesi yetkilileri ve diğer Oda temsilcileriyle birlikte düzenleyip imzaladıkları protokollerle proje yapımı sorununu çözüme kavuşturmuştur. Adana Temsilciliğimiz de konu üzerinde titizlikle çalışmış ve sonuç almak üzeredir.

Fakat; İstanbul, İzmir, Eskişehir ve Adana'da yapılan proje yapım ve fenni mesuliyet protokolleri, içeriğine bakılırsa birbirinden ayrı uygulama özellikleri göstermektedir. Bunun sonucu olarak da üyelerimiz ve diğer fen adamı meslektaşlarımızın haklı görülmesi gereken yeni şikayetleri ortaya çıkmaktadır.

Yurdumuzda elektrik iç tesisat işlerini bir örnek duruma getirmekte yönetici ve uzlaştırıcı rolün Odamıza düştüğü, üyelerimizin konuya titizlikle eğilerek yardımcı olmalarına gerek olduğu inancındayız.

DEVLET ETUD VE PROJE KURUMU

12 marttan sonra kurulan I. Erim Hükümeti döneminde Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından DEVLET PROJE OFİSİ oluşturulmasına ilişkin Oda görüşümüz istenmiş ve komisyon çalışması sonucu saptanan Ek. 1 deki görüşümüz adı geçen Bakanlığa bildirilmişti. Özel ve kamu kesimindeki proje faaliyetlerinin kalkınma plan ve programlarında öngörülen hedeflerin gerisinde kalması ve yetersizlik nedeniyle de, ihtiyaçların zorlamasıyla, birtakım köksüz, gerçek yurt çıkarlarıyla bağdaşmaktan uzak çözümlere gidilmesi zorunluğu özel ve kamu kesimi proje faaliyetlerinin ilke olarak merkezi bir kamu kuruluşu aracılığı ile yürütülmesini ve düzenlenmesini gerekli kılmıştır. Ancak II. Erim Hükümeti tarafından İbugüne kadar iyimser olmamızı sağlayan hiçbir çalışma yapılmamış ve ön çalışmaları tamamlanan Devlet Etüd ve Proje Kurumu kurulmasına ilişkin kanun tasarısı rafa kaldırılmıştır.

YAYIN ÇALIŞMALARI

17. Genel Kurul oyları ile görevli kılınan yönetim kurulumuz, mesleki sorunlara etkin bir biçimde eğilmeyi, meslekdaşlarımızın sosyal, ekonomik ve demokratik haklarını savunmayı en başta gelen görevlerden sayarak işe başladı.

Meslek sorunlarına gerçekçi ve bilimsel bir açıdan bakarak, yayın organımızda bunlara çözümler önerecek Yönetim Kurulumuz daha işin başında bir takım çıkarıcı çevrelerin engellemesiyle karşılaştı. Bu yüzden, tasarlanan ve aralarında örneğin, Türkiye elektronik ve telekomünikasyon sanayii ile ilgili çalışma yapacak olanı da bulunan bir çok komisyon maalesef çalışmalarını yürütemedi. Herşeye rağmen sizlere TEK Kanunu'ndaki değişiklik, Devlet Etüd ve Proje Ofisi ve Teknik Eleman Anketi Komisyonlarının çalışmalarını sunabildik.

Üyelerimizi yakından ilgilendiren, fakat; her zaman olduğu gibi yönetimin ilgisizliğinden ve Personel Kanunu ile başlatılıp, kalkınma çabalarında teknik gücün birinci derecedeki önemini hiçe sayma politikasından dolayı, 1971 yılı Bütçe Kanunu'nda yer almasına rağmen bir yılan hikayesine dönen ve hâlâ da afyon gibi yutturulmaya çalışılan Yan Ödemeler konusuna da sütunlarımızda yer vermeye çalıştık.

İş güçlüğü, iş riski ve teminindeki güçlük zamları konusunda teknik eleman kuruluşları ile birlikte yapılan görüşmeler ve Bakanlar Kurulu'na arz edilen görüşleri dergimizde yayınladık. Ayrıca bu konuda sizlere bazı bakanlarca hazırlanan bir taslağı ve bu taslak üzerindeki diğer bazı görüş ve eleştirileri sunduk.

Daima yurt sorunları ile meslek sorunlarımızın birbirine bağlı bulunduğunu ve meslek sorunlarımızın yurt sorunlarından bağımsız olarak çözümlenemeyeceğini, bu nedenle de birleşmemiz gerektiğini savunduk. Türkiye Teknik Elemanlar Derneği, böyle bir birliği sağlayacak kuruluştur. Sizlere, her türlü ülke kaynaklarının ve teknik elemanların sömürüsüne, yabancı teknik hizmet ithaline, kamu kaynaklarını verimli ve üretken olmayan yatırımlarla tüketilmesine ve gittikçe artan

hayat pahalılığına karşı çıkan bu kuruluşun çağrısını ve tüzüğünü yayınlamayı bir görev saydık.

Bu yıl Bilişim Özel Sayısı çıkartmamız da faaliyetlerimiz arasında. Meslekdaşlarımızın teknik bilgilerinde büyük bir eksikliği doldurduğunu tahmin ettiğimiz bu sayı hakkında 1972 Varlık Yılığında şöyle söz ediliyor: «...Bilimsel ve Teknik konuların işlenişinde bile Türkçenin olanaklarını yoklama, dilimizin kendi öz deyimlerini kullanma eğilimi uyanmıştır. Bir örneğe bağlayalım bu gözlemimizi. Bilgisayar, bilgiişlem ve bilişim sözcükleri, dilimizde son yıllarda oluşmuş kavramların karşılıklarıdır. Daha doğrusu belirli teknik konularla ilgili terimlerdir bunlar. Elektrik Mühendisleri Odası'nın aylık yayın organı olan **Elektrik Mühendisliği** dergisinde bu kavramlar şöyle tanıtılıyor:...»

Türlü güçlükler içerisinde çıkarılan yayın organımızda, sanki eğilecek başka sosyal, teknik ve ekonomik sorun yokmuş gibi yer ayırmak zorunda kaldığımız ve şimdi tekrar sözetmekten gerçekten usanç duyduğumuz iki konu daha vardı: Eski yöneticilerimizin tutuklanmaları ve lehimize sonuçlanan hepimizin iyi bildiği dava ile ilgili kararlar. Ama şu da var ki, bu kararlar, kişisel çıkarlarını her zaman yurt çıkarlarından üstün tutmuş ve ülkemizi bu döneme kadar getirmiş bulunan zihniyetin temsilcilerine karşı ne denli haklı olduğumuzu kanıtlayan belgelerdi. Sanırsız bu belgeleri yayınlamak da en doğal hakkımızdı.

ÖZEL YÜKSEK OKULLAR ÜZERİNE

Özel Yüksek Okullar (ÖYO) 1960 sonrasında 625 sayılı kanunla ortaya çıkan, az gelişmişliğin bir sonucu olan bozuk ve geri eğitim düzenini fırsat bilen soyguncuların kurduğu sömürü çarklarıdır. Eğitim görevini yerine getiremeyen devrin iktidarlarınca, onlara göbekten bağlı çıkar çevrelerine sağlanan bu fırsat on yıl içinde sayıları hızla yükselen ÖYO'ların kurulması ve binlerce öğrenci ailelerinin güçlüğüyle sağladığı paraların ÖYO patronlarının cebine girmesiyle sonuçlanmıştır.

Bu dönemde, içinde Odamızın da bulunduğu ilerici güçler ÖYO patronlarının sömürü-

süne karşı çıkmış, ÖYO'ların devletleştirilmesini savunmuşlardır. Nitekim bu çabalar sonunda Anayasa Mahkemesi 12 Ocak 1971 tarihli gerekçeli kararını yayınlamıştır. Anayasa Mahkemesi ÖYO'ları :

- Bilimsel ve yönetsel özerklikleri bulunmadığı,
- Bu kurumlarda yansız ve nitelikli eğitim yapılamayacağı,
- Devletin kilit noktalarında görev yüklenecek yansızlıkta ve nitelikte elemanların bu okullarda yetiştirilemeyeceği,
- Kâr amacı güden ticari yapıdaki kuruluşlar oldukları,
- HALKIN EĞİTİM VE ÖĞRETİM İHTİYACININ SAĞLANMASININ DEVLETİN BAŞTA GELEN ÖDEVLERİNDEN OLMASI

gerekçeleriyle Anayasaya aykırı bulmuş, bu okulların kurulmasına ve meşrulaştırılmasına olanak sağlayan 625 sayılı kanunun temel maddelerini iptal etmiştir.

Anayasa mahkemesinin kararı uyarınca geçtiğimiz dönemde ÖYO'larla ilgili yeni 1472 sayılı kanun getirilmiştir. Bu kanunun getirdiği değişikliklere Anayasa Mahkemesinin gerekçeli kararı ışığında göz atmak ÖYO'ın nasıl devletleştirildiklerini (!) ortaya serecektir.

1472 sayılı kanun,

- Bilimsel ve yönetsel özerlikle ilgili iptal gerekçesini karşılamayarak
- Üniversiteler, yönetimlerini kendi seçtikleri organlar aracılığıyla yürüttükleri halde bu okulların yönetimini Milli Eğitim Bakanlığına bağlı bir koordinasyon kurumuna bırakarak,
- Yansız ve nitelikli eğitim yapmadıkları Senato araştırma komisyonunca bile saptanmış olan bu kurumların devamını sağlayarak,
- Paralı yüksek eğitimi öngörerek, ilerici güçlerin savunduğu görüşleri ve bu görüşlerin hukuki ifadesi olan Anayasa Mahkemesi kararına VE ANAYASANIN KENDİSİNE ters düşmektedir.

Odamızın Yönetim Kurulu bu değişiklikleri göz önüne alarak ÖYO mezunlarını kay-

detme kararı almıştır. Odamız Yönetim Kurulu süregelen tutumu ile ÖYO öğrenci ve mezunlarına değil, patronlara karşı olduğunu ortaya koymuştur. Fakat BİR KERE DAHA BELİRTİYORUZ : 1472 sayılı kanun sömürülen ÖYO öğrencilerinin sorunlarını çözmemiş, fırsat eşitsizliğini kaldırmamış, yalnız bu kurumları RESMİLEŞTİRMIŞTİR.

TEKNİK KONGRE VE KONFERANSLAR

Odamız Teknik Kongre Yönetmeliği «elektrik mühendisliği ile ilgili her türlü konularda fikirlerin açıklanması, tavsiyelerde bulunulması ve bundan her yönde faydalanılmasını sağlamak» amacıyla Yönetim Kurullarını en az üç yılda bir Teknik Kongre düzenlemekle görevlendirmiştir. Yönetim Kurulu'muz da sorumluluğur, bilincinde olarak meseleyi ele almış, kongre konularını tesbit ederek Teknik Kongre Komisyonu'nda çalışmak üzere yetenekli üyelerle temas kurmuştur.

Bu dönem yapılacak Teknik Kongre'de yüksek gerilim konularına öncelik verilerek, Enerji Etüd ve Plânlaması, üretim, iletim ve dağıtımı; tüketim ve tarifeleri; elektrik imalat sanayii ve nihayet elektrik sektöründe mühendislik hizmetleri ve eğitim sorunları işlenebilecek konular olarak saptanmıştı. Üyelerimize durumu yayın organımız aracılığıyla duyurmuş, kendilerinden gerek tebliğ verecek, gerekse düzenlenecek sergiye ilgili kuruluşların katılmasını sağlamak suretiyle yardımcı olmalarını istemiştik.

Aslında genel olarak teknolojik konulara, özel olarak enerji plânlaması, üretim ve dağıtımı; elektrik makinaları üretimi ve en son teknik gelişmelere derin bir açıklık getirmenin, bunları yaymanın bir aracı olarak düşünüldüğünde, Teknik Kongre'mizin yapılması bir zorunluluktur. Ancak Oda çalışmalarının bilinen kimselerce engellenmesi bu konuda da hem yurdumuzda teknolojik gelişmelerin tesbiti hem de Kongre'nin pratik sonuçlarının yurt sathında kullanılması açısından büyük zararlara yol açmıştır. Uğraşlarımız da ne yazık ki iyi bir sonuçla değerlendirilememiştir.

Bu arada üzülerek belirtmek isteriz ki Oda yayın organımız aracılığıyla yaptığımız duyuru-

rularda cevap olacak bir tek tebliğ bile gelmemiştir. Oysa elektrik mühendisliğinin problemleri pek çoktur ve problemlerin çözümleri önerileriyle birlikte, gecikmeden ortaya konması gerekmektedir. Son dört senenin teknik muhasebesi yapılmalı, mühendislik çalışmalarımız değerlendirilmelidir.

Gelecek Yönetim Kurulu'na büyük bir görev düşüyor : Teknik Kongre'yi gerçekleştirmek. Bu arada üyelerimize çok daha büyük bir görev düşmekte : Çalışmaların değerlendirilmesi, pratik sonuçların yaygınlaştırılabilmesi bakımından mesleki bilgilerini ve tecrübelerini kağıda dökmek, Kongre'ye katılmak.

Yönetim Kurulu'muzun normal faaliyetlerine başladığı anda yine ele aldığı ilk konulardan biri Teknik Kongre olmuştur. Ancak sürenin kısalığı nedeniyle Kongre'nin gerçekleştirilmesi olanağı kalmadığından, Teknik Kongre yerine, konu itibarıyla daha geniş kapsamlı ve aktüel dizi konferanslar düzenlenmesi kararlaştırılmıştır. Konferanslara Üniversite ve kamu kuruluşlarından üyelerimiz katılmış,

- Enerji İletimi, Yük Tevzii ve İlgili Sistem Problemleri,
- Sistem Koruma,
- Türkiye'de Televizyon,
- Demiryolu Sinyalizasyon Sistemi

konularında ilginç ve faydalı olduğunu gördüğümüz konferanslar vermişlerdir. Dileğimiz bu tür konferans ve seminerlerin sık sık yapılarak üyelerimizin mesleki yeteneklerinin en üst düzeye ulaştırılması, böylece yurdumuzun kalkınmasında ön saflarda yer alacak güçlü bir teknik kadronun oluşturulmasıdır.

JÜBİLE ÇALIŞMALARI

Yönetim kurulumuz meslekte 25. hizmet yılını tamamlayan sayın üyelerimize jübile tertipleme için komisyon oluşturarak ön çalışmalara başladı. Ancak sürenin çok kısıtlı olması, birkaç senedir jübile tertiplenmemesi nedeniyle raporun baskıya verildiği şu sıralarda olumlu sonuç almak mümkün olamadı. Amacımız yapabildiğimiz kadarı ile çalışma-

larımıza ara vermeden devam ederek XVIII. genel kurultan önce jübile işini gerçekleştirmektir. Gerçekleştiremediğimiz takdirde sayın üyelerimizin bizleri anlayışla karşılayacağına inanıyoruz.

KALİTE BELGESİ VE PİYASA KONTROLU

Oda dergimizde de belirttiğimiz gibi, piyasada standartlara uymayan birçok malzeme bulunmaktadır. Bilindiği gibi Türk Standartları Enstitüsü (T.S.E.) her çeşit malzemeye ilişkin Türk Standardlarını hazırlamakta ve firmalar tarafından kendisine baş vurulduğunda — o malzemenin standardı çıkmış ise — Türk Standardlarına uygunluk belgesi vermektedir. Ayrıca, odamız tarafından da mevcut kalite belgesi yönetmeliğine göre, baş vuranlara kalite belgesi verilmektedir.

Kalite belgesi incelemelerinde Türk Standartları esas alınmakta, konu ile ilgili Türk Standardı yoksa sırası ile; Uluslararası standartlardan, bu konuda yayınlanmış yönetmelik ve teknik şartnamelerden faydalanılmaktadır.

Halen Oda tarafından kalite belgesi verilirken, deneyler İstanbul Teknik Üniversitesi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi ve Türk Standartlar Enstitüsü laboratuvarlarında yaptırılmaktadır. Gönül arzu eder ki, böyle geniş çapta bir laboratuvar Odamız tarafından kurulabilsin. Ancak mâli olanaklarımız şimdilik buna elvermemektedir. İlerde bu arzumuzun da gerçekleşeceği kanısındayız.

Bu gün, eskiye göre pek çok elektrik malzemesi yurdumuzda imâl edilmektedir. İmâl edilen malzeme çeşidinin artması kıvanç verici olmakla beraber bir kısmının kalitesiz oluşu ve kaliteli malzeme ile haksız rekabete girişmesi de, o kadar üzücüdür. Bunun sonucu olarak kötü mal iyi mal piyasadan kovmaktadır. Ancak sorunun bu hale dönüşmesinde, biz elektrik Mühendislerinin de sorumluluk payları büyüktür. Bugün hepimiz bu malzemeleri kullanmakta ve kullandırmaktayız.

Bizler, kullandığımız malzemelerde kalite belgesi istediğimiz takdirde, sorumu en iyi şekilde çözümlenmiş olacağız. Arzumuz bütün ar-

kadaşlarımızın kalite belgesi üzerinde ısrarla durmaları ve kalite belgesi olmayan malzemeleri kesin olarak kullandırmamalarıdır.

Bu şekilde, en etkin bir biçimde piyasa kontrolü yapılmış olacak, haksız rekabet önlenecik ve milli servetimiz en ekonomik ve en uygun bir yöntemde kullanılmış olacaktır.

ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER İLE İLİŞKİLER

17. çalışma döneminde İzmir Şubemiz ile Eskişehir ve Adana temsilciliklerimizde proje vizeleri konusunda olumlu çalışmalar yapılmış, ve bu belediyelerce tesisat projelerinde Oda vizesi istenmeye başlanmıştır. Bu konuda Adana temsilciliğince sürdürülen çalışmalar son aşamaya gelmiş olup bu günlerde ilgili belediye ile protokol inazalanması gerçekleştirilecektir.

Adana ve Eskişehir temsilciliklerinin sorunlarımızla ilgili sürekli ve yoğun çalışmalarını olumlu karşılıyorruz.

Geçtiğimiz dönemde Şubelerin Merkeze karşı tutumlarına değinmek ve bazı gerçekleri sizlerin bilgilerine sunmak kanımızca yararlı olacaktır. İstanbul Şubemizin geçtiğimiz dönemde mâli olanakları çok gelişmiş, yaptığı tahsilât bütçesini çok aşmıştır. Bu arada mâli olanakları çok kısıtlı olan İzmir Şubesine Merkez'den yapılması gereken yardım, konu yargı organlarında olduğu için gönderilmemiş, üyelerimizin ceplerinden karşıladıkları kira ile Şube kaçıısına kilit asılması önlenmiştir. Bu sıralarda İzmir Yönetim Kurulu'nun İstanbul Şubemizden istedikleri yardımlar sorumsuzca reddedilmiştir.

II. Dönem İstanbul Şube yöneticilerinin Merkeze karşı tutumu da ilginç olmuş, 26 Ekim 1971 kararına kadar Merkez'le hiçbir ilişki kurmaya yanaşmayan yöneticiler, bu tarihte yetkili yargı organlarınca verilen karar da tartışma konusu yapmaya çalışmışlardır. Merkezin 24.11.1971 tarih ve 471/12 sayılı yazısı ile yaptığı koordinasyon toplantısı çağırısına uymamışlar, mahkeme kararının kesinlik kazanmadığını iddia ederek hukuk dışı bir davranışa girmişlerdir. (Ek - 2) Bütün bunlara rağmen Merkeze besledikleri kin duy-

guları tatmin olmayar. İstanbul Şubesi eski yöneticilerince Oda Merkezine mâli ambargo uygulanması yoluna gidilmiş, 26 Ekim 1971 kararına rağmen Merkez adına yapılan tahsilât 28 Aralık 1971 tarihine kadar Şube'de bloke edilmiştir.

İstanbul Şubemiz eski Yönetim Kurulunca Odamız çalışmalarını engelleme çabaları Basın İlan Kurumu Genel Müdürlüğü'nden gelen 5/1/1972 tarih Kont 7/17 Sayılı yazı (Ek - 3) ile kesinlik kazanmış, Odamız yayın organı Elektrik Mühendisliği dergisi bile sabote edilmek istenmiştir.

Sevgi ve kardeşlik edebiyatını ağızlarından düşürmeyen bu nitelikteki kişilerin nasıl topluluğumuzu bölme eiyemi içinde oldukları artık belgelenmiştir.

DOSTLAR YAPI KOOPERATİFİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALAR

Teknik eleman kıyımını öneren 657 sayılı Devlet Personel Kanunu yürürlüğe girdikten sonra, çoğunluğunu parlamenterlerin oluşturduğu Dostlar Yapı Kooperatifinin yaptıracağı konut proje ve hesaplarının üyelerce yapılmaması için Elektrik, İnşaat, Makine Mühendisleri ve Mimar Odaları üyelerine 25.9.970 tarihinde ortak bir uyuruda bulunmuştu.

İntur, 16.11.1971 gün ve K/71 - 0979 sayılı yazı ile Mimarlar Odası Başkanlığı'na, Dostlar Yapı Kooperatifi'nin yaptıracağı Konutların tatbikat projelerinin vize edilmesi için başvurmuş, durumun ilgili Odalara iletilmesi üzerine 18.11.1971 günü dört Oda temsilcileri bir toplantı yapmışlardır. Yapılan görüşmeler sonunda, konunun en kısa sürede sonuca bağlanması için söz konusu Odalar Yönetim Kurulu'larının olağanüstü toplantıya çağrılmalarına karar verilmiştir.

Odaların sorunu ortadan kaldırmak ve çözümlenmek amacı ile çalışmalarını tamamlama çabası içinde bulunduğu bir sırada İmar ve İskân Bakanlığı Plânlama Genel Müdürü Sayın Halim Emirhasanoğlu'ndan, İmar ve İskân Bakanlığının bu işe mahsus olmak üzere Ankara Belediyesi'ne vize işleminin uygulanmamasını bir yazı ile bildirmiş olduğu öğrenilmiştir.

12 Mart sonrası Meslek Odalarını makamına davet ederek görüşlerini alan, Oda çalışmalarını olumlu karşıladığını bizlere söyleyen bir Bakanın parlamentelerin oluşturduğu bir kooperatif ile bu kadar yakından ilgilenmesi ilginçtir.

Yukarıda özetlediğimiz gelişmelerden sonra İmar ve İskân Bakanı Sn. Selahattin Babüroğlu'na Ek - 4'deki Ortak Muhtırayı sunduk.

ANKET DEĞERLENDİRME ÇALIŞMALARI

Türkiye, çağdaş teknolojinin çok gerisinde olan ve gerçek kalkınma hamleleri yapması gereken bir ülkedir. Halk yararına yapılacak ileri atılımlar ancak ülkenin tüm güçlerini ve özellikle teknik gücümüzü rasyonel bir şekilde kullanmakla başarılabilir.

Yapılacak olan yatırımların planlama, projelendirme gibi ön çalışmalarını; uygulama, denetleme gibi sonraki çalışmalarını bilim ve teknolojinin gerektirdiği bir biçimde yüklenmesi gereken teknik personel kitlesi teknik, ekonomik ve sosyal yönden kısırlaştırılmaktadır.

Personel Kanunu, son iki yıllık ekonomik bunalım ve bunun sonucu olan hayat pahalılığı, her kesimde olduğu gibi teknik elemanlar üzerinde de kendisini en etkin bir şekilde göstermiştir.

Personel Kanunu ile büyük bir teknik eleman kitlesi devlet memuru statüsüne geçirilmiştir. Aslında ürettiği değer bakımından hizmet üreten devlet memurundan daha farklı bir yapıya sahip olan teknik elemanların ülke yatırımlarında doğrudan söz sahibi olması gereklidir. Ülkemizde yatırımların politik çıkarılardan uzak ve halk yararına gerçekleşmesi, ancak teknik gücün teknik ve bilimsel özgürlüğüne sahip olması ile sağlanabilir. Personel Kanunu teknik gücümüzü memur statüsüne geçirerek bilimsel ve teknik özgürlüklerini kısıtlamıştır. 657 sayılı Personel Kanunu'nun mali hükümlerini kapsayan 1327 sayılı Kanun da sosyal ve ekonomik haklarımızı sınırlandırmıştır (Örneğin, «her hangi bir siyasi örgütte çalışamazlar»). Daha sonra de-

ğişen Anayasa maddesi ile kapatılan personel sendikaları ile teknik personel demokratik haklarını da kaybetmiştir. Yukarıda açıkladığımız şekillerde kısırlaştırılan teknik gücümüz ile gerçek kalkınma hamlelerinin yapılması beklenemez.

Bu durum geçtiğimiz yıl içinde düzenlenmiş olan Teknik Eleman Anketi'nden çıkan sonuçlara kesinlikle kanıtlanmaktadır. Tablo 1'de, bu anketin değerlendirilmesi sonucu elektrik mühendislerinin çalışma biçimlerine göre dağılımı görülmektedir.

Tablo 1. Elektrik mühendislerinin çalışma biçimine göre dağılımı :

Çalışma biçimi	%
Serbest ücretli	11,8
Serbest ücretli (Yabancı firma)	4,3
Ortak işveren	2,5
Serbest işveren	5,7
Serbest Toplam	24,3
Üniversite görevlisi	1,7
Kamu görevlisi	72,3
Meslek dışı	1,4

Burada görüldüğü üzere elektrik mühendislerinin % 72,3 gibi büyük bir kısmı kamu sektöründe çalışmaktadır. Genel teknik elemanların da % 72,4'ü kamu görevlisidir.

Kamu kesiminde çalışan büyük teknik eleman kitlesini kapsamına alan Personel Kanunu, başlangıçta kamu oyuna bir reform kanunu gibi gösterilmeye çalışılmıştır. Uygulamada gerçek niteliği ortaya çıkan ve bir ücret ayarlamasından öteye gitmeyen bu kanun, teknik gücü getirdiği idari hükümlerle sosyal yönden zayıflatırken, mali hükümleri ile de uygulamada yapılan birçok adaletsizliklerin yanı sıra, özellikle ekonomik yönden fazlası ile hırpalamıştır.

Personel Kanunu çıkarken teknik elemanların haklı direnişlerine neden olmuştur. O tarihlerde gerek meslek örgütlerinin yaptığı toplantılarda, gerekse yayın organları vasıtası ile, devlet sektöründe çalışan teknik elemanların özel sektöre kayacağı veya yurt dışına göç edeceği kamu oyuna ve yetkililere duyurulmuştu. On teknik meslek odasının ve Tür-

kiye Teknik Elemanlar Birliği'nin birlikte yürüttüğü anket sonuçları, iddia ettiğimiz gerçeklere sırtlarını çeviren yetkililer karşısında ne denli haklı olduğumuzu rakamlarla belgelemektedir.

1969 yılında Odamız üyeleri arasında yapılmış olan anket sonuçlarından çıkardığımız elektrik mühendislerinin aylık net gelirleri (Tablo 2) ile, üç ay önce yapılan teknik eleman anketinden elde edilen üyelerimizin net gelir dağılımını (Tablo 3) karşılaştırmakla, değişen şartlar ve Personel Kanunu sonrası elektrik mühendislerinin durumunu anlayabiliriz.

Tablo 2. 1969 yılında yapılan anket sonuçlarına göre elektrik mühendislerinin gelir dağılımı :

1000 TL'ndan az olanlar (Ayda net TL.)	% 1,—
1000-2000 TL. arası »	% 24,6
2000-3000 TL. arası »	% 44,3
3000-4000 TL. arası »	% 19,4
4000 TL'ndan fazla olanlar	% 17,7

Tablo 3. 1971'de yapılan anket sonuçlarına göre elektrik mühendislerinin gelir dağılımı :

1000-1500 TL. (Ayda net TL. olarak)	% 13,3
1500-2000	% 21,9
2000-2500	% 15,6
2500-3000	% 13,6
3000-3500	% 8,8
3500-4000	% 3,1
4000'den fazla	% 4,6
25.000 TL. (Yılda net TL. olarak)	% 1,4
25.000-50.000	% 9,1
50.000-75.000	% 4,8
75.000-100.000	% 2,0
100.000-200.000	% 0,5

Öte yandan, Mimarlar Odası Ankara Şubesi XVI. Dönem Çalışma Raporu'nda (Ek 10, S. 3) geçim standardı ve ücret durumlarıyla ilgili olarak düzenlenmiş olan grafikten de görülebileceği gibi, yıllardır teknik personelin geçim standardında görülegelen düşüş, Personel Kanunu'nun uygulanmasından bu yana çok büyük bir hızla artmıştır. Kısa bir karşılaştırma yapalım : 1958 durumu temel olarak alındığında, 5 yıllık yüksek teknik öğrenimi olan birinin kamu kesiminde asgari net ücret olarak 913.— TL. aldığını görüyoruz. Bu standarda tekabül eden geçim endeksini % 100 olarak kabul edelim. Bu

durumda pahalılaşma veya asgari geçim endekslerindeki yılların getirdiği değişimleri bu % 100 oranıyla çarpmak yoluyla, her yıl için aynı geçim standardının gerektirdiği asgari net ücreti bulabiliriz. 1969 yılı için buradan 1826.—TL. bulunmaktadır. Oysa aynı yıl içindeki gerçek asgari net ücret 1432.— TL'dir, yani net ücret 1958'e nazaran % 156,61 artmışken, asgari geçim endeksinde % 199,99 bir artış kaydedilmiştir. Üyelerimizin % 25,6'sı 1969'da bu standardın altında, bir ücret almamakta idiler. Hal böyle iken, bu durumun düzeltilmesi yoluna gidileceği yerde Personel Kanunu ile teknik personel çok daha mağdur hale sokulmuş, aynı geçim endeksi 1971'in Eylül ayı için % 293,61 yani gerekli asgari net ücret 2683.— TL'na fırlamış, fakat gerçek net ücret artmak şöyle dursun, 1382.— TL'na düşmüştür. Bunun 1958 yılındaki hale oranı ise % 151,4 seviyesindedir, oysa geçim endeksleri oranı % 293,61 rakamını vermektedir. Böylelikle, 1971 yılı sonunda üyelerimizin % 60,8'i 1958 yılı asgari geçim standardının altında yaşamaktadır. Teknik Eleman Anketinin sonuçlarına göre ise kamu sektöründe çalışanların % 66,8'i bu endeksin altında ücret almaktadırlar. Özellikle, Personel Kanunu ile birlikte, şantiye ve ağırlık zamları da kalkmış olduğundan durumun burada gösterilenden de daha kötü olduğu muhakkaktır. Ayrıca buradan kamu kesiminde bir kişiye ödenmesi gereken ücretle artık iki kişinin çalıştırıldığı sonucu da çıkmaktadır.

Tablo 4. Kamu kesiminde çalışan elektrik mühendislerinin ayda net TL. olarak gelirleri.

	%
1000-1500	17,7
1500-2000	28,3
2000-2500	20,8
2500-3000	17,3
3000-3500	10,2
3500-4000	3,1
4000'den fazla	2,3

Son iki yıl içinde bütün teknik eleman kitlesinin olduğu gibi elektrik mühendislerinin de gelirlerinde büyük bir azalma olmuştur. Üyelerimizin net gelirlerindeki bu değişikliği Tablo 5'de incelersek kamu kesiminde çalışanların % 18,9'unun ücretlerinde bir

Tablo 5. Çalışma biçimlerine göre son iki yıldaki uygulamadan doğan ücret değişikliği :

Ayda TL. olarak		Kamu kesimi %	Özel (ücretli) %	Özel (işveren) %
Değişiklik olmayan		18,0	42,8	44,8
Artan	0— 300	2,5	12,5	—
	300— 500	2,2	7,2	—
	500—1000	3,6	19,7	4,2
	1000—5000	0,6	10,7	8,4
	5000'den fazla	0,3	—	4,2
Toplam		9,2	50,1	16,8
Azalan	0— 300	17,1	3,6	—
	300— 500	24,2	1,8	4,1
	500—1000	26,1	1,8	4,1
	1000—5000	2,7	—	20,1
	5000'den fazla	—	—	4,1
Toplam		70,1	6,2	32,4

değişiklik olmadığı, % 70'inin net gelirlerinde bir azalma olduğu görülür. Gene kamu kesiminde çalışan elektrik mühendislerinin % 26,1'inin ücretlerinde 500 - 1000.— TL arasında azalma olmuştur.

Özel kesimde ücretli olarak çalışanların % 42,8'inin net gelirlerinde değişiklik olmamış, % 50,1'inde ise artma olmuştur. Özel kesimde işveren olarak çalışanlarda ise bu oran şöyledir: % 44,8'inin net gelirlerinde bir değişiklik olmamış, % 16,8'inde artma olmuştur.

Personel Kanunu ile son iki yıl içinde teknik elemanların gelirlerinde büyük bir ücret azalması olurken hayat pahalılığı da bir o kadar artmıştır. Bu durum teknik personeli yaşama sıkıntısı için sokmuş olup kamu sektöründe çalışanları kamu kuruluşlarını terketmeye zorlamaktadır. Devlet sektöründe çalışan elektrik mühendislerinin % 54,3'ü özel sektöre geçmek, % 18,8'i ise mesleklerini bırakmak zorunluluğunu duymaktadırlar. Elektrik mühendislerinin iş değiştirme eğilimleri Tablo 6'da ayrıntılı olarak görülebilir.

Kamu kesiminden ayrılma eğilimi yalnız özel kesime doğru değildir. Ağırlaşan hayat koşullarının etkilerine, teknik gücün problemlerine eğilinmemesi teknik kitleyi dış ülkelere de göç etmeye zorlamaktadır. Tablo 7'de görüldüğü gibi kamu kesiminde çalışanların % 41,1'i meslekleri ile ilgili, % 35,2'si ise meslekle ilgisiz bile olsa yurt dışına çıkma eğilimindedirler.

Bu hal gelişmiş ülkelerin ucuz teknik iş gücünü kendilerine çekme ve böylece aynı zamanda geri kalmış ülkelerin halkınma çabalarını engelleme politikalarını kolaylaştırmakta, ülkemize yüklü eğitim giderlerine mal olmuş teknik iş gücünün, yurt içi yatırım sahalarında azalmasına, değersizleşmesine, kalkınma hamlelerinden uzak kalmasına yol açmıştır.

Üyelerimizin % 45,4'ü diğer teknik elemanlar kitlesinde olduğu gibi nüfusu İzmir gibi büyük şehirlerde istihdam edilmektedir. Oysa yurdumuzun az gelişmiş bölgelerine daha fazla önem verilmesi, yatırımların yapıldığı bölgelerde teknik gücün çalıştırılması gerekmektedir.

Teknik elemanlar gayri milli yatırımların temsilcileri olan ve yurdumuzda gizli işsizliği körükleyen yabancı proje bürolarına, «uzman» adı altında yurdumuza mali zararlar veren teknik hizmet ithaline de karşıdırlar.

Ülke gerçeklerini görmezlikten gelip teknik gücümüzü her türlü çaba ile kısırlaştırmaya yönelik bu çarkın suyu, kuşkusuz ki yurdumuzun düşmanları olan yerli-yabancı çıkar guruplarının arzu ettiği yöne dökülmekte, bundan da en fazla zararı halkımız görmektedir.

Teknik eleman kitlesinin problemlerini yalnızca bir ücret sorunu olarak görmek yanlıştır. Aslında problemlerimiz, ülkenin çözüm bekleyen sorunlarından hiçbir zaman soyutlanamaz. Ancak üretici güçlerin değerlendirilmesi, bu güçlerin gelişmelerine olanak ve

recek üretim ilişkilerinin saptanması, ülkenin tüm güç ve olanaklarının bu yönde sanayileşmeye yönlendirilmesi, dışa bağımlı gayri milli çıkar guruplarının sanayileşmeyi baltalayıcı

çabalarının önlenmesi ile teknik gücümüz bilimsel ve teknolojik gelişmesinin uygulayıcısı durumuna gelip üretici niteliğine kavuşabilecektir.

Tablo 6. Çalışma biçimine göre iş değiştirme (elektrik mühendisleri için):

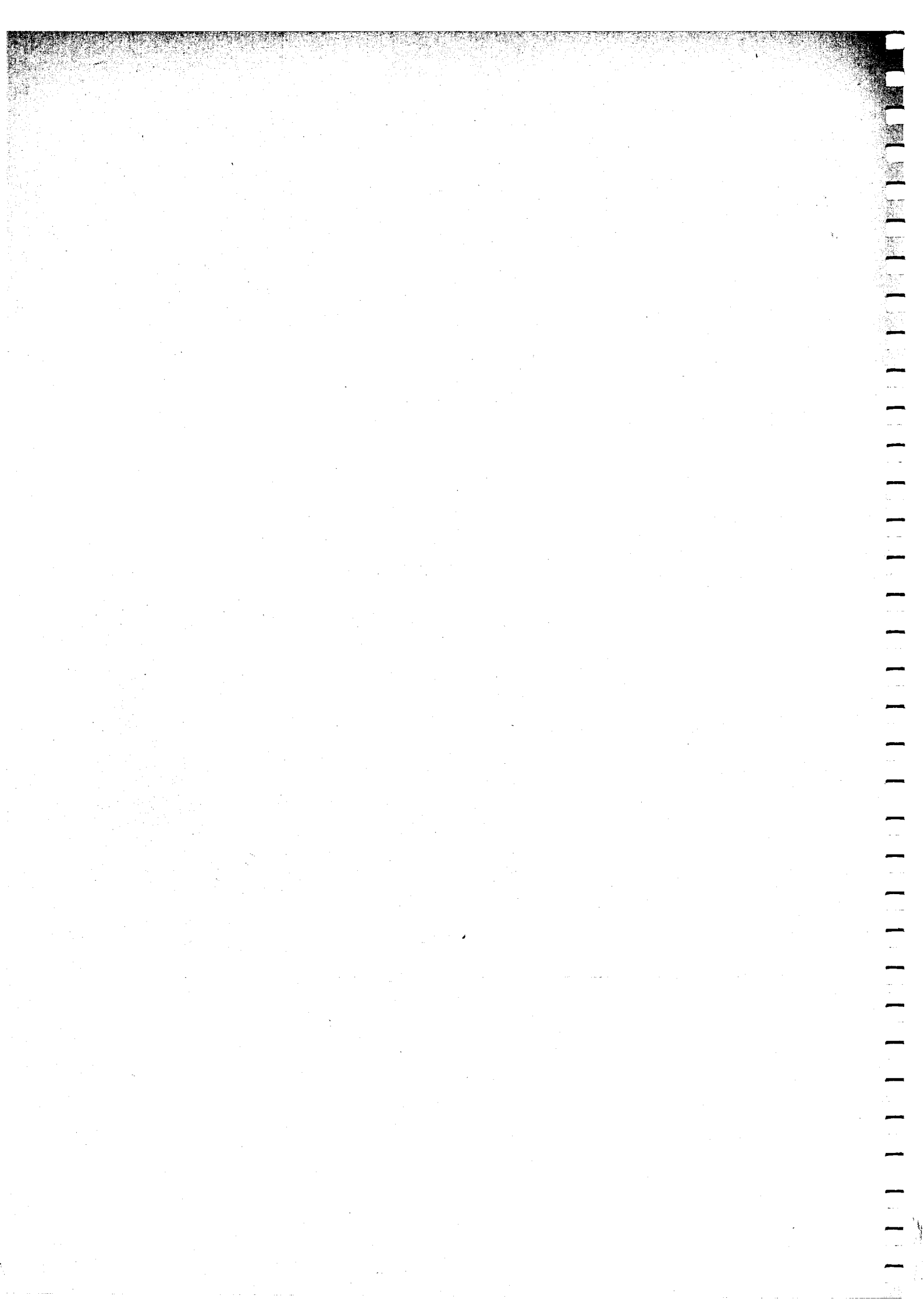
	Özel (ücretli) %	Özel (işveren) %	Kamu %	Üniversite %
İşini değiştirmek istemeyen	71,—	69,—	20,—	83,3
Özel kesimden kamu kesimine	5,5	—	—	—
Özel kesim (işveren) den kamu kesimine	—	10,3	—	—
Kamu kesiminden özel kesime	—	—	43,7	16,6
Kamu kesiminden özel (işveren) kesime	—	—	10,6	—
Kamu kesimi bünyesinde başka işe	—	—	5,1	—
Mesleğini bırakmak isteyen	9,1	20,6	18,8	—

Tablo 7. Çalışma biçimine göre yurt dışına çıkma arzusu (% olarak):

	Özel S. (Yabancı)	Özel S. İşveren	Ortak İşveren	Serbest İşveren	Üniversite görevlisi	Kamu S.	Meslek dışı	Genel
Meslek dışı bile olsa	2,4	14,2	22,2	20,04	28,50	35,20	—	29,5
Meslekle ilgili	46,39	21,4	33,3	30,—	14,2	41,1	20,—	39,2
İstemeyen	51,2	64,29	44,4	40,—	57,1	22,3	—	30,1

Tablo 8. Çalışma biçimlerine göre çalışılan yerin nüfusu (% olarak):

Nüfus	Serbest ücretli	Serbest işveren	Üniversite görevlisi	Kamu kesimi	Genel
1.000.000'den çok	49,1	62,1	100	41,9	45,4
1.000.000-750.000	1,8	—	—	1,5	1,45
750.000-500.000	3,5	10,3	—	5,—	5,—
500.000-250.000	5,3	6,9	—	3,5	3,9
250.000-100.000	12,3	13,8	—	13,3	13,5
100.000-50.000	5,3	—	—	14,6	11,—
50.000-10.000	14,—	6,9	—	11,3	11,2
10.000'den az	7,—	—	—	8,6	7,6

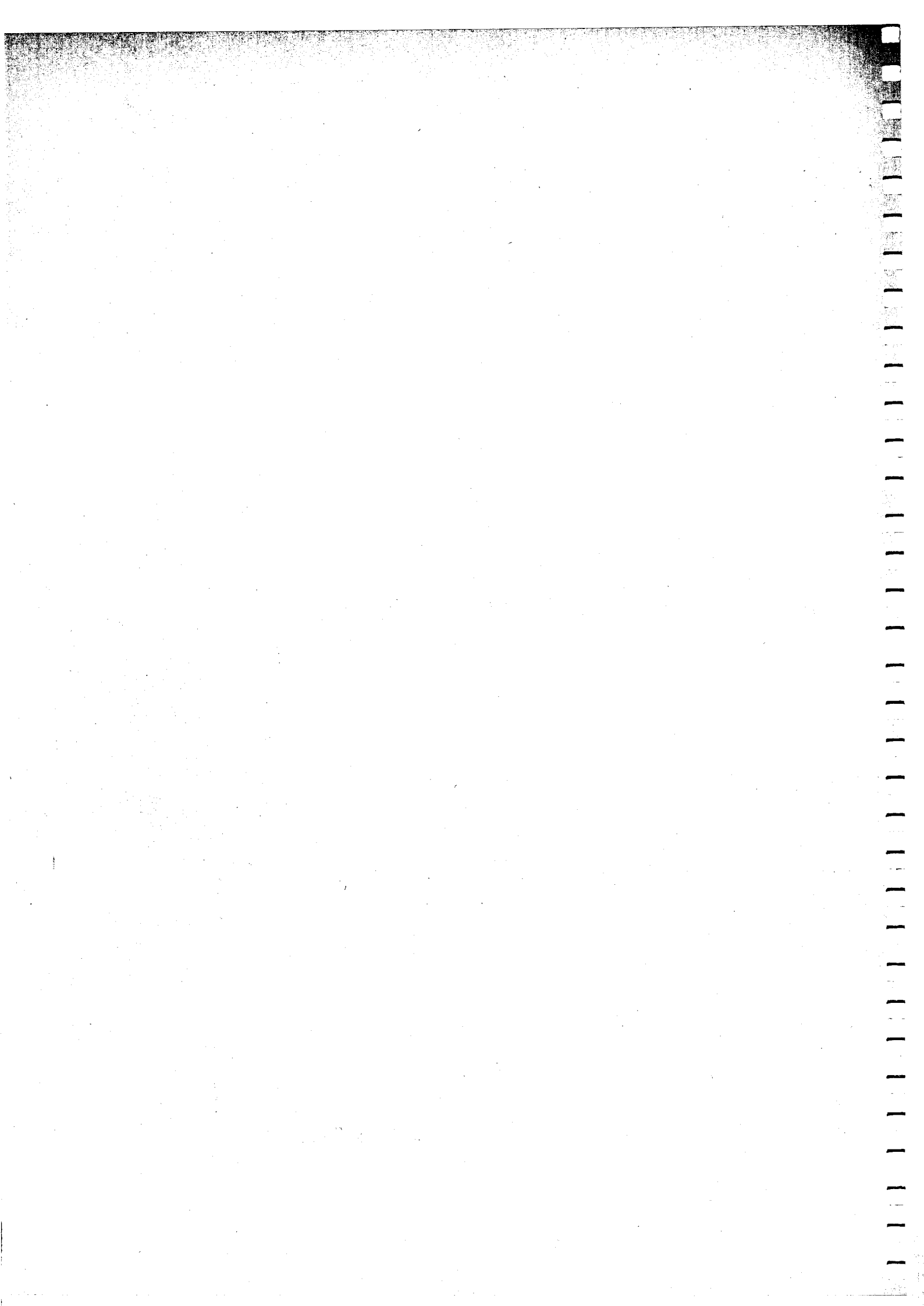
BÖLÜM: II

Şubeler

ve

Temsilciliklerin

Çalışmaları

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi 1971 Yılı Faaliyet Raporu

(XII. Devre)

18 Ocak 1971 — 31 Aralık 1971

Sayın Üyemiz,

Onikinci Genel Kurul Toplantısına hoş geldiniz. Hepinizi saygı ve sevgi ile selamlarız.

18 Ocak 1971 günü Şube lokalinde tam kadro ile toplanan yeni Yönetim Kurulumuz Tüzüğümüzün 9. maddesi gereğince aşağıdaki şekilde iş bölümü yapmışlardır.

Başkan Vekili : Muammer ÖNOL
Başkan : Mehmet SİRMAY
Sekreter Üye : Toğan GÜÇSELİ
Muhasip Üye : Vecihi OLUT
Üye : Erol AÇIKGÖZ
Üye : Nuri KURŞUNOĞLU
Üye : Sait SUN

Bu dönem zarfında Yönetim Kurulumuzda değişiklik olmuş, 25.4.1971 tarihinde Nuri Kurşunoğlu işleri icabı Yönetim Kurulundan istifa etmiştir. Yerine 1. ci yedek üye Sayın İsa İlisu davet edilmiştir. İsa İlisu işleri nedeni ile Yönetim Kuruluna gelebileceğini bildirmiş ve yerine 2. yedek üye Sayın Adil Tahtacı davet edilmiştir. 1.7.1971 tarihinde Yönetim Kurulumuz son şeklini almıştır.

5 Mart 1971 ile 1 Mayıs 1971 arasında Sekreter Üye Toğan Güçseli izin almış ve yerine bu zaman zarfında Mehmet Sirmay sekreter üyelik görevini ita etmiştir.

Yönetim Kurulumuz faaliyet devresi zarfında 31 toplantı yapmıştır. Üyelerin iştirak ettiği toplantı sayıları:

Muammer Önol 25, Mehmet Sirmay 29, Toğan Güçseli 26, Vecihi Olut 27, Erol Açık-göz 28, Nuri Kurşunoğlu 9, Sait Sun 17, Adil Tahtacı 19 dur.

A) Genel Faaliyetlerimiz:

Şube Yönetim Kurulumuz faaliyete geçtiği andan itibaren normal çalışma düzenine girmiş, tüzük hükümlerine göre 1971 yılı çalışma programı hazırlayarak 25.1.1971 tarihinde Merkezin tastikine sunmuştur. Bazı ufak değişikliklerle gönderdiğimiz çalışma programı kabul edilmiştir. Aşağıda Şubemizin 1971 çalışma programını bulacaksınız.

a) Merkezle yapılacak temaslarımız:

1 — Merkezle Şubemiz arasında faaliyetlerimizin düzgün bir koordinasyonla yürütülmesini temin etmek.

2 — Üyelerimizin Oda kanalıyla hallini istediği müşterek problemlerimizi Şubeye tanınan yetkiler içersinde halletmek ve halledilmeyen problemleri Merkezin takibine sunmak.

3 — Diğer meslek Odaları ve teşekküllerle Odamız arasında varılmış ortak kararlar hususunda Şubemizle Merkez arasında tam temas ve koordinenin yapılmasını sağlamak.

b) Şube olarak organize edilecek faaliyetler:

1 — Mesleki ve aktüel konferanslar tertip etmek.

2 — Teknik ve Mesleki geziler tertip etmek.

3 — Yemekli sohbet toplantıları. Piknikler v.s. sosyal faaliyetler.

4 — İcabında forumlar tertip etmek.

5 — Şube binamızın apartman idare heyeti ile Şube münasebetlerinin düzgün olarak yürütülmesini sağlamak.

c) Şube olarak yapılacak olan neşriyat faaliyetlerimiz:

1 — İstanbul'da mevcut bulunan üyelerimizin alfabetik isim sırasına ve faaliyet sahalarına göre listesini bildirir bir broşürün bastırılması ve üyelerimize dağıtılmasını temin etmek,

2 — Muhtelif zamanlarda haber bültenleri çıkararak üyelerimize Şubemiz faaliyetleri, alınan neticeler hakkında bilgi vermek.

3 — İ.T.Ü. Televizyonunda elektrik mühendisliği ve mühendislik genel sorunları hakkında yayın yapabileceği olanaklarını araştırmak.

4 — Elektrik mühendisliği ile ilgili bütün fakülte, yüksek okul talebe cemiyetlerine yayınlarımızın gönderilmesi ve onların yayınlarının Odamıza gelmesini temin etmek.

d) Diğer Temaslarımız :

1 — Diğer meslek Oda ve İstanbul Şubeleriyle toplantı, işbirliğini sağlamak. Üyelerimizin genel ve özel problemlerini halletmek.

2 — Sair teşekküllerle olan problemlerin tespitine çalışmak ve üyelerimizin teşekküllerle olan problemlerini halletmek.

3 — Elektrik Mühendisliği ile ilgili öğretim yapan müesseselerin talebe cemiyetleriyle temaslar kurmak ve onlara meslekle ilgili problemlerinde yardımcı olmak.

4 — Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve diğer Şube ve Merkez temsilcilikleri ile faaliyetlerin organizasyonunu sağlamak.

e) Bölgemiz dahilindeki il ve müstakil Belediyelerin Belediye Başkanları ile görüşme yapılarak bu illerin ceryan talebi ruhsat projeleri ile yüksek gerilim taahhütnamelerinin Şube veya temsilcilikler ile vizesini sağlamak.

f) Mevcut yönetmeliklerle fenni şartname ve birim fiatların aksayan taraflarının

düzeltilmesi için çalışmalar yapmak ve elektrik tesisatı analizlerinin çıkması için faaliyette bulunmak. Meriyette bulunan yönetmelikler icabı üyelerimize verilmiş mesleki hak ve selâhiyetlerin muhafazasını sağlamak.

g) Mevcut yasalar ve Şube olanakları içinde Teksen'in İstanbul yöresi içinde örgütlenmesi ve güçlenmesi için gerekli yardımların yapılması.

Programladığımız 1971 yılı içinde yaptıklarımızı, yapamadıklarımızı ve henüz neticelendirilmemiş olanları bütün açıklığı ile arz ediyoruz.

a) Merkezde yapılacak temaslarımız :

1 — Merkezle Şubemiz arasında faaliyetlerimizin düzgün bir koordinasyonla yürütülmesini temin etmek.

Sayın Üyemiz,

28 Şubat 1971 günü Genel Kongremizin hitamında çıkan anlaşmazlıklar hepinizin yüksek malumudur. Merkezde seçim sonuçlarına göre ortaya iki gurup çıkmış ve her ikisi de meşruluğunu ileri sürerek Şubemize talimatlar vermeye başlamışlardır. Daha sonra taraflar birbirlerini mahkemeye vermişler ve Oda faaliyetleri tam manası ile bir çıkmaza girmiş, mahkemece Oda hesapları bankalarda dondurulmuş ve Oda idaresi de yed'i emine verilmiştir. Şube olarak mahkemenin karara vardığı 26.10.1971 tarihine kadar yed'iemin olarak vazifelendirilen şahıs ile de Şubemiz herhangi bir temas kuramamıştır. Her iki taraf ihtiyaçları için Merkez hissesine ait paradan isteklerde bulunmuşlar ve bunların, dondurulduğu için Oda hesabı yerine merkez adresine gönderilmesini istemişlerdir.

Bu durum karşısında Şubemiz mahkemenin temyize açık kararını alıncaya kadar herhangi bir adrese merkez hissesini göndermemiş, ayrıca Merkezin bloke edildiğini bildiği banka hesabına da bu paranın yollanmasını zait addetmiştir.

Faaliyet Raporunun hazırlanıp baskıya verildiği şu sıralarda Merkezin durumu ka-

tiyet kesbetmiş ve Şube ile Merkez arasında temaslarımız yeniden başlamıştır. Ancak Yönetim Kurulu olarak şanssızlığımız bütün bir sene içinde bir merkezden yoksun olarak kendi faaliyetlerini yürütme zorunda kalmıştır. Bu üzücü durum Şubemiz faaliyetlerinin de geniş ölçüde aksamasına sebep olmuştur. Şöyle ki; Merkez Kongresinde Şubemizin kabul edilen bütçesi onaylı bir şekilde elimize gelmemiştir. Bütçe Yönetmeliğine göre geçerli olan Yönetim Kurulunun Kongre zabıtları ile Şube bütçesinin de tastikli olarak tarafımıza gönderilmesi iktiza ediyordu. Şubemizi normal bir düzene sokabilmek için kendisini meşru addeden her iki Yönetim Kuruluna da yazılar yazılmış, ayrıca Kongre başkanına mektupla müracaat edilmiş ve her birinden birer cevap gelmiştir. Bu durum karşısında Şubemiz Merkez durumunun açık lığa kavuşmasını beklemiş ve bütçemizde yapabileceğimizi gösteren harcamaların yapılmamasını ancak zaruri personel giderleri, P.T.T. ücretleri gibi rutin harcamaların yapılmasını kararlaştırmıştır. Bu durum birçok faaliyetlerimizin yapılamaması neticesini de pek tabii doğurmuş bulunmaktadır. Şube olarak temennimiz buradan sonraki Yönetim Kurullarının böyle bir problemle karşılaşmalarıdır.

2 — Üyelerimizin Oda kanalı ile hallini istediği müşterek problemlerimizi Şubeye tanınan yetkiler içerisinde halletmek ve halledilemeyen problemleri Merkezin takibine sunmak:

Bu hususta şubemiz Sayın üyelerimizin rutin işlemlerinden gayri özel olarak Merkezle ilgili bir problemleri intikal ettirilmediğinden bir faaliyetimiz olmamıştır.

3 — Diğer Meslek Odaları ve teşekküllerle Odamız arasında varılmış olan ortak kararlar hususunda Şubemizle Merkez arasında tam temas ve koordineyi yapılmasını sağlamak:

İleride diğer meslek odaları ile yapılmış olan temasları ayrıntılı bir şekilde arz edeceğiz. Ancak Merkezin durumu evvelce de arz edildiği için bu hususta merkezle bir irtibatımız olmamıştır.

b) Şube olarak organize edilecek faaliyetler:

1 — Mesleki ve aktüel konferanslar tertip etmek.

2 — Gezilerin tertip edilmesi.

3 — Yemekli sohbet toplantıları. Piknikler v.s. sosyal faaliyetler.

Evvelce de arz edildiği gibi bütçelerimizin tastik edilmemesi ve mecburi harcamalardan gayri masraflara Yönetim Kurulu olarak girmememiz sebebiyle herhangi bir faaliyette bulunulmamıştır.

4 — İcabında forumlar tertip etmek.

657 sayılı Devlet Personel Kanununun getirdiği son kararlardan sonra Şube olarak herhangi bir forum düzenleme yeteneğimiz kayıp olmuştur. Ancak bu kanunun çıkmasından evvel diğer şubelerle İstanbul Belediyesinin personelinin maaş alamama durumlarıyla ilgili olarak diğer Odalarla temaslarımız olmuş, bu hususta bazı forumlar hazırlanmış, ancak bunlar ileride tekrar arz edilecektir.

5 — Şube binamızın apartman idare heyeti ile Şube münasebetlerinin düzgün olarak yürütülmesini sağlamak.

İki seneden beri Şubemiz, apartman idare heyeti tarafından yönetici olarak seçilmiştir. Bu hususta Yönetim Kurulumuz Sayın Vecihi Olut'u selâhiyetli kılmıştır. Apartman İdare Heyetinin gerektirdiği ve bilhassa örfi idare çıktıktan sonra örfi idare tebliğlerine uygun olarak gerekli işlemlerin ve kontrollerin yapılması temin edilmiştir.

c) Şube olarak yapılacak olan neşriyat faaliyetlerimiz :

1 — İstanbul'da mevcut bulunan üyelerimizin alfabetik isim sırasına ve faaliyet sahalarına göre listesini bildirir bir broşürün bastırılması ve üyelerimize dağıtılmasını temin etmek.

2 — Muhtelif zamanlarda haber bültenleri çıkararak üyelerimize Şubemiz faaliyetleri, alınan neticeler hakkında bilgi vermek.

1971 yılı çalışma programımız hazırlandıktan sonra Merkezin tasdikine arz edilmiş ancak 19.2.1971 tarihli gelen cevapta bu maddelerin Şube faaliyetleri olarak yapılamıyacağı bildirildiğinden programdan çıkarılmıştır.

3 — İ.T.Ü. Televizyonunda elektrik mühendisliği ve mühendislik genel sorunları hakkında yayın yapabilme olanaklarını araştırmak.

1971 yılı çalışma programına başladığımız zamanda öğrenci hareketleri sebebiyle İ.T.Ü. Televizyonu yayın yapamamaktaydı. P.T.T. tarafından radyolink hattının bitirilmesinden sonra Ankara Televizyonunun İstanbul'dan Teknik Üniversitesi Televizyonu vasıtasıyla naklen yayın yapabileceği kanaatine Yönetim Kurulu olarak ve bu hususta gerek Teknik Üniversite yetkilileri ile ve gerekse T.R.T. yetkilileri ile temaslar kurmağa başladık. Teknik olarak Teknik Üniversite Televizyonundan bu yayının yapılabileceği kanaatine varıldıktan sonra T.R.T. Genel Müdürlüğüne bu hususun nasıl gerçekleştirilebileceği mevzuunda yazı ile müracaat ettik. Ancak ilgisizlikle karşılandık.

T.R.T. Genel Müdürü değiştikten sonra Sayın Musa Öğün'ün şahsına özel bir mektupla evvelce Genel Müdürlüğe yazı yazıldığını bu güne kadar herhangi bir cevap gelmediğini ve şahsen bu işle ilgilenmesini arz ettik. Bu arada ayrıca zamanın Kültür Bakanı Sayın Talât Halman'a da bu hususta bir mektup yollayarak durumla yakından ilgilenmesini arz ettik. Şube olarak bu faaliyetlerimizden sonra İstanbul Televizyonu çok kısa bir zamanda Teknik Üniversitesi Televizyonu vasıtasıyla yayınlar yapmağa başladı. Ancak İstanbul Televizyonunun bir an evvel yayına başlamasında Şubemizin de bir nebze olsun hissesi bulunduğuna eminiz.

4 — Elektrik Mühendisliği ile ilgili bütün fakülte, yüksek okul talebe cemiyetlerine yayınlarımızın gönderilmesi ve onların yayınlarının Odamıza gelmesini temin etmek.

Bu hususta Şubemiz çalışmağa başladığı ilk günlerde adı geçen bütün talebe cemiyet-

leriyle temas kurmağa çalışmış ancak talebe hareketlerinin aşırı bir duruma girmesinden sonra bütün cemiyetler kapatılmış ve adresleri de bulunamamıştır. Bu bakımdan kendileriyle herhangi bir temasımız olamamıştır.

d) Diğer Temaslarımız :

I — Diğer meslek Oda ve İstanbul Şubeleriyle toplantı işbirliğini sağlamak. Üyelerimizin genel ve özel problemlerini halletmek.

Yönetim Kurulumuz İstanbul Şubemizi temsilen Odalar arası komisyona tam yetkili delege olarak Erol Açıkgöz ile Adil Tahtacı'yı görevlendirmiştir. Bu üyelerimiz yapılan 15 toplantıya katılarak özetle şu kararların alınmasında vazife görmüşlerdir.

I — İmar Kanunu tadilatı teklifinde men-suplarımızın haklarının korunmasında çalışma yaparak, Odaların yetkilerinin artmasında ve İmar Kanununda mesleğimizi ilgilendiren hususlara açıklık getirilmesinde çalışılmışlardır.

II — İstanbul Belediyesinin teknisyenlere verdiği proje yapma yetkisinin iptal edilmesi için 4 Odanın müşterek kararı şeklinde Belediye Başkanlığına hitaben yazı yazılmasını sağlamışlardır.

III — Bayındırlık Bakanlığı Birim Fiat Analizlerinin Elektrik Tesisatı için de açıklanması için ortak karar alarak Bayındırlık Bakanlığına hitaben ortak yazı yazılmasını temin etmişlerdir.

IV — Odalar Arası Komisyon Kararları :

Bu kısımda müşterek menfaatlerimizin hep beraber daha kuvvetli korunması ve yeni seçilecek Yönetim Kurullarının da bu ilkelere çalışma yapması için ortak ilkeler tespit edilmiştir.

Sayın üyelerimize fikir vermesi bakımından ortak kararları aynen aşağıda yayınlıyoruz.

**ODALARARASI KOMİSYONUN
İMAR KANUNU TADİLÂTI İÇİN
TEKLİF MADDELERİ**

MADDE 1 — Ülke içinde yapılacak, resmi ve özel, bütün yapılar bu kanun hükümlerine tabidir.

(Bu kanunda geçen «Yapı» tabiri, karada ve suda, daimi veya geçici, resmi ve özel, yer altı ve yer üstü, her türlü inşaatla bunların ilâve, değişiklik ve tamirleri ile ısıtma, havalandırma, asansör, elektrik, telgraf, telefon, temiz ve pis su tesisatı gibi her türlü tesisatı kapsar).

MADDE 2 — Belediye sınırları içinde yapılacak, resmi ve özel, bütün yapılar için Belediyeden ruhsatiye alınması mecburidir.

Belediye sınırları dışında yapılacak, resmi ve özel, bütün yapılar için, nüfusu 500.000'den küçük şehirlerde İl İmar Müdürlüklerinin, nüfusu 500.000'den büyük şehirlerde İl İmar Konseylerinin tayin edeceği hudutlara göre, ilgili belediyeden ruhsatiye alınması mecburidir.

Köy hudutları içinde, köy halkının kendi ihtiyacı için yapacağı bir iki katlı yapıların ruhsatı köy muhtarlığınca verilir. Afet bölgelerinde yapılacak yapılar hazırlanacak özel yönetmeliğe göre uygulanır.

MADDE X — (3 ve 4'üncü maddeler arasına girecektir).

Yapı ruhsatiyesi almak için, dilekçeye eklenmesi gerekli olan, mimari, statik ve tesisat plan, proje, resim ve hesapları, her ihtisas dalı için ayrı ayrı olmak üzere, Y. Mimar, Y. mühendis ve mühendislerce, yönetmeliklere, şartnamelere, mesleki kurallara, yürürlükte olan Türk Standartlarına ve meslek odalarının tespit ettikleri asgari standartlara uygun şekilde hazırlanarak, üyenin kayıtlı bulunduğu odanın şube veya temsilciliklerine vize ettirilmesi mecburidir.

Meslek Odaları kendi ihtisas alanı dışındaki plân ve projeleri vize işlemine tabi tutamaz.

Resmî ve özel bütün yapılar ve bunların tesisatları vize işlemine tabidir.

Belediyeler, ilgili meslek odasının şube veya temsilciliklerin vize edilmemiş plân ve projelerle eklerini işleme koymıyacaktır.

İl hudutları içindeki, meslek odalarının şube veya temsilcilikleri bulunmayan belediyelerde, yapıların plân, proje ve eklerinin vizesi, il merkezindeki şube veya temsilciliklerinde yapılacaktır.

Meslek odalarının şube veya temsilcilikleri bulunmayan illerde, şube veya temsilcilik kuruluncaya kadar belediyelerce, şube veya temsilciliği bulunmayan ihtisas dalı için, vize işlemi aranmaz.

Meslek Odaları, Üyelik vasfı devam eden, üyelik yükümlülüklerini yerine getiren, meslek odasınca sakıncalı durumu bulunmayan üyelerinin plan, proje hesap, mesleki kontrol ve fenni sorumluluk hizmetleri için vize işlemi yapacak ve gerekli belgeyi verecektir.

MADDE 4 — Yapı ruhsatiyesi için belediyeye bir dilekçe ile müracaat edilmesi, tapu ile arsa hudutlarını, imar şartlarını, arazi ve yol kotlarını belirleyen belgelerden mümkün ve gerekli olanların verilmesi ve bu kanuna uygun olarak hazırlanmış mimari, statik ve yapı ile ilgili bütün tezinatların tatbikat projeleri, hesapları ve gerekli detaylarının eklenmesi lâzımdır.

Kadastrosu yapılan yerlerdeki belediyeler inşaatla ilgili dosyalarını, kadastro ada ve parsel numaralarına göre tutmakla görevlidirler.

Ruhsatiye alınmış yapılarda ve bütün tesisatlarında tastikli projesine göre herhangi bir değişiklik yapılması bu maddeye göre yeniden izin alınmasına bağlıdır.

Türk vatandaşı olmayan Y. Mimar, Mimar, Y. Mühendis ve mühendisler, meslek odalarının izin vereceği konular dışında, hiç bir yapının plan, proje, tesisat, mesleki kontrol ve fenni sorumluluk hizmetini yüklenemez.

Belediyeler, yeterli teknik kadroya sahip bulunmadıkları takdirde veya tasarruf amacı ile, plân, proje ve hesapların tetkik ve ona-

yının yapılması yetkisini ilgili meslek odasına verebilirler.

Harita, imar plânları ve aplikasyon plânları, ihtisas elemanlarınca hazırlanıp, ilgili meslek odasının vizesinden sonra, işleme tabi tutulacaktır.

MADDE 5 — Ruhsatiye almak için yapılan müracaatlar belediyeler veya bağımsız imar müdürlüklerince, otuz gün içinde sonuçlandırılacaktır.

Proje ve eklerinde eksikler bulunması veya düzeltme yapılması gerekli hallerde ilk onbeş gün içinde, yazılı olarak müracaat sahibine bildirilir. Eksiklerin tamamlanması veya düzeltmelerin yapılması sonucunda, ikinci onbeş gün içinde ruhsatiye verilecektir.

MADDE 10 — Yapıya başlama müddeti ruhsatiye tarihinden itibaren bir yıldır. Temellerin inşaatını müteakip yapı belediyece ölçülerek temel üstü ruhsatı verilir. Temel üstü ruhsatı 4 yıl geçerlidir. Bir yıl içinde yapıya başlanılmadığı veya 4 yıllık süre içinde bitirilmediği takdirde verilen ruhsat hükümsüz olup, ruhsatın temditisi ile yeniden ruhsat alınması gerekir.

MADDE 14 — İmar plânları ile bunların tatbikat ve aplikasyon plânları, halihazır haritalar, mimari, statik, tesisat (ısıtma, havalandırma, elektrik, telefon, televizyon, telgraf, asansör, temiz ve pis su, kanalizasyon vb.) plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların mesleki kontrollükleri ile fenni sorumluluklarını, her ihtisas dalı için ayrı ayrı olmak üzere, ilgili meslek odasına kayıtlı, Y. Mimar, Mimar, Y. Mühendis ve mühendislerce deruhte edilir.

Meslek odalarına kayıtlı, Y. Mimar, Y. Mühendis ve mühendisler dışındaki kişiler, mimarlık, mühendislik proje ve kontrollük büroları açamaz ve hiç bir şekilde proje, mesleki kontrollük ve fenni sorumluluk hizmetleri ile ilgili faaliyette bulunamazlar.

Bunlardan gayri fen adamlarının yetki ve memurluk hudutları, bunları yetiştiren kurumlarla, bunlara ait dernek ve sendikaların ve meslek odalarının görüşü alınarak, Milli Eğitim İmar ve İskân ve Bayındırlık Bakan-

lıklarınca hazırlanacak bir yönetmelikle tayin olunur.

MADDE 16 — Yapı bitince kullanılabilmesi için belediyeden izin alınması mecburidir.

Yapı, mal sahibi ve sorumlu fen adamlarının müştereken yazılı isteği üzerine fen ve sağlık mensuplarınca muayene edilerek ruhsat ve eklerine uygun olduğu ve kullanılmasında fen ve sağlık bakımlarından mahsur görülmediği takdirde kullanma izni verilir.

2 — Sair Teşekkürlerle olan problemlerin tespitine çalışmak ve üyelerimizin teşekkürlerle olan problemlerini halletmek.

Bu hususta Odamız bir çok faaliyette bulunmuştur.

1 — 1971 yılı içinde Kalite Belgesi ile ilgili olarak faaliyetlerimiz aşağıda arz edilmiştir.

a) Ünal Kardeş Firmasına Elektrik Kömürleri hakkında Kalite Belgesi verilmiştir.

b) Surtel Kablo ve Sanayii A.Ş.'ne kablo ve iletkenleri için Kalite Belgesi verilmiştir.

c) Kent Akü Firmasına Kalite Belgesi verilmiştir.

d) Kader Speratör'ün Kalite Belgesi çalışmaları devam etmektedir.

e) Ünika Kablo'nun istemiş olduğu Kalite Belgesi çalışmaları devam etmektedir.

f) EAS Akümülatör Fabrikalarına evvelce verilmiş olan Kalite Belgesinin müddeti bitmiş, ve adı geçen firma Kalite Belgesini yenilemek üzere Odamıza müracaat etmiştir, ancak istenilen ücretler firmaca yüksek görüldüğü için Kalite Belgesini almaktan imtina etmiş ve bu şekilde çalışmalarına devam etmeye başlamıştır.

Evvelce verilmiş olan Kalite Belgelerinin yapılması gereken sene içi kontrollükleriyle ilgili olarak da aşağıdaki çalışmalar yapılmıştır.

a) Türk Kablo A.Ş.'ne verilmiş olan alüminyum iletkenlerin top başları, ekleri ve

alpa apak kablolarıyla ilgili Kalite Belgesinin sene içi kontrolleri yapılmış ve Kalitelerinin devam ettiği rapor olarak tespit edilmiştir.

b) Gene Türk Kablo tarafından alınmış olan telefon kablolarıyla ilgili Kalite Belgesinin sene içi kontrolleri yapılmış kaliteli imâlâta devam ettiği anlaşılmıştır.

c) Süper Selçuk Demet transformotör voltaj regülâtörlerinin redresör ve redüktör ölçü aletlerine ait Kalite Belgelerinin sene içi kontrolleri yapılmış bunların da kaliteli olduğu tespit edilmiştir.

II — Muhtelif müesseseler tarafından Şubemizden istenmiş olan Bilirkişiler için bizden evvelki Yönetim Kurulunun tespit etmiş olduğu Bilirkişi raporlarından gayri bir çok müracaatlar olmuş bu arada Sosyal Sigortalara, Kartal Belediyesine ve bazı mahkemelelerine uygun olarak Bilirkişi heyetleri tertiplenmiş ve üyelerimiz gerekli çalışmaları yapmışlardır.

III — Serbest Müşavir Mühendislerle ilgili çalışmalarımız.

a) Şubemiz Serbest Müşavir Mühendislerle ilgili olarak hazırlamış oldukları projelerin kaliteli bir şekilde olmasını, bu şekilde mühendislik hizmetlerinin eşit olarak vatandaşlara götürülmesi için bir proje tanzim yönetmeliği hazırlamağa karar vermiştir. Bu hususta Serbest Müşavir Mühendisler toplantıya çağırılmış, yapılan toplantıda gerek İ.E.T.T.'den ve gerekse Belediye'den projelerin geçirilmesi sırasında çıkan aksaklıklar tespit edilmiş, projelerdeki kalite durumlarının eşitliği için lâzım gelen hususlar tespit edilmiş ve bunların bir yönetmelik içinde toplanabilmesi için Serbest Müşavir Mühendislerin arasından bir heyet teşkil edilmiştir. Bu heyet Belediye'den ve İ.E.T.T.'den talep edilen resmi selâhiyete haiz üyelerimizle birlikte çalışmağa başlamışlar ve uzun çalışmalardan sonra bir proje tanzim yönetmeliği ortaya çıkmıştır. Bu proje tanzim yönetmeliği Belediye tarafından derhal benimsenmiş ve bütün projelerin bu yönetmeliğe uygun olarak hazırlanması şartı aranmağa başlamıştır. O tarihten itibaren de Odamız vize için gel-

miş bütün projelerde proje tanzim yönetmeliğine uygun olup olmadıklarını aramış ve vize işlemlerini buna göre yürütmüştür.

b) Proje Tanzim Yönetmeliğine göre hazırlanmış projelerin İ.E.T.T. tarafından da makbul sayılması için gerekli müracaatlar yapılmış, İ.E.T.T.'den gelen resmi cevapta bu proje tanzim yönetmeliğine uygun olarak çizilmiş projelerin aynen tastik gördüğü Odamıza bildirilmiştir. Ancak Yönetim Kurulumuz daha ileri olarak Elektrik İdaresinden kendisine gelmiş bütün projelerin bu proje tanzim yönetmeliğine uymadığı takdirde reddini talep etmiştir. Bu hususta İ.E.T.T. Genel Müdürüne yapmış olduğumuz müracaatlar ancak 15.11.1971 günü semeresini vermiş ve Yönetim Kurulumuz İ.E.T.T. Genel Müdürlüğü yetkilileri ile bir toplantı yapmıştır.

Bu toplantıda :

1 — Belediye hudutları içinde Odamız, İ.E.T.T. ve Belediye yetkilileri ile ortaklaşa hazırlanmış proje tanzim yönetmeliğine uygun projelerin aynen idareden geçmesine,

2 — İstanbul Belediyesi dışında ve Belediyeden geçmeden sadece İ.E.T.T.'yi ilgilendiren ceryan talepleri v.s. müracaatlar için proje tanzim yönetmeliğine uygun projelerin kabul edilmesine,

3 — Şekil ve muhteva itibariyle proje tanzim yönetmeliğine uygun olmayan projelerin reddine, şifahi olarak karar almıştır.

Bu husus yazı ile İ.E.T.T. Genel Müdürlüğü'nden 18.11.1971 tarihinde istenmiş Faaliyet Raporunun hazırlandığı şu günlerde henüz bir cevabı alınamamıştır. Kuvvetle tahmin ediyoruz ki Proje Tanzim Yönetmeliği İ.E.T.T. içinde de aynen tatbik edilecek ve hiç bir şekilde proje çizme yetkisi olmayan kişiler tarafından çizilmiş olan projeler bundan sonra İ.E.T.T. tarafından da tastik ve itibar edilmeyeceklerdir.

c) Yönetim Kurulumuz resmi müesseselerle tek tek uğraşmanın gayelerimize erişmemizi geciktirdiği düşüncesinden giderek

aşağıda metnini bulacağınız yazı ile de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına müracaat etmiş ve yönetim kurulumuzdan bir heyet ile de Bakanlık yetkilileri ile görüşmeler yapılmıştır. Bu görüşme zamanında El. Müh. Odasına, E.M.O. İst. Şubesine İstanbul Belediyesine, İ.E.T.T. Genel Müdürlüğüne «mühendislerden başka herhangi bir teknik grubun proje yapma yetkisi olmadığına dair» bir yazının gönderileceğine dair söz almışlardır. Yani yönetim kurulunun bu meseleyi ısrarla takip edeceklerinden eminiz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI

Enerji ve Su Hatları Dairesi Başkanlığına

ANKARA

6785 sayılı İmar Kanununun 14. cü maddesine göre «İmar Plânları ile bunların tatbikat plânlarının ve halihazır haritalarının, mimarî, statik ve tesisat plân, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini, ihtisas ve iştigal mevzularına göre, yüksek, mimar, yüksek mühendis, mimar ve mühendisler deruhte ederler, denilmektedir.

Bunlardan gayri fen adamlarının selâhiyet ve mesuliyet hudutları hakkındaki talimatnamede de :

«Diğer fen adamları için : Harita, inşaat ve tesisat işlerinde çalışan fen adamları okuldan mezuniyetlerinden itibaren iki sene geçmiş olmak ve bu müddet zarfında bu işlerde çalışmış olmak şartıyla mimarî, statik, tesisat, plân, proje, resim ve hesapları ihtisas ve iştigal mevzularına göre yüksek mimar, yüksek mühendis, mimar ve mühendisler tarafından yapılmış binalardan bodrumları ile birlikte 5 katı ve bütün katlardaki inşaat sahalarının toplamı 1000 m²'yi geçmeyenlerinin tatbikatına selâhiyetlidirler,» şeklindedir.

Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi Madde 5 : «Projesi yetkili kişiler tarafından hazırlanmış ve tastik ettirilmiş ışık muharik kuvvet ve elektrik akımıyla işleyecek herhangi bir elektrik iç tesisinin yapılmasını, büyütülmesini ve tamirini elektrik enerjisi dağıtımını yapan elektrik işletmesine

kayıtlı elektrik mühendisleri ile Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın yetki belgesini haiz yetkili elektrikçiler üzerlerine alabilirler.»

Madde 10 : Tesisatçı işe başlamadan önce tesisat hakkında doldurduğu işe başlama bildirimini; yetkili kişiler tarafından hazırlanmış ve tastik ettirilmiş projedeki tesisat plânını ekliyerek elektrik işletmesine verecektir.

Bunun işletmece kabulünden sonra işe başlanacaktır.» şeklindedir.

Bir, iki ve üçüncü sınıf elektrikçilerin yapabilecekleri işleri gösteren madde 11, 15 ve 19 da ise gösterilen güçlerdeki tesislerin yapımına (tatbikatına), işletme ve bakımına selâhiyetli olduğu yazılıdır. Ehliyetli elektrikçiler yetki belgesi alırken aşağıdaki taahhütnameyi vermektedirler.

«Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'ndan aldığım yetki belgesine dayanarak belgem sınırları içine giren işlerde; Hükümetçe bu hususta yayınlanmış ve yayınlanacak tüzük, yönetmelik ve standartlar hükümleriyle, verilmiş veya verilecek emirlere tamamiyle riayet edeceğim gibi, yapacağım elektrik tesisatına ait fenni usul, nizam ve kaidelere tamamen riayet edeceğimi ve aksi takdirde elimdeki yetki belgesinin Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nca geri alınmasına şimdiden muvaffakat ettiğimi taahhüt ve kabul ederim.» şeklinde olup yalnız tatbikatından sorumludurlar. Proje yapma yetkileri yoktur.

Ayrıca fen adamlarının yetki ve selâhiyetlerini gösteren talimatnamede binanın bulunduğu belediye sınırları içinde ihtisas ve iştigal mevzularına göre faaliyet icra eden yüksek mimar, yüksek mühendis, mimar ve mühendis bulunmadığı belediyece tevsik edildiği takdirde bu halin devamınca muteber olmak üzere bodrumları ile birlikte 3 katı ve bütün katlarının sahaları toplam inşaat için 300 m²'yi geçmeyen binaların plân, proje, resim ve hesaplarını yapmaya selâhiyetli oldukları şeklindedir.

Bu durumda bir, iki ve üçüncü sınıf yetki belgesine haiz olan elektrikçilerin proje yapma yetkisi olmadığına dair bir yazının Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi'

ne yazılması için gerekli işlemin yapılmasını emir ve müsadelerinize arz ederiz.

IV — Fenni Mesuliyet Tip Sözleşmeleri,

İstanbul Belediyesi hududu içinde yapılmakta olan bütün binalarda 1 Mart 1971 tarihinden itibaren Elektrik Tesisleri için de bir fenni mesulün bulunması ve inşaatın temelinden itibaren bütün elektrik tesisatının bu fenni mesulün mesuliyeti altında yapılması için tip sözleşmeler hazırlanmış ve 1 Nisan 1971 tarihinden itibaren de Belediye içinde aranması temin edilmiştir. Bu hususta Odamız Tip Sözleşmeler tanzim etmiş gerek Elektrik Mühendisinin gerekse iş verenin haklarını eşit şekilde mütalâa ederek adaletli bir tip sözleşme metni hazırlamıştır. Bu tip sözleşme metninde mühendisin bütün mühendislik hakları korunurken işverene de en iyi şekilde bir mühendislik hizmetinin yaptırılması için Odamız bir çok maddeler koymuştur. Tip Sözleşmeler yürürlüğe girdikten sonra Odamız her proje ile birlikte tip sözleşmeyi de aramağa başlamıştır. Aradan bir iki aylık bir zaman geçtikten sonra tip sözleşmelerin koymuş olduğumuz asgari ücret tarifelerinin çok altında imzalandığı ancak Odamıza karşı Yönetim Kurulumuzca tespit edilen rakamların yazıldığı görülmüş, iki aylık dönemde bir şahsın yüz, yüzelli fenni mesuliyet aldığı tespit edilmiş bu durum karşısında Yönetim Kurulumuz mühendislik hizmetlerinin lâıyık ile yapılabilmesini temin ve bir mühendisin ne kadar mesuliyeti üzerine alacağını tartışmış ve bunu 75 sayısında dondurmıştır. Ayrıca Fenni Mesuliyeti düşürmek için bir çok maddeler tespit etmiş ve bunları Sayın Üyelerimize zamanı geldikçe bildiri olarak yayınlamıştır. Bu günkü durumda bir serbest müşavir üzerinde ancak 75 adet fenni mesuliyet bulundurabilmekte ve 76. cısını alabilmek için bundan evvelki 75 taneden bir tanesinin Odanın bildirmiş olduğu şartlara göre düşmüş olduğu Odamıza tescil ettirmesini aramaktayız.

V — Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca 27.3.1968 tarih, 12859 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yetkili Elektrikçiler hakkındaki yönetmeliğe göre bağlantı gücü 750

kw üstündeki tesislerin işletme ve bakımlarının Elektrik Yüksek Mühendisi veya mühendislerince yapılması gerektiği göz önüne alınarak İ.E.T.T. İdaresinden bağlantı gücü 750 kw yukarısında bulunan bütün fabrikaların müesseselerin adresleri talep edilmiş ve toplanan adreslere teker teker mektup yazılarak o müessesede hangi kontrol mühendisinin çalıştığı sorulmuş ve bunların cevapları hassasiyetle takip edilmiştir. Bu işlemin bir çok üyemize yeni iş imkânı sağladığı bir gerçektir. Ayrıca Serbest Müşavir Mühendisler üzerinde bu güne kadar eksik bilgilerimizin toplanması bakımından da Odamız yeni istatistikler elde etme imkânını bulmuştur.

VI — Şube binamız Yönetim Kurulumuzun kararı ile iki sene müddetle sigorta ettirilmiştir.

VII — İstanbul Belediyesi hudutları içinde bulunan asansörlerin senelik muayeneleri evvelce Serbest Müşavir Mühendisler tarafından yapılmakta iken Belediye son aldığı kararla bunu kendi uhdesine almıştır. Serbest Müşavir Mühendis üyelerimizden Şubemize gelen yazılı müracaatlar üzerine Yönetim Kurulumuzca İstanbul Belediye Başkanlığına bir yazı yazılarak :

1 — İstanbul'da asansör sayısı ile orantılı olarak muayene ekiplerinin periyodik kontrollara yetişip yetişmediği,

2 — Periyodik bakımlarda tekrar eski düzene dönülmesinin Belediyenin yükünü bir miktar azaltacağı ve her mühendisin alacağı sayısı tahdit edilmek şartı ile periyodik bakımların mesuliyeti ile sorumluluğunun daha iyi yüklenilebileceği,

3 — Sadece bir asansör kartoteksi ile bir Belediye ekibinin yapacağı yoklamalar neticesinde asansör kontrolünü üzerine almış bulunan Serbest Müşavir Mühendisin herhangi bir aksaklık halinde cezalandırılması yoluna gidilmesinin mümkün olup olamayacağı ve bu hususta Zabıta Talimatnamesinde bir değişiklik yapıp yapılmayacağı Belediyeden sorulmuştur. Buna gelen cevapta hazırlanmakta olan ve yakın bir gelecekte yürürlüğe girmesini beklediğimiz Zabıta Talimatnamesinde bu hususun göz önüne alındığı bildirilmiştir.

VIII — Sayın Üyemiz,

Yüksek malûmlarınız olduğu üzere sadece Devlet Dairelerinde çalışan üyelerimiz, Serbest Müşavir Mühendislik hakkına haiz değildir. Bunun yanında herhangi bir özel teşebbüste çalışan bir üye tüzük hükümlerine göre Serbest Müşavir Mühendislik kaydını yaptırabilmekte, bütün mesaisini bağlı olduğu müesseseye verdiği halde ayrıca bir serbest müşavirin bütün haklarını elinde tutmaktadır. Bunun neticesi olarak bir çok arkadaşlarımız gerek projelere ve gerek son tatbikatta fenni mesuliyetlere imza atmaya bir yan gelir olarak görmekte ve fiatların anormal derecede düşmesine sebep olmaktadır. Bütün gününü çalışmış olduğu müesseseye veren bazı arkadaşlarımız bilhassa fenni mesuliyetlere atmış oldukları imzalarla büyük bir mesuliyetsizlik örneği göstermiş olmaktadırlar. Kurulumuz serbest müşavir mühendislerden büro tescilini istemek üzere karar almıştır. Ancak yapmış olduğumuz çalışmalar bu hususun gerçekleşmesi için bir kongre kararına ihtiyaç olduğunu ve Şube Yönetim Kurulunun bu hususta yetkili olmadığı kararına vardığı için bu durumu bu kongreye ve daha sonra da Ankara'da yapılacak büyük kongreye götürmeye karar vermiştir. Gerek makina mühendisleri, gerek inşaat mühendisleri gerek diğer mühendis kollarında bir üyenin serbest müşavir mühendis olarak çalışması için bir bürosu olması gerektiği bu bürosunda kendisinin veya bir mühendisin bütün mesaisini harcadığı aranmaktadır. Bize gelen bir serbest müşavir mühendis müracaatında üyemiz kendi ev adresini büro adresi olarak vermekte, belki geceleri proje çizerek boş vaktini değerlendirmekte ancak fenni mesuliyetlere imza atmakla kanaatımızca mesleğini suistimal etmektedir. Bu hususun kongremizde göz önüne alınacağı ve buna engel olunacağına kuvvetle inanıyoruz.

IX — Rabak elektrolitik bakır ve mamûlleri A.Ş.'nden 27.4.1971 tarihinde almış olduğumuz yazıda şöyle denilmektedir :

«Piyasada Türk Standartlarına aykırı olarak elektrolitik olmayan bakırdan tesisat kab-

lolarının imal edildiği ve satıldığı, hatta bunların, nispet itibarile standarta uygun olana nazaran çok daha fazla bir seviyeye ulaştığı, gün geçtikçe bu tip kabloların imal ve satışının arttığı, meslekten olmanız dolayısıyla bu halin zararlarını Sayın Odalarının en fazla takdir edecek durumda olduğuna kani bulunduğumuz arzedilmiştir.

Maruz gayrı kanuni rekabetin devam etmekte olduğu son defa piyasadan alınan 18 adet nümuneden ancak 6 sinin Türk Standartlarına uygun bulunması, diğer 12 sinin ise Standart dışı nitelik taşınmasıyla sabit olmuştur.

Bu halin mevcut yasaklar muvacehesinde önlenmesi ve gerekli mukni tedbirlerin alınması hususu 14.4.1971 günlü ve 1921 sayılı yazı ile Sanayi Bakanlığına intikal ettirilmiştir.

Ancak, bu kabil malların imal ve satışını, mevcut yasakların tatbikini sıkılaştırmak ve kontrolünü kuvvetlendirmek suretile önlemek en önde gelen bir tedbiri teşkil etmekle beraber bu hususta Hükümet kuvvetlerine, meslek odalarının ve gayrı kanuni rekabete maruz kalan sanayi ünitelerinin elden gelen bütün yardımı ve müzaheretini yapmaları elbette takdir buyrulur.

Bilhassa bilumum elektrik tesislerinin muayene ve kabul muameleleri Odanıza kayıtlı Sayın Üyelerce yapıldığından, kullanılan iletkenlerin marka değil evsaf bakımından taraflarınca sıkıca kontrole tabi tutulması hususu bu konuda önemli bir dayanak bulunmaktadır.

Durum ve keyfiyeti bilgi ve ilgilerine arz ederiz.

Saygılarımızla.

R A B A K

Elektrolitik Bakır ve Mamûlleri A.Ş.

Sayın Üyemiz,

Piyasada bulunan elektrik malzemelerinin büyük bir ekseriyetle kaliteden yoksun olarak imal edilmekte oldukları maalesef tarafımızdan da müşahade edilmektedir. Rabak Mües-

sesesinin Odamıza vermiş olduğu yazı üzerine Türk Standartları Enstitüsüne, Sanayi ve Ticaret Odası Başkanlığına, Sanayi ve Ticaret Bakanlığına ayrı ayrı müracaat edilmiştir. Fakat maalesef hiç bir cevap alınamamıştır. Malî gücümüzün artmış olduğu bu dönemde bizden sonra gelecek Yönetim Kurulunun bu hususta çalışmalar göstermesini ve bu hususta icabında gerektiği kadar muayene yapabilecek laboratuvarlara haiz olmasını temenni etmekteyiz.

Resmi Dairelerin yapmış oldukları kontrollarda kullanılması gereken malzemelerde Türk Standartları Enstitüsü veya Elektrik Mühendisleri Odası Kalite Belgesi'ni haiz olmalarını aramaları ancak temin edilmiştir. Bu hususta Bayındırlık Bakanlığı ilgili dairelerine hangi malzemelerin Kalite Belgesi'ne haiz olduklarını yazı ile bildirmiş bulunmaktayız. Ancak, büyük bir ekseriyeti özel teşebbüste kullanılmakta olan elektrik malzemelerinin kalitesiz dahi olsa kullanılmalarını Oda olarak şu anda önliyememekteyiz. Temennimiz ileride bu gibi kalitesiz elektrik malzemelerinin satışını önleyebilecek bir güce erişmemizdir.

3 — Elektrik Mühendisliği ile ilgili öğretim yapan müesseselerin talebe cemiyetleriyle temaslar kurmak ve onlara meslekle ilgili problemlerinde yardımcı olmak :

Evvelce de arz edildiği gibi Talebe Cemiyetlerinin kapanmış olmaları dolayısıyla bu hususta herhangi bir faaliyetimiz olmamıştır.

4 — Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi ve diğer Şube ve Merkez temsilcilikleri ile faaliyetlerinin organizasyonunu sağlamak.:

Sayın Üyemiz,

27-28 Şubat 1971 günü Ankara'da yapılan Kongreden sonra ortaya çıkan durum İzmir Şubesini büyük bir mali sıkıntı içine sokmuştur. Bu hususta İzmir Şubesinden Şubemize yapılan müracaatta Personel Giderlerinin karşılanmadığı ve her ay muayyen bir paranın İzmir'e gönderilmesi talep edilmiştir. Bu hususta İzmir Şubesinden muhtelif ya-

zılar geldiği gibi Sayın Altan Başaran da İstanbul'a gelmiş, İzmir Şubesinin durumunu görüşmek üzere Yönetim Kurulumuz olağanüstü bir toplantı yapmış ancak İzmir'in her ay istediği paranın Merkez tahsisatından kesilerek İzmir'e gönderilmesinin Şubemiz selâhiyeti dışında olduğuna karar vermiş ve maalesef tüzük hükümleri çerçevesinde bütün isteğimize rağmen yardım elini uzatmamıştır.

e) Bölgemiz dahilindeki il ve müstakil belediyelerin Belediye Başkanları ile görüşme yapılarak bu illerin ceryan talebi ruhsat projeleri ile yüksek gerilim taahhünamelerinin Şube veya Temsilcilikler ile vizesini sağlamak:

Sayın Üyemiz,

Proje Tanzim Yönetmeliğini hazırlamak üzere Serbest Müşavir Mühendis arkadaşlarımızla yapmış olduğumuz ilk toplantıda mevzua girilmeden önce bu husus arkadaşlarımıza anlatılmış bilhassa projelerin civar Belediyelerden tastik görmesi her şeyden önce kendi menfaatlerini yakından ilgilendirdiği için Yönetim Kurulumuza yardımcı olmaları istenmişti. İstanbul Şubemize bağlı civar vilâyet ve kazalarda ayrıca İstanbul içindeki muhtelif Belediyelerin listeleri çıkartılmış ve buralara gitmek isteyen arkadaşlar tespit edilmiştir.

Maalesef ilk günü herkes büyük bir iştiyakla ismini yazdırdığı halde uzun bir müddet beklenmiş ve birkaç arkadaş müstesna diğer isimlerini yazdıran arkadaşların bu işle ilgilenedikleri görülmuş, tekrar memuriyet yapan arkadaşlara durum açıklanmış ve onların yardımı ile birçok yerlere gidilmiştir.

Bunun neticesi olarak Avcılar, Firuzköy, İzmit, Gölcük, Karamürsel, Çanakkale, Tekirdağ, Bursa, Çatalca, Silivri Büyük Çekmece'ye gidilmiş prensip olarak hepsinden olumlu dönmüştür.

Şu anda İzmit Belediyesinde vize tatbikatı yerleşmiş durumdadır. Bursa'da Şube vizesi aranmamakta ancak elektrik projeleri aranmağa başlanmıştır. Yukarıda saymış olduğumuz yerlerden muhtelif zamanlarda az dahi olsa projeler vize edilmek üzere Şubemize gelmektedir.

Bizden sonraki Yönetim Kurulunun bilhassa İstanbul civar Belediyeleri ile daha yakın ilgi kurabilmelerini ve bu iş için maalesef Yönetim Kurulu dışındaki arkadaşlardan yardım beklememelerini burada zikretmeyi faydalı buluyoruz. Bu vesile ile İzmit ve Bursa temsilcilerimize çalışmalarından dolayı Yönetim Kurulu olarak teşekkür etmeyi borç biliriz.

f) Mevcut Yönetmeliklerle Fenni Şartname ve Firim Fiatların aksayan taraflarının düzeltilmesi için çalışmalar yapmak ve elektrik tesisatı analizlerinin çıkması için faaliyette bulunmak. Meriyette bulunan yönetmelikler icabı üyelerimize verilmiş mesleki hak ve selâhiyetlerin muhafazasını sağlamak :

Sayın Üyemiz,

Sırası gelmişken şu hususu da bilgilerinize arz etmek isteriz. Biz yedi kişi İstanbul Şubasının Yönetim Kurulu üyeleri olarak elektrik mühendislerinin bütün işlerini halletmeye imkânımız yoktur. Üyelerimiz fert fert Şubemize, Odamıza hiç olmazsa icap ettiği anda yardımcı olmayı bir prensip haline getirmezlerse İstanbul'daki yedi kişi, İzmir'deki yedi kişi, Ankara'daki yedi kişi bütün problemler karşısında bir şey ifade edemezler.

Şubemiz elektrik idaresi ile el ele verip meselâ Bayındırlık Bakanlığının yapmış olduğu projelerin Odadan geçmesini temin etmiş, bu husus için resmi teşekküllerden ödenekleri olmadığı için vize ücreti talep etmediği halde Sayın İstanbul Valisinin Belediyeye göndermiş olduğu tamimde bundan böyle işlerin aksaması dolayısıyla devlet dairelerince yapılmış projelerde elektrik mühendisleri odasının vizesinin aranmaması emredilmiştir.

Sayın Üyemiz,

Sayın İstanbul Valisini bu emri çıkartmış olmasından dolayı kınamıyoruz. Ancak bu emrin çıkışına kadar geçen safhada durumu gören, Odamızın elde ettiği bir neticenin kaybolacağını hisseden üyelerimizden velevki telefonla dahi olsa bir tek ikaz almış olsaydı derhal Sayın İstanbul Valisini Yönetim Kurulu olarak ziyaret eder, vizenin ne olduğunu,

hangi maksatlarla yapıldığını, kendilerine arz eder ve esasen kanunen hakkımız olduğu halde zorla temin edebildiğimiz vize mecburiyetini bir anda kaybetmezdik. İnancımız yeni seçilecek Yönetim Kurulunun bu duruma derhal müdahale edeceğidir. Gerçek şu ki üye olarak, fert olarak Yönetim Kurullarına icabında dahi olsa hiç bir yardım veya ikazda bulunmamak ve elektrik mühendislerinin bütün davalarının hallini Yönetim Kurullarının yedi üyesinden beklemek çok büyük bir haksızlık ayrıca bir iyimserlik olur.

g) Mevcut yasalar ve Şube olanakları içinde Teksen'in İstanbul yöresi içinde örgütlenmesi ve güçlenmesi için gerekli yardımların yapılması :

Sayın Üyemiz,

Personel Kanununun çıkmasından sonra Teksen'in kapandığı yüksek malumlarınızdır. Ondan evvelki dönemde Şubemiz Teksen'le olan ilişkilerini muntazam bir şekilde devam ettirmiş, bu dönemde 5.2.1971 günü İstanbul Belediyesi Başkanlığına aşağıdaki bildiri göndermiş ;

Bu bildiride;

1. a) Personel Kanununa göre 1.12.1970 tarihinde teknik personelin memur statüsüne geçirilmeleri gerektiği halde, bu hususun gerçekleştirilmemiş olması nedeniyle, maaşların zamanında alınmamış olduğu,

b) Türlü mücadelelerden sonra, Aralık 1970 maaşlarının Ocak 1971'de, Ocak 1971 maaşlarını da ancak 4 şubet 1971 de aldıkları,

c) Şubat 1971 maaşlarının da, teknik personelin çoğunluğuna şimdiye kadar ödenmediği gibi, bu hususta öne sürülen çözüm yolları tatmin edici değildir. Ayrıca Şubat maaşlarının da ne zaman ödeneceğinin henüz belli olmadığı,

d) Bu durumun çeşitli nedenleri olduğu, fakat hiç birinin çalışan teknik elemanın haklarını alamaması için kanuni sebep olarak gösterilemeyeceği şeklinde dile getirilerek şikayet edildiği bildirilmiş ve bu hususta Belediye Başkanlığından;

2. a) Teknik personele karşı yürütülen bu olumsuz davranışlara son verilmesi,

b) Teknik personelin tümünün Şubat maaşlarının en geç 15 Şubat 1971 akşamına kadar ödenmesi,

c) İntibakların süratle sağlanması,

d) Mart 1971 tarihine kadar intibaklar sağlanıp, atamalar yapılmadığı takdirde, bu husus sağlanıncaya kadar her ay kanunun emrettiği biçim ve sürede müktesap haklara göre ödeme yapılması talep edilmiştir.

Daha sonra 17 Şubat 1971 günü bir forum düzenlenmiş ve bu forumda alınan kararlar Belediye Başkanlığına aynı tarihte bildirilmiştir.

1 — Şubat 1971 maaşları 20 Şubat Cumartesi gününe kadar ödenmediği takdirde 22 Şubat Pazartesi günü direnişe geçileceği,

2 — Direniş biçimini aşağıda imzası bulunan 7 örgüt temsilcilerinden kurulu ortak komitenin saptayacağı,

3 — Mart 1971 ve daha sonraki maaş kanunda gösterilen süre içinde ödenmediği takdirde, Belediye Teknik personeli, örgütleri aracılığı ile Anayasal direnme haklarını kullanacağı,

4 — Bu forum kararları 18 Şubat Perşembe günü Belediye Başkanlığına topluca gidilerek bildirileceği kararlaştırılmıştır.

Bundan sonra müşterek olarak yapmış olduğumuz çalışmalar müspet neticesini vermiş ve İstanbul Belediyesi personeli olarak çalışan bütün Teksen üyesi elemanlar maaşlarını düzgün bir şekilde almaya başlamışlardır. Teksen kapandıktan sonra yerine kaim olmak üzere kurulmuş Türkiye Teknik Elemanlar Birliği ile herhangi bir temasımız olmamıştır.

Mali Durumumuz :

XI. Genel Kurulda Şubemize tahsis edilen bütçemiz 200.000.— TL. olarak tastik edilmiş idi. Bu meblağın 121.291,96 TL.'sı Şube Öz Geliri 43.250 — TL.'sı ise Merkez tahsisatıdır.

a) Şubemiz faaliyet devresi içinde Merkez namına 76.041,20.— TL. tahsilât yapmıştır.

b) Şube gelirimiz 377.469,95 TL.'dir Bunun % 20 si olan 75.493,99 TL. Merkez hesabına geçirildikten sonra Şube Öz Geliri 301.975,96 TL.'dir.

c) Toplam tahsilât yekûnu 453.511,15 TL.'dir.

d) Bu izahtan anlaşılacağı üzere Merkezin bu devre Şubemize 43.250.— TL. göndermesi gerekmekte idi. Gelirin büyük bir kısmı Şubemiz gayretleri ve çalışmaları ile temin edilmiştir.

e) 1971 yılı faaliyet dönemimizde giderlerimiz asgari halde tutulmak gayretiyle ilişik listede sunulduğu üzere 155.808,83 TL. olmuştur. Bu meblağın 1.079,50 TL. sı Merkez talimatına göre harcanmıştır. Esas Şube gideri ise 154.729,33 TL.'dir.

f) Gelir bütçesi tetkikinde Şube Öz Gelirinin 301.975,96 TL. olduğu görülmektedir.

g) 28.12.1971 tarihinde İş Bankası Hilton Şubesi havalesi ile Şubemiz Ankara Yenişehir İş Bankası 511 nolu hesabına 100.000 TL.'sı yollamıştır.

h) 31.12.1971 itibariyle kasa mevcudumuz 233.160,36 TL. olarak meydana çıkmıştır. Bu miktar içinde geçen yıldan devrolan 35.458,04 TL. mevcuttur. Tüm meblağ Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 823 - 5 nolu hesaptadır.

Sayın Üyemiz,

Yukarıda öz olarak Yönetim Kurulumuzun 1971 devresinde faaliyetlerini bilgilerinize arz etmiş bulunuyoruz.

Değerli Arkadaşlarımızdan elimizde olmayan sebeplerden yerine getirememiş olabileceğimiz arzularından dolayı anlayışla karşılanacağı ümidi içinde Genel Kurulumuz ve yeni seçilecek İdare Hey'etimize başarılar diler, saygılarımızı arz ederiz.

Başkan
Muammer ÖNOL

Sekreter Üye
Toğan GÜÇSELİ

Üye
Erol AÇIKGÖZ

Başkan Vekili
Mehmet SİRMAY

Muhasip Üye
Vecihi OLUT

Üye
Sait SUN

ÜYE

Adil TAHTACI

CETVEL NO : 1**31.12.1971 TARİHİ İTİBARIYLA GELİRLER BİLANÇOSU****Fasıl I MERKEZ TAHSİLÂTI**

Madde	Nev'i	Miktar
1	Üye kayıt ücreti	2.385.— TL.
2	Üye aidatları	61.216,70 TL.
3	Hüviyet Cüzdanı ücretleri	95.— TL.
4	Yönetmelik satış ücreti	1.773,50 TL.
5	Yabancı uyruklu mühendislerin % 0,5 leri	—
6	S.M.M. Kayıt ve aidat ücretleri	6.750.— TL.
7	Ölüm Yardım Sandığı Aidatı	197.— TL.
8	Mecmua abone ücreti	—
9	Mecmua ilân geliri	—
10	Kalite Belgesi geliri	3.125.— TL.
11	Şube öz geliri % 20	75.493,99 TL.
(+)	1970 Merkez murakıby Seyfi Kipmen'den avans bakiyesi	499.— TL.
		<hr/>
		151.535,19 TL.
Fasıl II	1971 ŞUBE ÖZ GELİR - GİDER FARKI	301.975,96 TL.

Fasıl III 1971 YILI ŞUBE ÖZ GELİRİ

Madde	Nev'i	Miktar
1	Proje vize ücretleri	364.807,25 TL.
2	Belge ücreti	1.810,— TL.
3	Sosyal faaliyet geliri	—
4	Telefon geliri	264,30 TL.
5	Banka faizleri	228,62 TL.
6	Ekspertiz gelirleri	150,— TL.
7	Basılı evrak geliri	9.747,— TL.
8	Lokal geliri	206,70 TL.
9	Sigorta geliri	80,48 TL.
10	Teberru	175,60 TL.
		<hr/>
	YEKÜN	377.469,95 TL.
	% 20 Merkez tahsisatı	—75.493,99 TL.
	1971 ŞUBE GELİRİ	301.975,96 TL.

CETVEL NO : 2

31.12.1971 TARİHİ İTİBARIYLA GİDER BİLANÇOSU

Fasıl	Nev'i	Bütçe	Harcama		Fark
I	Personel Giderleri	91.000.—	87.027,74	+	3.972,26
1	Huzur hakları	13.000.—	8.810.—	+	4.190.—
2	Vazifeli üye ücretleri	12.000.—	7.475.—	+	4.525.—
3	Personel ücretleri	53.000.—	57.662,17	—	4.662,17
4	Yolluklar	5.000.—	8.364.—	—	3.364.—
5	Tazminatlar	1.500.—	—	+	1.500.—
6	Sigorta primleri oda hissesi	5.000.—	4.566,57	+	433,43
7	Tetkik ve Müşavere	1.500.—	150.—	+	1.350.—
II	Büro Giderleri	51.925,65	35.902,06	+	16.023,59
1	Kırtasiye ve matbu evrak	3.500.—	12.508.—	—	9.008.—
2	Pul giderleri, damga pulu	1.000.—	1.740,50	—	740,50
3	P.T.T.	5.000.—	6.017,81	—	1.017,81
4	Aydınlatma, su, gaz, ısıtma	5.000.—	3.887,50	+	1.112,50
5	Temsil giderleri	1.—	—	+	1.—
6	Kiralar	1.—	—	+	1.—
7	Nakliyat	250.—	180.—	+	70.—
8	Jübile v.s. giderleri	1.000.—	—	+	1.000.—
9	Tamir ve malzeme	2.000.—	1.463,25	+	536,75
10	Demirbaş giderleri	34.173,65	10.105.—	+	24.068,65
III	Diğer Giderler	25.104.—	3.846,63	+	21.257,37
1	Harç noter ve mahkeme masrafları	10.000.—	1.480,28	+	8.519,72
2	Üyelere ve eşhase yardım	1.—	—	+	1.—
3	Kitap v.s. giderleri	1.—	—	+	1.—
4	İlân giderleri	2.000.—	1.150.—	+	850.—
5	Abone, kitap satın alma	3.000.—	1.212,35	+	1.787,65
6	Milli ve Milletlerarası derneklere iştirak giderleri	1.—	—	+	1.—
7	Banka giderleri	100.—	4.—	+	96.—
8	Bina, buhran ve savunma fonu	10.000.—	—	+	10.000.—
9	Lokal giderleri	1.—	—	+	1.—
IV	Teknik Kongre Sergi ve Konferans Giderleri	507.—	—	+	507.—
1	Kongre ve Konferans yeri Kira giderleri	1.—	—	+	1.—
2	Tebliğ, Telif ve konferans ücreti	1.—	—	+	1.—
3	Görevli Oda Personeli ve üye ücretleri	1.—	—	+	1.—
4	Tertip Komitesi huzur hakları	1.—	—	+	1.—
5	Tebliğ ve diğer baskı ücretleri	1.—	—	+	1.—
6	Kokteyl ve diğer baskı ücretleri	1.—	—	+	1.—
7	P.T.T. Giderleri	500.—	—	+	500.—
8	Sergi giderleri	1.—	—	+	1.—

Cetvel : 2'nin devamı

V	Genel Kurul Giderleri	25.326,35	25.326,35	—	—
1	Şube Genel Kurul Giderleri	5.042.—	5.042.—		—
2	Oda Genel Kurula iştirak giderleri	20.284,35	20.284,35		—
VI	Müteferrik Giderler	6.137.—	2.626,55	+	3.510,45
	YEKÛN	200.000.—	154.729,33	+	45.270,67
	Merkez namına yapılan harcama		1.079,50		
	UMUMİ YEKÛN		155.808,83		

NOT : Yönetim Kurulumuzun 27.12.1971 tarihli toplantı kararı ile Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 13'üncü maddesine göre değiştirilen bütçe fasıl ve değerleri aşağıdadır.

Fasıl II : 34.500.— TL.

Fasıl II : 34.173,65 TL.

Fasıl V : 25.000.— TL.

Fasıl V : 25.326,35 TL. olarak değiştirilmiştir.

CETVEL NO : 3**31.12.1971 İTİBARI İLE KASA DURUMU**

AKTİF		PASİF	
Merkez Tahsilâtı	43.250.—	Gider	154.729,33
1970 den devir alınan	35.458,04	Banka mevcudu	225.954,67
Şube öz geliri	301.975,96		
Yekûn	380.684.—	Yekûn	380.684,—

BANKADAKİ MEVDUAT

Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 823-5 nolu hesapta 233.160,36 TL. bulunmakta olup, bunun 7.205,69 TL. sı Şube Öz Gelirinin % 20 si Merkez hissesinden bakiyedir. Merkeze aittir.

İSTANBUL ŞUBESİ DENETÇİLER RAPORU

Elektrik Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi Kurul Başkanlık Divanına,

XI. Şube Genel Kurulu Toplantısında bizlere verilen vazife gereğince şubemizin 1971

yılı hesap devresi muhasebe ve bununla ilgili işlemler tarafımızdan kontrol edilmiş olup neticesi aşağıda belirtilmiştir.

1 — 1971 yılı gelirleri :

Merkez adına yapılan hizmetlerin karşılığı olarak	76.041,20 TL.
Şube adına yapılan hizmetler karşılığının % 20 si olarak	75.493,99 TL.
Şube hizmetlerinin % 80'i olan Şube Öz Gelirleri	301.975,96 TL.

olmak üzere ceman 453.511,15 TL. tahsil edilmiş ise de bu paranın 151.535,19 TL.'sı Merkez gelirlerindedir. Bu paradan Şubemize ancak 1971 yılı bütçesinde öngörülen 43.250.— TL. Şubemiz gelirlerine intikal etmektedir.

Buna göre 1971 yılında Şube gelirlerini :

Şube öz geliri olan 301.975,96 TL. ile Merkez tahsisatı olan 43.250. TL. ile Ceman 345.225,96 TL.

teşkil etmektedir.

Halen Merkeze ait 108.285,19 TL.'nin 100.000.— TL.'sı Merkeze gönderilmiş, 1.079,50 TL. Merkez namına sarf edilmiş bulunmaktadır.

2 — 1971 yılı giderleri :

Şubemiz bütçede aşağıda gösterilen kalemlerde harcamalar yapmıştır.

	<u>Bütçe Tahsisatı</u>	<u>Fiili Harcama</u>
Personel Giderleri	91.000.— TL.	87.027,74 TL.
Büro Giderleri	52.252.— TL.	35.902,06 TL.
Diğer Giderler	25.104.— TL.	3.846,63 TL.
Teknik Kongre ve Konferans	507.— TL.	—
Şube Genel Kurulu Giderleri	25.000. TL.	25.326,35 TL.
Müteferrik	6.137.— TL.	2.626,55 TL.
	200.000.— TL.	154.729,33 TL.

Buna göre % 72,4 nispetinde gerçekleştirilmiş bulunmaktadır.

Yalnız Şube Genel Kurul masraflarında bütçeye nazaran 326,35 TL. bir fazla harcama olmuşsa da bu harcama diğer fasıllardan alınmıştır. Bu da Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 13. maddesine göre yapılmıştır.

3 — Gelir Gider Farkı :

Şube giderleri : 345.225,96 TL.

Şube Gelirleri : 154.729,33 TL.

190.496,63 TL. dir.

4 — Kasa Durumu :

1970 yılından intikal eden 35.458,04 TL. ile 1971 yılı gelir gider farkı olan 190.416,63 TL. ve Merkez hissesi olan 7.205,69 TL. ki ceman 233.160,36 TL. Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 823 - 5 nolu hesapta bulunmaktadır.

5 — Kalite Belgesi :

1971 yılında Şubemiz 3 adet Kalite Belgesi vermiş olup, bunlardan Odamıza ceman 3.125.— TL. lık gelir sağlamıştır.

6 — Gelir hesabında gösterilen meblağlar makbuz dip koçanları ve gider makbuzları ile karşılaştırarak kontrol edilmiş olup, kayıtların uygun olduğu görülmüştür.

7 — 1972 yılı bütçesi :

İdare Heyeti 1972 yılı içinde 480.000.— TL. lık bütçe teklif etmiştir.

Merkez Yönetim Kurulunun yıl süresince normal çalışma düzenine girememesinden bazı sosyal, kültürel ve teknik dayanışmalar yapılamamıştır.

Yeni İdare Heyetlerinin bu hususlarda da toplumumuza faydalı olmalarını temenni ederiz.

İSTANBUL ŞUBESİ 1972 YILI BÜTÇE TASARISI GEREKÇESİ

Yeni yıl bütçemiz 480.000.— TL. olarak tasavvur edilmiştir.

1) GELİRLER TAHMİNİ :

a) 1972 senesi İstanbul Şubesi gelirler tahmin edilirken 1971 senesi tatbikatında İstanbul Belediyesinde İmar Kanununa göre yapılardan fenni mesuliyet aranmaya başlanması ve bu fenni mesuliyet ve tip sözleşmeleri Şubemizce vize edilmelerinden dolayı Şubemiz gelirleri son derece artmış bulunmaktadır. Ancak 1972 senesinde fenni mesuliyet tatbikatının teknisyenler tarafından da yüklenilebileceği göz önünde bulundurularak Şube gelirlerinde ehemmiyetli düşmeler muteberdir. Halen Merkez hissesi çıkarıldıktan sonra bankada mevcut İstanbul Şubasının öz geliri 225.954,67 TL. ya ulaşmış bulunduğu ve 1972 senesinde muhtemel Şube gelirinin de yukarıdaki meblağa ilâve edileceğine göre 1972 yılının gelir miktarı minimum Şube giderlerini karşılayabileceği tahmin edilerek yalnız 1972 senesine mahsus olmak üzere Merkez tahsisatı olarak Şubemize gönderilmesi gereken 294.501.— TL. yerine 1.— TL. teklifi uygun görülmüştür.

b) Personel giderleri geçen dönem 91.000.— TL. iken 196.000.— TL. olarak tahmin edilmiştir. Bu fasılda XVII. ci. Genel Kurulda alınan karar gereğince personel ücretlerinde artma olmuştur.

— Temsilcilikler proje vizelerine başlamışlardır. Bu işlerin yürütülebilmesi için vazifeli üye yanında diğer bir personelin bulunması gerekmektedir. Dolayısıyla Şube Temsilciliklerinin personel gideri bütçemize bir meblağ yükliyecektir.

— Yönetim Kurulu üyelerimizin Ankara'da yapılacak koordinasyon toplantısına katılmaları yolluklara etki edecektir.

— Personel ücretlerinin artması sigortaya ödenen % 7 iş veren hissesini arttırmıştır.

— Bu yıl civar Belediyelerin proje vizelerine başlayacakları gerekçesiyle vize yapmak üzere Odada görevlendirilecek vazifeli üyeler olacak ve bu üyeler Belediyeler namına proje tetkik ve kontrolleri yapacaklardır. Bu görev için bütçemize bir yük tahvil olacaktır. Büro giderleri ise bu sene 98.501.— TL. olarak tahmin edilmiştir.

— 1971 yılında da görüldüğü üzere kırtasiye ve matbu evrak gideri tahminin çok üstüne çıkmıştır. Bu sene Şube ve Temsilcilikler için fazla miktarda tip sözleşme, basılı kâğıt v.s. ye ihtiyaç vardır.

Temsilcilikler proje vizeleri yapacaklarına göre, büro kiralamaları düşünülmüş, bütçeye kira gideri konmuştur.

Diğer Giderler :

Bu fasıl geçen seneye nazaran arttırılmıştır.

— Halen İstanbul'da fenni mesuliyet tatbikatı devam etmektedir. Civar Belediyelerde de İmar Kanunu çerçevesinde bu tatbikatın aranması istenmiştir. Bazı Belediyelerin tatbikata olumsuz cevap vermeleri halinde harç, noter ve mahkeme masraflarımız artacaktır.

— Bina Buhran ve Savunma Fonu giderlerindeki artma sebebi; halen geçmiş yıla ait bu vergilere itiraz edilmiş olup, itiraz olumsuz olarak cevaplandırıldığında geçmiş yıl ve bu yıl vergileri ödenecektir.

Oda Genel Kuruluna iştirak için geçen sene konmuş bulunan 20.000.— TL. yetmemiş olup, bu yıl 10.000.— TL. arttırılmıştır.

CETVEL NO : 4
1972 YILI BÜTÇE TASARISI

GELİRLER TAHMİNİ :

I — Merkez tahsisatı (228.501.— TL. olması lâzım gelirken)	1.— TL.
II — 1971 yılı şube öz gelir gider farkı	225.954,67 TL.
III — 1972 yılı şube öz geliri	254.044,33 TL.
YEKÛN	480.000.— TL.

1972 GİDER TAHMİN CETVELİ

Fasıl Nev'i	1971 Bütçe	1971 Harcama	1972 Tahmini
I Personel Giderleri	91.000.—	87.027,74	152.500.—
1 Huzur hakları	13.000.—	8.810.—	13.000.—
2 Vazifeli üye ücretleri	12.000.—	7.475.—	12.000.—
3 Personel ücretleri	53.000.—	57.662,17	94.000.—
4 Yolluklar	5.000.—	8.364.—	10.000.—
5 Tazminatlar	1.500.—	—	1.500.—
6 Sigorta primi, oda hissesi	5.000.—	4.566,57	7.000.—
7 Tetkik ve müşavere	1.500.—	150.—	15.000.—
II Büro Giderleri	51.925,65	35.902,06	76.001.—
1 Kırtasiye ve matbu evrak	3.500.—	12.508.—	18.000.—
2 Pul giderleri damga pulu	1.000.—	1.740,50	2.500.—
3 PTT	5.000.—	6.017,81	10.000.—
4 Aydınlatma, su, gaz, ısıtma	5.000.—	3.887,50	6.000.—
5 Temsil giderleri	1.—	—	1.—
6 Kiralar	1.—	—	12.000.—
7 Nakliyat	250.—	180.—	500.—
8 Jübile v.s. giderleri	1.000.—	—	1.000.—
9 Tamir ve malzeme	2.000.—	1.463,25	1.000.—
10 Demirbaş giderleri	34.173,65	10.105.—	25.000.—
III Diğer Giderler	25.104.—	3.846,63	50.104.—
1 Harç, noter ve mahkeme masrafları	10.000.—	1.480,28	5.000.—
2 Üyelere ve eşhasa yardım	1.—	—	1.—
3 Kitap v.s. giderleri	1.—	—	1.—
4 İlan giderleri	2.000.—	1.150.—	5.000.—
5 Abone, kitap satın alma	3.000.—	1.212,35	10.000.—
6 Milli ve milletlerarası derneklere iştirak giderleri	1.—	—	1.—
7 Banka giderleri	100.—	4.—	100.—
8 Bina, buhran ve savunma fonu giderleri	10.000.—	—	30.000.—
9 Lokal giderleri	1.—	—	1.—

Cetvel : 4'ün devamı

Fasıl Nev'i	1971 Bütçe	1971 Harcama	1972 Tahmini
IV Teknik Kongre Sergi ve Konferans g'iderleri	507.—	—	8.—
1 Kongre ve konferans yeri kira giderleri	1.—	—	1.—
2 Tebliğ, telif ve konferans ücreti	1.—	—	1.—
3 Görevli oda personeli ve üye ücretleri	1.—	—	1.—
4 Tertip komitesi huzur hakları	1.—	—	1.—
5 Tebliğ ve diğer baskı ücretleri	1.—	—	1.—
6 Kokteyl v.s. giderleri	1.—	—	1.—
7 PTT giderleri	500.—	—	1.—
8 Sergi giderleri	1.—	—	1.—
V Genel Kurul Giderleri	25.326,35	25.326,35	37.500.—
1 Şube genel kurul giderleri	5.042.—	5.042.—	7.500.—
2 Oda genel kurula iştirak giderleri	20.284,35	20.284,35	30.000.—
VI Müteferrik Giderler	6.137.—	2.626,55	3.887,—
VII Gelir fazlası fonu	—	—	160.000.—
YEKÛN	200.000.—	154.729,33	480.000.—

E.M.O. İstanbul Şubesi XII. Genel Kurul'unda kurulan Bütçe Komisyonu tarafından tadil edilen 1972 yılı bütçe tasarısı aslına uygundur.

Yalçın SARAÇOĞLU
İMZA

Vecihi OLUT
İMZA

Önder ÖZKAYNAK
İMZA

Engin GÜNÇE
İMZA

Nejat ÖZAL
İMZA

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İSTANBUL ŞUBESİNİN 1971 YILINA AİT
DENETLEME RAPORU**

E.M.O İstanbul Şubesinin gelir-gider hesapları Şube Denetçilerinin denetlemesi için 25.12.1971 tarihi itibari ile düzenlenmiş ve

kasa mevcudunun bankaya yatırılmış olduğu görülmüştür.

29.12.1971 tarihi itibariyle şubenin gelir gider hesapları aşağıya çıkarılmıştır.

GELİRLER

1) 1970 den devrolan gelir	35.458,04
2) Merkez adına tahsilât	76.041,20
3) Şube adına tahsilât	377.469,95
TOPLAM	488.969,19

488.969,19 TL.

GİDERLER

1) Merkez adına harcanan	1.079,50
2) Şube adına harcanan	154.729,33
3) Merkeze gönderilen	100.000,00
TOPLAM	255.808,83

GELİR-GİDER FARKI

(Vakıflar Bankası Harbiye Şubesi 823/5 no. lu hesapta)

488.969,19 TL.

E.M.O. Merkez Denetleme Kurulunun İstanbul Şubesi denetlemesi 29-30 Aralık 1971 günleri yapılmış olup bu denetlemede gelir-gider hesaplarına ait makbuzlar ile gerekli defter ve belgelerin düzenli ve mevcut olduğu görülmüştür.

25-30 Aralık tarihleri arasında gelir mak-

buzlarının kesilmesiyle sağlanan 7.325,— TL. sı gelirin denetlemeler sebebi ile bankaya yatırılmadığı ve Şube kasasında muhafaza edildiği öğrenilmiş yapılan sayımda paranın kasada tamamen mevcut olduğu görülmüştür.

Şubenin 1971 yılı Bütçesi ve Gelir-Gider Durumu :

GELİRLER

	1971 Tahmini	1971 Gerçekleşme
1) Merkez adına tahsilât (% 20 Şube öz geliri dahil)	43.250,—	151.535,19
2) Şube öz geliri (Şube hizmetleri % 80 i)	121.291,96	301.975,96
3) 1970'den devrolan gelir	35.458,04	35.458,04
TOPLAM	200.000,00	488.969,19

GİDERLER

	1971 Tahmini	1971 Gerçekleşme
I) Personel Giderleri	91.000,—	87.027,74
II) Büro Giderleri	51.925,65	35.902,06
III) Diğer Giderler	25.104,—	3.846,63
IV) Teknik Kongre sergi ve Konferans giderleri	507,—	—
V) Genel Kurul giderleri	25.326,35	25.326,35
VI) Müteferik giderler	6.137,—	2.626,55
TOPLAM	200.000,—	154.729,33

E.M.O. İstanbul Şubesi 1971 yılı bütçe gelirleri 17. Genel Kurulda 43.250,— TL. sı merkez tahsisatı, 35.458,04 TL.'sı 1970 yılı şube öz gelir gider farkı ve 121.291,96 TL.'sı da 1971 yılı Şube öz geliri olmak üzere toplam 200.000,— TL. sı olarak kabul edilmiş idi. 1971 yılında şube öz geliri 1971 yılı tahmininin 256.177,99 TL.sı fazlalıkla 377.469,95 TL.sına ulaşmış olup durum Odamız adına sevindirici olmuştur. Bu duruma göre şube gelirleri bütçe tahmininden % 144,5 fazla olarak gerçekleşmiştir.

E.M.O. İstanbul Şubesi 1971 yılı bütçe giderlerinde de % 22,6 tasarruf sağlanmıştır.

ŞUBENİN DEMİRBAŞ DURUMU :

Şubenin demirbaşlarının Demirbaş kayıt defterine tamamen işlenmiş olduğu görülmüştür.

SONUÇ :

Şubenin gelir ve gider kayıtlarının muntazaman tutulduğu Şube denetçilerince denetlemelerin yapıldığı tesbit edilmiştir.

Denetlememizde tesbit ettiğimiz aksaklıklar şunlardır:

1) Yönetmeliğe göre şubelerin aylık kasa bilânçoları ile gelir makbuzları ve gider cetvellerini her ay düzenli olarak merkeze göndermeleri gerekirken İstanbul Şubesi bunları Kasım ayı sonunda göndermiştir.

2) Merkez alacaklarının Merkeze en geç Kasım ayı sonuna kadar gönderilmesi gerekirken Aralık ayı sonunda gönderilmiştir.

3) Merkez ve Şube paraları farklı bankalara yatırıldığından boş yere havale masrafları ödenmiştir. Ayrıca şube parasının tamamının bir tek bankaya yatırılması sakıncalı görülmüştür.

İstanbul Şubesinin günlük para cirosu yükseldiğinden şubeye bir kasa alınması uygundur. Ayrıca para tahsilâtı ile görevli kişilerin sebep olacakları para kaybı kendilerine ödettirileceğine göre bu işle görevlendirilen kişilere kasa tazminatı ödenmelidir.

İstanbul şubesinin 1971 yılında tahminin üzerinde gelir sağlamış bulunduğu ve bütçe de tasarruf yapıldığı tesbit edilmiş olup çalışmalarını takdire değer gördüğümüzü, şube olarak ibralarını uygun bulduğumuzu bildirir rapordur.

MERKEZ DENETÇİLERİ

Tanju Özkayalı

Lütfü Akkan

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi

1971 Yılı Çalışma Raporu

Sayın Üyelerimiz :

4 üncü Genel Kurulunuzca görevlendirdiğiniz Yönetim Kurulumuz ilk toplantısında aşağıdaki şekilde görev bölümü yapmış ve bugüne kadar 28 toplantı yapmıştır.

Bu toplantılara üyelerin katılma sayısı ise şöyledir.

Başkan	:	Ergun ELGİN	(24)
Başkan Yardımcısı	:	Yüksel LEVENTOĞLU	(27)
Sekreter Üye	:	Altan BAŞARAN	(28)
Muhasip Üye	:	Erdem GÜLMEZOĞLU	(20)
Üye	:	Onur TAŞKENT	(23)
Üye	:	İsmail TOROS	(20)
Üye	:	Fahrettin SELÇİK	(23)

Yönetim Kurulumuz, tarafından 16 Ocak 1971 de seçilmiş 18 Ocak 1971 günü ilk toplantısını yapmış ve 27-28 Şubat 1971 günleri yapılan Odamız Genel Kuruluna katılmıştır. Sizlerin de bildiği ve ileride daha geniş ve ayrıntıları ile sunulacak olan nedenlerden dolayı Merkez Yönerim Kurulumuzla bağlantı yargı organınının 26.10.1971 tarihli kararına kadar kesilmiştir. Yine biliyorsunuz 12 Mart 1971 de siyasi iktidarı ellerinde bulunduranlar bir muhtıra ile düşürülmüş ve 26 Nisan 1971 de İzmir'in de içinde bulunduğu 11 ilde sıkıyönetim ilân edilmiş ve bu arada Hükümet Başkanı 2 defa istifa etmiş ve Yönetim Kurulumuzun görevde bulunduğu sürede 3 değişik Hükümet iktidara gelmiştir.

Yönetim Kurulumuzun çalışmaları bu ortamla birlikte değerlendirilmelidir.

TEKNİK PERSONEL - DEVLET MEMURU :

Teknik Personelin, Personel Kanunu kapsamına alınmasına karşılık geçen yıl içinde

sürdürülen eylemler başarı kazanmamıştır. Öne sürülen haklı bütün gerçekler iktidarı elinde bulunduranlarca anlaşılacak istenmemiş veya dikkate alınmamıştır.

1 yıllık uygulama bu tutumun hatalı olduğunu tartışmasız bir şekilde ortaya koymuştur.

Personel Kanunu uygulamasının ve Teknik Personelin bu kanunun kapsamına alınmasının hatalı, yapılan uyarıların ise haklı ve doğru olduğu ortaya çıkmıştır. Nitekim eskiden alınmakta olan yan ödemelerin önce değişik biçimde, sonra eskisi gibi ödenmesini öngören Bakanlar Kurulu kararı yayınlanmak zorunda kalmıştır. Ne yazık ki alınan kararlar dahi birbirini çelmiş ve Teknik Personel'e ödeme yapmak mümkün olmadığı gibi, nasıl bir uygulama içerisinde bulunduğunu ne kendisi ne de çalıştığı işyeri çözümleyemez olmuştur. Ve bugün ülkemizde kalkınmaya en çok emeği geçen bir kesim geçim sıkıntısı çekmektedir. Ancak Teknik adam sanayileşip, kalkınmak zorunda olan ülkemize sahip çıkacak, kalkınmasına alın terini akıtacak, çağdaş düzeye erişmesi için bütün gücünü koyacak, doğaldır ki emeğinin karşılığını mutlaka alacaktır.

Personel Kanunu, Teknik Personel hariç, bazı kesimlere büyük, bazılarını az avantajlar getirmiş bazılarını ise eski durumunda

bırakmıştır. Ancak Teknik Personeli (—) biçimde etkilemiştir. Bu sorun Odamızın yalnız memur üyelerini değil, hatta Odamız üyelerini de değil, ülkemizde tüm çalışan Teknik Personeli ilgilendirmektedir. Sonuç teknik hizmete ödenen ücretin, düşürülmesidir. Devlette düşürülen bu ücretin özel kesimi etkilemesi düşünülemez.

Bu kararın gelişmek ve kalkınmak zorunda olan ülkemizi zor durumda bırakacağı ve şimdiden olumsuz gidişte olduğu apaçıktır.

1 Aralık 1970 de Personel Kanunu yürürlüğe girdikten sonra da TEKSEN ve Odaların giriştikleri haklı ve ülke çapındaki uyarı direnişleri de fayda vermemiştir. Üzüntü ile söylemek gerekir ki ülkemizi dolayısıyla bizleri idare etmek durumunda olanlar bu isteklerimizi hangi tesirler altında olduğu tahmin edilemeyecek biçimde terslikle karşılamışlardır.

Hayat pahalılığının hızla artmış olması; bütün çalışanlar gibi, üstelik Personel Kanunu ile durumu bozulan Teknik Personeli daha da güç durumda bırakmıştır.

Bu durumu çözümlenmek isteyenler, hiçbir olanakları kalmadığından;

a — Yurt dışına gitmek

b — Meslek dışı çalışmak

c — Veya bulunduğu yerde çalışmamak gibi

tepkiler göstermektedirler. Acaba istenen bu mudur? Kalkınmak istenen ülkenin teknik adamlarını bu duruma sokmak kimin işine yarayacaktır?

Ülkemizi kalkındırmak istemeyenlerin, hiç olmazsa kalkınmamızı geciktirmek isteyenlerin işine yarayacaktır. Yetişmiş elemanı özel sektöre ucuz fiyatla almak isteyenlerin işine yarayacaktır. En önemlisi ülkemiz için yüzbinler harcanarak yetiştirilmiş Teknik Personel kendi ülkelerine bedava aktarmak olanağına kavuşanların işine yarayacaktır.

Ayrıca; günümüz Türkiye'sinde 15.— TL., 18.— TL., 24.— TL. lık yolluklarla göreve gönderilen, Teknik Personelden bu görevin eksiksiz yerine getirilmesini beklemek düşündür.

Yapılan istatistikler orta derecede bir kasabada otel, 2 öğün yemek ve kahvaltı giderinin 46.— TL. olacağını göstermektedir. Büyük illerimize bu koşullar altında gönderilen görevli üyelerimizi düşünmek bile insanı çileden çıkarmaktadır.

Bu ölçü özel sektörde 125.— TL. den başlamak 250.— TL. ye varmak üzere düzenlenmiştir. Bu durum dahi üyelerimizi kamu sektörünü bırakmaya yetecek bir sebep olmaktadır. Kaldı ki göreve gönderilenler 10 günlük işi 2 güne sığdırmaya çalışmakta, böylesine incelemeler üzerine yapılan projelerin maliyetinin, az ödenen yolluk ücretlerin onbinlerce katı fazla olduğunu söylemekle abartma yapmış olduğumuz sanılmamalıdır. Bütün bu basit gerçekler herkesçe bilinmektedir. Neden düzeltilmez, düzeltilemez, inatla bu konu üzerinde durulmalıdır.

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİNİN GELİŞTİRİLİP - GENELLEŞTİRİLMESİ :

Elektrik mühendisliği ile ilgili hizmetlerin, yönetmeliklerin gereği olan bütün sahalarda geçerli olabilmesi için Yönetim Kurulumuz ciddi bir çalışma göstermiştir.

İzmir, Aydın, Manisa, Denizli, Muğla, Balıkesir il Belediyeleri başta olmak kaydıyla bütün Belediyelere (Ek: 1) de görülen (32) adet yazıyı göndermiştir.

İzmir Belediyesi ile yapılan görüşmeler sonucu; İmar Kanununun 4. maddesi gereğince elektrik tesisat projelerinin mimari ve statik projelerle birlikte istenmesi zorunluğu kabul edilmiştir. Açıklamak gerekirse İzmir Belediyesine herhangi bir yapı ruhsatı için başvuru olduğu zaman, düzenlenecek dosyada bu yapının elektrik tesisat ve asansör projelerinin de bulundurulmak zorunluğu vardır ve bu zorunluk yapının büyüklüğü ile sınırlandırılmamıştır. Belediyenin bu hususta Şubemize yol aldığı yazı (EK: 2) aynen sunulmuştur.

Belediye ile gerçekleştirilen bu uygulama ESHOT ile (Ek: 3) de bir kere daha verilen bir protokolla tamamlanmıştır. Böylece İzmir Belediyesine yapı ruhsatı için müracaat edenler esasları protokolde belirtilen hususları ye-

rine getiren bir projeyi vermektedirler. Bu projelendirme bakımından bir aşamadır. Aynı aşamayı bölgemize bağlı diğer illerde de gerçekleştirmek için çalışmalar yapılmalıdır.

Yürürlükteki Yönetmeliklerin uygulanmaması nedeni ile, can ve mal kayıplarının arttığını gören Yönetim Kurulumuz; Bölgemiz sınırları içerisinde bulunan bütün savcılıklara, Belediyelere, enerji veren kuruluşlara (Ek: 4) de görülen (3) adet mektubu yollamıştır. Bundan amacımız, meydana gelen olaylarda kişilerin değil, öncelikle yönetmelikleri uygulayanların sorumlu olduğunu ortaya koymaktır. Örneğin : Bir yapıya projersiz veya yönetmeliklere uygun olmayan projelerle verilmiş ve bu iş yerinde yangın veya ölüm olayı meydana gelmişse öncelikle bu yapıya enerji veren kuruluş sorumlu olmalıdır.

Gereği kadar açıklığa kavuşmamış olduğu Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığında bir türlü cevap almamış olmamızla belgelenmiş bulunan «Yetkili Elektrikçiler Hakkındaki Yönetmelik» üzerindeki çalışmalar devam etmektedir. Yukarıda konu edildiği gibi Bakanlığa yazılan yazıların kopyaları (Ek: 5) ve (Ek: 6) da aynen verilmiştir. Odamız 28 Şubat 1971 den 26.10.1971 e kadar çalışma yapamadığından çok önemli olan bu konu ile Şube olarak uğraşıda bulunulmuştur. Yönetim Kurulumuz ESHOT Genel Müdürlüğünden enerji verdiği kuruluşlardan yönetmeliğe uygun yetkili eleman aramasını istemiştir. Yetkililer Bakanlığın bunu belirtir bir açıklamasını Şubemizin elde etmesini, ancak bundan sonra böyle bir uygulamaya başlanabileceğini önerdiler. Bakanlıktan bu açıklamayı almak mümkün olmamıştır. 5.12.1971 tarihinde Ankara'da yapılan toplantıda konu derinliğine konuşulmuş, Bakanlık ilgilileri ile temas edilmiş ve konunun Odamızca titizlikle takip edilerek bu hususta kurulan komisyonca en kısa zamanda sonuca ulaştırılması karara bağlanmıştır.

Yönetim Kurulumuz bunun dışında; müşavir olarak çalışacak veya çalışmakta olan üyelerimizle çalıştıkları iş yerleri arasındaki ilişkileri düzenleyen bir Tip Sözleşme hazırlamış, bunları SMM üyelerimize ve kuruluşlara

yollamıştır. Tip sözleşmenin metni (Ek: 7) de verilmiştir.

XVII. GENEL KURUL VE MERKEZLE OLAN İLİŞKİLERİMİZ :

XVII. Genel Kurul 27 - 28 Şubat 1971 gün- Ankara'da Türk Standartları Enstitüsü'nün 400 kişilik konferans salonunda toplandı. Daha önceki Genel Kurullardan bambaşka bir hava içinde başlayıp devam eden ve neticesi ancak mahkeme kararıyla kısa bir zaman önce alınan bu Genel Kurulda oluşan olaylara kısaca değinmenin gerekli olduğu kanısındayız.

XVI. Genel Kurulda yönetim kuruluna genç ve enerjik arkadaşlar seçilince topluluğumuz dinamizm kazanmış, senelerdir süregelen ve bizlere hiçbir şey verememiş statükocu yönetim kurulları ve bozuk düzen sert bir şekilde eleştirilmeye başlanmıştır. Yeni Yönetim Kurulunun yurtsever faaliyet ve tutumlarından rahatsız olmaya başlayan çıkarıcı çevreler; özellikle daire başkan ve müdürlerini kullanarak Türkiye çapında bir organizasyona girişmişler, ellerindeki yetkileri kötüye kullanarak tasarrufa gidilmesi gerektiğini belirten devletin en yüksek kademesinin çeşitli genelgelerine rağmen devleti batırırçasına yolluk ve resmi araba temin edilmiş ve üyelerimiz Ankara'ya getirilmişlerdir. Bu toplulukta aynen bir orkestra gibi her çeşit enstrüman yer almış; bir avuç memur mühendis, özel sektör mühendisi, müteahhit, ithalâtçı, fabrikatör ve artık halkın karşısına çıkmaya yüzü kalmamış eski milletvekili; müteahhit, mühendis Galip Baloğlu'nun şefliğinde çalacaklarının notasını bilmeden beklemeye başlamışlardır.

Aslında tamamen mesleki sorunların tartışılacağı ve çözüm yollarının aranacağı bu genel kurul açılır açılmaz; partiden partiye sırf şahsi çıkarı ve mideviliği için dolaşan eski bir milletvekilinin kürsüye saldırmaları ile gayesinden uzaklaşmış ve çirkin bir çekişmenin içine itilmiştir. Kongre başkanı seçilen Galip Baloğlu'nun kanun ve yönetmeliğe aldırış etmesizin sadece kendi orkestrasından gelen seslere göre idare etmeğe kalkışması kongreyi tam bir çıkmaza sokmuş ve genel kurul top-

lantısının tamamlanamaması tehlikesi belir-
miştir. İvedilikle oylamaya gidilmesi ve neti-
cede yönetim kurulunun ele geçirilmesi için
çırpınanlardan bir kişi bile kürsüye çıkıp bu
tutumlarının nedenini açıklayamamıştır.

Ancak bugün kapatılmış bulunan bir ge-
rici partinin mensubu olan bir üyemiz kür-
süye çıkarak partinin amblemi olan işareti
verecek kadar küstahlaşmış ve bu tutumunu
tüm kongrenin nefretini üzerine çekmekten
başka bir işe yaramamıştır. Bu hava içinde
seçimlere geçilmiş ve işte bu andan itibaren
hazırlanan oyun bozulmaya başlamıştır. Her
türlü baskıya rağmen sağ duyusuyla hareket
eden üyelerimiz ilerici yönü ağır basan bir
yönetim kurulu oluşacak şekilde oylarını kul-
lanmışlardır. Oyların ayırımı bitip netice alı-
nınca buna bir türlü inanmak istemeyen Galip
Baloğlu hiçbir hukuksal dayanağı olmayan
kişisel eylemlere girişmiş ve ilk yönetim ku-
rulu toplantısına katılan Ayhan Süsler ve ar-
kadaşları baskı altına alarak yönetim ku-
rulu çalışmalarını engellemeye çalışmıştır.
Bununla da yetinmemiş, sahte mühür ve baş-
lıklı kâğıt kullanılmasını teşvik ederek ortaya
çifte yönetim kurulu çıkmasına sebep olmuş
ve neticede iş mahkemeye aksetmiştir. Kon-
greyi baştan sona kadar izleyen yönetim kuru-
lumuz oylamanın sonucunu bizzat alıp İzmir'e
döndüğü için ilerici yönü ağır basan Merkez
Yönetim Kurulunu; mahkemenin neticesinden
emin olarak sonuna kadar desteklemiş ve bu-
radaki çalışmalarımız hakkında kendilerine
devamlı olarak bilgi ve hesap verilmiştir.

Mahkeme sonucu bu davranışımızın isa-
betliliğini doğrulayan bir şekilde alınmış ve
elinizde bulunan elektrik mühendisliği mec-
muasında belirtilen Merkez Yönetim Kurulu-
nun geçerli olduğu kesinleşmiştir. Bir seneye
yakın bir zamandır Oda çalışmalarını engel-
liyerek büyük mesleki ve maddi zarara sebep
olanlar bunun hesabını 18. Genel Kurul üye-
lerine mutlaka vereceklerdir. 18. Genel Ku-
rula bilinçle katılacak üyelerimizin bir daha
böyle çirkin bir oyuna müsaade etmeyeklerine
inancımız tamdır.

Mahkeme neticelenince Oda Merkezi tara-
findan yapılan çağrıya uyan Yönetim Kuru-

lumuzun iki üyesi Ankara'da yapılan koordi-
nasyon toplantısına katılmıştır. İstanbul Şu-
besinin mahkeme kararını tanımamak anla-
mına gelen bir tutumla iştirâk etmediği bu
toplantıda mahkeme sebebiyle askıda kalan
mesleki sorunlar tartışılmış ve önümüzdeki
Genel Kurula kadar çok az bir zaman kaldığı
için bu kısa müddet içinde bu sorunların çö-
züm yolları araştırılmış ve şu kararlar alın-
mıştır :

1 — Zaman darlığı sebebiyle teknik kon-
gre yerine seri konferanslar düzenlenecektir.

2 — «Yetkili Elektrikçiler» yönetmeliği ile
«İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesi»
nin 5. maddesinin açıklığa kavuşturulması
için Oda Merkezi ile Enerji ve Tabii Kaynaklar
Bakanlığı elemanlarından oluşan komisyon
ivedi olarak çalışmaya başlayacaktır.

3 — Meslekte 25. senesini dolduran üye-
lerimiz için bir jübile düzenlenecektir.

4 — İzmir Şubesinin bir kat sahibi olabil-
mesi için gerekli çaba harcanacaktır.

İSTANBUL ŞUBESİ VE TUTUMU :

XVII. Genel Kurulun evvelce anlatıldığı ve
hepinizce bilindiği şekilde sona ermesinden
sonra Galip Baloğlu, Ayhan Süsler ve Fethi
Alikoç üçlüsünün davranışları nedeniyle Oda-
mız tarafından aleyhlerine dava açılınca, so-
nuç alınıncaya kadar Merkez Şubenin banka-
lardaki parası bloke edilmiş ve Şubemize ya-
pılan para yardımı kesilmiştir. Maddî yete-
nekleri çok sınırlı olan Şubemiz cari masraf-
larını bile karşılayamaz hale gelmiş ve kapı-
sına kilit asma tehlikesiyle karşı karşıya kal-
mıştır. Bu durum karşısında maddi durumu
çok iyi olan İstanbul Şubemize yazılarak para
talebinde bulunulmuştur. (Ek : 8). İstanbul
Şubemiz para yardımı bir yana yazımıza ce-
vap bile vermemiştir. Bunun üzerine kendile-
rine ikinci bir yazı yazılmıştır. (Ek : 9). Son
çare olarak Yönetim Kurulu üyelerimizden
birinin İstanbul'a giderek durumu bütün açık-
lığıyla İstanbul Şubesi Yönetim Kuruluna an-
latması kararlaştırılmıştır. 20 Mayıs 1971 gü-
nü yapılan İstanbul Şubesi Yönetim Kurulu
toplantısına iştirak eden yönetim kurulumuz

üyesine; para yardımı yapılmıyacağı ve bunun Ankara için de uygulanacağı, çoğunlukla alınan karar olarak bildirilmiştir. Bu toplantıda Şubemiz lehine büyük çaba sarfeden Nuri Kurşunoğlu ve Sait Sun arkadaşlarımıza teşekkürü borç biliriz. İstanbul'dan elimiz boş dönünce Yönetim Kurulumuz üyelerinin ceplerinden verdikleri paralarla o ayın kirası karşılanmış ve daha sonra aidatlar konusunda üyelerimize yaptığımız çağrıya olumlu cevap almamız neticesi durumumuz biraz olsun düzelebilmştir.

Aynı mesleki kuruluşun bir unsuru olan İstanbul Şubesinin bu tutumunun sebebi nedir? Kanun ve yönetmeliğe uygun hareket ettiklerini iddia edenler son mahkeme kararını tanımamazlıktan gelerek niçin Ankara'da yapılan toplantıya iştirak etme cesaretini kendilerinde bulamadılar? Bu soruların cevabı tek tir : İstanbul Şubesi; Galip Baloğlu gibi gönüllerince oluşturdukları bir Merkez Yönetim Kurulunu karşılarında göremeyince bu yola sapmışlar ve ait oldukları topluluğun meslek haysiyetini ayaklar altına almışlardır. XII. İstanbul Şubesi Genel Kurulunda ve Ankara'da XVIII. Genel Kurul'da bunun hesabını mutlaka vereceklerdir.

ÜYELERİMİZLE OLAN İLİŞKİLERİMİZ :

Bölgemizdeki altı ilde faaliyette bulunan üyelerimizin sayısı 194'e ulaşmış bulunmaktadır. Bu üyelerimizden 40 tanesi serbest müşavir mühendis olarak çalışmaktadır. İki firma (Betontaş ve Demaş) serbest müşavir mühendislik bürosu olarak faaliyet göstermek için Şubemize kayıtlarını yaptırmışlardır.

Bilindiği gibi 16.1.1971 tarihinde yapılan İzmir Şubesi olağan kongresine iştirak eden üyelerimizin aldıkları kararla Belediye ve ESHOT'da çalışan teknik elemanları küçük düşürücü demecinden ötürü Belediye Başkanı Osman Kibar'ın ve aynı müessesede çalışan Yönetim Kurulu üyemiz Fahrettin Selçik'i Oda faaliyetlerinden dolayı asil görevinden alınarak başka bir işe atanmasına insiyatifleri dahilinde olmasına rağmen mani olmuyarak bu kıyıma göz yuman iki üyemiz Feridun Kumruoğlu ve Süha Taner'in kınanması görevi ile

yükümlü Yönetim Kurulumuz gereğini yapmış; Osman Kibar Yeni Asır Gazetesine verilen bir «Kınama» ve adı geçen iki üyemiz de birer yazı ile uyarılmışlardır. Daha sonra SEKA Dalaman müessesinde çalışmakta olan üyemiz Yüksel Birdal'ın bir ay içinde iki defa tayinin çıkması üzerine bunu da bir kıyım olarak kabul eden Yönetim Kurulumuz atamaların durdurulması için müessese müdürüne ve SEKA Genel Müdürlüğüne birer uyarı yazısı göndermiş ve fakat bir netice alınamamıştır.

Görüldüğü gibi tam bir dayanışma içinde olması icabeden topluluğumuzda bu tip üzücü olaylar cereyan etmekte, mağdur duruma düşen üyelerimiz yanlarında kendilerine destek olarak görmek istedikleri meslekdaşlarını karşılarında bulmakatdırlar.

Mart ayı başında belge uygulamasının İzmir Belediyesi tarafından kaldırılması üzerine diğer Oda Şubeleri ile işbirliği yapan Yönetim Kurulumuz buna karşı çıkmış ve olumlu netice alınıncaya kadar üyelerimizden eski uygulamaya devam etmeleri istenmiştir. Ayrıca Ankara'da mahkemenin sonuçlanmasına kadar Merkez'in bankalardaki parası bloke edildiğinden Şubemize para yardımı kesilmiş ve ancak aidatlar ödenebildiği taktirde kendimizi kurtarabileceğimiz hususunda üyelerimize çağrı yapılmıştı. İşte bu iki hususta üyelerimizin gösterdikleri hassasiyet cidden gurur verici olmuştur. 16 Nisan 1971 günü Büyük Efes Otelinin Çatısında yapılan yemekli toplantıya katılan üyelerimizin memnun kaldıkları; bu tip toplantıların daha sık yapılması temennilerinden anlaşılmıştır. Ancak ailevi sebepler, iş seyahatleri ve en mühimi geçim sıkıntısı içinde bulunan teknik personel için maddi olanaksızlık nedeni ile ikinci bir toplantı yapılması için teşebbüse geçilmemiştir.

Şubemiz IV. Genel Kurul toplantısında alınan karar gereğince Naim Karaosman başkanlığında Ünal Atalay, Necmettin Gülboy, Ergun Elgin ve Oğuz Kaner'den müteşekkil bir «Kat Satılma Komisyonu» kurulmuştu. İlk toplantısında takibedilecek yol üzerinde prensip kararları alan komisyon, Ankara'daki mahkeme sebebiyle mali destekten mahrum kalınca çalışmalarına son vermiştir.

Vize ücretlerinin yeniden saptanması ve serbest müşavir mühendis olarak çalışan arkadaşlarımızın sorunlarının tartışılması için Şubemizde tertiplenen toplantıya sadece dört üyemizin katılması; Şubemizde yapılacak komisyon çalışmaları için ancak iki üyemizin olumlu cevap vermesi ve nihayet Belediye ve Eshot'la yapılacak toplantılara götürülecek protokol tasarısı hazırlanırken bir üyemizin bizleri çaba göstermemekle suçlayan yazısı bu dönem için Yönetim Kurulumuzu üzen başlıca üç unsur olmuştur. Ancak alınan sonuç ve erişilen nokta somut olarak elinizdedir ve takdiri siz üyelerimize kalmıştır.

TEKSEN VE TÜTEB :

Bilindiği gibi TEKSEN (Teknik Personel Sendikası)'nın İzmir Şubesi, Odamız içinde ve üyelerimizin desteği ile kurulmuştur. TEKSEN, kısa çalışma süresi içinde üyelerimizin sosyal ve ekonomik haklarını; yurt çıkarları açısından yılmadan savunmuş, teknik elemanlar arasında yaratılan mühendis - teknisyen, mühendis - mimar çekişmesini ortadan kaldıran örgütlenmeyi sağlamıştır.

TEKSEN, örgütlenmede gösterdiği çaba sonucunda İzmir Şubesinde 800'ün, Genel Merkez'de 5000'in üzerinde üyenin birleştiği bir kuruluş olmuştur.

TEKSEN'in mali olanaklarının artması, özellikle Personel Kanununun karşısında gösterdiği kararlı ve etkin eylemleri geliştirmiş ve sürekliliğini sağlamıştır. Ancak 12 Mart'ın oluşması, arkadan anayasa değişikliği ve bunun sonucu olarak memurların sendikalaşma hakkı elinden alınınca en verimli devresinde TEKSEN çalışmasını durdurmak zorunda kalmıştır.

Türk Teknik Elemanlarının ihtiyacı olan ve TEKSEN'in başlatmış olduğu örgütlenme, birlikte mücadele ve haklarımızı savunmayı sürdürmemiz gerekmektedir.

İşte bu olanaklara sahip, TEKSEN'in bıraktığı yerden başlayıp aynı mücadeleyi sürdürecektir olan TÜTEB (Türkiye Teknik Elemanlar Birliği) Ankara'da kurulmuştur.

TEKSEN'in olduğu gibi TÜTEB İzmir Şubesinin de kuru'ması ve üyelerimizin deste-

ğiyle geliştirilmesi gerektiği kanısındayız. (Ek: 10) da TÜTEB'in teknik elemanlara çağrısı verilmiştir.

Not : TÜTEB'in, TÜTED (Türkiye Teknik Elemanlar Derneği) olarak isim değiştireceği öğrenilmiştir.

DIĞER ODA ŞUBELERİ İLE OLAN İLİŞKİLERİMİZ :

1971 Yılı Odalar Arası Kurul toplantıları, İnşaat Mühendisleri Odasının daveti ile 25.6.1971 günü başlamıştır.

Bu toplantıda; Odalar Arası Kurulun, her ayın ikinci Cuma günü alfabetik sıraya göre Elektrik Mühendisleri Odasından başlamak üzere devamına karar verilmiş ve aynı toplantıda sekreterlik görevine Odamızdan Onur Taşkent ile İ.M.O.dan Mustafa Özyavuzgil seçilmişlerdir.

25.6.1971 günü yapılan ilk toplantıyı takiben 9.7.1971 de Odamızda, 13.8.1971 günü İ.M.O.da, 10.9.1971 günü Kimya M.O.da olmak üzere (3) toplantı daha yapılmıştır. Bu toplantılarda gündemlere alınan konular şunlardır :

- 1 — İzmir Metropolitan nazım plânı,
- 2 — Yapı Polisi örgütünün kurulması,
- 3 — Malzeme kaliteleri ve kontrolü,
- 4 — Teknik Personel yan ödemeleri,
- 5 — Konak Meydanındaki trafik problemi,
- 6 — Odalar arası konferans ve seminerler düzenlenmesi.

Mimarlar Odasının Kurul Üyeleri, birinci toplantı hariç diğer toplantılara katılmamışlar, dolayısıyla Mimarlık mesleğiyle yakından ilgisi olan «Metropolitan Nazım Planı» ve «Yapı Polisi» konuları devamlı olarak bir sonraki toplantıya ertelenmiş ve 1971 yılında bu konuları ele almak mümkün olmamıştır.

Odalar arası kurul en yoğun çalışmasını malzeme kaliteleri ve kontrolü için kalite belgesi konusunda yapmıştır. Bu arada Makine Mühendisleri Odasından Ege Bölgesi Sanayi

Odası Başkanı Şinasi Ertan Genel Sekreter Naim Karaosman, Ticaret Odası Genel Sekreteri ve Odalar Arası Kurul üyelerinin de katıldığı bir toplantı yapılmıştır. Bu toplantıda, Sanayi ve Ticaret Odaları Temsilcilerine kalite belgesinin önemi ve tatbikat şekli anlatılmış, kendileri de bu konuda odalara yardımcı olacaklarını, gazetelerin de sanayicilere odalardan kalite belgesi almalarını teşvik edeceklerini bildirmişlerdir.

Bu toplantıyı takiben İzmir'deki 5 meslek Odası yöneticilerinin ortak kurul toplantıları sonucu bölgemizde üretilen Elektrik, İnşaat, Kimya ve Makina Sanayii ham maddesi, yarı mamûl veya mamûllerinin Türk ve Dünya standartlarına veya teknik şartlara uygun olduklarını gösterir kalite belgelerinin konularla ilgili odalardan alınması hususunda sanayicilere bir duyuru yapılmıştır.

Ekim, Kasım aylarındaki kurul toplantıları gayri ciddî sebeplerle yapılamamış, (Olimpiyatlar ve Ramazan dolayısıyla) teknik personel yan ödemeleriyle ilgili çalışmalar daha başlamadan sona ermiştir.

Temennimiz 1972 yılında ortak kurul çalışmalarının daha ciddî ve olumlu bir şekilde sürdürülmesidir.

SONUÇ

Süregelen açıklamalarımızda belirtildiği gibi bu yıl çalışma olanaklarımız çok kısıtlı idi. Bu koşullar altında yapılanlar özet olarak sizlere sunulmuştur. İleri sürülecek görüşler, ya-

pılacak eleştiriler gelecek çalışmalara ışık tutacak ve seçilecek yönetim kurulunun davranışlarını belirleyecektir. Bu nedenle arkadaşlarımız görüşlerini ortaya koymalıdır.

Bir noktaya özellikle dikkatinizi çekmek isteriz. Bu da mühendis politika ile uğraşmalı ve hattâ ilgilenmemelidir görüşünün çürümüş olmasıdır. Eğer bizler uzun yıllar bu görüşle şartlandırılıp, uyutulmamış olsaydık Personel Kanunu tartışılırken diğer kesimler gibi ağırlığımızı koyabilir, bir güç olduğumuzu gösterebilir ve kanunun yararımıza maddeler içermesini elde edebilirdik. Esasen insan, mesleği ne olursa olsun günlük yaşantısı ile politikanın içindedir. Bir ülkenin insanı o ülkenin politikasının dışında düşünülemez politikada kim egemen ise söz onundur. Bu gerçek kişisel sorunlarımızda olduğu kadar, örneğin ülkemizin enerji politikasının seçiminde ve düzenlenmesinde de geçerlidir.

Saygılarımızla,

IV. DÖNEM E.M.O. İZMİR ŞUBESİ YÖNETİM KURULU

Ergun Elgin (Başkan)	Yüksel Leventoğlu (Başkan Yardımcısı)
Altan Başaran (Sekreter Üye)	Erdem Gülmezoğlu (Muhasip Üye)
Onur Taşkent (Üye)	İsmail Toros (Üye)
Fahrettin Selçik (Üye)	

**31.12.1971 TARİHİ İTİBARIYLA ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ
GELİR - GİDER FARKI TABLOSU**

I — PERSONEL GİDERLERİ :	47.100.—	41.623.96	+	5.476.04
1 — Huzur Hakları	5.150.—	4.393.80	+	756.20
2 — Vazifeli Üye Ücretleri	7.800.—	7.800.—		—
3 — Personel Ücretleri (fazla mesai)	27.650.—	23.009.—	+	4.641.—
4 — Yolluklar	2.500.—	4.354.—	—	1.854.—
5 — Tazminatlar	500.—	—	+	500.—
6 — Sigorta primleri Oda hissesi	3.000.—	2.067.16	+	932.84
7 — Tetkik ve müşavere ücreti	500.—	—	+	500.—
II — BÜRO GİDERLERİ :	36.852.25	26.192.25	+	10.660.—
1 — Kırtasiye ve matbu evrak	2.000.—	1.260.05	+	739.95
2 — Pul giderleri ve damga pulu	500.—	449.30	+	50.70
3 — PTT masrafları	2.000.—			
Teksan tarafından ödenen	4.650.25			
	6.650.25	5.476.95	+	1.173.30
4 — Aydınlatma, su, gaz, ısıtma	1.750.—			
Teksan tarafından ödenen	301.—			
	2.051.—	2.126.95	—	75.95
5 — Temsil giderleri	1.—	—	+	1.—
6 — Oda bina kirası	15.000.—	15.000.—		—
7 — Nakliyat	300.—	80.25	+	219.75
8 — Tamiratlar	350.—	34.75	+	315.25
9 — Demirbaşlar	10.000.—	1.764.—	+	8.236.—
III — DİĞER GİDERLER :	6.102.04	3.611.—	+	2.491.04
1 — Harç, noter ve mahkeme giderleri	500.—	19.—	+	481.—
2 — Üye ve şahıslara yardım	1.—	—	+	1.—
3 — Kitap, broşür, ajanda ve baskı telif hakları	1.—	—	+	1.—
4 — İlan giderleri	1.250.—	930.—	+	320.—
5 — Gazete vs. abonman kitap satın alma	1.000.—	542.30	+	457.70
6 — Banka giderleri	100.—	—	+	100.—
7 — Lokâl ve ağırlama giderleri	250.—	250.—	+	250.—
8 — Şube Genel Kurul ve konferans giderleri	500.—	218.25	+	281.75
9 — Müteferrik	2.500.04	1.901.45	+	598.59
IV — 1970 YILI MUVAKKAT ALACAKLILAR :	4.336.96	3.090.06	+	1.246.90
Toplam	94.391.25	74.517.27	+	19.873.98

**31.12.1971 TARİHİ İTİBARIYLA ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI İZMİR ŞUBESİ GELİRLER TABLOSU**

I — MERKEZ TAHSİSATI :		
1 — Üye kayıt ücreti	375.—	
2 — Üye aidatları	12.093.75	
3 — Yönetmelik satış ücreti	265.50	
4 — S.M.M. kayıt ve aidatı	870.—	
5 — Ölüm Yardımı Sandığı aidatı	25.—	
6 — Şube öz geliri % 20 si	7.367.75	
7 — Merkez'den gönderilen	19.000.—	
Toplam	39.997.—	39.997.—
II — 1970 den Devredilen		4.369.44
III — ŞUBE ÖZ GELİRLERİ :		
1 — Proje vize ücretleri	32.921.10	
2 — Bağışlar	2.694.30	
3 — Sosyal faaliyet geliri	330.—	
4 — Basılı evrak geliri	515.—	
5 — Lokâl geliri	378.35	
Toplam	36.838.75	
% 20 Merkez hissesi	7.367.75	
	29.471.—	29.471.—
IV — Teksen'den alınan telefon ve elektrik parası		4.951.25
Toplam		78.788.69

**31.12.1971 TARİHİ İTİBARIYLA ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ
ODASI İZMİR ŞUBESİ BİLÂNÇOSU**

GELİR	GİDER	
78.788.69 TL.	74.517.27 TL.	Gider Yekûnu
	3.614.76 TL.	Banka Mevcudu
	656.66 TL.	Kasa Mevcudu
<u>78.788.69 TL.</u>	<u>78.788.69 TL.</u>	

Not :

Banka Mevcudu :

Etibank İzmir Şb. Mevcudu : 514.76 TL.

Ziraat Bankası İzmir Şb. Mevcudu: 3.100.— TL.

3.614.76 TL.

**ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİ 1972 YILI
BÜTÇE TASARISI GELİRLER TAHMİNİ**

GELİRLER TAHMİNİ :

I — Merkez Tahsisatı	35.728.58
II — 1972 Yılı Şube Öz Gelirleri	50.000.—
III — 31.12.1971 Kasa Mevcudu	656.66
IV — 31.12.1971 Banka Mevcudu	3.614.76
	<hr/>
	90.000.—
Gönderilmeyen Bina Fonu 1971 yılı Merkez tahsisi	30.000.—
Bina Fonu 1972 yılı Merkez tahsisi	120.000.—
	<hr/>
	240.000.—

GİDERLER TAHMİNİ :

I — Personel Giderleri	49.950.—
1 — Huzur Hakları	5.500.—
2 — Vazifeli Üye Ücretleri	7.800.—
3 — Personel Ücretleri	27.650.—
4 — Yolluklar	5.000.—
5 — Tazminatlar	500.—
6 — Sigorta Primleri Oda Hissesi	3.000.—
7 — Tetkik ve Müşavere Ücreti	500.—
II — Büro Giderleri :	32.651.—
1 — Kırtasiye ve Matbu Evrak	1.750.—
2 — Pul Giderleri ve Damga Pulu	750.—
3 — PTT Masrafları	2.000.—
4 — Aydınlatma, Su, Gaz, Isıtma	2.500.—
5 — Temsil Giderleri	1.—
6 — Oda Bina Kirası	15.000.—
7 — Nakliyat	300.—
8 — Tamiratlar	350.—
9 — Demirbaşlar	10.000.—
III — Diğer Giderler :	7.399.—
1 — Harç, Noter ve Mahkeme Giderleri	100.—
2 — Üye ve Şahıslara Yardım	1.—
3 — Kitap, Broşür, Ajanda vs. Baskı Telif Hakları	1.—
4 — İlân Giderleri	1.250.—
5 — Gazete vs. Abonman ve Kitap Satın Alma	1.000.—
6 — Banka Giderleri	100.—
7 — Lokâl ve Ağırılama Giderleri	250.—
8 — Şube Genel Kongre ve Konferans Giderleri	500.—
9 — Mütferrik	4.197.—
	<hr/>
Toplam	90.000.—
Gönderilmeyen Bina Fonu 1971 Yılı Merkez Tahsisi	30.000.—
Bina Fonu 1972 Yılı Merkez Tahsisi	120.000.—
	<hr/>
Toplam	240.000.—

TELEVİZYON VE DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Çağımız kitle haberleşme araçları içinde en etkin olanlardan biri de televizyondur. Geç olmakla birlikte bu aracın fonksiyonlarına uygun biçimde kullanılması, iki yıldan bu yana ülkemizde de ele alınmış bulunmaktadır. Bu geç kalınmışlığın nedenleri yazımızın konusu dışında kalmasına rağmen, yine de TV yayın sisteminin gerçekleştirilmesi sorunu, uzun tartışmalardan sonra çözüme bağlanmış görünmektedir. Ve bilindiği gibi ilk etapta, Ankara'dan sonra İstanbul, İzmir ve Eskişehir illerimiz yayınları izleme olanağına kavuşturulmuştur. Ne var ki, lokal biçimde de olsa gerçekleştirilen yayın, ülkemizdeki TV sorununun kesinlikle çözümlendiği yargısını uyandırmamalıdır, aksine, bir yığın sorun ve düşünceyi de birlikte getirmiştir. Bu sorunlar zinciri, yayının teknik - program düzeninden, ruhsatiye ücretlerine, yayın kapasitesinin arttırılması ve yaygınlaştırılması için gerekli finansman kaynağı bulma çabalarından, ülkemizde TV alıcısı sanayiinin kurulması çalışmalarına kadar uzamaktadır. Bu yazımızda konu edeceğimiz sorun, yukarıda sözünü ettiğimiz sorunlar zincirinin yalnızca bir halkası; TV alıcısı sanayiinin kurulmasındaki zorunluk konusudur.

Türkiye TV sisteminin kurulması konusunun ele alındığı günden bu yana söylenen, temel amacın «EĞİTİM» olduğudur. Bu slogan her fırsatta ve her durumda da tekrar edilmektedir. Ancak, gerçekten EĞİTİM'e gereksinme duyan dar gelirli vatandaşların bir TV alıcısına sahip olabileme şansları nedir, ne kadardır? Bu günkü fiyat indeksleri incelendiği zaman görülecektir ki, bu sorunun cevabı, ya «hiç yoktur» ya da «bugün için yoktur» diye verilebilir. Gerçi az gelişmiş bazı ülkelerde bu sorun devlet tarafından kurulan «Toplu İzleme Merkezleri» ile çözümlenmeye çalışılmıştır ama, ülkemizde bunun gerçekleştirilmesi de uzun zaman bağlıdır. Bu gün piyasada satılan TV. alıcı fiyatları, 6 bin liradan başlayıp 9 - 10 bin liraya kadar çıkmaktadır. Bu koşullar altında temel amaca uygun olarak «EĞİTİM YAYININA AĞIRLIK VERECEĞİZ» demek, gerçekle ne derecede bağdaşır bilemiyoruz.

Ülkemizde TV alıcısı sanayiinin kurulması ve üretime geçmesi konusunda TRT, PTT, Makina Kimya Erids. Kurumu ve Ordu Yardımlaşma Kurumu'nun bazı girişmelerinin olduğu bilinmektedir. Böyle bir sanayiinin kurulmasının çeşitli yararları olacaktır elbette. Gerek TV alıcısı piyasasındaki fiyatların düşmesi - ki bu, son müşteriler yönünden ve TV yayınlarının fonksiyonu açısından çok önemlidir - gerekse ülke ekonomisi yönünden sağlanacak döviz tasarrufu, temelde TV yayınlarından beklenen fonksiyonların en kısa zamanda gerçekleştirilmesini sağlayacaktır. Ancak, bir özel teşebbüs kuruluşu ile Devlet Sektörünün gerçekleştireceği bir ortaklık, beklenen yararı tam olarak sağlayamayacaktır kanısındayız. Çünkü, TV alıcılarının fiyatlarının düşmesi, olağanüstü kâr gayesi gütmeyen Devlet Sektörü tarafından sağlanabilir ancak. Hele yabancı sermaye ile gerçekleştirilecek bir ortaklığın, bu işe hiç karıştırılması gerekir. Çünkü, yabancı sermaye ortaklığı ile kurulmuş nice montaj sanayii kuruluşunun, kâr transferleri konusunda ülkeyi düşürdüğü açmaz, ülkemiz ekonomisini doğrudan etkilemektedir. Diğer bir söyleyişle Devlet eliyle gerçekleştirilecek bir yatırım, yabancı sermayedarın transfer edeceği kâr miktarı kadar ülkeye bir döviz tasarrufu da sağlamış olacaktır. Ancak, her geçen günün aleyhimize işlediğini de unutmamak ve girişimi çabuklaştırmak gerekir.

Konuyu, bazı rakamlar vererek de irdellemek mümkündür. Şöyle ki, ülkemizdeki mevcut TV alıcı sayısının 200 - 250 bin civarında olduğu tahmin edilmektedir. 1972 yılının sonunda TV yayınına kavuşacak daha on ilimiz de hesaba katılırsa, bu miktarın çok daha fazlaacağı söylenebilir. Diğer yandan dışarıdan ithal edilen TV alıcıları 1 Mart 1971 tarihinden bu yana bütünüyle gümrük vergisine tâbidir. Bütün TV alıcılarının gümrük vergisine tabi olacağı yolundaki Hükümet Kararnamesi tarihi (Ocak 1971) ile 1 Mart 1971 tarihi arasındaki süre içinde ülkemize giren TV alıcı sayısının ise 70 - 90 bin arasında olduğu söylenmektedir. Her alıcı için Avrupa piyasasında ödenen ücret ortalama 500 DM. olduğuna göre, bu kısa süre içinde, ülkemiz-

in dışarıya bu yoldan çıkardığı döviz miktarı: $70.000 \times 500 = 35.000.000$ DM. tır. (Yaklaşık olarak 150.000.000 TL.). Memleketteki bütün TV alıcıları için harcanan döviz tutarı ise: $200.000 \times 500 = 100.000.000$ DM. tutmaktadır (yaklaşık olarak 500.000.000 TL.). Görülmektedir ki, iki yıl içinde ülkemizin yalnızca bu konuda dışarıya harcadığı döviz, hiç te küçümsenecek bir rakam değildir. Böylece devletin daha önce neden böyle bir yatırıma girişmediği sorusu hemen akla gelmektedir. Böyle bir yatırım daha önce gerçekleştirilmiş olsa idi, bu güne kadar TV yayınlarından beklenen fonksiyonlar sağlanmış ve kurulacak tesisler neredeyse kendini amorti etmiş olacaktı.

Diğer taraftan, dünyanın bu konuda isim yapmış firmalarının en kaliteli TV alıcıları ülkemize getirildiğinde, bütün masraflar dahil (cihazın ücreti, taşınması, sigortası, gümrük vergisi v.s.) 5.500 TL. yi geçmemektedir. Bu rakam bir tek alıcının getirilmesi halinde bulunan rakamdır. Toptan ithalat yapılması halinde ise ödenen miktar daha düşük olacak ve 5.000 TL. yi geçmeyecektir. Durum böyle olduğu halde, halen piyasada satılmakta olan bu cihazlar 8-10 bin lira civarında müşteri bulmaktadır. Görüldüğü gibi cihaz başına en az 3000-4000 TL. lık bir kazanç sağlanmaktadır. Buna göre ülkemizde mevcut 200.000 TV alıcısından sağlanan kâr miktarı $200.000 \times 3500 = 700.000.000$ TL. yi bulmaktadır. Döviz kaybının yanısıra acaba bu miktar kazanç, kimlerin cebine girmiştir. Yurda getirilen bütün alıcıların satış amacı ile getirilmediği, bir kısmının doğrudan doğruya kişilerin kendi ihtiyaçları için getirildiği savunulsa bile, yine de bulunacak rakam, düşündürücü olacaktır.

Sonuç olarak;

1 — Bir an önce ülkemizde TV alıcısı sanayiinin kurulmasına geçilmeli ve yapım başlatılmalıdır.

2 — Bu yatırım Devlet eliyle ya da Devlet Sektörü tarafından gerçekleştirilmelidir. Çünkü, halen ülkemizde yabancı sermaye ortaklığı ile kurulmuş TV montaj sanayiinin pi-

yasaya çıkardığı mallar 6.000 TL. civarında satılmaktadır. Bu fiyata ucuz demek mümkün değildir.

3 — Bu yatırım gerçekleştirilinceye kadar piyasadaki kontrolsüz satışlar önlenmelidir.

Aksi takdirde, bugün olduğu gibi yarın da TV antenlerini yalnızca büyük apartmanların çatılarında görmeye devam edecek ve TV ile eğitim düşüncesinin gerçekleşmesi için daha yıllarca beklememiz gerekecektir.

PRİMER ENERJİ KAYNAKLARININ ELEKTRİK ÜRETİMİNDE KULLANILMASI

Elektrik enerjisi sanayiin bir anahtarıdır. Bir memleketin hayat seviyesinin yükseltilmesi için sanayiinin ve halkın artan enerji ihtiyacını yerinde ve zamanında temin etmek gerekir.

Gelişmemiş yahut gelişmekte olan ülkeler arasında sayılan memleketimiz, enerji kaynakları yönünden zengin sayılamaz. Bu sebepten enerji kaynaklarımızın değerlendirilmesinde seçilecek kriterlerin memleketin bünyesine uygun olması gerekir.

Memleketimizde bugün için elektrik üretiminde :

- Linyit
- Taşkömürü
- Petrol ürünleri
- Hidrolik enerji

olarak başlıca dört enerji kaynağı kullanılmakta olduğundan bu enerji kaynaklarının rezerv durumları, geçmiş senelerde elektrik üretimindeki rolleri gelecek senelerde ne gibi üretim imkânlarına sahip olacakları incelenecektir.

Bu enerji kaynaklarının durumuna kısaca göz atalım :

— Taş kömürü : Memleketimizde taş kömürü üretimi yapılan tek bölge Zonguldak havzasıdır. Buhavzada kömür tamamen yer altı ocaklarından elde edilmektedir. Ocakların gittikçe daha derinlere inmesi sebebiyle üretim güçlükleri doğurmakta dolayısıyla üretim

— için gittikçe daha fazla yatırım yapılması zarureti ortaya çıkmaktadır.

— M.T.A. Enstitüsünce bu bölgede yapılan etüt ve sondaj aramaları neticesinde tespit edilen rezerv durumu şöyledir :

Görünür Rezerv	232.760.000 Ton
Muhtemel »	292.900.000 »
Mümkün »	404.000.000 »
Jeolojik »	458.000.000 »
Toplam »	1.387.660.000 »

— Türkiye'de 1965 senesinde 4410 bin ton olan taş kömürü üretiminin 1971 senesinde 6000 bin ton civarında olduğu tahmin edilmektedir.

— Kimya ve diğer sanayi kollarında ana madde olarak büyük ehemmiyet arz etmesi ve yıldan yıla bu ehemmiyetinin artması sebebiyle memleketimizde üretilen taş kömürünün sanayie tahsis zarureti ortaya çıkmaktadır.

— Bir taraftan sanayi için taşkömürü ihtiyacının hızla artması, diğer taraftan yukarıda bahsedilen sebeplerden üretimin sınırlı olması, bilhassa yüksek kaliteli taş kömürünün elektrik üretimine tahsisine mani olmaktadır. Memleketimizde halen iki büyük santral taşkömürü kullanmaktadır. Çatalağzı ve Silâhtarğa; düşük kaliteli kömür yaktığı için Çatalağzının büyük mahzur doğurmamasına mukabil bilhassa iyi kalite kömür yakan Silahtarğanın memleket ekonomisine büyük zararı dokunmaktadır. Eski ve randımanı düşük gruplara sahip olan bu santralin yeni üretim tesisleri devreye girip bu santralin çalışması zarureti ortadan kalkınca derhal durdurulması gerekmektedir.

— Linyit : Yurdumuzda linyit yatakları na Trakya ve Anadolu'nun hemen her yerinde raslanmaktadır.

— Memleketimizde bilinen linyit rezervi :

Görünür Rezerv	303.460.000 Ton
Muhtemel »	2.387.850.000 »
Mümkün »	166.550.000 »
Jeolojik »	169.900.000 »
Toplam Rezerv	3.027.760.000 Ton

— Yukarıdaki toplam rezervi teşkil eden Linyit, Kütahya, Çanakkale, Soma, Tavşanlı, Seyit-

ömer, Çeltek, Dodurga ve Bolu işletmelerine yayılmıştır.

— Bilhassa satha yakın açık işletme sahaları, yurdumuzda son senelerde meydana çıkarılmıştır. Nitekim uzmanlarca yapılan ilk tahminlere göre ELBİSTAN civarındaki 3 milyar ton rezerve sahip açık işletmeye müsait zengin kömür yatakları bulunmuştur.

— Malûm olduğu üzere memleketimizde linyit yakan bölge santrallarının devreye giriş tarihleri 1955 - 1960 yılları arasındadır. Memleketimizdeki ilk linyit santrallarında özgül yakıt sarfiyatı 1135 gr/kwh olmasına rağmen son senelerde kurulan santrallarda bu miktar 835 gr/kwh civarındadır. Bunun da başlıca sebepleri üretim gruplarının büyümesi ve enterkonekte sistemin gelişmesi yani santralların nominal yüklerinde çalıştırılmasıdır.

— Bugün memleketimizde Termik kaynak olarak düşünülebilecek en önemli enerji kaynağı linyit olduğu için linyit imkanlarımızın üstünde biraz duralım.

— Halen yanına santral kurulmuş linyit yataklarımız dışında yanına termik santral kurulması mümkün olan linyit kaynaklarımızı şöyle sıralayabiliriz :

- Seyitömer yatakları (Santral inşa halinde)
- Beyşehir »
- Çan »
- Saray »
- Elbistan »

— Seyitömer linyitlerinin rezervi 140.000 ton olup bu yataklar yanında ilk etapta 2×150 MW. lık santral inşa edilmekte, 1×150 MW. lık diğer bir grup da ihale edilmiştir. Bu santrallar sırasıyla 2×150 MW 1972 senesinde ve 1×150 MW. lık grup da 1973 senesinde devreye girecektir.

— Tekirdağ (Saray) linyitlerinin rezervi 40.000 ton ve Konya (Beyşehir) linyit rezervi de 80.000 ton civarındadır. Bu kömür yataklarının yanında 150 MW. lık birer santral kurulması düşünülmelidir.

— Elbistan linyit sahası 1966 yılında yapılan ön jeolojik etütler ve 1967 yılında yapılan sondajlı aramalar neticesinde bulunmuş olup

3 milyar tonu aşan bir linyit kömürü rezervine sahiptir.

Buradan elde edilecek kömürün ortalama maliyeti 8 - 13 TL/Ton arasında değişmektedir.

Bu sahada, bugüne kadar alınmış olan neticelere göre, kömürün büyük bir kısmının değerlendirilmesi gerekmektedir. Bu değerlendirmenin büyük güçte elektrik santrali kurulması ile yapılması bugün için en uygun çözüm yolu olarak görünmektedir. Bu bölgede 1000 MW. lık santral kurulması ile, karanlıklara gömülmüş Doğu bölgemiz, her bakımdan aydınlığa kavuşacak ve primer enerji kaynağı en iyi şekilde değerlendirilmiş olacaktır.

Petrol Ürünleri : Memleketimizde petrol hızlı bir gelişme halindedir. 1950 senesinden bugüne kadar sene olarak ortalama % 14 gibi yüksek bir hızla tüketim artmaktadır. Bugün için petrol rezervimiz 690 milyon ton olup (5 milyar varil) bunun % 10 ilâ 12 sinin ekonomik olarak çıkarılabileceği kabul edilmektedir. Bu duruma göre petrol rezervimizin ekonomik olarak çıkarılabilir kısmı 69 ilâ 83 milyon tondan ibarettir.

Memleketimiz rafinerilerinde üretilen fuel - oil miktarlarının % 75 i ulaşım ve sanayi ısıtmasına, % 25 i de elektrik üretimine ayrılmaktadır.

1969 senesinde 2x110 MW olarak kurulan ve fuel - oil yakan Ambarlı santrali müteakip senelerde tevsi edilecek toplam 630 MW. lık bir güçle sistemi beslemektedir. Ambarlı santralının bu güç ile çalışmasında senelik yakıt sarfiyatı 800.000 ton civarındadır.

Memleketimizin diğer bölgelerinde kurulmakta olan 2x25 MW. lk Hopa santrali ve 2x25 MW lık Mersin termik santrali ile Batmanda bulunan 25 MW. lık santralla birlikte, toplam fuel - oil santralleri gücü 755 MW mertebesine ulaşmaktadır. Bu santrallerin senelik yakıt ihtiyacı 900.000 ton olup yerli

rafinerilerimizin elektrik enerjisine ayırdığı fuel - oil miktarı ise 300.000 ton civarındadır. Buradan da görüldüğü gibi ihtiyaç ile üretim arasındaki fark ithal yolu ile karşılanacaktır. Buradaki kaybımız iki yönden olmaktadır :

a — Dışarıya döviz çıkması,

b — Enerji üretimimizin büyük bir kısmının dışa bağımlı olması.

Hidrolik enerji : Memleketimiz hidrolik enerji bakımından Avrupa'da ikinci gelmektedir. Senelik brüt hidro - elektrik potansiyel 500×10^9 kwh mertebesinde olup, bunun takriben 90×10^9 kwh'nın ekonomik olarak inkişaf ettirilebileceği kabul olunmaktadır. Bu miktar enerjeye tükabül eden kurulu güç de 15 milyon kw dir. Bununla beraber hidrolik enerji kaynaklarının üçte ikisi, nispeten az nüfuslu ve dolayısıyla elektrik enerjisi tüketimi az olan doğu bölgesidir. Bu mesele büyük hidro elektrik enerji kaynaklarının bulunduğu bölgelerin 380 kv'luk yüksek gerilim hatlarıyla sanayinin kesif olduğu batı bölgelerine bağlanması ile hallolunabilir. 1965 yılında ekonomik hidro elektrik potansiyeli % 2.5'ü işletilmiştir. Keban ve Gökçekaya gibi santrallerin servise girmesi ile bu nispet 1972 yılında % 15'i bulacaktır.

Basit olarak yapılan hesaplamalarda hidro elektrik enerji maliyeti 5 kuruş kwh dir.

SONUÇ:

Memleketimizde hâlen kullanılmakta olan enerji kaynaklarından alçak ve yüksek kaliteli linyit kömürlerinden istifade edilerek termik santraller kurulmasının bugünkü ekonomimize uygun düşeceği kanısındayız.

Hidrolik kaynaklarımız daha uzun yıllar ihtiyacımızı karşılamaya yeterli ise de, rejimleri icabı termik-hidrolik dengesinin sağlanması icabetmektedir.

Santralin İsmi	Primer Enerji	Senelik İstihsalı	KR/kwh
Çatalağzı	Düşük Ka. Taş. Kö.	775.863 MWh	4,52
Tunçbilek	Linyit	549.337 MWh	3,91
Soma	Linyit	292.154 MWh	3,60
Ambarlı	Fuel - Oil	1.223.569 MWh	5,26
Silâhtar	Yük. Ka. Taş Kö.	150.000 MWh	12,10
Sarıyar	Hidrolik	845.506 MWh	4,85
Hirfanlı	Hidrolik	559.091 MWh	4,85
Kesikköprü	Hidrolik	337.117 MWh	4,85
Demirköprü	Hidrolik	200.030 MWh	5,5

Evvelce de gördüğümüz gibi Fuel-Oil yakan termik santrallerimizde kullanılan fuel-in büyük kısmı, ithal malı yakıt olmakta ve bu santrallardan elde edilen elektrik üretimi dışı bağımlı bulunmaktadır.

Sanayinin anahtarı olan elektrik enerjisi hiçbir zaman dışı bağımlı olmamalıdır.

Bu yakıt yerine, millî kaynaklarımız olan linyitin kullanılması her bakımdan ekonomimize uygun düşeceği kanısındayız.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI DENETİM KURULU RAPORU

Elektrik Mühendisleri Odası İzmir Şubesi 1.1.1971 - 31.12.1971 tarihleri arasında tarafımızdan denetlenmiştir.

Denetim aşağıda gösterilen kısımlarda ayrı ayrı açıklanmış ve tasvibinize arz olunmuştur.

I — MALİ YÖNDEN :

a) Şube Gelirleri :

Yukarıda belirtilen tarihlere ait devrede kesilen makbuzlar ve tahsil edilen paraların yekûnu 78.788.69 TL. sı olup buna ait döküm aşağıda gösterilmiştir. 669-1357 nolu makbuzlarla 52.625.50 TL. gelir kaydedilmiştir.

1970 yılından devir	4.369.44 TL.
Proje vizesi	32.921.10 TL.
Aidatlar	12.093.75 TL.
Teksen'den alınan elektrik ve telefon masrafları	4.951.25 TL.
Kantin	378.35 TL.
Müteferrik, SMM kayıt, başış, kitap satışı vs.	5.074.80 TL.
Merkez'den gelen	19.000.— TL.
	<u>78.788.69 TL.</u>

dır.

b) Şube Giderleri :

Bu dönemdeki Şubemiz giderleri 74.517.27 TL. dir. Bu giderlerin bütçe ana fasıllarına göre dökümü şöyledir :

Faslı	Bütçe	Harcamalar	Fark
I — Personel giderleri	47.100.—	41.623.96	+ 5.476.04
II — Büro giderleri	36.852.25	26.192.25	+ 10.660.—
III — Diğer giderler	6.102.04	3.611.—	+ 2.491.04
IV — 1970 yılı muv. alacaklılar	4.336.96	3.090.06	+ 1.246.90
Toplam :	94.391.25	74.517.27	+ 19.873.98

1971 yılı kabul edilmiş bulunan bütçe 89.440.— TL. olup aradaki 4.951.25 TL Teksen'in telefon ve aydınlatma için ödemiş olduğu miktardır. Bu rakam, 1971 yılı bütçesine ilâve edilmiş ve masraflarda da aynen gösterilmiştir.

c) Şube Öz Gelirleri :

1971 yılı döneminde Şube Öz Gelirlerimiz bütçede öngörüleni de aşarak 29.471.— TL. ye balığ olmuştur. Şöyle ki :

Şube Öz Gelirleri :

1 — Proje vize ücretleri	32.921.10
2 — Bağışlar	2.694.30
3 — Sosyal faaliyet geliri	330.—
4 — Basılı evrak geliri	515.—
5 — Lokâl geliri	378.35
Toplam	36.838.75
% 20 Merkez Hissesi	7.367.75
Şube Öz Geliri	29.471.— TL.

II — TUTULMASI LÂZİM GELEN DEFTERLER YÖNÜNDEN :

1 — Karar Defteri :

1971 döneminde İdare Heyeti 28 toplantı yapmış ve kararlar muntazaman işlenerek imza altına alınmıştır. 10 No.lu 12.4.1971 tarihli toplantı gelen evrakların sıra ile dosyaya yerleştirildiği görülmüştür. Yalnız gelen evrakların üzerinde ne gibi bir muameleye tabi tutulduğuna dair bir ibareye raslanmamıştır.

2 — Demirbaş Defteri :

Demirbaş defterinde bu yıl alınan demirbaşların kantin hesabından alınan bir adet satranç takımı hariç işlendiği görülmüş, adı geçen satranç takımı da bilâhare deftere işletilmiştir.

Demirbaş kayıtlı olan Oda teçhizatının sayımı yapılarak görülmüştür. Ancak, demirbaş defterinin yönetmeliğimiz esaslarına göre yürütülmediği tesbit edilmiştir.

3 — Gelen Evrak Defteri :

Gelen evrakların sıra ile dosyaya yerleştirildiği görülmüştür. Yalnız gelen evrakların

üzerinde, genellikle ne gibi bir muameleye tâbi tutulduğuna dair bir ibareye rastlanmamıştır.

4 — Giden Evrak Defteri :

Giden evraklar sıra ile görülmüş ve dosyalandığı tesbit edilmiştir.

5 — İşletme Defteri :

Gelirler, giderler işletme defterine muntazam olarak işlenmiş olup 31.1.1971 tarihi itibarıyla :

Gelirler Yekûnu	78.788.60 TL.
Giderler Yekûnu	74.517.27 TL. dir.

Buna göre 1972 yılına 4.271.42 TL. devredilmektedir. Bu meblâğın :

514.76 TL. sı Etibank 26.491 No.lu hesapta,

3.100.— TL. sı Ziraat Bankası Alsancak Şubesi 630/2845 No.lu hesapta,

656.66 TL. sın da Kasa'da olduğu görülmüştür.

III — 1972 YILI BÜTÇE TASARISI :

Yönetim Kurulu'nun 1972 yılı Bütçe Tasarısını, önceki senelerdeki harcamaların ve gelirlerin ışığı altında hazırlandığı görülmüş, fasıllarda bulunan gelir ve gider tahminlerinin uygun olduğu mütalâa edilmiştir.

Şube bina fonu olarak gösterilen 120.000.— TL. nin ve buna ilâveten geçen dönemdeki mahkemeden dolayı ortaya çıkan maddî olanaksızlık nedeniyle Merkez Oda tarafından gönderilmeyen 30.000.— TL. nin İzmir Şubesine tahsisi için tüm çabanın harcanması ve 18. Genel Kurulun bu hususta olumlu karar alması başlıca dileğimizdir.

Sonuç olarak : Şubemiz 1971 yılı bütçesinin XIII. Kongremizce öngörülen esaslar dahilinde ve muhasebe yönetmeliğine uygun olarak yürütüldüğü, dolayısıyla IV. Dönem Şube Yönetim Kurulunun aklanması kanaatinde olduğumuzu saygılarımızla arz ederiz.

Necmettin GÜLBOY

Vural DURAK

Tuncer SONER

EK : 1

BELEDİYE BAŞKANLIĞINA

29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanan «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi»nin 5, 6, 7, ve 10. maddelerini tâdil eden yeni yönetmelik 27.3.1971 tarih ve 13791 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu yönetmelik hükümlerine uygun olarak hareket edilmesini öneririz.

Saygılarımızla
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

EK : 2

T.C.
İZMİR BELEDİYESİ
İmar Müdürlüğü

Sayı : 1/18325
Konu : Elektrik Projeleri hak. 31.8.1971
Elektrik Mühendisleri Odası Başkanlığına
İzmir

15.9.1971 tarihinden itibaren bilûmum yeni inşaatlarda elektrik tesisat projesi aranmasına başlanacaktır.

Keyfiyetten Oda üyelerinizin haberdar edilmesini rica ederim.

Belediye Başkanı Y.
(İmza)

EK : 3

ESHOT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ İLE E.M.O.
İZMİR ŞUBESİ ARASINDA ELEKTRİK
TESİSLERİNİN PROJELENDİRİLMESİ VE
UYGULANMASINA İLİŞKİN ANLAŞMA

1 — Projeler 27.3.1971 tarih 13791 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi»nin değişik 10. maddesi dikkate alınarak 27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «Yetkili Elektrikçiler Hakkındaki Yönetmelik» gereğince yetkili elektrikçi (yetkisine göre Mühendis 1. Sınıf, 2. Sınıf veya 3. Sınıf elektrikçi) tarafından yapılacaktır.

2 — Tesisatın takatı olarak ifade olunan değerler, bu tesisat besleyecek ana tevzi şebekesine bağlantı takatları olup tesisatı kısımlara bölmek suretiyle bu bağlantı takatı düşürülmeyecektir.

Örneğin : Bir apartmanın dairelerini veya bir atelyenin tezgâhlarını ayrı ayrı mütalâa ederek tesisatı küçük imiş gibi işleme tâbi tutmağa müsaade olunmayacaktır.

3 — 2. maddedeki esaslar dahilinde bir binanın veya fabrikanın projesi bütün olarak istenecektir.

Öreğin : Bir apartmanın projesi tüm olarak mütalâa edilecek, ayrı ayrı proje istenmeyecektir.

4 — Ruhsat ekinde verilmiş olan elektrik tesisat ve asansör projelerinin yukarıda belirtilen hususlara uygun olarak tasdikleri için mutlaka bir elektrik mühendisi vazifelendirilecektir.

5 — 4. maddede belirtilen projeler şematik olarak ve milimetrik kâğıtlara değil, mimarî ölçüye uygun olarak hazırlanacak ve normuna göre katlanacak, dosyalanıp tasdiğe verilecektir.

6 — Projeler; 27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik» hususlarına uygun olanlar tarafından «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi» ve bunda bulunmayan hususlar için de Bayındırlık Bakanlığı Fennî Şartnamesi hükümlerine göre meydana getirilecektir. Özellikle bu arada;

a) Priz devreleri, genellikle ışık devrelerinden ayrı olacaktır. Ancak tâli tablodan uzak münferit bir vaziyette bulunan bir ve en fazla iki prizin ışık devresine bağlanması mümkün olacaktır. Priz güçleri mutlaka ve en az 200 W olarak alınacaktır.

b) Prizlerin linye ve sorti hatları 2,5 mm², priz adedi 3 olan ışık linye hatları 2,5 mm², diğerleri 1,5 mm², olacaktır.

c) Etanş tesisatlar ve topraklı prizler müstakil güvenlik hatlı olacak, bilûmum

elektrik donanımı ve makinaların madeni aksamaları bu güvenlik hattı ile bağlanacaktır.

7 — Tesislerin yapımında sorumluluk taşıyan bir fennî mesul (yetkisi dahilinde) mutlaka istenecektir.

8 — Tesisatın; onaylı uygun olarak yapılmadığı, kullanılan malzemelerin TSE standartlarına uygunluğu, TSE standardı yok ise Elektrik Mühendisleri Odasından alınmış kalite belgesi bulunup bulunmadığı araştırılacaktır. ESHOT Genel Müdürlüğüne görevlendirilmiş yetkisine göre mühendis veya teknisyen, tesisin yürürlükte bulunan yönetmelik ve şartnamalara de uygunluğunu saptadıktan sonra; mal sahibi adına tesisi yapan yetkili elektrikçi ile karşılıklı olarak «bahse konu tesise cereyan verilmesinde sakınca yoktur» şeklinde bir protokol tanzim edecek ve bu protokol dosyasında saklanacaktır.

9 — Bu anlaşma hükümleri 1 Ekim 1971 tarihinde geçerli olmak üzere yürürlüğe girecektir.

(ESHOT Genel Müdürlüğü adına)

Cahit Günay
(Genel Müdür)

(İmza)

Hikmet Anar
(Genel Müdür
Teknik Mua.)

(İmza)

İsmet Özpınar
(Belediye Başkan Y.)
Reis Muavini
(İmza)

(E.M.O. İzmir Şubesi adına)

Ergun Elgin
(Başkan)
(İmza)

İsmail Toros
(Üye)
(İmza)

EK : 4

CUMHURİYET SAVCILILIĞINA

Son günlerde ilimizde elektrik arızaları nedeni ile meydana geldiği ileri sürülen can ve mal kayıplarının arttığı görülmektedir. Bu konuda inceleme yapan Odamız İzmir Şubesi, aşağıda sıralayacağımız hususları tesbit ederek size bildirmeyi görev saymıştır :

1 — 29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı; 27.3.1971 tarih ve 13791 sayılı Resmî Gazetelerde yayınlanan «**Elektrik İş Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi**».

2 — 27.3.1968 tarih ve 12859 sayılı Resmî Gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren «**Yetkili Elektrikçiler Hakkındaki Yönetmelik**»

3 — 3.3.1970 tarih ve 13435 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «**İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü**».

4 — 15.8.1956 tarih ve 9382 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «**Kuvvetli Akım Elektrik Dağıtım. Tesisatının Bakım, İşletme ve Tesisine Dair Talimatname**».

5 — 23.11.1942 tarih ve 5264 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «**Elektrik Santral ve Tesislerinin Kabulüne Ait Talimatname**».

Hükümlerinin sorumlu olanlarca ısrarla uygulanmadığı görülmektedir. Bu nedenle meydana gelen mal ve can kayıplarında; projeyi ve tesisatı yapanlar kadar, bahse konu yönetmeliklere uyulmayarak cereyan vermekte olan işletmelerin de sorumlu tutulması icabeder.

Mal ve can kayıplarının meydana geldiği tesislerde öncelikle o tesisin projesinin bulunup bulunmadığı, var ise mevcut yönetmeliklere uygun olup olmadığı, tesisatın ise bu projeye uyup uymadığı kontrol edilmelidir.

Bilirkişi olarak görev alacak üyelerimiz de bu hususta uyarılmışlardır. Bu konuda hassasiyetle durularak üyeleriniz savcılıklarının da uyarılması dileğiyle arz olunur.

Saygılarımızla
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

EK : 5

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
(Enerji ve Su Hakları Dairesi Başkanlığı)

Bakanlıklar/Aankara

«**Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik**»in (1), (15), (19).ncu maddelerinin (b) şıklarında belirtilen **işletme ve bakım işleri**,

sadece bu kişilerin yetki sınırlarını mı belirlemektedir? Yoksa bu güce erişmiş işletmelerin, işletme sorunluluğunu almasını zorunlu mu görmektedir?

Örnekleme gerekirse :

Bağlantı gücü 500 kw, 400 Volt'luk işletme gerilimi bulunan bir fabrika, devamlı olarak 1. sınıf bir elektrikçi çalıştırmak zorunluğunda mıdır? Yoksa elektrikçi çalıştırmayı arzu ettiği takdirde 2. sınıf değil de 1. sınıf elektrikçi çalıştırmak zorunluğunda mıdır?

Başka bir örnek, 5 MVA lık bağlantı gücü olan fabrika bir Elektrik Mühendisini devamlı (veya müşavir) olarak kadrosunda bulundurmamak zorunda mıdır?

Her iki örnek (a) ve (c) şıkları için de geçerlidir. Açıklığa kavuşmasının faydalı olacağı kanaatini taşıdığımızdan bu hususta yapılacak çalışma sonucunun acele olarak bildirilmesini müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımızla
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

EK : 6

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
(Enerji ve Su Hakları Dairesi Başkanlığı)

Bakanlıklar/Ankara

7.8.1971 tarih ve 633/20 sayılı yazımızla «Yetkilî Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik»in (1), (15), (19). maddelerinin (b) şıklarında belirtilen hususların incelettirilerek neticenin bildirilmesi işlenmişti. Bugüne dek bir cevap alınamamıştır. Konunun; meslekdaşlarımız yönünden çok önemli oluşu nedeniyle incelemek üzere ivedi olarak cevaplandırılmasını müsaadelerinize arz ederiz.

Saygılarımızla,
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

EK : 7

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI ELEKTRİK
TESİSLERİ TESİS, İŞLETME VE BAKIM
HİZMETLERİ İÇİN TİP SÖZLEŞME

Fennî Mesuliyet
E.M.O. Kayıt No. :
MÜHENDİS'in
Üzerine aldığı
Fennî Mesuliyet
Sayı No. :

MÜHENDİS'in

Adı ve Soyadı :
Oda No. :
Vergi Dairesi İsmi ve
Hesap No. :
Büro, Firma İsmi ve Adresi :

İŞVEREN'in

Adı, Soyadı ve Ünvanı :
Adresi :
Yaptığı :
İşyeri Adresi :
Bağlantı gücü (kVA) :
Gerilim (kV) :

SÖZLEŞME

TARAFLAR :

Madde 1 — Bir taraftan ile, diğer taraftan arasında aşağıdaki şartlar dahilinde sözleşme akdolunmuştur. Bu sözleşmelerde taraflar, işletme ve bakım hizmetlerini yaptıracak makam veya şahıslar İŞVEREN ve bu işleri taahhüt edecek olan MÜHENDİS, Mühendislik Bürosu ve Firmaları da MÜHENDİS kelimeleri ile adlandırılmışlardır.

SÖZLEŞMENİN MEVZUU :

Madde 2 — Yeri, cinsi, sözleşmenin birinci sahifesinde belirtilen elektrik tesislerinin aşağıda yazılı hizmetleri **Mühendis'e** tevdi edilmiş ve **Mühendis** de bu hizmetleri sözleşmedeki hükümler dahilinde yapmayı kabul etmiştir.

MÜHENDİSE VERİLEN İŞ :

Madde 3 — a) 29.12.1954 tarih ve 8891 sayılı, 27.3.1971 tarih ve 13791 sayılı Resmî Gazetelerde yayınlanan «**Elektrik İş Tesisat Yönetmeliği ve Fennî Şartnamesi**».

b) 3.3.1970 tarih ve 13435 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «**İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Tüzüğü**».

c) 15.8.1956 tarih ve 9382 sayılı Resmî Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren «**Kuvvetli Akım Elektrik Dağıtım Tesisatının Ba-**

km, İşletme ve Tesisine Dair Talimatname»
nükümlerine uygun olarak tesis, işletme ve bakım hizmetlerini yürütmektir.

Madde 4 — a) **Mühendis** 3. maddedeki tesis, işletme ve bakım hizmetlerini yaparken vereceği her türlü fennî talimatın yerine getirileceğini **İşveren** şimdiden kabul eder.

b) **Mühendis**, talimatname ve diğer teknik hususlara riayet edilmediğini tesbit ettiği takdirde **İşveren**'e başvurarak tahsihini talep eder.

c) Yazılı talebe rağmen 4. madde (b) bendindeki husus yerine getirilmezse, **Mühendis** Oda'ya yazılı ihbarda bulunur ve ısrar halinde de hakları mahfuz kalmak şartıyla sözleşmeyi feshedebilir.

d) İşyerinde kullanılan malzemelerin T.S.E. ve Bayındırlık Bakanlığı şartnamelerine uygun kalitede olmalarını sağlayacaktır.

MÜHENDİSİN NİTELİĞİ :

Madde 5 — **Mühendis**, Devlet daireleri veya İktisadî Devlet Teşekkülleri, Belediye ve İşletmeleri gibi resmî itibar edilen Müessese veya Kurumlarda memur veya işçi olmayacak ve Elektrik Mühendisleri Odasına Serbest Müşavir Mühendis (SMM) kaydını yaptırmış olacaktır.

MÜHENDİSİN SORUMLULUĞU :

Madde 6 — a) **Mühendis**, yukarıda yazılı hizmet ve yetkilerine ait işleri, yapmaktan, ihmâlden veya kusurlu yapmaktan sorumludur.

b) **Mühendis**, haftada en az 8 (Sekiz) iş saati işyerinde çalışmakla sorumludur.

İŞVERENİN SORUMLULUĞU :

Madde 7 — **İşveren**, işyerinde **Mühendis**'in lüzum göstereceği miktar ve nitelikteki yardımcı teknik personeli çalıştırmakla yükümlüdür.

SÖZLEŞMENİN MÜDDETİ :

Madde 8 — Sözleşme müddeti sözleşmenin imzasını müteakip takvim günüdür.

ÜCRET :

Madde 9 — **Mühendis**, **İşveren**'den beher ay için ücret alacaktır.

TEDİYE :

Madde 10 — a) Sözleşmenin imzasını müteakip her ay **İşveren** tarafından **Mühendis**'e çalıştıktan sonra ödenir.

b) **İşverenin** kusuru yüzünden sözleşme feshedilirse **İşveren** **Mühendis**'e sözleşme müddetinin sonuna kadar ücretini peşin olarak öder.

c) Sözleşme **Mühendis**'in kusuru yüzünden feshedilirse bakiye ücret ödenmeyeceği gibi anlaşma ücretinin % 20 si **İşveren**'e tazminat olarak ödenir.

SÖZLEŞMENİN FESHİ :

Madde 11 — Sözleşme, **Mühendis** veya **İşveren** tarafından aşağıdaki şartlarla ve yukarıdaki maddelerde belirtilen haklar mahfuz kalmak şartıyla feshedilir.

a) **Mühendis**'in 3. maddede zikrolunan hizmetleri ifa etmemesi halinde;

b) **Mühendis**'in 4. maddede zikrolunan yetkilerini kullanmasına mâni olunmasında veya taleplerin yerine getirilmemesinde;

c) **İşveren**, 7. maddedeki vecibeleri zamanında yerine getirmez ise;

d) **Mühendis**'e ücretleri zamanında ödenmezse;

Mühendis veya **İşveren** 15 gün müddetli bir ihbar mektubu ile keyfiyeti karşı tarafa bildirerek, bu müddetin sonunda talep olunan hususlar yine yerine getirilmezse başka hiçbir ihbara lüzum kalmaksızın sözleşme feshedilebilir.

Fesih keyfiyeti, feshi icra eden tarafından ayrıca Elektrik Mühendisleri Odası'na bildirilecektir.

İHTİLÂFLAR :

Madde 12 — Her türlü ihtilâf, Elektrik Mühendisleri Odası'na tâyin edilecek hakem veya hakemlerle halledilecektir. Taraflar hakem veya hakemlerin vereceği karara şimdiden uymayı taahhüt ederler. Hakem ücreti, aleyhine karar alınan tarafça ödenir.

DEVİR :

Madde 13 — a) Taraflar yazılı muvafakat olmadan işi üçüncü şahsa devredemezler. Ancak hastalık ve askerlik gibi sebeplerle **Mühendis, İşveren**'in yazılı muvafakatını almak şartıyla bir meslek arkadaşını kendisine vekil bırakabilir.

KANUNİ İKÂMETGÂH :

Madde 14 — **Mühendis** veya **İşveren**'in bu sözleşmedeki adresleri kanunî ikâmetgâh olarak tasdik edilmiş ve bu adreslere yapılacak her türlü tebligatı kendilerine yapılmış gibi şimdiden kabul etmişlerdir.

ÖZEL ŞARTLAR :

Madde 15 —
... ..

Bu sözleşmedeki maddelerin taraflarca kabul edildiği ve bu sözleşmenin tarihinde nüsha olarak tanzim ve tevdi edildiğini ve bir nüshasının E.M.O.'na ibraz edileceğini, taraflar aşağıdaki imzaları ile beyan ederler. Ve bu sözleşme onay tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

İşveren

Mühendis

Tasdik olunur.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Odanın mühürünü ihtiva etmeyen nüshaların hükmü yoktur.

EK: 8

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ BAŞKANLIĞINA

İSTANBUL

Oda Başkanlığının yetki kararı henüz mahkeme tarafından alınmadığından bankalarca işlem yapılamadığı sizce de bilinmektedir. Şubemizin geliri çok mahdut olduğundan câri masrafları bile karşılayamayacak duruma gelmiş bulunuyoruz. Bu nedenle aşağıda gösterilen ve XVII. Genel Kurul tarafından onaylanan 1971 bütçesine ait zorunlu masrafların tamamının veya uygun görüle-

cek bir miktarın ivedi olarak gönderilmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

I/3	Personel ücretleri	27.600.— TL.
I/6	Sigorta primleri	
	Oda hissesi	3.000.— TL.
II/2	Pul giderleri ve damga pulu	500.— TL.
II/3	PTT masrafları	2.000.— TL.
II/4	Aydınlatma, Su, Gaz, Isıtma	1.750.— TL.
II/6	Oda Bina Kirası	15.000.— TL.
III/9	Müteferrik	2.500.40 TL.

EK: 9

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İSTANBUL ŞUBESİ BAŞKANLIĞINA

İSTANBUL

13.4.1971 tarih ve 599/20 sayılı yazımızla Başkanlığınızdan maddî durumumuzun bozukluğu sebebiyle bir miktar para ivedi olarak istenmişti. Bir yazıya müsbet veya menfî bir cevap verilmesinin en azından bir nezaket kaidesi olduğunun tarafınızdan bilinmesini rica ederiz.

Saygılarımızla,
E.M.O. İzmir Şubesi
Yönetim Kurulu

EK: 10

TÜTEB'İN TEKNİK ELEMANLARA ÇAĞRISI

Bilim ve teknoloji gelişme ve değişme süreçlerinde toplumsal yapıların biçimlenmesini sağlayan ve oluşturan araçlardır. Bir ülkenin teknik gücü de toplumsal yapı değişiminin etkin ve önemli bir ögesidir.

Teknik kadroların eğitilmesi ve istihdam politikaları da o ülkede egemen olan ekonomik ve politik güçlerin çıkarlarına göre düzenlenir. Ekonomik düzen ve sanayileşmenin niteliği başka bir deyişle ön görümler kalkınma modeli de teknik gücün oluşturduğu biçimlendiği ortamın temel belirleyicisidir.

Son 20 yıldan beri ülkemizde öngörülen, ekonomik kalkınma ve sanayileşme modeline

uygun bir eğitim ve istihdam politikası, teknik gücümüzü, gizli ya da açık işsizliğe, meslek dışı faaliyete ya da yurt dışına itmiştir. Ayrıca yabancı teknik hizmet ithal edilerek teknik gücümüzün gelişmesi engellenmekte ve giderek niteliksiz, yeteneksiz ve üretkenliği olmayan kadrolar haline dönüşmesine yol açmaktadır. Toplumumuzda egemen çıkar gruplarının düzenlediği ücret politikaları da teknik gücümüzün bir kenara itildiğinin açık kanıtlarıdır. Sorunlarımızı işte bu bütünlük içinde ele alıyoruz.

Son Anayasa değişikliği ile üyelerinin ekonomik ve sosyal haklarını yurt çıkarları çerçevesinde yılmadan savunan ve birbuçuk senedir örgütlenme çabasında olumlu gelişmeler gösteren Teksen, faaliyetten menedilmiştir. Ve bu menediliş, teknik elemanların, örgütlenmenin, Teksen içinde birleşmenin, yani teknik elemanlar arasında yaratılan Mühendis - Tekniker, Mühendis - Mimar gibi ilişkileri bir yana itip birlik olmanın bilincine vardıkları bir sırada olmuştur. Fakat örgütlenme, birlikte mücadele etme, haklarımızı savunmayı sürdürmemiz gerekmektedir. Bugünkü koşullar altında beraberliği ancak bir «birlik» içinde sağlayabileceğimizi düşündük ve tüm teknik elemanları içine alan TÜRKİYE TEKNİK ELEMANLARI BİRLİĞİ, TÜTEB'i kurduk.

Birliğimiz yerli ve yabancı çıkar gruplarına ve onların uygulamalarına karşı ülke çıkarlarını ve teknik elemanların haklarını savunmak, güçlü bir demokratik baskı grubu

olmak üzere örgütlenmek amacındadır. Bu örgütlenmeye katılmanın yurtsever her teknik elemanın bir ödevi olduğu inancındayız.

TÜRKİYE TEKNİK ELEMANLAR BİRLİĞİ YÖNETİCİLERİ OLARAK:

- Yabancı ve yerli çıkar gruplarının ülkemizin kaynaklarını sömürmesine,
- Teknik gücümüzün gelişmesini engelleyen ve onu yozlaştıran yabancı teknik hizmet ithaline,
- Kamu kaynaklarının verimli ve üretken olmayan yatırımlarla tüketilmesine,
- Halkımızın gerçek ihtiyaçlarına öncelik vermeyen yatırımlara,
- Ülke verilerine dayanmayan bir eğitim ve istihdam politikasına,
- Teknik elemanları sömürmeye yönelmiş ücret politikacılarına,
- Bugün çoğunluğumuzu bir geçim sıkıntısına sokmuş olan ve gittikçe artan hayat pahalılığına karşı,

örgütlenmeye ve Anayasanın öngördüğü yollarla demokratik bir mücadelede yurtsever ve haklı sesimizi en etkin bir biçimde duyurmaya kararlıyız.

GÜÇ BİRLİKTEN DOĞAR, TÜTEB'DE BİRLEŞELİMİ...

TÜTEB
Türkiye Teknik Elemanlar Birliği
Yönetim Kurulu

Konur Sokak 4/1, Yenışehir - Ankara

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI İZMİR ŞUBESİNİN 1971 YILINA AİT DENETLEME RAPORU

31.12.1971 tarihi itibariyle Gelir - Gider hesapları düzenlenmiş bulunan E.M.O. İzmir şubesinin gelir ve giderleri ile ilgili kayıt ve defterleri 1.1.1971 gününden itibaren 31.12.1971 tarihine kadar bütün belgeleri tarafımızdan incelenmiştir.

Gelir Makbuzları :

1971 yılında E.M.O. İzmir Şubesinde kesilen gelir makbuzlarının başlangıç bitim tarihleri, numaraları ve cilt tutarları aşağıya çıkarılmıştır.

Başlangıç No.	Bitim No.	Başlangıç Tarihi	Bitim Tarihi	Gelir tutarı Lira Krş.
669	700	1.1.1971	16.1.1971	2.279.20
701	750	19.1.1971	23.2.1971	3.023.—
751	800	23.2.1971	19.3.1971	5.340.55
801	850	20.3.1971	28.4.1971	2.958.75
851	900	29.4.1971	28.5.1971	4.258.75
901	950	29.5.1971	22.6.1971	5.146.80
951	1000	22.6.1971	17.7.1971	3.324.—
1001	1100	9.8.1971	15.9.1971	5.858.55
1101	1150	17.9.1971	11.10.1971	2.714.—
1151	1200	12.10.1971	23.10.1971	2.722.50
1201	1250	23.10.1971	11.11.1971	2.894.15
1251	1300	11.11.1971	4.12.1971	4.690.50
1301	1350	4.12.1971	23.12.1971	2.785.—
1351	1357	24.12.1971	31.12.1971	675.35
Toplam:				52.625.50

Gelir makbuzlarının Aralık 1971 ayına kadar kesilenlerin birer kopyalarının Merkeze gönderildiği görülmüş ilgililerden Aralık ayına ait olanların da gönderilmesi istenilmiştir.

E.M.O. İzmir Şubesinin 31.12.1971 tarihi itibariyle gelir ve giderleri şu şekilde gerçekleşmiştir.

GELİRLER

GİDERLER

1 — 1970 den devir eden gelir	14.369.44	1 — Merkez adına harcama	67.816.21
2 — Merkezden gönderilen	19.000.—	2 — Şube adına harcama	6.701.06
3 — Merkez adına tahsilat	20.997.—	3 — T. C. Ziraat Bankası	
4 — Şube adına tahsilat	29.471.—	630/2845 nolu hesap	3.100.—
5 — Teksen'den telefon ve aydınlatma geliri karşılığı tahsilatı	4.951.25	4 — Etibank 26491 Nolu hesapta	514.76
		5 — Kasada	656.66
	78.788.69		78.788.69

1972 YILI BÜTÇESİ

E.M.O. İzmir Şubesi 1972 yılı bütçe tasarısı önceki yılların gelir ve harcamalarının ışığı altında hazırlandığı görülmüştür. Yapılan fasıllar arası aktarmalar yönetmeliklere uygun bulunmuştur.

Merkez Denetçileri

Lütfü Akkan

Tanju Özkayalı

Adana Temsilciliğimiz Çalışmaları

Adana temsilcimiz, il sınırları içinde yapıların iç tesisat projeleri konusunda ısrarlı çalışmalar yapmıştır. Bu çalışma sonucu Adana Elektrik İşletme Müessesesi Fen İşleri Müdürü ve Müessesese Avukatı müştereken bir rapor hazırlayarak, Müessesese Müdürlüğüne sunmuştur. Raporu aynen aşağıda sunuyoruz:

MÜESSESE MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: Fen İşleri Müdürlüğünün 4.12.1971 tarih ve 2-28-2/1078 sayılı yazıları üzerine; «Fen Müdürü ile temas kurularak gerekçeli, kanaatli müşterek raporun, tetkik edilmek üzere Müdüriyete verilmesi» derkenar havalesi emirleriniz.

(RAPOR)

İddia : Müessesemiz Fen Müdürlüğünün yukarıda belirtilen yazıları ilişkiindeki «Adana Elektrik Mühendisleri» adına, Elk. Yük. Müh. Şengün Sarı, M. Ali Aktimur ve Yılmaz Batur imzaları ile Müessesemiz Müdürlüğüne hitaben yazılmış dilekçede:

«Elektrik projelerinin yetkisiz elektrikçilerce hazırlanıp Elektrik İşletme Müessesenizce tasdik ettirildiği...» bu durumun ise Yürürlükteki Kanun ve Yönetmeliklere uygun olmadığı hette, bu tatbikata son verilmesi ileri sürülmüştür.

Konu ile ilgili mevzuat: 1-9/7/1956 tarih ve 6785 sayılı imar kanununun 13. maddesi: «Yapının nev'ine, ehemmiyetine ve büyüklük derecesine göre **proje ve eklerinin tanziminin ve inşaatının kontrolünün selâhiyetli meslek mensuplarına yaptırılması mecburidir.....**» denilmektedir.

Bu maddede bahsi geçen «Proje ve ekleri» teriminden kasıt, aynı kanunun 4. maddesinin son fıkrasında tarifli yapılan «Ruhsa-

tiye ekleri» tabirini anlamak icabetmektedir. Bunun tarifi ise şöyle yapılmıştır:

«Bu konuda geçen ruhsatiye ekleri tabirinden dilekçe ile beraber Belediyeye verilen ruhsatiye ile birlikte tasdik edilen, **mimari, statik ve tesisat** plan, proje, resim ve hesapları anlaşılır.»

Her iki madde hükümlerini dilek ile birlikte mütalaâ ettiğimizde şu netice çıkar: **TESİSAT PLAN, PROJE, RESİM VE HESAPLARIN TANZİMİNİN SELAHİYETLİ MESLEK MENSUPLARINA yaptırılması MECBURİDİR.**

«SELAHİYETLİ MESLEK MENSUPLARI» nı ise, aynı kanunun 14. maddesi göstermiştir. Bu maddenin 1. fıkrasında: **Yüksek Mimar, Yüksek Mühend.s, Mimar ve Mühendisler** için inhisarı bir selahiyet tanındığı açıkça görülmektedir. Bu inhisarı selahiyetin şümulu «Plan ve Proje safhası» Tatbikteki fenni mesuliyeti ihtiva etmektedir. Şöyleki:

Madde 14/1: «İmar plânları ile tatbikat planlarının ve halihazır haritalarının, mimari, statik ve tesisat planı, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların tatbikindeki fenni mes'uliyetlerini ihtisas ve işgal mevzularına göre, Yüksek Mimar, Yüksek Mühendis, Mimar ve Mühendisler deruh-te ederler.»

14/II ise: «...bunlardan gayri fen adamları...» için talimatname hazırlanacağını öngörmektedir.

Kanunun öngördüğü bu talimatname 1/Mart/1960 tarihinde çıkan «6785 sayılı kanunun 14. maddesine göre Fen adamlarının selahiyetleri ve Belediyelere karşı deruh-te edebilecekleri Fenni mes'uliyet hudutları hakkında Talimatname» olup, bu talimatnamenin konumuzla ilgili 18. maddesi:

«Elektrik iç tesisatı yapacak olanlar 3611 sayılı kanun gereğince Nafia Vekaleti tarafından hazırlanmış olup, mer'iyette bulunan (Elektrik iç tesisatı işlerinde serbest olarak çalışacaklara dair talimatname)... hükümlerine tabidirler.» demekle elektrik branşında çalışan Fen adamlarının durumunu eski talimatnameye bırakmıştır. Oysa bahsolunan talimatname 1954 yılında yani 6785 sayılı İmar Kanunu'nun yürürlük tarihi olan (1956) dan 2 yıl önce gibi bir zamanda çıkmış bulunduğu için, kanunun sistematiğine uygun hüküm ihtiva etmemiş bulunması normaldir. Bunun içindirki bahsi geçen 29.12.1954 tarihli «Elektrik iç tesisat işlerinde serbest olarak çalışacaklara dair talimatname» 6785 sayılı kanunun 14. maddesinin II. fıkrasına uygun bir yetki sahası belirlememiştir.

Ancak böyle bir yetki sınırı belirlemesini 27/Mart/1968 tarihinde 12859 sayılı Resmi gazetede çıkan «**Yetkili Elektrikçiler Hakkında Yönetmelik**» ile 27/Mart/1971 tarihinde 13791 sayılı resmi gazetede münteşir «**Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve fenni şartnamesinin bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Yönetmelik**»teki hükümleri göz önüne almak suretiyle çözümlenmelidir.

II — 29/12/1954 tarihli «Elektrik İç Tesisat Yönetmeliği ve Fenni Şartnamesinin» 5. maddesini değiştiren 27/mart/1971 tarihli «Elektrik iç tesisat Yönetmeliği ve Fenni şartnamesinin bazı maddelerinin değiştirilmesine dair Yönetmelik»teki değişik metne göre:

«**Projenin Yetkili kişiler tarafından hazırlanmış ve tasdik ettirilmiş bulunan** ışık, muharrir kuvvet ve Elektrik akımıyla işleyecek herhangi bir elektrik iç tesisinin **yapılmasını, büyütülmesini ve tamirini**..... Elektrik mühendisleri ile Enerji ve Tabii kaynaklar Bakanlığının yetki belgesini haiz yetkili elektrikçiler üzerlerine alabilirler».

Değişik 10. madde ise:

«Tesisatçı işe başlamadan önce tesisat hakkında doldurduğu işe başlama bildirimini, **Yetkili kişiler tarafından hazırlanmış ve**

tasdik ettirilmiş projedeki tesisat planına ekleyerek elektrik işletmesine verecektir. Bunun işletmece kabulünden sonra işe başlanacaktır.»

Bu iki madde (değişik 5 ve 10. mad.) birlikte mütalaâ olunduğunda Elektrik iç tesisat konusunun iki safha arzettiği kolayca müşahade edilir:

1. safha: Plan ve proje safhası

2. safha: Yapılma, büyültme ve tamirat safhası.

Yukardanberi sıraladığımız Talimatname, Yönetmelikler, sadece Elektrik iç tesisat konusunda 2. safhayı yani «Yapılma, büyültme ve tamirat safhasını» hükme bağlamış bulunup 1. safha hakkında hüküm vazolunmamıştır.

Bu durumda «Plan ve Projeleri yapma ve hazırlamaya yetkili kimselerin, 6785 sayılı imar kanununun 14. maddesinin 1. fıkrasında sayılan kimseler olarak kabul etmek zorunluluğu doğmaktadır.

Tatbikattaki durum: Halen Elektrik İç tesisat işlerini, plan ve proje hazırlanması safhasında dahil olmak üzere, sadece yapım, büyültme ve tamirat işlerini yapmaya yetkili bulunan ve Yönetmeliğin 1., 2. ve 3. sınıf diye tanımladığı Elektrikçiler yapmağa devam etmektedirler.

Netice: Yukarıda açıklanan konu ile ilgili mevzuat muvacehesinde, Elektrik İç Tesisat işlerinde **Plan ve Proje hazırlama işi**, 6875 sayılı imar kanununun 14/1. maddesinde sayılan **Yüksek Mimar, Yüksek Mühendis, Mimar ve Mühendisler** inhisarında bir yetki olduğu kanaatine varılmıştır.

Takdiri makamınıza ait olmak üzere, kanunun arz ettiği öneme binaen durumun bir kerre de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığından sorulmasını mütalaattan arz ederiz.

14/12/1971

Fen İşleri Müdürü
Ünal Özyurt

Müessese Avukatı
Mehmet Kubilây

Eskişehir Temsilciliğimiz Çalışmaları

Eskişehir'deki yapıların elektrik iç tesisat projeleri konusunda yoğun bir çalışma yapılmıştır. Mimarlar Odası Temsilciliğiyle birlikte Eskişehir Belediyesi Yöneticileri nezdinde hazırlanan 31 maddelik ek protokol aşağıdadır.

26 — Belediye sınırları içindeki resmi ve özel bütün yapılar 6785 sayılı imar kanununa tabidir. Bu kanunun 8 ve 14 maddelerine göre daha önce inşaat Mimar ve Makine Mühendisleri Odalarınınca proje yapma ve fenni mesuliyete ait ilgili odalarla Eskişehir Belediyesi arasında yapılan protokole: ilgili mükellefiyetler, aynı şartlarla 1.1.1972 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere elektrik mühendisleri odasında dahil olmuş ve aşağıdaki maddeler protokole ek olarak kabul edilmiştir.

27 — 6785 sayılı imar kanunun ilgili maddeleri gereğince yapı ruhsatı almak için belediyeye müracat edildiğinde mimari, statik, kalorifer projeleri ile birlikte 5 KW kurulu güçten: (veyahut 3 kattan) büyük binaların dahili aydınlatma tesisat, asansör, yürüyen merdiven, kuvvet, fabrika, sinema, hava hattı, trafo postası, emsali elektrik mühendisliğiyle ilgili projeler, ruhsat eki olarak belediyece istenecektir.

28 — Bu projeler Elektrik Mühendisleri Odası Eskişehir Bölge Temsilciliği tarafından elektrik mühendisleri odası tarafından proje, etüt, keşif ve şartnameler ve proje tanzimi yönetmenliği esaslarına göre tastik, kontrol ve vize edilecektir. Böylece projelerin yetkili kişiler tarafından asgari fenni esaslara göre yapılması sağlanacaktır. Vize edilmemiş projeler belediyece kabul edilmeyecektir.

29 — Ruhsat eki olarak Belediyeye gerek inşaat, gerek Makine Mühendisliği ve gerekse elektrik mühendisliği ile ilgili olarak vize

edilerek verilmiş projelerin bulunması: binaların elektrik tesisatlarının, asansörlerin, kuvvet tesisatlarının, projedeki fenni esaslara göre yürütülmesini ve yapılmasını garantilemez. Çeşitli safhalarda işler projeye ve ilgili şartnamelere uygunluk yönünden kontrol edilmelidir. Bu kontroller Elektrik İşletmesi tarafından yapılacaktır.

30 — Mesuliyet: 30 KW kadar kurulu güçte sahip binaların dahili elektrik tesisatı için mesul ve sorumlu kişiler elektrik işletmesine kayıtlı enstatatörler olacak: 30 KW kurulu güçten büyük binaların aydınlatma tesisatlarının, köy projelerinin, asansör tesisatlarının, fabrikaların, Trafo postalarının, dizel elektrik guruplarının, enerji nakil hatlarının, sinema projelerinin, yapımında fenni mesul olarak E.M.O. odasına kayıtlı S. M. Mühendisleri yapacaktır. Fenni tatbikat mesuliyeti alacak olan odanın mensuplarıyla, işveren arasındaki tip sözleşmeler, E. M. Odasından verilerek yönetmenlik esaslarına göre tasdik olunacaktır.

31 — İskân raporu verilirken: Elektrik tesisatı için işletmece yapılacak muayenede işveren için işletmeye fenni mesul muhatap olacak, müracat evraklarını ve son durumu gösterir elektrik tesisat projelerini de işletmeye verecektir.

Belediye Başkanı
Sebahattin Günday

Fen İşleri Müd.
Necati Çevik

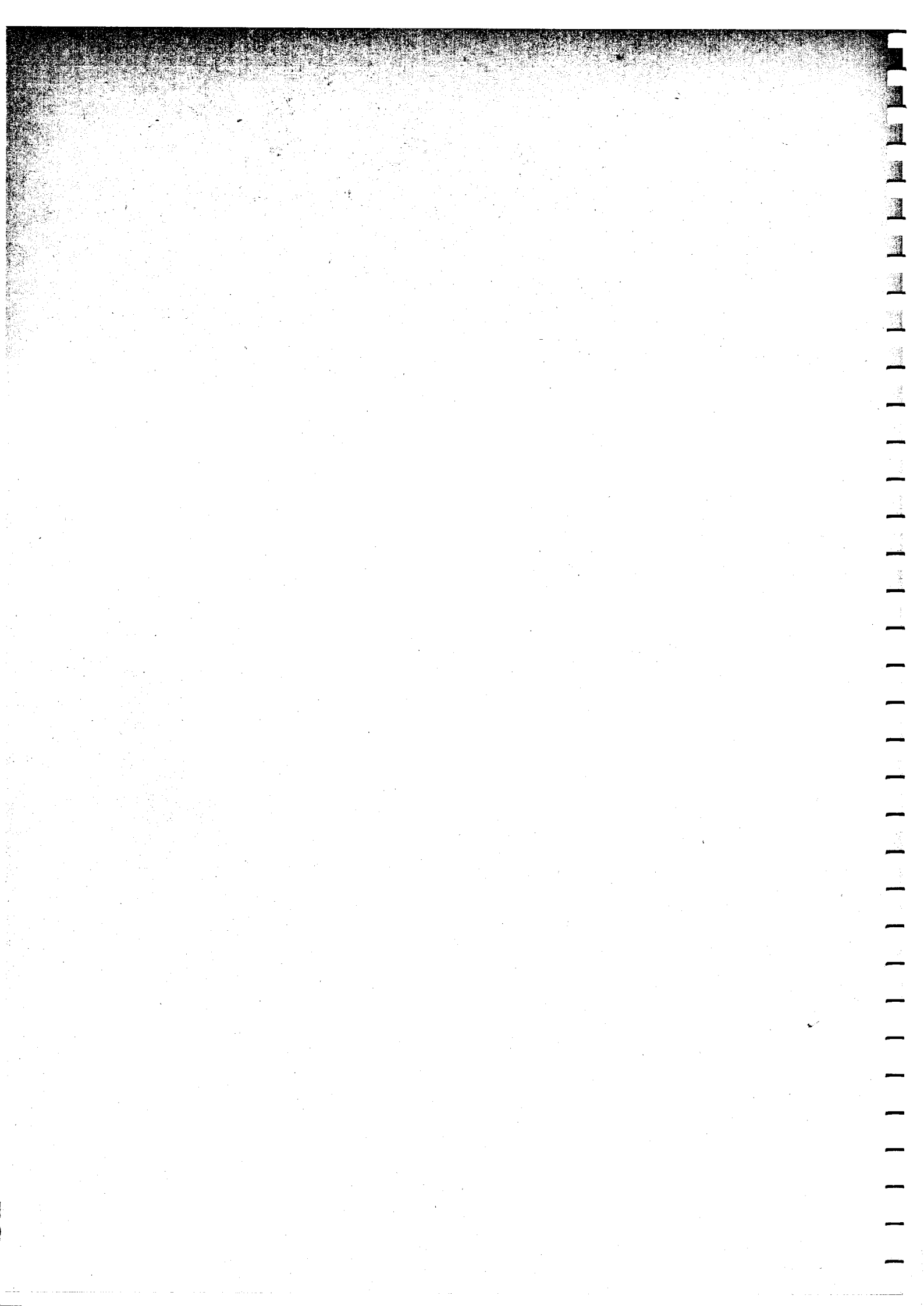
Elektrik İşletmesi Müd. Elekt. Müh. Odası T.
Ersin Zihnioğlu

İsmet Erorta

Mimarlar Odası Tem.
Oktay Cankut

BÖLÜM: III

**Mali
Rapor**

MALÎ HUSUSLAR

GELİRLER:

1971 yılı içinde öngörülen gelirler aşağıdaki miktarlarda gerçekleşmiştir.

FASIL 1 — ESAS GELİRLER :

1 — Üye Kayıt ve Üye Hüviyet Cüzdanı Ücretleri : 1971 yılı içinde 399 yeni (12 yabancı uyruklu) üye kaydolmuştur. Ayrıca 96 üyemiz Serbest Müşavir kaydı yaptırmışlardır. Hüviyet Cüzdanı ücretleriyle birlikte 15.500 TL. olarak öngörülen üye kayıt ücretleri 19.392.70 TL. olarak gerçekleşmiştir.

2 — Üye Aidatları : 1971 yılı içinde yeni yıl gelirleri 300.000.— TL. olarak öngörüldüğü halde 253.910.44 TL. olarak gerçekleşmiştir. XVII. Genel Kurul kararıyla geçen yılların aidat borçlarının mutlaka tahsil edilmesi öngörüldüğünden çalışmalar bu yöne ağırlık kazanmış ve 75.000.— TL. olan bütçe 127.958.91 TL. olarak gerçekleşmiştir. Halen eski yılların aidat borçları 346.447.98 TL. yi bulmaktadır. Genel Kurul kararına uyularak icra yoluyla 218.000.— TL.nin tahsiline gidilmiş olup 18.000.— TL.sı tahsil edilmiştir.

FASIL 2 — TALİ GELİRLER :

Oda çalışmalarının uzun bir süre durdurulmuş olması bu fasıldaki proje vizesi gelirlerine bir hayli tesir etmiş, 50.000.— TL. olarak öngörülen bütçe 16.285.40 TL. olarak gerçekleşebilmiştir.

FASIL 3 — TEKNİK KONGRE, SERGİ VE KONFERANS GELİRLERİ :

1971 yılı içinde Teknik Kongre, Sergi ve Konferanslar yapılamadığından bu fasılda bir gelir temin etmek mümkün olmamıştır.

FASIL 4 — DERGİ GELİRLERİ :

Dergi ilân gelirlerinde 79.742.— TL. olarak öngörülen gelir 8.567.90 TL. fazlasıyla, 88.309.90 TL. olarak gerçekleşmiştir. Bu yıl tahsil edilmemiş ilân gelirlerimiz 30.000.— TL. kadardır.

Yeni abonelerle birlikte abone sayımız; 98 resmi kurumlar ve 109 diğer şahıslar olmak üzere toplam 207 dir.

FASIL 5 — MÜTEFERRİK GELİRLER :

Bu fasılda gerçekleştirilen 150.— TL. lık gelirlerin az olması doğrudan doğruya Oda çalışmalarının aksamasıyla açıklanabilir.

FASIL 6 — ŞUBE ÖZ GELİRLERİ MERKEZ HİSSESİ (% 20):

İstanbul şubesi, vize gelirlerinin umulmayan bir düzeye çıkması nedeniyle 75.493.99 TL. Merkez hissesi sağlanmıştır.

İzmir şubesinde Merkez hissesi olarak 7.367.75 TL. gelir sağlanmıştır.

FASIL 7 — ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER GELİRLERİ :

Şube gelirleri öngörülen miktarları aşmıştır. Her şubenin geliri kendi çalışma raporları içinde ve raporumuzun ilgili bölümlerinde açıklanmıştır.

FASIL 8 — LOKAL GELİRLERİ :

Gerek Oda çalışmalarının aksaması, gerekse Lokalin (yeniden düzenlenmesi nedeniyle) bir süre kapatılması bu gelirlerin öngörülen 25.000.— TL.ye çıkarılmasını engellemiştir ve ancak 10.330.— TL. gelir sağlanmıştır.

G İ D E R L E R :

FASIL 1 — PERSONEL GİDERLERİ :

Geçen Genel Kurul kararıyla personel ücretlerinin yeniden bir esasa bağlanması öngörülmüştü. Yönetim Kurulumuz bunun uygulamasına geçmiş 299.228.61 TL. olarak saptanan bütçenin 194.071.81 TL.sı harcanmıştır. 105.156.80 TL. tarassuf sağlanmıştır.

Fasıl içindeki gider çeşitleri gider cetvelinde ayrı ayrı gösterilmiştir.

FASIL 2 — BÜRO GİDERLERİ :

Büro giderleri 54.500.— TL. olarak öngörülmekle birlikte, özellikle Odamızın kendisine yarışır bir şekilde yeniden düzenlenmesi demirbaş giderlerini çok arttırmış ve fasıl bütçesi 9.929.91 TL. aşmıştır. Ayrıca damga pulu aydınlatma, nakliye ve tamir giderleride bütçelerini aşmış, diğer giderlerde tasarruf sağlanmıştır.

FASIL 3 — DİĞER GİDERLER :

Bu fasıl maddelerindeki hizmetler için 38.500.— TL. öngörülmüş ise de 32.029.24 TL. harcanmış ve 6.470.79 TL. tasarruf sağlanmıştır.

FASIL 4 — TEKNİK KONGRE, SERGİ VE KONFERANS GİDERLERİ :

Bu fasılda bir harcama yapmak Oda çalışmalarının engellenmesi nedeniyle mümkün olamamıştır.

FASIL 5 — DERGİ GİDERLERİ :

Dergi kâğıt, klişe ve baskı giderleri fiat artışları nedeniyle artmış bu fasıl bütçesi 23.106.04 TL. aşmıştır.

FASIL 6 — GENEL KURUL GİDERLERİ :

Genel Kurul giderlerinde 5.815.50 TL. harcama yapılarak 1.684.50 TL. tasarruf sağlanmıştır.

FASIL 7 — MÜTEFERRİK GİDERLER :

6.000.— TL. Bütçenin 5.606.30 TL.sı harcanmış ve 393.70 TL. tasarruf sağlanmıştır.

FASIL 8 — ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER GİDERLERİ :

Şube ve Temsilcilikler gideri, ilgili cetvelde ve şube çalışma raporlarında ayrıntılı olarak gösterilmiştir.

FASIL 9 — LOKAL GİDERLERİ :

Lokal personelinin aylık ücretleri, ikramiyeleri ve sosyal yardımları bu fasılda gösterildiğinden giderler bütçeyi aşmıştır.

FASIL AKTARMALARI:

- 1 — II Fasıla I Fasıldan 9.929.90 TL.
- 2 — V Fasıla IV Fasıldan 23.106.94 TL.
- 3 — X Fasıla I Fasıldan 11.000.— TL. ve IV Fasıldan 3.682.75 TL. toplam 14.682.75 TL.

Yönetim Kurulu'nun 5.1.1972 tarihli kararıyla aktarılmıştır.

Elektrik Mühendisleri Odası

31-12-1971 Tarihli Mizanı

Hesap İsimleri	BORÇ	ALACAK	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
KASA	588.486.98	587.025.68	1.461.30	
BANKALAR	406.170.53	313.279.01	92.891.52	
İş Bankası 511 c/h	221.843.48	140.610.25	81.233.23	
İş Bankası Tek. Kong.	1.417.73	1.417.73	—.—	
İş Bankası Fon Hs.	11.959.97	11.959.97	—.—	
Yapı Kredi Bankası Oda Hs.	3.813.36	3.813.36		
Yapı Kredi Bankası 925346/9	19.218.32	18.700.—	518.32	
Etibank 52172	6.138.88	5.700.—	438.88	
Etibank İzmir	209.—	209.—		
Ziraat Bankası 13806	39.376.99	33.500.—	5.876.99	
Sümerbank 7702960	3.847.55	3.756.45	91.10	
Denizcilik Bankası 1379	98.345.25	93.612.25	4.733.—	
ESAS GELİRLER	122.210.82	396.291.95		274.081.13
Kaydiye	2.167.30	21.295.—		19.127.70
Aidat	27.185.—	281.095.44		253.910.44
Hüviyet Cüz.	5.—	270.—		265.—
İlân Geliri	92.624.90	92.624.90		
Alınan Faiz	128.62	1.606.61		777.94
TALİ GELİRLER	38.910.25	67.703.87		28.793.62
Teş. ve Şah. yardım	2.408.15	2.408.15		
Hizmet karşılığı	500.—	773.75		273.75
Kitap satışı	1.438.—	13.672.47		12.234.47
Proje karşılığı gelir	34.339.10	50.624.50		16.285.40
Belge geliri	225.—	225.—		
DERGİ GELİRLERİ		88.910.65		88.910.65
Dergi Satış		1.600.75		1.600.75
Dergiye alınan ilân		87.309.90		87.309.90

Hesap İsimleri	BORÇ	ALACAK	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
LOKAL GELİRİ		10.330.—		10.330.—
Şb. ve TEMSİLCİLİK GELİRİ	171.572.49	486.350.42		314.774.43
MÜTEFERRİK GELİR	2.525.—	2.675.—		150.—
PERSONEL GİDERLERİ	194.071.81		194.071.81	
Huzur Hk.	9.035.—		9.035.—	
Vazifeli üye	7.300.—		7.300.—	
Oda memur	79.891.86		79.891.86	
Fazla mesai	4.856.58		4.856.58	
İkramiye	13.538.74		13.538.74	
Üye ve Per. Yollukları	13.637.90		13.637.90	
Kasa tazminatı	2.572.50		2.572.50	
Yemek bedeli	11.461.—		11.461.—	
Çocuk zammı	2.100.—		2.100.—	
İhbar tazminatı	1.000.—		1.000.—	
Sigorta Oda hissesi	15.578.28		15.578.28	
Oda Müşavir Üc.	26.849.95		26.849.95	
Sosyal Yardım	6.250.—		6.250.—	
BÜRO GİDERLERİ	72.275.61	7.845.80	64.429.81	
Kırtasiye	10.420.10	277.50	10.142.70	
Damga Pulu	3.521.01		3.521.01	
P.T.T.	12.209.43	317.60	11.891.83	
Aydınlatma, Su, Tenvir, Teshin	9.304.35	14.40	9.289.95	
Temsil Giderleri	754.10		754.10	
Kira	1.565.—	1.565.—	—	
Nakliye	4.752.42		4.752.42	
Tamir	4.858.05	65.—	4.793.05	
Demirbaş	19.284.85		19.284.85	
Jübile v.s.	5.606.30	5.606.30	—	
DİĞER GİDERLER	110.866.01	52.234.02	58.631.99	
Harç, Noter, Mahkeme	3.853.53		3.853.53	
Milli ve Milletlerarası Der. İst.	120.—		120.—	
Üyelere ve şahsa yardım	9.881.90		9.881.90	
Kitap Baskı	5.323.—	23.—	5.300.—	
İlân giderleri	700.—		700.—	
Şb. Temsilcilik	51.544.65	51.544.65	—	
Banka giderleri	119.95	46.63	73.32	
Bina, Milli Savunma	8.909.49		8.909.49	
Lokal gideri	26.682.75	80.—	26.602.75	
Odalar arası giderler	3.191.—		3.191.—	
Ceza (Sig.)	539.74	539.74	—	

Hesap İsimleri	BORÇ	ALACAK	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
TEKNİK KONGRE GİDERİ	5.815.50	5.815.50		
Kongre mahalli kira	3.000.—	3.000.—	—.—	
Görevli üye	250.—	250.—	—.—	
Artip Kom.	1.750.—	1.750.—	—.—	
Baskı	475.—	475.—	—.—	
T.T.	520.50	520.50	—.—	
DERGİ GİDERLERİ	115.606.04		115.606.04	
Yayın Kurulu	5.040.—		5.040.—	
Yayın Sekreteri	5.500.—		5.500.—	
Dergi yazar ücreti	7.402.70		7.402.70	
Dergi kâğıt, baskı, klişe	93.905.34		93.905.34	
Dergi PTT gideri	3.758.—		3.758.—	
ve TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	209.311.68		209.311.08	
GENEL KURUL GİDERLERİ	5.815.50		5.815.50	
MUHTELİF ALACAKLAR	198.873.64	218.160.54		19.286.90
İstihkak	156.814.18	162.419.67		5.605.49
Malir vergisi	17.857.36	26.284.88		8.427.52
T. Bonusu	250.—	506.—		256.—
Ul	687.74	898.52		210.78
İgorta	23.264.36	27.892.33		4.627.97
Hizm. kesilen vergi		78.75		78.75
Manet para		80.39		80.39
MUHTELİF BORÇLAR	1.154.492.52	528.713.59	625.778.93	214.43
İstanbul Şb.	462.305.61	236.350.94	225.954.67	
İzmir Şb.	77.297.56	73.026.14	4.271.42	
Adana temsilcilik	160.—	277.75		117.75
İş avansı	60.827.95	43.041.47		
İret avansı	8.650.—	8.650.—		
Harcırah	500.—	500.—	17.786.58	
Kabak	2.380.—	1.785.—	595.—	
İmtaş	297.50	—.—	297.50	
Pankurt	510.—	510.—	—	
İsın ilân	13.080.—	5.815.—	7.265.—	
Türkablo	6.137.50	4.862.50	1.275.—	
N. Timçenko	4.800.—	4.200.—	600.—	
İta Reklam	5.600.—	2.500.—	3.100.—	
Zare Bideyan	3.600.—	3.150.—	450.—	
İtkim	1.610.—	1.610.—	—.—	
Necati Yertut	4.620.—	2.240.—	2.380.—	

Hesap İsimleri	BORÇ	ALACAK	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
Çanakkale Seramik	262.50	262.50		
Admar	7.800.—	1.280.—	6.520.—	
T.C.D.D.	60.—	60.—		
D.S.İ.	180.—	180.—		
T.S.E.	23.—	23.—		
Etibank	60.—	60.—		
Malatya Belediyesi	112.50	112.50		
Simko	1.360.—	1.360.—		
Wertheim	2.380.—	—	2.380.—	
Northern	700.—	700.—		
Y.S.E.	150.—	150.—		
Hoover (Mataş)	2.380.—	1.190.—	1.190.—	
Betoya A. Ş.	2.900.—	2.450.—	450.—	
Yıldırım Akü	216.20	216.20		
Kaleporşelen	1.400.—	1.400.—		
Yeni Ajans	900.—		900.—	
IDE Reklâm	600.—	600.—		
Bimkal	200.—		200.—	
Elektroteknik	1.000.—	1.000.—		
Sisag	3.178.70		3.178.70	
Çorum Çimento Sanayi'	375.—	375.—		
Avukat % 10		96.68		96.68
Osman Algan	720.—	720.—		
Depozito	751.70		751.70	
Eski yıldan borçlular	474.406.80	127.958.91	346.447.89	
Ö.Y.S. GELİRİ	60.—	130.128.26		130.068.26
İlk a'ıdat		10.470.—		10.470.—
Üye a'ıdatı	60.—	15.825.—		15.765.—
Üye bağışı		68.225.51		68.225.51
Faiz geliri		1.234.75		1.234.75
Diğer gelirler		33.973.—		33.973.—
Ö.Y.S. GİDERİ	56.305.05			
Ölüm yardımı	54.662.90			
Kırtasiye	1.009.50			
P.T.T.	631.45			
Diğer giderler	1.20			
NETİCE HS.	721.524.48	1.260.263.11		538.738.93
SABİT KIYMETLER	732.607.70	44.064.19	688.543.51	
Bina	223.536.66		223.536.66	
Demirbaş	92.993.94	44.064.19	48.929.75	
İstanbul Şb. Bina	416.077.10		416.077.10	

Hesap İsimleri	BORÇ	ALACAK	BORÇ BAKİYE	ALACAK BAKİYE
FON ve KARŞILIKLAR	44.064.19	821.164.84		777.100.65
Fonlar		223.536.66		223.536.66
Amortismanlar	14.198.67	86.909.83		72.711.16
Karşılıklar	29.865.52	93.041.65		63.176.13
Yardım Fonu		1.599.60		1.599.60
st. Şb. Bina Fonu		416.077.10		416.077.10
KASA FARKI	147.98	147.98		
ŞUBE ÖZ GELİR % 20		82.861.74		82.861.74
Izmir		7.367.75		
Istanbul		75.493.99		
MÜTEFERRİK GİDERLER	5.606.30		5.606.30	

Elektrik Mühendisleri Odası

AKTİF

NAKİT HESAPLAR

324.578.91

KASA

1.461.30

BANKALAR

323.117.61

İş Bankası 511 c/h	81.233.23
Yapı Kredi Bankası 925346/9 c/h	518.32
Etibank 52172 c/h	438.88
T. C. Ziraat Bankası 630/13806 c/h	5.876.99
Sümerbank 7702960 c/h	91.10
Denizcilik Bankası 1379 c/h	4.733.—
İstanbul Şubesi	225.954.67
İzmir Şubesi	4.271.42

MUHTELİF BORÇLULAR

395.767.27

İş avansından borçlular	17.786.48
Depozitodan borçlular	751.50
Eski yıllardan borçlular	346.447.89
İlândan borçlular	30.781.20

ÖZEL YARDIM SANDIĞI

56.305.05

Ölüm yardımları	54.662.90
P.T.T. Giderleri	1.631.45
Kırtasiye basılı evrak	1.009.50
Diğer giderler	1.20

SABİT KIYMETLER

688.543.51

Bina	223.536.66
Demirbaş	48.929.75
İstanbul Şubesi	416.077.10

YEKÜN

1.465.194.74

31-12-1971 İtibariyle Bilânçosu

PASİF

MUHTELİF ALACAKLILAR

19.286.90

İstihkak Tahakkukundan
alacaklılar

5.605.49

Gelir Vergisi

8.427.52

Tasarruf Bonosu

256.—

Ücretten kesilen pullar

210.78

Sigorta primi

4.627.97

Hizmetlilerden kesilen vergi

78.75

Emanet para

80.39

ÖZEL YARDIM SANDIĞI

130.068.26

İlk giriş aidatı

10.470.—

Üye aidatları

15.765.—

Bağış ve yardımlar

68.625.51

Faiz gelirleri

1.234.75

Diğer gelirler

33.973.—

NETİCE HESAPLARI

539.738.93

FONLAR ve AMORTİSMANLAR

KARŞILIKLAR

777.100.65

Fonlar

223.536.66

Amortismanlar

72.711.16

Karşılıklar

63.176.13

Yardım fonu

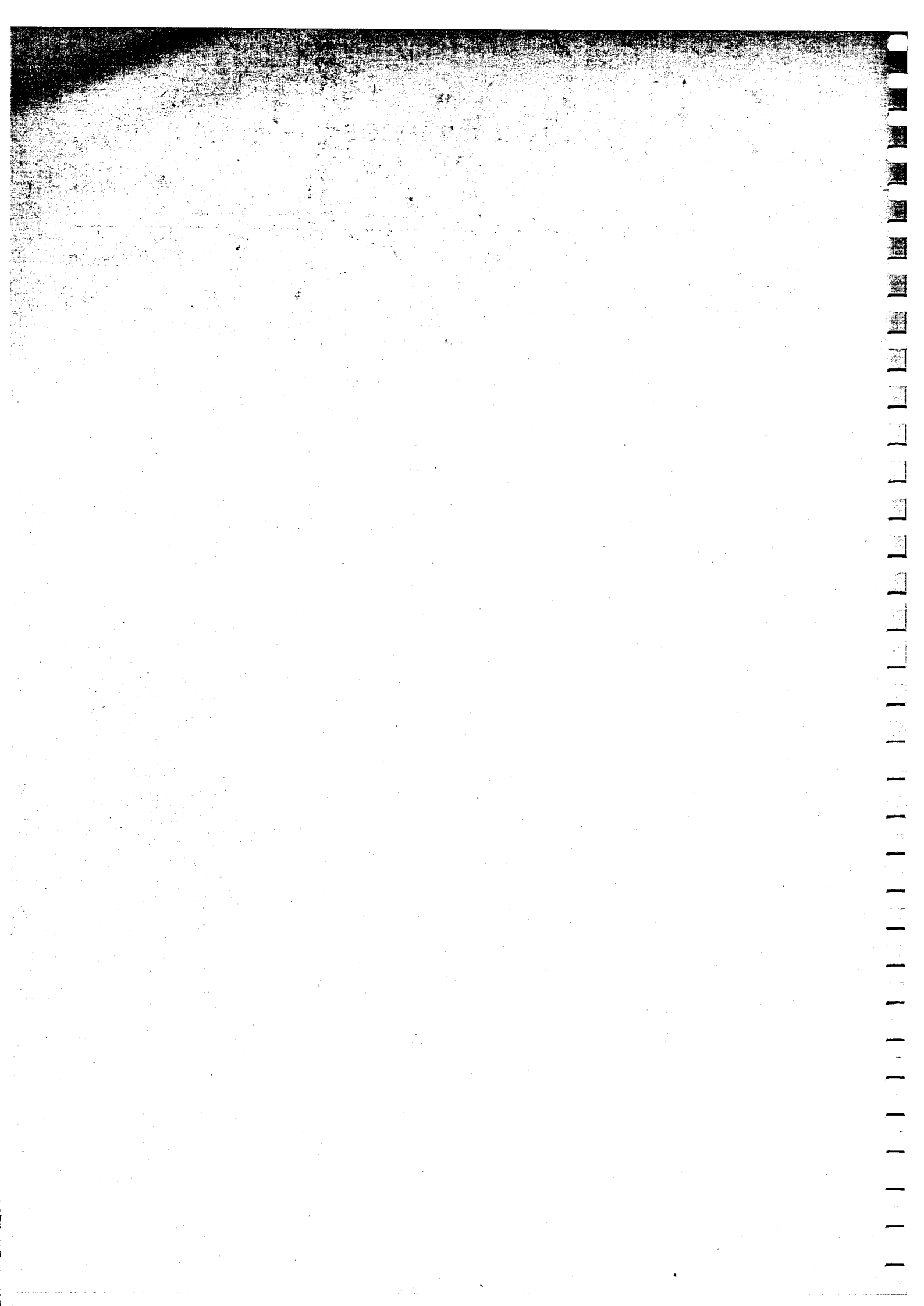
1.599.60

İstanbul şubesi bina fonu

416.077.10

YEKÜN

1.465.194.74

1972 Yılı Bütçe Gerekçesi

1972 yılı toplam gelirlerimiz 1.452.993.24 TL. olarak tahmin edilmektedir. (Geçen yılki tahmin 966.498.61 TL. artış % 50) Ancak Merkez gelirlerinde önemli bir artış beklenmemektedir. Gelirlerin tahminlerin üzerine çıkarılabilmesi için dört konuda gayret gösterilmelidir :

- a) Eski ve yeni yıllara ait üye aidatlarının toplanması,
- b) Teknik Kongre ve Sergi gelirlerinin arttırılması için ilgili devlet ve özel sektör kuruluşlarıyla temas kurulması,
- c) Dergi ilânı gelirlerinin arttırılması,
- d) Proje vizeleri konusunda elde edilmiş hakların korunması, yeni hakların kazanılmasına çalışılması.

Merkez gider bütçesi tahminleri ise başlıca iki faktör gözönüne alınarak yapılmıştır.

- a) Oda çalışmalarında verimliliğin arttırılması (Komisyon çalışmaları, Teknik Kongre, Konferans, Dergi ve Haber Bülteni çalışmaları),
- b) Muhasebe yönetiminin geliştirilmesi. Bütçenin fasıl ve maddeleri şöyledir:

GELİRLER :

FASIL 1 — ESAS GELİRLER :

1972 yılında Odamızın üye sayısı 3500'ü aşacaktır. Her üyenin senelik aidatı 120.— TL. olarak alındığında gelir 420.000.— TL. tahmin edilebilir. Ancak bunun bütünüyle sağlanamadığı geçen senelerin pratiği olarak ortaya çıkmaktadır. Yeni yıl aidat gelirleri olarak 300.000.— TL. tahmin edilmektedir. Eski yıllardan kalan aidat borçlarının icra yoluyla toplanmasıyla 100.000.— TL. lık bir ek gelir sağlanabilecektir.

FASIL 2 — TALİ GELİRLER :

Kitap satışlarımızın geçen yılki seviyeyi bulacağı tahmin edilerek bütçeye 10.000.— TL. konmuştur. Proje vizesi gelirlerinin bu yıl 40.000.— TL. olarak gerçekleştirilebileceği tahmin edilmektedir. Yeni hakların elde edilmesiyle bundan çok daha fazla gelir sağlamak mümkün olacaktır.

FASIL 3 — TEKNİK KONGRE, SERGİ VE KONFERANSLAR :

Bu fasıl için geçen yıllara bakarak bir gelir tahmini yapmak (1970 geliri 193.000.— TL.) yanıltıcı olabilecektir. Geçen seneki bütçe civarında bir gelir iyimser bir tahmin olarak görünmektedir.

FASIL 4 — DERGİ GELİRLERİ :

Dergi satış ve ilân gelirlerimizin biraz gayretle 95.000.— TL. ye çıkarılması mümkün görülmektedir. Giderler faslında açıklandığı gibi ilân gelirlerini daha da arttıracak imkânlar düşünülmektedir.

FASIL 5 — MÜTEFERRİK GELİRLER :

Bu fasılda 2.000.— TL. gelir sağlanacağı düşünülmüştür.

FASIL 6 — ŞUBE ÖZ GELİRLERİ MERKEZ HİSSESİ (% 20) :

Şube raporlarında öngörülen 1972 öz gelirleri baz alınmış ve merkez hissesi orantılı olarak tesbit edilmiştir. Böylece, tahmini bütçe 76.000.— TL'yı bulmaktadır.

FASIL 7 — ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER GELİRİ :

Şube Raporlarından özgelir tahminleri aynen bu fasıla aktarılmıştır.

FASIL 8 — LOKAL GELİRİ :

Lokal geliri olarak geçen yılki tahmini almak uygun görülmüştür.

GİDERLER :

FASIL 1 — PERSONEL GİDERLERİ :

a) Denetleme Kurulu, Yönetim Kurulu ve Komisyon toplantı huzur hakları olarak 30.000.— TL. ödenek ayrılmıştır. Vazifeli üye ücretleri olarak Sekreter üye için aylık 500.— TL., Muhasip üye için 150.— TL. baz alınarak 10.000.— TL. ödenek öngörülmüştür.

b) 1972 yılı hizmetli kadrosu

Kadro ünvanı	Aylık ücreti TL.	Yıllık tutarı TL.
1. Müdür	3.750.—	45.000.—
1. Büro Amiri	1.800.—	21.600.—
1. Büro Memuru	1.600.—	18.000.—
1. Takip Memuru	1.200.—	14.400.—
1. Muhasebe Yard.	1.400.—	16.800.—
1. Odacı	900.—	10.800.—
		<hr/>
		126.600.—
İkramiyeler		12.600.—
Kasa Tazminatı		3.360.—
Fazla mesai		10.000.—
		<hr/>
		152.600.—

Böylece, memur ve müstahdem ücretleri, tazminat, ikramiye ve fazla mesai tutarı olarak 152.600.— TL. ödenek ayrılmıştır. Üye ve personel yollukları Oda Çalışmalarında verimliliğin arttırılması amacıyla 25.000.— TL., tetkik ve müşavere ücretleride proje vizeleri konusunda gerekli mücadeleyi yapmak amacıyla 40.000.— TL. olarak düşünülmüştür. Fasil içindeki diğer maddelere konan ödenekler kanuni giderlerdir ve yukarda izah edilen esaslar dahilinde hesap edilmişlerdir.

Yemek Bedeli	5×240×12 =	14.400.— TL.
Sosyal Yardım	5×750.— =	3.750.— TL.
Çocuk Zammı	4× 50×12 =	2.400.— TL.

FASIL 2 — BÜRO GİDERLERİ :

Sürekli fiyat artışları bu fasıl giderlerini devamlı olarak etkilemektedir. Oda çalışmalarının canlanıp hızlanacağını umduğumuz 1972

yılında giderlerimizin artacağı tabiidir. 92.903.20 TL. olarak öngörülen ödeneğin maddeler arasında dağılımı gider cetvelinde gösterilmiştir (1972 yılında yapılacak Jubile çalışmalarına için 30.000.— TL. ödenek ayrılmıştır).

FASIL 3 — DİĞER GİDERLER :

Vize haklarının elde edilmesi amacıyla harç, mahkeme ve noter giderleri 10.000.—TL. olarak tahmin edilmektedir. Odalar arası toplantıların sıklaştığı günümüzde bu maddeye de 7.500.— TL. ödenek ayrılmıştır. Ekonomik ve Sosyal yönden büyük zararlara uğrayan, kimi haksızlıklar yüzünden mağdur olan üyelerimize bütçe olanağımız çerçevesinde destek olmayı görev bilerek üyelere yardım maddesi için 14.000.— TL. ödenek ayrılması öngörülmüştür. Toplam fasıl ödeneği 72.000.02 TL. dir.

FASIL 4 — TEKNİK KONGRE VE KONFERANSLAR GİDERİ :

Geçen yıl bütçesi (134.000.— TL.) kadar bir ödenek ayrılması öngörülmüşse de konferanslar için 10.000.— TL. lik ek ödenekle birlikte fasıl bütçesi 144.000.— TL. olarak saptanmıştır.

FASIL 5 — DERGİ GİDERLERİ :

Yayın Kurulu huzur hakları :

4 Kişi ayda 4 oturum, 40.— TL. oturum hakkı esas alınarak hesaplanmıştır. (Toplam 7.680.— TL.) Yayın Sekreteri için ayda 500.— TL. ücret esasına göre 6.000.— TL, Yayın Sekreteri için ise

12×1500 TL =	18.000.— TL	Maaş
3000 » =	3.000.— »	İkramiye
2880 » =	2.880.— »	Yemek Bedeli
750 » =	750.— »	Elbise Bedeli
5000 » =	5.000.— »	Fazla Mesai

olmak üzere 29.630.— TL. ödenek ayrılmıştır. Dergimizin hacminin genişletilerek üyelerimize daha yararlı bir düzeye ulaştırılması için tedbirler düşünülmektedir. Teknik yazıların çoğaltılması, aktüel konular üzerinde daha fazla yorum, teknik gelişmelerin yakından ta-

kip edilmesi, haber derlemek ve nihayet ilan gelirlerinin arttırılması düşünölenler arasındadır. Ancak gelirlerimizin sınırlı oluşu istenilenlerin yapılmasına çoğu zaman imkan vermemektedir. Bu yıl için yapılabilecek ilk atılım yayın teknik sekreteri yardımcısı (Gider 25.000.— TL.) alınması olacaktır kanısındayız. Yayın personeli için ayrılan toplam ödenek böylece 54.600.— TL. olmaktadır. Dergi klişe, baskı, kâğıt ücretleri için fiat artışları gözönüne alınarak 100.000.— TL. ödenek ayrılmıştır.

FASIL 6 — GENEL KURUL GİDERLERİ :

1972 yılı Genel Kurul giderleri için geçen yılki gibi 7.500.— TL. ödenek ayrılmıştır.

FASIL 7 — MÜTEFERRİK GİDERLER :

Bu fasıl giderleri için 6.000.— TL. ödenek öngörölmüştür.

FASIL 8 — ŞUBE VE TEMSİLCİLİKLER GİDERİ :

İstanbul ve İzmir Şubeleri giderleri çalışma raporlarından aynen alınmıştır. İzmir Şu-

besinin bina fonu olarak geçen yıl kabul edilen ve ödenmiyen 30.000.— TL. aynen bu yılda konmuştur. Şubenin istediği 120.000.— TL. lik ek fon merkez gelirleri açısından imkanlarımız haricinde olduğundan bu talep karşılanamamıştır. Ancak İstanbul Şubesi XII. Genel Kurul kararıyla gelir fazlası olarak ayrılan 160.000.— TL. Genel Kurulumuzun kararıyla İzmir Şubesi kat fonuna aktarılabilir düşüncesindeyiz.

FASIL 9 — LOKAL GİDERLERİ :

Bu fasıldaki giderler geçen yıla göre yüksek tutulmuştur. Nedeni lokalde çalışan garsonların ücretlerinin buraya aktarılmasıdır. İki garson için

Maaş	2×900×12 =	21.600.— TL.
İkramiye	4×900 =	3.600.— »
Elbise	2×750 =	1.500.— »
Yemek Bedeli	2×240×12 =	5.760.— »

toplam 32.460.— TL. ile lokal için yapılabilecek diğer harcamaları kapsayacak 39.660.— TL.lik bir ödenek öngörölmüştür. Bu giderin lokal gelirleriyle karşılanması için yeni bir fiyat ayarlaması yoluna gidilmelidir.

GELİR TAHMİNİ

	1971 Gelir Tahmini	1971 Fıllı Gelir	1972 Gelir Tahmini
ESAS GELİRLER	393.751.—	402.040.04	422.252.—
Üye Kayıt Ücretleri	15.000.—	19.127.70	20.000.—
Üye aidat (Yeni yıllar)	300.000.—	253.910.44	300.000.—
Üye aidat (Eski yıllar)	75.000.—	127.958.91	100.000.—
Üye hüviyet cüzdanı	250.—	265.—	250.—
İlan gelirleri	1.000.—	—	1.—
Kira gelirleri	1.—	—	1.—
Alınan faizler	2.500.—	777.99	2.000.—
TALİ GELİRLER	60.000.—	28.793.62	65.504.—
Hükümet ve Odalar Birliği yardımı	1.—	—	1.—
Diğer teşekkül ve şahıslar yardımı	1.—	—	1.—
Hizmet karşılığı ücretleri	1.—	273.75	500.—
Kitap, Broşür, Ajanda satışı	2.500.—	12.234.47	10.000.—
Müsabaka % 5 leri	1.—	—	1.—
Proje, Vize ve Belge geliri	50.000.—	16.285.40	40.000.—
Tescil ve Belge geliri	7.500.—	—	5.000.—
Abone geliri	1.—	—	1.—
TEKNİK KONG. ve KONF. GELİRİ	162.250.—	—	147.613.—
Kongre ve Konferans yardımı	30.000.—	—	30.000.—
Tebliğ satış geliri	8.000.—	—	8.000.—
Kongreye katılma ücreti	—	—	1.—
Sergi geliri	124.250.—	—	109.612.—
DERGİ GELİRLERİ	86.742.—	88.910.65	95.000.—
Dergi satış	7.000.—	1.600.75	5.000.—
Dergi İlan	79.742.—	87.309.90	90.000.—
MÜTEFERRİK GELİRLER	2.500.—	150.—	2.000.—
ŞUBE ÖZ GELİRLERİ % 20	30.258.—	82.861.74	76.000.—
İstanbul Şubesi	24.258.—	75.493.99	63.500.—
İzmir Şubesi	6.000.—	7.367.75	12.500.—
	735.500.—	602.756.05	798.369.—
ŞUBE ve TEMSİLCİLİK GELİRLERİ	152.291.96	362.924.65	305.044.33
İstanbul Şubesi	121.291.96	301.975.96	254.044.33
İzmir Şubesi	30.000.—	59.788.69	50.000.—
Temsilcilikler	1.000.—	1.160.—	1.000.—
LOKAL GELİRİ	25.000.—	10.330.—	25.000.—
YARDIM FONU	—	—	1.—
NAKİT HESAPLAR	52.706.65	—	324.578.91
	966.498.61	976.010.70	1.452.993.24

GİDER TAHMİNİ

	1971 Gider Tahmini	1971 Fihli Gider	Fark	1972 Gider Tahmini
PERSONEL GİDERLERİ	299.228.61	194.071.81	+	105.156.80
Huzur hakları	30.200.—	9.035.—	+	21.165.—
Vazifeli üye ücretleri	9.000.—	7.300.—	+	1.700.—
Memur İkramiye Tazminat	181.028.61	100.859.80	+	80.168.92
Üye, Personel yollukları	6.500.—	13.637.90	—	7.137.90
Sigorta Primi Oda hissesi	27.000.—	15.578.28	+	11.421.72
Tetkik, Müsavere ücreti	24.000.—	26.849.95	—	2.849.95
Yemek bedeli	21.500.—	11.461.—	+	9.939.—
Sosyal Yardım	—	6.250.—	—	6.250.—
Çocuk Zammı	—	2.100.—	—	2.100.—
İnbar tazminatı	—	1.000.—	—	1.000.—
BÜRO GİDERLERİ	54.500.—	64.429.81	—	9.929.81
Kurtasiye	12.500.—	10.142.70	+	2.357.30
Damga Pulu	3.000.—	3.521.01	—	521.01
P.T.T. Giderleri	15.000.—	11.891.83	+	3.108.17
Aydınlatma, Tenvir, Teshin, Su	7.500.—	9.289.95	—	1.789.95
Temsil Giderleri	1.000.—	—	+	245.90
Kiralar	—	—	+	—
Nakliye giderleri	2.000.—	4.752.42	—	2.752.42
Tamir, malzeme	4.000.—	4.793.05	—	793.05
Demirbaş giderleri	7.500.—	19.284.05	—	11.784.05
Jübile v.s. giderleri	2.000.—	—	+	2.000.—
DiĞER GİDERLER	38.500.00	32.029.24	+	6.470.76
Harc, Mahkeme, Noter	2.000.—	3.853.53	—	1.853.53
Yardım ve Bağışlar	—	4.600.—	—	4.599.99
Kitap giderleri	10.000.—	5.300.—	+	4.700.—
İlan giderleri	10.000.—	700.—	+	9.300.—
Kitap, Abone, Satın alma	3.000.—	—	+	3.000.—
Milli, Milletlerarası derneklere işt.	—	120.—	+	119.99
TMM Birliği hissesi	—	—	+	—
Banka giderleri	500.—	73.32	+	426.68
Bina vergisi ve Sivil savunma	9.500.—	8.909.49	+	590.51
Üyelere yardım	1.000.—	5.281.90	—	4.281.90
Odalar arası toplantı gideri	2.500.—	3.191.—	—	691.—
TEKNİK KONG., KONF. GİDERLERİ	134.000.—	—	+	134.000.—
Kong. Konferans yeri kiralama üc.	15.000.—	—	+	15.000.—
Telif hakkı ve Konferans ücreti	30.000.—	—	+	30.000.—
Görevli üye Personel ücreti	10.000.—	—	+	10.000.—
Tertip komitesi Huzur hakları	2.000.—	—	+	2.000.—
Ağırlama	3.000.—	—	+	3.000.—
Tebliğ baskı ücreti	20.000.—	—	+	20.000.—
P.T.T., Kurtasiye, Nakliye	4.000.—	—	+	4.000.—
Sergi giderleri	50.000.—	—	+	50.000.—
DERGİ GİDERLERİ	92.500.—	115.606.04	—	23.106.04
Yayın Kurulu Huzur hakları	3.000.—	5.040.—	—	2.040.—
Yayın Kurulu Sekreteri	6.000.—	5.500.—	+	500.—
Yayın Personeli	—	—	—	—
Dergi telif hakkı	7.500.—	7.402.70	+	97.30
Dergi Klîşe, Baskı, Kâğıt, ücreti	70.000.—	93.905.34	—	23.905.34
Dergi Yollama, P.T.T. giderleri	6.000.—	3.758.—	+	2.242.—
GENEL KURUL GİDERLERİ	7.500.—	5.815.50	+	1.684.50
MÜTEFERRİK GİDERLER	6.000.—	5.606.30	+	393.70
BURS GİDERLERİ	.01	—	+	.01
	632.228.61	416.428.70	+	215.798.77
				812.333.24
ŞUBE ve TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	322.700.—	230.603.60	+	92.096.40
İstanbul Şubesi	200.000.—	155.808.83	+	44.191.17
İzmir Şubesi	91.270.—	74.517.27	+	16.752.73
İzmir Şubesi Bina Fonu	30.000.—	—	+	30.000.—
Temsilcilik giderleri	1.000.—	277.50	+	722.50
LOKAL GİDERLERİ	12.000.—	26.602.75	—	14.602.75
	966.498.61	673.635.05	+	202.703.32
				1.452.993.24

Denetleme Kurulu Raporu

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI GENEL KURUL BAŞKANLIK DİVANINA

Denetleme Kurulu, Elektrik Mühendisleri Odası Tüzüğüne göre yerine getirmek zorunda olduğu görevini, oda yönetimine mahkemece «tedbir kararı» konulduğu dönemde aksatmak zorunda kalmıştır. Göreve, tedbir kararının kaldırılmasından sonra başlanılmıştır.

Denetleme görevi, merkez ile birlikte şubelerin de gelir ve gider işlemlerinin denetimini kapsamıştır.

Rapor, 31.12.1971 tarihi itibarıyla Odanın malî durumu ve yeni yıl için yapılan bütçe tahminleri ile ilgili kurulumuz görüşlerini yansıtmaktadır.

A) 1971 YILI BÜTÇESİ :

Bu bölümde 1971 yılı gelir-gider işlemlerinin denetim sonuçları söz konusu edilmektedir.

A1) GELİRLER :

«Üye aidatlarından» elde olunan gelirlerde 1971 yılı ile ilgili tahmin edilen gelire ulaşılammışsa da, eski yıllara ait alacaklardan elde edilen gelirden kayda değer bir artış söz konusudur.

«Yan Gelirlerin» tahminlerinin altında «Teknik Kongre Geliri» tahminlerinin ise gerçekleşemediği görülmüştür.

«Dergi Gelirlerinde» tahmin üstü küçük bir artış gözlenmiştir.

Yine gelirlerde tahminlerin üzerine çıkan bir artış da «Şube öz gelirinde» gözlenmektedir.

A2) GİDERLER :

«Personel Giderleri» faslında, 1971 yılı ile ilgili gider tahmini seviyesinin çok altında harcamada bulunulmuş ve böylelikle büyük

ölçüde bir tasarruf sağlandığı tarafımızdan gözlenmiştir.

«Büro giderlerinde» küçük ölçüde tahmin üstüne çıkan harcamalara karşılık «Diğer giderler» faslında yine küçük ölçüde tahminlerin altında harcamalarda bulunulduğu görülmüştür.

«Teknik Kongre» yapılamaması nedeniyle bu faslında herhangi bir harcama yapılmadığı tesbit edilmiştir. Böylelikle bu faslında elde olunamayan gelire karşılık hemen aynı ölçüde de harcama yapılmamış olmaktadır.

«Dergi giderleri»nin büyük ölçüde artışı tesbit edilmiş olup bu konuda ciddi tedbirler alınmak zorunluluğu ortaya çıkmaktadır.

A3) 31.12.1971 Günü Kasa Durumu :

1971 yılı gelirler toplamının 602.750.05 TL. sı, giderler toplamının 416.428.70 TL. sı olduğu ve «Nakit Hesaplar» bakiyesinin, çalışma raporunun 31.12.1971 itibarıyla Bilânçosu adlı kısımda gösterildiği tarzda olduğu tarafımızdan tesbit edilmiştir.

A4) 1971 yılı bütçesi için fasıllar arasında yapılan aktarmaların % 20'yi geçmediği kurulumuzca görülmüştür.

B) 1972 YILI BÜTÇESİ :

Bu bölümde 1971 yılı gelir-gider tahminleri konusundaki görüşlerimiz özetlenmektedir.

B1) GELİRLER :

1972 yılı gelir tahminleri tarafımızdan gerçekleştirilebilir bulunmuştur.

Lokal Gelir tahmininin önceki yıllarda elde olunan fiili gelirler gözönüne alındığında bir hayli yüksek tutulduğu kanaatindeyiz.

B2) GİDERLER :

Gider tahminlerinde başlıca dikkat çekici artış «Dergi Giderleri» faslında görülmektedir. Ancak, gerçekten derginin daha kaliteli olması için dergi giderlerinin artması tarafımızdan olağan gözükmektedir.

Başkaca artış gösteren tahminler «Diğer Giderler» ile «Büro Giderleri» fasıllarıdır. Ancak bunlar da maddeleri incelendiğinde kurulumuzca uygun bulunmuştur.

C) AKSAKLIKLAR - TEMENNİLER :

C1) Elektrik Mühendisleri Odası Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliğinin 2. ci maddesi «Odanın merkez, şube ve temsilciliklerinin yürürlükteki kanun ve yönetmelikler gereğince bütün gelir ve giderleri Oda merkez muhasebesince muhasebeleştirilir».

Ayrıca 39. cu maddesi :

«Muhasebe plânı merkez yönetim kurulu tarafından hazırlanır. Şubeler, hesap durumlarını bu plâna göre tanzim edip, her ay sonunda tahsil ve tediye fişleri ekinde merkeze gönderir» denilmektedir.

Merkez ve Şubelerin muhasebe işlemlerinin tetkikinde bu usule uyulmadığı görülmüştür. Şöyle ki Şubelerde gelir ve giderlere kasa tahsil ve tediye fişi kesilmemektedir. Merkeze yalnız aylık kasa bilançosu ve gelir makbuzlarının bir sureti gönderilmekte, harcamalara ait bütün fatura ve makbuzlar şube dosyasında muhafaza edilmektedir. Hâl böyle olunca yönetmeliğin 2. ci maddesinde açıklanan merkezce muhasebeleştirme işlemi şubelerin gelir ve giderlerine tatbik edilememektedir. Bu konuda gerekli tedbirleri Yönetim Kurullarının almasını uygun bulmaktayız.

Gerçekte bu aksaklıklar Elektrik Mühendisleri Odası Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Elektrik Mühendisleri Odası Şube ve temsilcilikler Yönetmeliklerinde birbirleri ile çelişkili maddelerin bulunmasından doğmaktadır. Kanaatimizce bu aksaklıklar adı geçen yönetmeliklerde yapılacak değişiklikler ve açıklamalarla giderilebilecektir.

C2) Serbest Müşavir Mühendislerin yıllık aidatları 10 TL. sı gibi çok düşük bir düzeydedir. Bu aidatların artırılmasının uygun ocağı düşüncesindeyiz. Ayrıca Odadan verilen tescil belgeleri için herhangi bir ücret alınmamaktadır. Bu belgelerden, diğer odalar gibi, uygun bir ücretin alınması, Odamıza gelir sağlamak açısından uygun olacaktır.

Proje vize ücretleri oldukça düşük bir düzeydedir. Bu ücretlerin arttırılması kurulumuzca uygun görülmektedir.

C3) Merkezce Yapılan Tetkikte :

Geçen yıllardan beri devamlı olarak tutulan bir demirbaş defterine rastlanmamıştır. Gelecek Yönetim Kurulu süratle bu konuyu ele alarak bir demirbaş defteri düzenlemelidir.

C4) Bilânço incelendiğinde Özel Yardım Sandığının bankadaki hesabında 73.763.21 TL. sı olması gerekirken Özel Yardım Sandığı hesabında 518.32 TL. sı olduğu görülmüştür. Bu durum Odamızın gerçekte gelir kaynakları yönünden sıkıntı çektiğinin belirtisidir. Bu sebeple Oda merkezi, şubeler tarafından desteklenmek zorundadır. İzmir Şubemiz hali hazır durumda merkez tarafından desteklenmektedir. Bu durumda merkeze yardımcı olabilecek şubemiz ancak İstanbul Şubesidir. Bu şubemiz 1972 yılı bütçesinde 160.000 TL. lık bir gelir fazlası bulunmaktadır. Bu gelir fazlası meblâğın Genel Kurul kararı ile merkez emrine aktarılmasının uygun olacağı görüşündeyiz. Böylelikle merkez, Özel Yardım Sandığı hesabındaki açığı kapatır, ayrıca geçen yıldan İzmir Şubemize kat fonu olarak taahhüt edilen fa kat gönderilmesine imkân bulunmayan 30.000 TL. sının ödenmesi imkânı bulacaktır. Kaldı ki 1972 yılı gider tahminlerinde İzmir Şubesinin kat fonuna herhangi bir paranın gelir eksikliğinden dolayı ayrılamadığı görülmektedir. Merkez emrine aktarılacak bu paradan arta kalan meblâğdan genel kurulun uygun göreceği miktarının bu kat fonuna ilâvesi mümkün olabilecektir.

D) SONUÇ :

17. Genel Kurul sonrası ortaya çıkan durum karşısında gerek Yönetim Kurulu ve gerekse Denetleme Kurulumuz normal görevini uzun bir süre yerine getirmemiştir. Çalışma olanağı bulunamamasına rağmen kısa bir süre içinde odamız tekrar normal çalışma düzenine Yönetim Kurulunun gösterdiği yö-

ğün çalışma sayesinde dönebilmiştir. Bu arada elde olunan gelirler ve harcamalarda herhangi bir usulsüzlüğe kurulumuzca rastlanmamıştır.

Bu sebeple Yönetim Kurulunun 1971 yılında yaptığı çalışmalarının aklanmasını uygun gördüğümüzü belirtiriz. 31.12.1971.

Saygılarımızla,

Denetleme Kurulu Üyeleri :

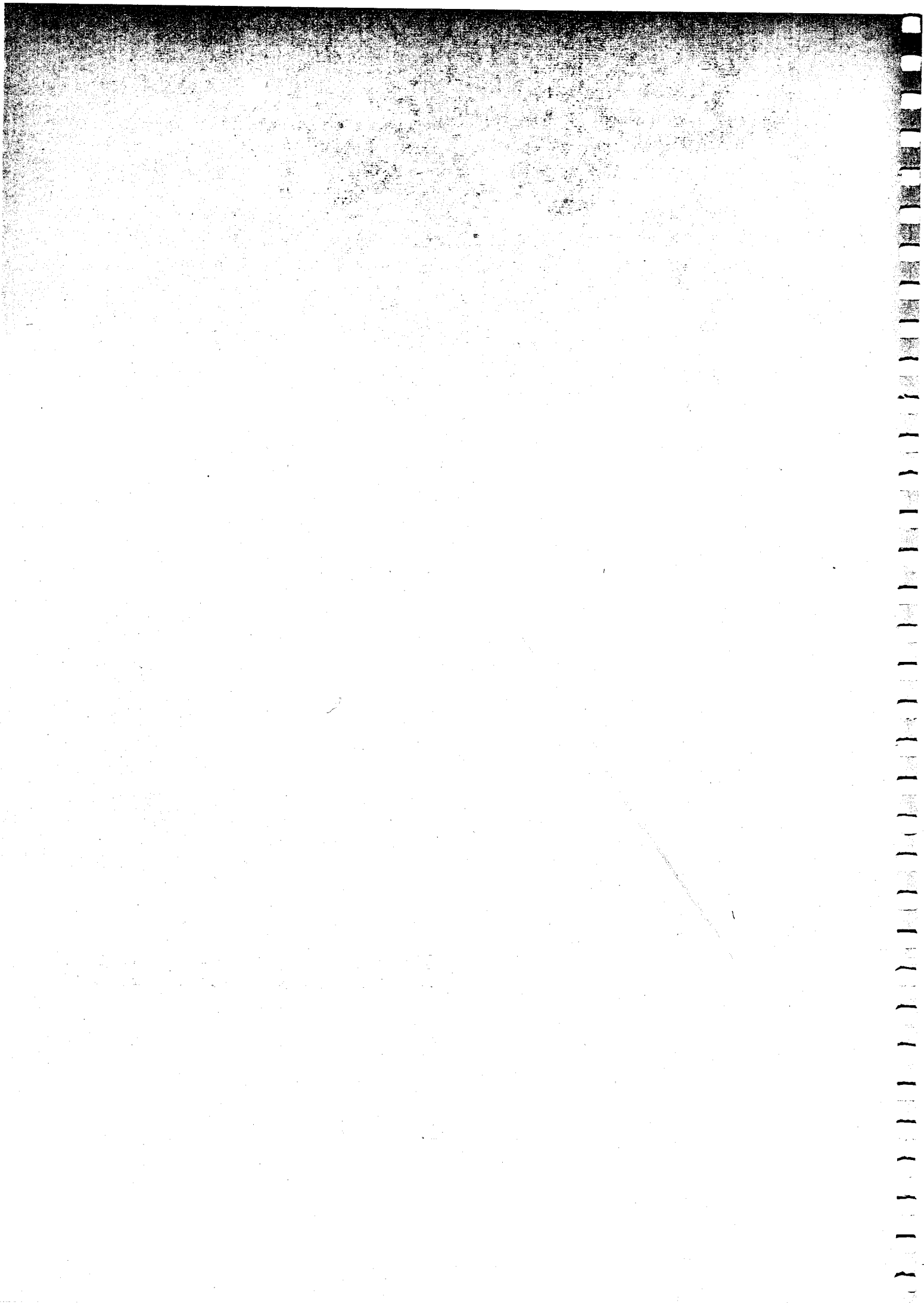
Lütfi Akkan, Tanju Özkayalı, Aydın Ersak

BÖLÜM: IV

Öneri

ve

Dilekler

KEBAN BARAJI VE HİDROELEKTRİK TESİSLERİ

Keban Barajı İnşaatı ve Hidroelektrik Santralının bir alternatif olarak seçimi konusunda bugüne kadar pek çok şey söylendi. Odamızı yakından ilgilendiren bu konu üzerinde, geçen Yönetim Kurullarımız ciddiyle durmuş ve ilgililere gerekli uyarımları yapmışlardır. Ancak politik olarak ağırlığını hissettirmiş olan sorun bütün bilimsel itirazlara rağmen çözümlenememiş veya çözümlenmek istenmemiştir. Oysa 1970 yılında biteceği öngörülen inşaatın 1974 yılında ancak bitirilebileceği hepimizin malûmudur. Bu 4 senelik kaybın hesabını kim verecektir? Daha önce yapılan uyarılara kulak asmayanlar, daima EBASCO Firmasına yaptırılan etüdlere sarılanlar son gelişmeler ışığında ne diyebileceklerdir?

Baraj maliyeti Keban'da 2,34 Krş, uzak tüketim merkezlerinde 3,67 Krş. olarak hesaplanmışken şimdi 8 Kuruşu bulmaktadır. Bu olumsuz gelişmeye sebep olan iki nokta şunlardır :

1 — Amerikan EBASCO Firmasının yaptığı proje tahminlerinde büyük bir tutarsızlık vardır. Tahmin edilen harcamalardan çok daha fazla harcama yapılmıştır.

2 — Yine aynı firmanın yaptığı teknik etüdlere önemli eksiklikler vardır. Barajın yapımı sırasında beklenmedik (!) sorunlar çıkmış maliyet alabildiğine artmıştır.

Büyük projelerde, özellikle hidrolik tesislerin gerçekleştirilmesi sırasında beklenmedik olayların çıkması bir dereceye kadar normal karşılanır. Ancak Keban konusunda durum böyle değildir. Keban yatırımının varoluşu nedeni bugün için gerçekten çok zayıflamıştır. Aslında yukarıda belirttiğimiz her iki konuda da zamanında uyarımlar yapılmış fakat tamamen ilgisizlikle karşılanmıştır.

Geri bırakılmış bir ülke olan Türkiye'ye Keban 1.1 Milyar lira yerine 2.2 Milyar liraya malolacaktır.

Barajın yapımının gecikmesi milli gelir içinde 6 Milyar liralık bir gelir kaybını beraberinde getirmektedir. Projenin iktisadî verimliliği tartışma konusudur. Keban'ın Türkiye'ye «Bol ve ucuz enerji sağlayacağı» masalı çoktan unutulmuştur.

EBASCO Firması sondajları gerektiği ciddiyet içinde yapamamıştır. 90 Milyon liralık ihale bedeli olan derivasyon tünellerinin açıl-

ması işi iki defa el değiştirmiş, zaman ve masraf kaybına yol açmıştır. Santral binası zemininin EBASCO raporlarının aksine kayalık değil kumla kaplı olduğu meydana çıkarılmış, sonunda beton kazıklar yoluyla bir çözüme gidilmiştir. Nihayet, 100 metre yükseklikte bir yeraltı mağarasına raslanması, bunun betonla doldurulması büyük ilâve masraflar getirmiştir.

Sorun bu kadarla da bitmemektedir. Keban projesinin olumsuz yan tesirleri kendiliğinden doğmuştur ve doğmaktadır :

1 — Baraj gölünün dolmasıyla yılda ortalama 25.7 Milyon liralık bir tarımsal üretim tamamen yok olacaktır.

2 — Yerlerini terk etmek zorunda bırakılan 20.000 kişiye işyeri ve toprak bulmak gerekmektedir. Eline az veya hiç para geçmeyen büyük kitle mali bir yük olacak, önemli sosyal sorunlarla karşılaşılacaktır.

3 — Elazığ çevresinde görülmemiş bir arsa spekülasyonu vardır ve bunun şüphesiz ekonomimize kötü etkileri olacaktır.

4 — İstimlâk bedellerinin muazzam bir şekilde artması (4 misli) nedeni ile gereksiz borçlanmalar kaçınılmaz olmuştur.

Sonuç olarak şunu söylemek mümkündür. Geri ülkelere özgü, ekonomik ve sosyal şartların gözönüne alınmamasıyla gerçekleştirilmek istenen girişim başarısızlığa zaten mahkumdur. Bunun yanısıra EBASCO tarafından yapılmış teknik etüdlere de büyük eksiklikler vardır. Ancak olan olmuştur. Şimdi yapılacak olan veya yapılması gereken şey deneyden yeteri kadar dersi almaktır. Bunun için Keban projesinin başlangıçtan günümüze kadar geçirdiği safhaları incelemek, aksaklıkları teker teker tesbit ederek çözüm yollarını aramak gerekmektedir. Elektrik Mühendisliğini yakından ilgilendirmesi bakımından konunun Oda'mız tarafından ele alınması, yeni Yönetim Kurulunun bu yönde çalışmalarını yoğunlaştırması bir görev olarak görünmektedir. Türkiye'nin hidrolik kapasitesinin büyük olduğu, hele hele Aşağı Fırat havzasında Keban büyüklüğünde projelerin düşünüldüğü günümüzde memleket ekonomisi açısından bu tür bir analizin yapılması hataların açık seçik ortaya konması bakımından büyük faydalar sağlayacaktır.

**SANTRAL VE TESİSLERİNİN KABUL YÖNETMELİĞİNDE YAPILMASI DÜŞÜNÜLEN
DEĞİŞİKLİKLER HAKKINDAKİ ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI
İHTİSAS KOMİSYONU RAPORU**

AMAÇ VE KAPSAM

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Odamıza bir yazı göndererek 23.11.1942 gün ve 5264 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan Elektrik Santral ve Tesislerinin Kabullerine dair talimatnamede günümüz koşullarına uydurulmak üzere değişiklikler yapılacağını bildirmiş ve bu husustaki Odamız görüşünün Bakanlıklarına sunulmasını istemiştir.

Bakanlık yazısında, Odamızdan istenilen görüşün ana hatlarının neler olması gerektiğini saptamak amacıyla çalışmalar yapan Komisyonumuz aşağıdaki düşünce ve temennilerin adı geçen Bakanlığa bildirmek üzere Oda Yönetim Kuruluna arzına karar vermiştir. Komisyonumuz daha çalışmaların başında meseleye iki yönden eğilinebileceği, bunlardan birincisinin hukuki mevzuatın bütünü içerisinde konuyu ele alarak işlemek, ikincisinin ise, sadece kabul ve deneylere ait münferit bir çalışma yapılması olduğu hususunda görüş birliğine varmıştır. Bu doğrultuda çalışmalar derinleştirilmeye başlandıktan sonra görülmüştür ki, birinci yolu ikinciden net çizgilerle ayırdetmek kolay değildir ve birçok noktalarda bunlar birbiri içerisine girmiş bulunmaktadır. Bu sistem içerisinde ilerlenerek çalışmalar yapılmış ve iki kısım altında toplanmıştır. Bu kısımlar şunlardır :

- I) Hukukî Mevzuatın Tümü içerisinde Kabul Yönetmeliğinin yeri ve İlgili Mevzuat Hakkındaki Düşünce ve Temenniler,
- II) Özellikle Kabul Yönetmeliği Hakkındaki Düşünce ve Temenniler,

Raporumuzun bundan sonraki kısımlarında bu iki başlık altında toplanan hususlardaki görüşlerimiz arzolanmıştır.

I — HUKUKİ MEVZUATIN TÜMÜ İÇERİSİNDE KABUL YÖNETMELİĞİNİN YERİ VE İLGİLİ MEVZUAT HAKKINDAKİ DÜŞÜNCE VE TEMENNİLERİMİZ :

Konuya bu açıdan bakıldığında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının en başta gelen ilgi ve sorumluluğunun Elektrik Santral ve Tesislerinde çalışanların, tesise girecek (veya yaklaşmaları muhtemel) üçüncü kişilerin can güvenliğini teminat altına almak, sağlık gereklerini karşılamak ve işyerlerinde çalışanlara asgari konfor şartlarını temin etmek düzeyinde yoğunlaştığı görülmektedir. Diğer taraftan bu konular Çalışma ve Sağlık Bakanlıklarını da doğrudan doğruya ilgilendirmektedir.

Tesisin ihale işlemine esas teşkil eden plân, proje, özel ve genel şartname v.s. dökümanlara riayet olunarak gerçekleştirilmiş olup olmadığını tahkik amacıyla yapılacak olan geçici ya da kat'i kabul işlemi bir yönüyle yukarıda anılan emniyet, sağlık ve asgari konfor şartları konularını, diğer yönüyle de bunlarla bir ilişkisi olmayan sair teknik ve ekonomik, ticari karakterdeki konuları -daha çok işin sahibi olan Kuruluş ile müteahhit (veya satıcı) arasındaki ilişkileri -kapsamaktadır. Bu genel gözlemden hareketle ilerlediğimizde aşağıdaki sorularla karşılaşmış bulunuyoruz. İzlediğimiz usule göre raporumuzda önce anılan sorular ortaya atılmış ve sonra da halihazır bilgilerimize göre bunların cevapları verilmeye çalışılmıştır. Ayrıca bu münasebetle Komisyonumuzun düşünce ve temennileri de takdim olunmuştur.

Soru : Termik, nükleer, hidrolik santrallerin, su ve havanın kirlenmesi, santralin yer seçimi, çevre sağlığı, gürültünün sınırlandırılması, tabiatı koruma konularını da kapsayan özel güvenlik yönetmelikleri mevcut mudur?

Cevap : Bildiğimiz kadarı ile bu soruyla ilgili olarak şu mevzuat vardır :

— 931 Sayılı İş Kanununun 74. ve Umumi Hıfzısıhha Kanununun 179. maddelerine dayanılarak çıkarılan ve 22.12.1969 gün ve 6 : 12782 sayılı Resmî Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren İşyerleri Güvenliği Tüzüğü;

— 18.8.1953 gün ve 8487 sayılı Resmî Gazetede yayınlanan, Maden İşletmelerinde Alınacak Emniyet Tedbirleri Tüzüğü;

— 17.6.1913 tarihli Buhar Kazanları Nizamnamesi; 28.2.1914 tarihli «Buhar Kazanları Talimatnamesi» ve 16.11.1913 tarihli «Buhar Kazanları Nizamnamesine Aykırı Hareket Edenler Hakkındaki Kanun»;

— 6.5.1939 tarihli «Radyoloji, Radyum ve Tedavi Müesseseleri Hakkındaki Nizamname»;

— 931 sayılı kanunun 74. maddesinde zikrolunan «İşyerleri İşçi Güvenliği ve Sağlık Tüzükleri (Bu hususta Komisyonumuzun herhangi bir bilgisi yoktur)

— Nükleer santrallerin çevre sağlığına zarar vermesinin önlenmesi ve çalışanların güvenliği yönünden emniyet tüzük ve yönetmeliklerinin yapılması (Öncelikle Atom Enerjisi Komisyonunun görev alanına giren bu çok önemli ve ciddi konuda neler yapıldığı Komisyonumuzun malumu değildir). Suların, havanın kirlenmesi, tabiatın korunması ise gelişmiş ülkeleri ziyadesiyle meşgul eden konulardır. Bizim memleketimizde bu konularda bildiğimiz kadarıyla ferdi ve dağınık çalışmalardan öteye fazla bir şey yoktur.

Temennimiz, Bakanlığın rehberliği altında toplanacak bir komisyona bütün bu hususların derinliğine incelettirilmesi ve somut sonuçlara varılması, mevzuatta yeknesaklık sağlanmasının temini cihetine gidilmesidir. Bildiğimiz ve inandığımız kadarı ile 1913 yılından kalma nizamname ve kanunlar ile çağdaş teknik sorunların çözülmesi mümkün değildir.

Soru : Elektrik Dış ve İç Tesisat Yönetmeliklerinin durumu nedir?

Cevap : 1968 yılında E.İ.E. İdaresinde, Stone-Webster danışman mühendislik firmasının yardımıyla «Türkiye'de Elektrik Endüstrisinin reorganizasyonu» adı altında ve Türkiye'deki Elektrik İşletmelerinin muhasebe,

murakabe, bütçe, stok yapma, eğitim v.s., ile birlikte teknik konuların yeniden düzenlenmesi amacıyla çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalardan ikisi, soru ile ilgili olduğundan üzerinde durulmaya değer mahiyettedir. Bilindiği gibi bu çalışmalar, zamanında Etibank Gn. Md. (Şimdiki TEK Gn. Md.) ve Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığına aksettirilmiş, hazırlanan raporlar gönderilmiştir. Söz konusu raporlardan birincisi, İç ve Dış Tesisat Yönetmeliklerinde yapılması teklif olunan değişikliklere dairdir ki, çalışmalar o tarihte bitirilmiş olmadığından topraklama, iç trafo postaları ve havai hatları kapsamına karşılık dış trafo postaları raporda yer almamış durumda idi. Komisyonumuzun görüşüne göre anılan yönetmelik ve çalışmalar, değiştirilmesi öngörülen Santral ve Tesislerin Kabul Yönetmeliği ile çok yakından ilgilidir.

Adı geçen raporlardan ikincisi de, Türkiye'deki Elektrik İşletmelerine ait Tesislerde çalışan personel için uygulanacak güvenlik kurallarını içermektedir. İşletmede uyulması zorunlu hususlar ve alınacak tedbirler yönünden amirlerin, kişilerin sorumlulukları, kazaların önlenmesi, yaralanma ve ilk yardım, yangına müdahale ve önlenmesi, gerilim altındaki veya gerilimsiz tesislerdeki çalışmalar gibi konuları kapsayan bu raporun, dış ve iç tesisat yönetmeliklerindeki güvenlikle ilgili şartların ve Çalışma Bakanlığı tarafından hazırlanarak yürürlüğe girmiş bulunan İşyerlerinde Alınacak Güvenlik Tedbirlerine dair Tüzüğün elektrik santral ve tesislerini ilgilendiren bölümünün gözden geçirilmesinde çalışmalara ışık tutacak nitelikte olduğu kanaatindeyiz.

Soru : Mühendis, tekniker, teknisyen, yetkili elektrikçi, enstatör gibi çeşitli kategorideki meslek mensuplarının yetkilerini saptayan mevzuatın durumu nedir?

Cevap : Mühendislik ve Mimarlık hakkındaki kanun, İmar Kanunu, Fikir ve San'at Eserleri Hakkındaki kanun, yönetmelik, Yargıtay içtihatlarının ışığı altında bu meseleye artık mutlaka radikal bir çözüm şekli bulunmalıdır. Mevcut durum karışıklığa sebebiyet vermektedir.

Soru : Santral ve enerji tesislerinin muhtelif kısımlarına ait tip proje, standart, ve tip şartnamelerin yapılması çalışmalarının durumu nedir?

Cevap : Bu konuda da, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Türkiye Elektrik Kurumu, E.İ.E. İdaresi, Türk Standartları Enstitüsü, İller Bankası, Elektrik Mühendisleri Odası temsilcilerinin katılmalarıyla toplantılar yapılmalı ve genel ilkeler, izlenecek metodlar saptanmalıdır. Bu safhadan sonra da, Türk Standartları Enstitüsü ve Elektrik Mühendisleri Odasının ortaklaşa çalışmalarıyla, elektrik santral ve tesislerindeki belli başlı tüm aksamin standartları yapılmalı ve yapılanlar da düzgün zaman aralıklarıyla gözden geçirilmeli ve günün şartlarına uydurulmalıdır.

Soru : Toptan ya da perakende elektrik enerjisi satan kuruluşların (TEK, Belediyeler Elektrik İşletmeleri) müşterilerine devamlı enerji verilmesini sağlama, bağlantı hattı, müşteri makine ve cihazlarının periyodik kontrolü gibi hususları kapsıyan, «Müşterilere Elektrik Temini ve Satış Tarifesi» yönetmeliklerinin durumu nedir?

Cevap : Bu tür yönetmeliklerin standart hale getirilmesi ve bunların yapılmasına dayanak teşkil eden Tarife Esasları Yönetmeliğinin de gözden geçirilmesi yararlı olacaktır. Kanısındayız.

Soru : 9.6.1960 tarih ve 10521 Sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış olan Elektrik Tesislerine ait Projelerin Tanzimine Dair Talimatname ve 23.11.1942 tarih ve sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Elektrik Santral ve Tesislerinin Kabulüne Dair Talimatnamenin durumları nedir?

Cevap : Bakanlık yazısından, özellikle ikincisinin gözden geçirilmesinin söz konusu olduğu anlaşılmakta ise de, birinci yönetmeliğin dahi günün koşullarına göre yeni bir gözden geçirilmeye tabi tutulmasına ihtiyaç vardır.

Bu münasebetle yerli imalât gücünün ve kalitesinin de nazarı itibare alınması gerekir. Ayrıca yerli imalat ve mühendislik kapasitesinin güçlenmesi tedbirlerini saptamak üzere

Bakanlığın önderliğinde çalışmalara başlanması çok büyük yarar sağlayabilir.

Soru : Yeni Kanunlara ihtiyaç duyulmakta mıdır? (Konu ile ilgili).

Cevap : Tabiatıyla yukarıda anılan tüzük, talimatname gibi hukukî metinlerin yapılmasına yetki veren kanun (veya kanunlar) bulunması ıktiza eder ve bildiğimiz kadarı ile böyle kanunlar vardır. Ancak burada üzerinde durduğumuz konu bir İdari Örgüt Kanunundaki hükümlerin (mesela Sanayi Bakanlığı Kuruluş Kanunu içerisinde Enerji Dairesinin görevleri sayılırken ne gibi yönetmelikler hazırlamaya yetkili kılınması gibi) yeterli olup olmadıkları konusudur. İngiltere, Almanya gibi yabancı ülkelerde evvela genel bir sınaî tesisler kanunu yapılmış ve tüm sınaî sektörü kapsayan böyle bir kanun içerisinde Elektrik Santral ve Tesislerine de özel bir bölüm ayrılmıştır. Veya sadece elektrik sektörü için Elektrik Tesis ve İşletmeleri Kanunu adı altında özel bir kanun yapılmıştır. Acaba konuya bizde nasıl yaklaşılmalıdır?

Bilindiği gibi düzenli idare anlayışında her konu yönetmeliklerle düzenlenemez; İdari faaliyetler kanunla düzenlenir ve bu iş de Anayasamız gereğince Yasama Meclislerinin görevidir. Bu nedenle önce kanun yapılacak ve sonra da bu kanun hangi sahaların ne şekilde Tüzük ya da Yönetmeliklerle düzenleneceğine dair İdareye yetki verecektir. Kanuna dayanmadan yapılan yönetmelikler sadece idarenin işlerini düzenleyen adi yönetmeliklerdir ve normal olarak üçüncü kişileri bağlamaz. Şu halde bizde de gelişmiş ülkelere benzer bir şekilde ülkemiz koşullarına uyan, yeterli, modern bir «Sınaî Tesisler Kanunu» nun ya da hiç olmazsa sadece elektrik sektörünü içeren «Elektrik Tesis ve İşletmeleri Kanunu»nun yapılmasına şiddetle ihtiyaç vardır. Ülkemizde Birinci Dünya Savaşından önce dahi bu alanın kanunla düzenlenmesine ihtiyaç duyulmuştur. (Buhar Kazanları Talimatnamesine Aykırı Hareketlerde Bulunanlar Hakkındaki Kanun).

Böyle bir kanunda özellikle; 1) İşletmecinin sorumlulukları 2) İşletmelerde alınacak güvenlik tedbirleri ve civardaki eşya ve şahıslara zarar verilmemesini sağlayacak diğer ted-

birler yer alacaktır. Tabii böyle bir kanunda, yapılacak tüzükler ve yönetmelikler de ayrı ayrı zikrolunacaktır. İş kanunundaki geçici madde nev'inden bir maddenin kanuna eklenmesiyle de yeni tüzük ve yönetmelikler yapılmaya (ya da eskileri gözden geçirilinceye) kadar eskilerin yürürlükte kalmaları temin olunabilecektir. Böylece, reform niteliğindeki bu çalışmalarla Elektrik Enerjisi sektöründe de düzenlilik, insan sağlığı ve güvenliği, çalışanların asgari refahının sağlanması gibi meseleler hallolunmuş olacaktırlar. Komisyonumuzun görüşüne göre İş Kanunlarında yapılması öngörülen bir Tüzükle böyle çok ciddi ve hayati önemdeki konuların düzenlenmesi yeterli olamaz. Diğer taraftan İş Kanununun yapılmasını emrettiği Emniyet Tüzüğü'nün de Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ile tam bir mutabakat halinde yapıp yapılmadığı Komisyonumuzun malumu değildir.

II. ELEKTRİK SANTRAL VE TESİSLERİNİN KABUL TALİMATNAMESİ İLE İLGİLİ ÇALIŞMALARDA İZLENECEK YOLUN NE OLMASI GEREKTİĞİ HUSUSUNDAKİ DÜŞÜNCE VE TEKLİFLERİMİZ

Halen yürürlükte bulunan santral ve tesislerin kabulü yönetmeliğinin özellikle büyük santraller yönünden elverişli olmayan hükümleri mevcuttu. Komisyonumuzun görüşüne göre kabul deneylerinin, birisi fabrika deneyleri, diğeri de saha deneyleri olmak üzere iki safhada mütalâa olunmasında isabet vardır. Buna göre Talimatnamede değişiklikler yapılırken bu cihet gözden uzak tutulmamalı ve şöyle bir sistem dahilinde yürünmelidir.

1) Siparişe bağlanan tesislerin makine ve teçhizatının imalatçı nezdinde muayene ve testlerinin yapılması safhasında, uygulanacak metod ve hesap usulleri, Uluslararası nizamname ve standartlardan yararlanılarak saptanmalı ve yönetmelik ve standartlar yapılmalıdır. Bu kabul ile ilgili dökümanların hazırlanmasında ülkemizde mevcut çeşitli yerli-yabancı imalatçıların halen uygulamakta oldukları yabancı ve varsa Türk Standardları gözönünde tutulmalıdır.

2) Tesislerin tamamlanmalarını müteakip mahallinde saha testlerinin yapılmasında ise konuya iki yönden yaklaşılmalıdır. Şöyle ki :

A) Birincisi bu tesisin teknik yönden kabul edilebilmesi için hangi ölçü ve muayenelerin ne sıra altında yapılması, hangi teknik büyüklüklerin ölçülmesi ve bu ölçü sonuçlarının saptanmasında ne gibi yönetmelik ve standartların uygulanması meselesidir.

B) İkincisi de, teslimatçı ile iş sahibi arasında evvelce yapılan sözleşmede kararlaştırılan teknik değerlerin (garantilerin) tutturulamaması halinde, tesisin kabulüne engel teşkil etmeyen bu noksanlıkların tenzil olunmasında kullanılacak hesap metodlarının saptanmasıdır. Burada anılan tazminat metodlarının belirlenmesinde Uluslararası İmalatçı Firmaların mesleki örgütlerinin uyguladıkları dökümanlardan yararlanılabilir.

Görülmektedir ki, termik, hidrolik, nükleer santrallerin kazan, turbogeneratör, reaktör, yardımcı mekanik tesisler, elektrik tesisleri ve hava hatları, postalar, inşaat ve su yapıları v.s. aksamını anılan anlam ve kapsamdaki kabul deney ve hesap metodlarının yapılması hususundaki yönetmelik ve standartların ve bunların eklerinin hazırlanması çok yoğun bir mesaiye ihtiyaç göstermektedir. Komisyon olarak ilk planda düşünebildiklerimiz şunlardır :

1) Fabrika ve saha deneylerinin isim, sıra ve kapsamlarını, tazminat hesaplarında atıfta bulunulacak dökümanların adlarını, v.s. genel hükümleri içine alan (mesela kabulün en seri biçimde yapılabilmesi için kabul heyetine sınırlı harcama yetkisi verilmesi, heyet üyelerinin ve başkanın nitelikleri, bunlara yapılacak yan ödemelerin miktarı gibi) genel bir yönetmeliğin tezelden yapıp yürürlüğe girmesinin sağlanması. Böyle bir yönetmeliğin adı şöyle konulabilir: ELEKTRİK SANTRAL VE TESİSLERİNİN KABUL ESASLARI YÖNETMELİĞİ.

2) Bundan sonra da tesislerin her bir aksamının genel nitelikte kabul standartlarının — tek tek kitapçıklar halinde — ve ayrıca

da bunların kendilerine atıfta bulunulan eklerinin yapılması (meselâ E.M. Odası, E.İ.E. İdaresi veya Türk Standartları Enstitüsü veya Devlet Etüt ve Proje Kurumu tarafından yapılan veya yapılacak olan adi tüzükler gibi) işler ele alınmalıdır. Anılan kabul standard ve eklerinin ayrı ayrı kitapçıklar halinde yapılmasının bir başka faydası da en çok lüzumlu olandan işe başlamak olanağının varolmasıdır.

3) Mütihassis elemanlardan oluşan Muayene ve Kabul Heyetinin nitelik ve yetki sınırlarının ne olması gerektiği konusu da çok önemli bir meseledir. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Kuruluş Kanununa böyle bir örgüt hakkında hüküm konulması faydalı ve isabetli olacaktır. Belki de kurulması mutasavver Devlet Etüt ve Proje Kurumu içerisinde bir merkezi test ve kabul örgütünün kurulması dahi düşünülebilir; böyle bir merkezi örgüt kurulması yoluna gidilmesi zaman ve para sarfından önemli ölçüde tasarruf sağlayabilir. Kısa vadede dahi halen yürürlükteki mevzuatın müsaadesi ölçüsünde, ihtisaslaşmayı sağlama yolunda bazı tedbirler alınabilir kanaatindeyiz.

4) Raporumuzun birinci bölümünde arz olunan işlerin de (çeşitli kanun, tüzük, yönetmeliklerin ele alınması, mevcutların revizyonu işleri) birlikte yürütülmesinde zaruret

vardır. Zira santral ve tesislerin kabulü esnasında haliyle bu mevzuata da bağlı kalınacaktır. **Yukarıda da arzettiğimiz gibi sadece ve tek başına Santral ve Tesislerin Kabul Talimatnamesini değiştirmekle mesele hallolunamayacak ve belki de yeni yeni meseleler ortaya çıkacaktır.**

SONUÇ :

Kanaatimizce bu tip yoğun ve uzmanlığa dayanan çalışmalara ihtiyaç gösteren işlerin yapılmasında Devlet kuruluşlarıyla birlikte Odamızdan da yararlanılması yoluna gidilmelidir. Esasen Mühendis ve Mimar Odaları kurulması ve bunlara kamu kuruluşu kişiliği vererek kamu görevi yapma hakkının tanınması da kanun koyucunun bu ihtiyacı takdir etmesinden ileri gelmektedir. Bakanlığın da Odamızdan görüş isteme arzusunu izhar etmesi bu cihetin teyididir.

Bundan sonra yapılacak iş Bakanlıklarının rehberliği ve koordinatörlüğü altında Türk Standartları Enstitüsü ve diğer kuruluşların (Türkiye Elektrik Kurumu, E.İ.E. İdaresi, İller Bankası, Atom Enerjisi Komisyonu, Türkiye Bilimsel Araştırmalar Kurumu gibi) temsilcileriyle Odamız temsilcileri arasında yapılacak bir ortak protokole göre konunun ayrıntılarının ve mali hususların saptanması olacaktır.

TEK KANUNU'NUN DEĞİŞTİRİLMESİ HAKKINDA ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN GÖRÜŞLERİ

KURUMUN GÖREVLERİ VE FAALİYET KONULARI HAKKINDA :

1. TEK'e Hidroelektrik Santral Kurabilme İmkânı Verilmelidir :

Mevcut Kanun'un 3. Maddesinin b fıkrası, TEK'in su kaynaklarından elektrik üretimi ile ilgili çalışmalarına engel olmaktadır.

3. Maddenin b fıkrasında parantez içinde yazılmış olan «Su kaynaklarından elektrik üretimi konusunda etüt, plânlama ve inşaat projesi hazırlama ve bu projelerin inşası hariç» ibaresinin metinden tamamen çıkarılması veya bu ibarenin «Su kaynaklarından elektrik üretimi dışındaki etüt, plânlama, proje hazırlama ve bu projelerin inşası hariç» şeklinde değiştirilmesi suretiyle Kurum'a hidroelektrik enerji ile ilgili bağımsız çalışma olanağı sağlanmalıdır.

Kanunda su kaynakları ile ilgili bütün işler DSİ'nin çalışma alanı içinde bırakılmıştır. Halbuki DSİ'nin kuruluş kanununa göre görevleri :

- Taşkın önleme,
- Sulama,
- Bataklıkları kurutma,
- a, b, c fıkraforlarındaki faaliyetlerle ilgili olmak şartı ile enerji üretimi şeklinde özetlenebilir.

Buna göre DSİ, taşkın önleme, sulama, bataklıkları kurutma gibi faaliyetler sözkonusu değilse, bir su kaynağı üzerinde hidroelektrik enerji üretimine yönelmeyecektir. Dolayısıyla memleketin elektrik enerjisi yönünden yapılması gerekli bir hidroelektrik santral, DSİ'nin amaçları dışında kaldığı takdirde ele alınmayacak demektir.

Memleketin enerji potansiyeli içinde oldukça mümtaz bir yeri olan hidroelektrik imkânları etüt ve plânlaması, TEK'in en önemli görevi olan yurt çapındaki elektrik enerjisi

politikası temel esprisinin dışında bırakılmamalıdır.

Hidroelektrik santraller konusunda şimdiye kadar hidrografik ve jeolojik etütler yönünden uzmanlaşmış bir EİE İdaresi ile hidroelektrik santral inşası yönünden büyük tecrübe kazanmış DSİ'nin TEK'e kadro ve teçhizat veya bilgi nakli suretiyle, Kurum'un su kaynaklarından enerji üretiminde görevlendirilmesi sağlanmalı ve duplikasyonlar önlenmelidir.

2. TEK Personel eğitimi konusunda da görevlendirilmelidir :

Kanun'un 3. maddesine TEK'in faaliyet konuları içinde «Elektrik tesislerinin bakım ve işletmesinde görevlendirilecek personele teknik bilgi vermek üzere kurslar tertiplemek» fıkrasının eklenmesi suretiyle Kurum'a yurt çapında büyük fayda sağlanacak bir görev verilmelidir.

Belediye örgütü bulunan büyükçe kasabalarda ve şehirlerde elektrik tesislerinin bakım ve işletmesi için yetenekli personel bulunabilmekle beraber, küçük yerlerde ve özellikle son yıllarda yoğunlaşan elektrikli köylerde, dışarıdan bir elemana yeterli ücret ödenememesi yüzünden bu gibi işletmelerin yerli personel eline bırakılma zorunluğu ortaya çıkmaktadır. Kanunun 8. Maddesinde TEK tarafından kurulan köy elektrik tesislerinin köy idarelerince işletilmesi öngörülmüştür. Yurdun bugünkü zor koşullar içinde, oldukça pahalıya mâlolan elektrik tesislerinin hiç değilse normal ömürlerinden yararlanabilmek için bu tesislerin belirli düzeyde teknik bilgiye sahip kişilere teslim edilmesi gerekir. Bunun sağlanması ise yurdun çeşitli yerlerinden gelecek personele tesislerin bakım ve işletmesini öğretecek kursların tertip edilmesi ile mümkün olabilecektir.

3. Köylerden tesis bedeline katılma zorunluğu kaldırılmalıdır :

Kanunun köy elektrikleştirilmesi ile ilgili 4. maddesi b fıkrası, köy elektrik tesislerinde

ilk keşif bedelinin % 25'inin köylerden peşin olarak alınmasını öngörmektedir.

Daha geniş imkânlarla sahip belediyelerden böyle bir meblağ alınmazken, köylerden peşin para istenmesi herşeyden önce Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı düşmektedir.

Ayrıca kanunun 5. maddesi «TEK ekonomik gelişmesi bakımından kârlılık mülâhaza ettiği köylerde elektrikleştirmeyi kendi mali imkânlarıyla yapar. Bu gibi köylerde köy elektrikleştirilmesine ait fondan hiçbir ayırım yapılmaz» hükmüne getirmiştir.

Memleketimizde enterkonnekte sistem civarındaki büyük ve önemli köyler, 1. nci ve 2. nci 5 yıllık plân uygulamaları içinde zaten elektriğe kavuşmuş bulunmaktadır.

Hali hazırda ve bundan sonraki uygulama ise, Sisteme biraz daha uzak köylerin gruplar halinde elektrikleştirilmesi şeklinde yapılmaktadır. Uygulamalardan çıkan sonuçlara göre, köylerin gruplar halinde beslenmesinde dahi ortalama birim enerji bedeli oldukça yüksek değerlere ulaşmaktadır. Bu koşullar içindeki köy elektrikleştirilmesinde TEK bakımından Kanunun 5. maddesindeki kârlılık mülâhazası içinde herhangi bir ölçü ve kayıt belirtilmediğinden, bu madde, siyasi grupların istismarına kapı açacak ve Kurum'un özerk çalışmalarına sekte vuracak nitelik taşımaktadır. Ayrıca bu madde dışında elektrikleştirilecek köylerden Kurum, hiçbir kâr beklemeyecektir gibi bir yorum da ortaya çıkabilecektir.

Netice olarak, köylüden peşin para alınmasını öngören kanunun 4. b fıkrası ile, köyler arasında ayrıcalığa yer veren 5. maddenin kanundan tamamen çıkarılması gerekmektedir.

KURUM'UN YÖNETİM KURULU HAKKINDA

4. Kuruluda çalışan bir üyenin Yönetim Kurulu'na girmesi sağlanmalıdır :

Kanun'un 14. maddesinin «TEK Yönetim Kurulu :

- a) Genel Müdür,

b) Genel Müdür Yardımcılarından ilgili Bakanlıkça belirtilen birisi,

c) Bakanlığın önerisi ve Bakanlar Kurulunca atanan bir üye,

d) Maliye Bakanlığının önerisi ve Bakanlar Kurulunca atanan bir üye,

e) Kuruluda çalışan ve Türkiye Mimar ve Mühendis Odalarına kayıtlı üyelerin aralarında seçecekleri bir üye,

Olmak üzere beş kişiden oluşur» şeklinde değiştirilmesi suretiyle Yönetim'e çalışanların iştirâki sağlanmalıdır.

Kanunun 1. maddesi TEK'in faaliyetlerinde özerk bir kuruluş olduğunu belirtmektedir. Faaliyetlerdeki özerklik doğrudan doğruya yönetimdeki özerkliğe bağlıdır. Yönetim Kurulundaki ilgili Bakanlığın inhasıyla 3, Maliye Bakanlığının inhasıyla 1 üyenin atanması yanında, 1 üyenin de bizzat kuruluş içinde çalışan teknik personel içinden seçilip gelmesi, TEK Kanununa Kurum'un özerklik kavramını sağlayıcı bir nitelik kazandıracaktır. Herne kadar 5 kişilik Yönetim Kurulunda, Hükümetin 4 üyesi yanında, çalışanların 1 üyesi, Madde 1.deki özerklik tanımı gerçekleştirmekten uzak ise de böyle bir teşkil tarzı ile Yönetim Kurulu kararlarında asgari bir denetim sağlanabilmiş olacaktır.

TEK DIŞINDA ELEKTRİK TESİSLERİ KURULUP İŞLETİLMESİ HAKKINDA

5. TEK Dışında hiçbir kuruluşa tesis kurup, işletme imtiyazı verilmemelidir :

Madde 26'nın «TEK dışında hiçbir belediye, köy ve diğer kamu tüzel kişileri, elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesisi kuramazlar» şeklinde değiştirilmesi,

Madde 27'nin «Belediyeler, köyler ve diğer kamu tüzel kişiler işletmelerini devir zamanındaki kıymetleri üzerinden TEK'e devredeceklerdir. Enterkonnekte sistem dışındaki otoprodüktörlere TEK'in mütalâası alınmak suretiyle Bakanlıkça elektrik üretim ve iletim tesisleri kurma ve işletme ruhsatı verilebilir» şeklinde değiştirilmesi ve,

Bu değişiklikler meyanında fonksiyonu kalmayan Madde 28 in kanundan çıkarılması suretiyle, Kurum'a kendinden beklenen icraatı yurt çıkarılmasına en uygun tarzda yapabilme olanağının sağlanması lâzımdır.

Bugün özellikle büyük belediyeler için elektrik enerjisi satmak önemli avantaj ve diğer hizmetlerden doğan zararlar, elektrikten sağlanan kârla kapatılmaktadır. Hatta pekçok yerde belediye yöneticileri bu kârları, kendi seçim şanslarını artırıcı lüks ve lüzumsuz yatırımlara harcamaktadırlar.

Elektrik gelirlerinin heder edilmemesi, yurt çapında adil satış tarifeleri ile rasyonel bir işletme yapılabilmesi ve memleketin kıt imkânları ile gerçekleşen pahalı elektrik tesislerinden bakım ve işletmesinin gelişi güzel hüviyetten kurtarılıp ehil ellere teslimi, ancak tüm tesislerin TEK'e devredilmesi ve işletme imtiyazının bu Kurum'dan başkasına verilmemesi ile mümkün olabilecektir.

TEK'E DEVREDİLECEK ELEKTRİK TESİSLERİ HAKKINDA

6. Türkiye'de bütün Kuruluş, Belediye, Birlik ve Ortaklıklar elindeki Elektrik Tesislerinin tümü TEK'e devredilmelidir :

Kanun'un geçici hükümler kısmındaki geçici maddeler yeniden düzenlenerek DSİ, Eti-bank, İller Bankası gibi kuruluşlarla, Türkiye'deki bütün belediyeler, belediyelerce kurulmuş işletmeler, birlik ve ortaklıklar, özel kanunla kurulmuş işletmeler, Çukurova Elektrik TAŞ, Kepez ve Antalya Havalisi Elektrik Santralleri TAŞ ile bu nevi diğer kuruluşlara ait elektrik üretim, iletim ve dağıtım tesislerinin tümünün TEK'e devredilmesi sağlanmalıdır.

Kanun'un 1. maddesi Kurum'un adının «Türkiye Elektrik Kurumu» olduğunu ve faaliyetlerinde özerk olacağını belirtmektedir.

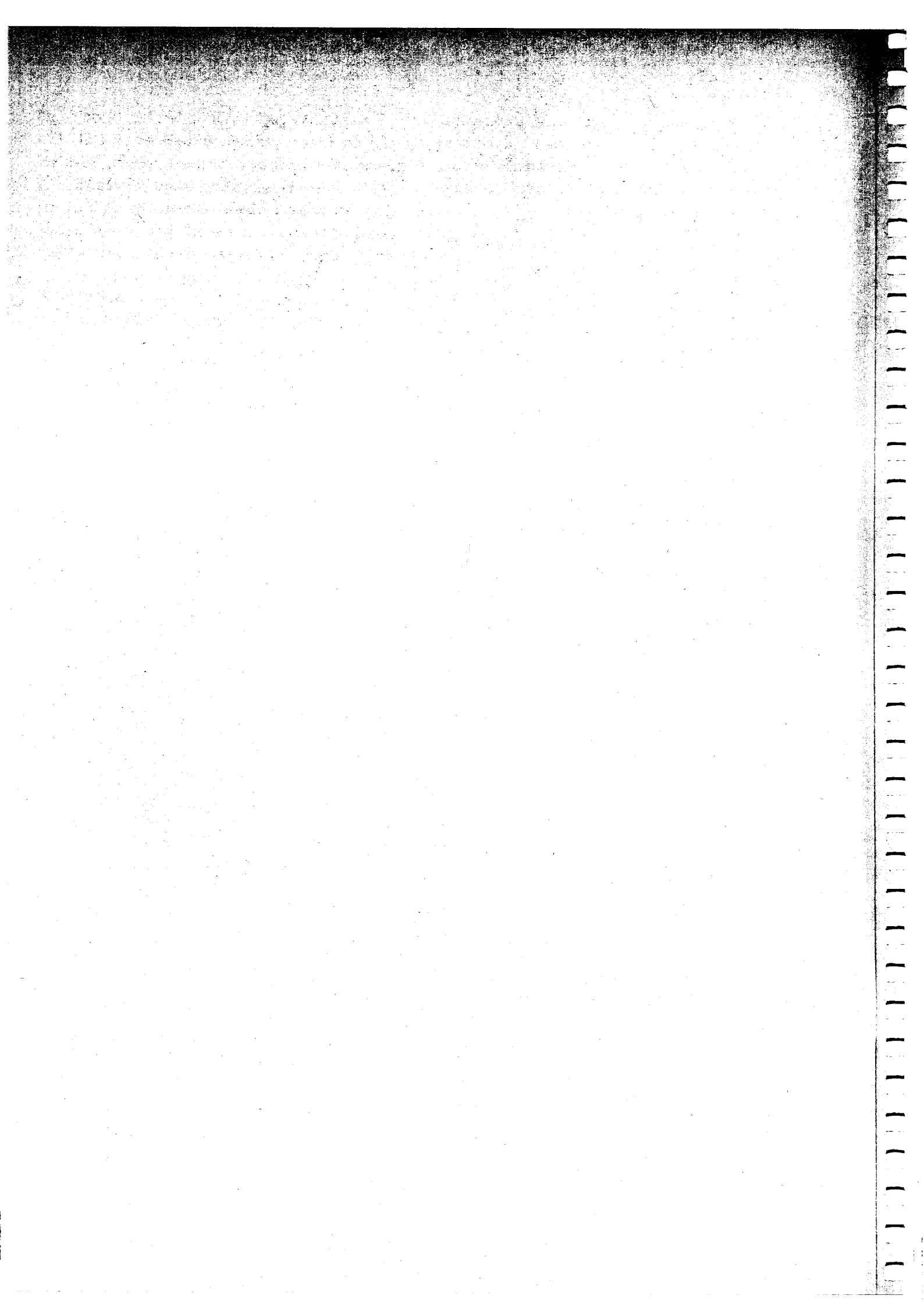
Kurum'un adı, bütün Türkiye'yi kapsamına aldığı, faaliyetlerinde özerklik ise, Türkiye çapında elektrik politikasının hiçbir etkiye maruz kalmadan Kurum tarafından saptanıp uygulanması anlamından başka türlü yorumlanamaz.

Oysa Çukurova, Kepez ve buna benzer diğer elektrik ortaklarının TEK kurulduktan sonra da aynı imtiyazlarla bırakılmaları, Kanunun 1. maddesinde TEK'e verilen imtiyazlara ortak ve onu yaralayıcı nitelik taşımaktadır.

İZMİR ŞUBEMİZİN KAT SORUNU

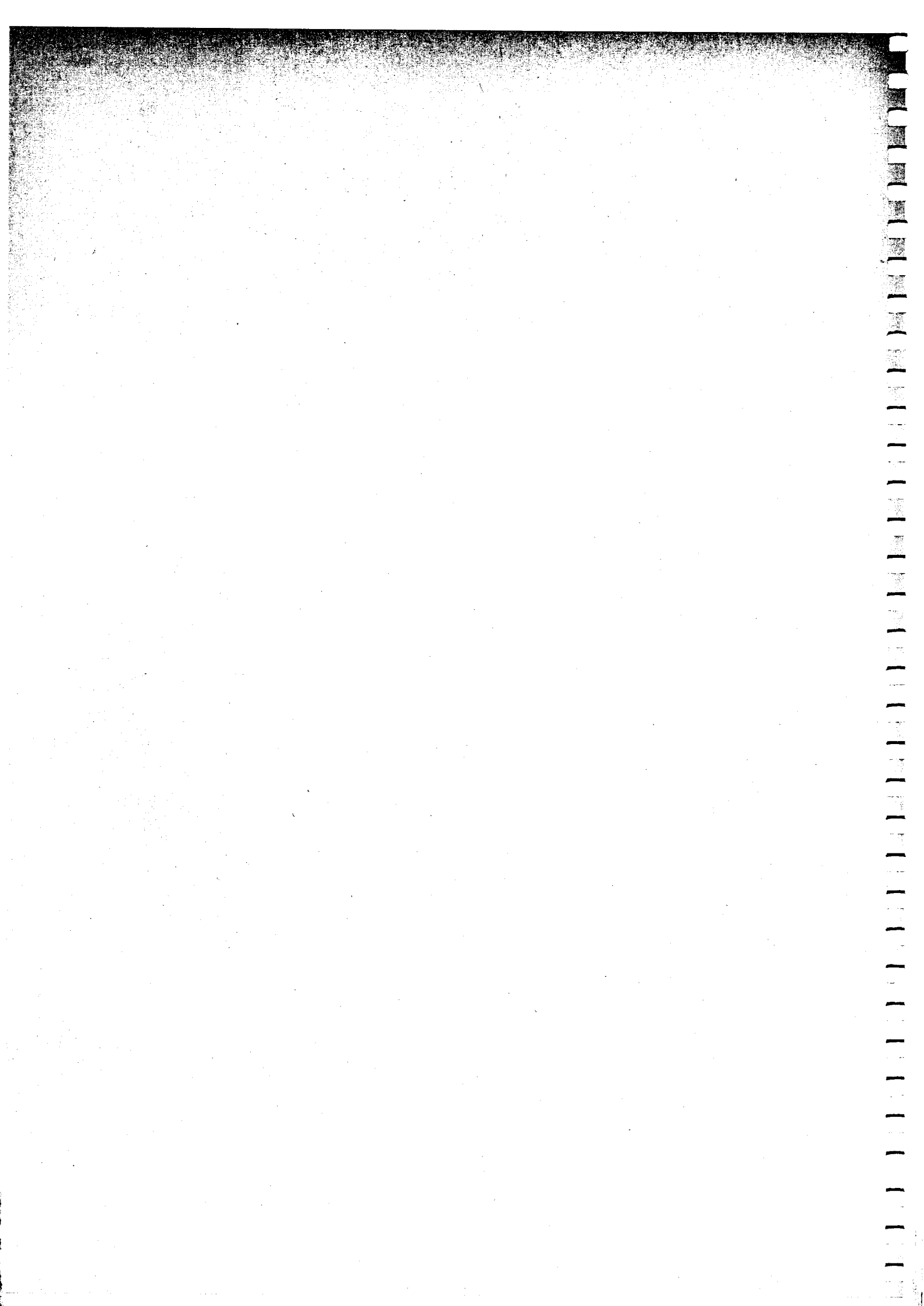
Bildiğiniz gibi Merkez'in bir kat sahibi olmasından sonra İstanbul Şubemiz de bir kat almış ve kira probleminden kurtulmuştur. Geçtiğimiz dönemdeki olaylar İzmir Şubemizi olumsuz yönden etkilemiş ve Şube yöneticileri kirayı kendi ceplerinden karşılamak durumunda kalmışlardır.

İzmir Şubemize bir kat alındığı takdirde geçtiğimiz dönemdeki durumlara düşülmesi önlenemez ve Şube çalışmaları daha da verimli olacaktır. Bu nedenle Şubemizin sorununa eğilmek ve en kısa zamanda bir çözüm bulmak gerektiği kanısındayız.

BÖLÜM: V

Ekler

DEVLET ETÜD VE PROJE KURUMU
KURULMASI HAKKINDAKİ KANUNUN GEREKÇESİ

Kanunun Amacı ve Mahiyeti :

Birinci ve İkinci Beş Yıllık Kalkınma Plânlarının yapılması ve uygulanması sırasında yatırımlara ilişkin proje faaliyetlerinin ne büyük bir önemi haiz olduğu açıkça ortaya çıkmıştır. O kadar ki henüz daha Kalkınma Plânları yapılırken mikro dengenin sağlanması D.P.T.'nin elinde ihtiyaca yetecek bir proje listesinin hazır halde bulunmasına bağlı olduğu gibi, iç ve dış finansmanın sağlanması için gerekli teşebbüslerin yapılabilmesi, yatırımın bütçe ve programlara konulabilmesi de keza fizibilite raporu mertebesinde projelerin mevcut olmasına bağlı kalmaktadır.

Bundan başka yatırımın gerçekleştirilmesi safhasında detay proje, kat'î proje, tatbikat projesi gibi daha fazla ayrıntı isteyen proje türleri ile diğer mühendislik hizmetlerinin görülmesi de hayati önemi haiz bulunmaktadır.

Halen kamu kesiminde yürütülen proje hizmetlerinde büyük bir düzensizlik ve koordinasyon eksikliği vardır. Kamu kuruluşları bazı hallerde proje hizmetlerini bizzat kendileri yüklenmekle beraber çoğu kez iç ve dış mühendislik firmalarına ihale etmekte ya da sermaye koyarak özel proje ortaklıklarına katılmaktadırlar. Bu ortaklıklarda yabancı sermaye de olduğundan transfer edilen kârlar dolayısıyla ülke ekonomisi zarar görmektedir. Özellikle D.P.T., önemli ölçüdeki proje ve hizmetlerini özel firma ya da şahıslara ihale etmektedir. Bu düzensiz uygulama sonucunda şu sakıncalar ortaya çıkmaktadır.

a) Belirli konularda yerli müşavir mühendislik firmalarının ihtisaslaşması olanakları hazırlanamadığı ve araştırma - geliştirme esprisi ile beslenemediği için ister istemez projelerin kalitesi çok düşük olmaktadır.

b) Proje hizmetleri pahalı olduğu gibi, projelerin kalitesizliği nedeniyle bu pahalılık daha da artmaktadır.

c) Özel bürolar hangi tür işlerin kendilerine geleceğini ve işin devamlı olup olmadığını bilmedikleri için yarınlarından emin olamamakta ve ihtisaslaşmamaktadırlar. Devletten iş almak için başvurduklarında da Bürolarında çalıştırdıkları devamlı uzman elemanlarının listesini ve makina, teçhizat v.s. gibi maddî olanaklarını bildirmek durumunda kalıyorlar. Bunun sonucunda da ya bir takım çapraşık yollara başvurma zorunluluğunu duyuyorlar ya da meydanı sayıları çok mahdut bir iki firmaya bırakıyorlar. Bu suretle proje gibi bir fikir eseri olan ve bu niteliği ile hukuken katiyen maddî mallar statüsüne bağlı olmaması gereken bir alanda dahi tekeller doğuyor.

Buna karşılık, Kamu Kurumu niteliğindeki bir merkezi Etüd ve Proje Örgütü kurulmasının şu üstünlükleri olacaktır.

a) Mali imkânların yeterliliği, makine - teçhizat, uzman personel yönünden üstünlük;

b) Araştırma, geliştirme, etüd için döküman sağlanması, lâboratuar, pilot tesis kurabilme olanaklarının bulunması;

c) Kamu kesimindeki uzman personelden yararlanabilmesi, ihtisaslaşmamış ya da ihtisasını derinleştirecek personeli yeniden eğitebilme olanaklarına sahip olması;

d) Yabancı uzman çalıştırabilme, yabancı mühendislik firmalarıyla temas kurabilme, yurt dışındaki işleri de alabilme olanaklarının fazla olması;

e) Kâr amacı üzerine değil rasyonel çalışma esasına göre çalıştığından mühendislik hizmetlerinin kalitesinin yükseltilmesi, belirli alanlarda ihtisaslaşmayı temine matuf olarak gerekli maddî ve manevî olanakların yaratılmasında öncülük görevini üstlenebilecek yapıya sahip olması;

f) Nadir doğal kaynaklarımızın zerrisinden dahi yararlanmak hedefine matuf çok maksatlı endüstriyel kuruluşların etüd ve projelerini yürütecek komple bir kamu kurumu olmadığından bu alana sahip çıkabilecektir. Örneğin Elbistan linyitlerinden elektrik enerjisi, linyit koku, sun'î gübre, çimento, yapı malzemesi v.s. elde olunabilmesi mümkün iken bu projenin öteki amaçları bir yana bırakılarak sadece elektrik üretimine öncelik verilmesi böyle bir kurumun yokluğundan ileri gelmiştir denilebilir,

g) Yerli ve yabancı müşavir mühendislik firmalarının sınıflandırılması, iş yapma kapasitelerinin tayini, mühendislik sözleşmelerinin geliştirilmesi ve böylece mühendislik hukukunun izlenmesi, yerli müşavir firmaların düzenlenmesi, ülkemizin tedricen yabancı mühendislik gücüne iltifat etmeyecek hale gelmesi ve hatta milli sınırlarımızın ötesindeki ülkelerde iş yapma olanakları sağlanması,

İşte bunlar ve bunlara benzer üstünlükleri sebebiyle Devlet Etüd ve Proje Kurumu adıyla bir kamu kuruluşu kurulmuştur. Kurumun adının türlü şekillerde olması mümkündür. Örneğin Devlet Mühendislik Hizmetleri Kurumu, Devlet Etüd Proje ve Mühendislik Kurumu gibi isimler bulunabilir. Lâkin Devlet Proje Ofisi deyimi tereddütler hasıl etmektedir. Türkçede ofis kelimesi genellikle maddi malların depolanması ve dağıtımına mahsus bir kuruluş intibasını uyandırmaktadır. Böyle olmasa bile proje kavramını belli kalıplara döküp yapılan bir faaliyet olarak düşünmek de çok zararlıdır. Herşeyden önce proje bir «Yaratılan eser» demektir. Araştırmacılık, yaratıcılık esprisinden yoksun bir proje çoğu kere faydasız, faydasız olmaktan da öteye zararlı bir projedir.

Kurulması düşünülen kurum, faaliyet alanına giren tüm etüd ve proje hizmetlerini sadece kendisi ve kendi elemanlarıyla yapacak değildir. Asıl olan, Kamu kesimindeki proje faaliyetlerinin sorumlu bir sahibinin bulunması ve düzenli, rasyonel, koordine bir biçimde yürütülmesidir.

Kurum nasıl bir yapıya sahip olmalıdır?

Devlet Etüd ve Proje Kurumu, daha ziyade hizmet yönü ağır basan bir kuruluş olacağı cihetle ilgili Bakanlıkla denetim yönünden belirli ölçüde bir bağı olmak lâzım gelir. Ancak, Kurum faaliyetlerinde özerk olacak ve kuruluş kanunu kapsamına girmeyen konularda özel hukuka tabi olacaktır. Bu esastan hareketle Kurumun E.İ.E. İdaresi gibi oldukça esnek yapıda Bakanlığın sıkı bir vesayet denetimine bağlı bir kuruluş olması üzerinde karar kılınmıştır. Ancak, E.İ.E. İdaresi'nden farklı olarak iki organ daha ilâvesi faydalı görülmüştür. Bunlardan birisi danışma kurulu diğeri de teknik kuruldur. Danışma kurulu Kurumun dışarıyla bağlantısını bağlayan bir organ olacaktır. Bu organ sayesinde Kurum, iş sahibi Devlet Kuruluşlarının Kurumdan ne istediklerini yakından izleyebilecektir. Teknik Kurul ise, Kurumdan çıkan proje ve raporların derinliğine eleştirilerek eksiksiz ve hatasız bir şekle gelmesini sağlayacağı gibi tüm teşkilât birimlerinin de işlere daha fazla aşına, olmasına sorumluluklarının müdrik kılınmasına yardım edecektir. Kurul bundan başka teknik yönetmelikler ve alım satım yönetmelikleri de hazırlayacaktır.

Kurumun Faaliyet Alanları ve Görevleri :

Kurumun faaliyet alanları tayin olunurken özellikle kamu kesiminin ve Kalkınma Plânlarının öngördüğü ihtiyaçlar gözönünde tutulmuştur. Bu faaliyet alanlarının belirtil-

mesi her şeyi Kurum yapacak gibi bir anlam taşımamaktadır. Mevcut Devlet teşekküllerinin ve hatta yerli mühendislik bürolarının faaliyetlerinin kösteklenmesi değil, tam tersine Kurumun faaliyetleri ile bunlar arasında organik bağ kurulması esas düşünce alınmıştır.

Kurumun görevleri sayılırken özellikle etüd ve proje hizmetlerinin anlam ve kapsamı iyice belirtilmeye çalışılmıştır. Hizmetin kapsamının bilimsel ölçülerle sınırlandırılmaması halinde Kurumun hizmet yapacağını inandırabilmesi geniş çapta tehlikeye düşecektir.

Kurumun görevleri sayılırken, proje ve mühendislik hizmetlerinden öte rasyonali-zasyon, prodüktivitenin arttırılması, araştırma, geliştirme, yurt içi büyük faydası olan ve başkaca bir kamu kuruluşunun faaliyet alanına girmeyen hidrolojik ölçüler, lâboratu- arlar, pilot tesisler kurulması, prototipler geliştirilmesi, geniş bir dökümantasyon merke- zi kurulması, mütehassıs eleman yetiştirilmesi üzerinde de durulmuştur; Kurum ayrıca kendi alanına giren konularda enstitü gibi ilmî ve teknik kuruluşlar kurmak ya da ku- rulanlara katılmak yetkisini de haizdir.

Kurum personelinin esas itibariyle Personel Kanununa tabi personel olacağı, özel hallerde de sözleşmeli personel çalıştırabileceği öngörülmüştür. Personel Kanununa tabi devamlı uzman personel çalıştırabilmenin şartı da, bu personele yan ödemeler, fazla me- sai, prim, ikramiye verilmesi gibi ek ödemeler yapılmalıdır.

Kurum asli personeline ek olarak, Kamu kesiminden ücretsiz izinli, fakat kendi müesseselerinde özlük hakları saklı, sözleşmeli uzman personel çalıştırabilecektir.

DEVLET ETÜT VE PROJE KURUMU KURULMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

Kuruluş Amacı

1. Türkiye'de inşaat, endüstri ve diğer ekonomik faaliyetler alanlarında gerekli etüd, araştırma, plân ve proje hizmetlerini yapmak, geliştirmek, düzenlemek ve koor- dine etmek amacıyla, faaliyetlerinde özerk bulunmak ve Başbakanlığa bağlı olmak üzere, tüzel kişiliğe sahip Devlet Etüt ve Proje Kurumu, (kısaltılmış adıyla DEP Kurumu) kurulmuştur.

Kurum bu kanunda belirtilmiyen hâllerde özel hukuk hükümlerine tâbidir.

Faaliyet Alanı ve Görevleri

2. a) Devlet Etüt ve Proje Kurumunun faaliyet alanları şunlardır :
 - I) Petrol, kömür, gaz ve diğer madenlerle ilgili tesisler;
 - II) Termoelektrik (nükleer enerji dahil) ve hidroelektrik enerji üretim tesisleri;
 - III) Diğer termik ve hidrolik tesisler; sulama, drenaj, taşkın kontrol işleri;
 - IV) Enerji iletim hatları, trafo postaları ve dağıtım tesisleri;
 - V) Telli, telsiz haberleşme ve diğer elektronik mühendisliği işleri;
 - VI) Fabrika ve diğer sınıai tesisler;
 - VII) Şehircilik, ulaştırma, her nevi sağlık, eğitim, sosyal, kültürel ve sportif yapı ve tesislere ilişkin işler;
- b) Kurum 2 a — maddesinde sayılan faaliyet alanları ile sınırlı olmak üzere aşağıda- ki görevleri yapar :

- I) Teknik ve ekonomik etüdler, fizibilite raporları, yer seçimi, plânlama, avan proje, detay projeleri, maliyet tahminleri, teknik ve idari şartname hazırlama ile ilgili işleri yapmak; müteahhit veya imalâtçı firmaların seçiminde, tekliflerin incelenmesinde, sözleşmelerin hazırlanmasında, inşaat ve montaj termin programlarının yapılmasında, gerekli hallerde imalât ve kuruluş sırasında kontrol hizmetlerinin görülmesinde iş sahibine yardım etmek;
- II) Teknolojik işlemlerin modernleştirilmesi, üretimin rasyonelleştirilmesi ve verimliliğin arttırılmasına ilişkin metod ve sistem araştırma, geliştirilmesi;
- III) Tarife etüdüleri, envanter ve pazar araştırmaları yapmak;
- IV) Laboratuvar, pilot tesisleri kurmak, hidrolojik ölçüler yapmak ve değerlendirmek;
- V) Bir dökümantasyon merkezi kurmak;
- VI) Kurum çalışmasıyla ilgili alanlarda yayın yapmak;
- VII) İlmî ve teknik ihtisas sahibi elemanların yetiştirilmesi, bilgilerinin derinleştirilmesini sağlamak amacıyla Üniversiteler, diğer Bakanlıklar ve Kuruluşlarla birlikte kurs, seminer, konferans tertiplemek, personelin yetişmesi için yurt içi ve yurt dışı burs olanakları sağlamak;
- VIII) Kendi konusuna giren alanlarla ilgili milletlerarası ve yabancı müessese ve teşekküllerle temaslar yapmak,
 - IX) Gerektiğinde, etüd ve proje hizmetlerinde gizliliği sağlamak üzere yönetmelik yapmak;
 - X) Bağlı olduğu Bakanlık tarafından ve programa bağlı diğer işleri yapmak;
 - XI) Kurum, kendi faaliyet alanlarında Enstitüler kurabilir; bu amaçla kurulmuş olanlara katılabilir;
 - XII) Kurum, bedeli mukabili yurt içi ve yurt dışı istekler için hizmet görebilir; yurt dışı, yurt içi özel sektör ihalelerine girebilir;

Resmi daire ve kuruluşlar projelerini kendi imkanlarıyla yapmaya devam edebilirler. Ancak proje ve mühendislik hizmetlerini kendi imkânlarıyla yapamayıp ta iç ve dış müşavir mühendislik firmalarına yaptırmak istemeleri halinde, bu tür işleri yapıp yapamayacağını, öncelikle DEP Kurumundan soracaklar ve Kurumun cevabına göre hareket edeceklerdir.

Kurumun yapacağı işlerden alacağı ücret hazırlanacak bir yönetmelik esasları içinde Kurumun yıllık iş programlarında saptanarak yayınlanır.

Kuruluş

3. Devlet Etüt ve Proje Kurumu aşağıdaki organ ve kuruluşlardan meydana gelir :
 - Danışma Kurulu
 - Genel Müdürlük
 - Teknik Kurul
4. Danışma Kurulu :

Danışma Kurulu, Üniversitelerin ilgili fakültelerine bağlı öğretim üyeleri ile diğer teşekkül ve müesseselerde etüt ve proje işleri alanında çalışan uzmanlar arasından kendi kuruluşlarınca seçilen üyelere oluşur. Üyelik süresi iki yıldır. Süresi dolan üyeler yeniden seçilebilir. Danışma Kurulu, üyeleri arasından salt çoğunluk ile bir başkan ve bir başkan vekili seçer. Danışma Kurulu, DEP Kurumu tarafından kendisine tevdi olunan konuları inceleyerek mütalâa ve teklifleri bildirir. Danışma Kurulu üyelerinin nitelikleri ve seçimleri ile alacakları ücret, yol-luk ve görev yapmalarına ilişkin hususlar bir yönetmelikle düzenlenir.

5. Genel Müdürlük :

- a) DEP Kurumu Başkanlığının önerisi üzerine Bakanlar Kurulunun kararı ile atanan bir genel müdür tarafından yönetilir
- b) DEP Kurumunda, genel müdürden başka üç genel müdür muavini (Teknik, malî, idari işler için) ile görülecek lüzum ve ihtiyaç nisbetinde bölüm başkanları, uzman, mühendis ve diğer memur ve müstahdemler bulunur.

Genel Müdür muavinleri ile bölüm başkanları, genel müdürün önermesiyle Başbakanlık tarafından; uzmanlar, mühendisler ve memurlar ise genel müdür tarafından tayin edilirler.

Genel Müdür, Genel Müdür Muavinleri ve Bölüm Başkanları yüksek öğrenim görmüş ve yüklendiği görevi hakkıyla yapmaya yeterli bilgi ve tecrübe sahibi kişiler olacaktır.

6. Teknik Kurul

Teknik kurul genel müdür veya teknik genel müdür muavininin başkanlığı altında toplanan bölüm başkanlarını veya onları temsile yetkili olanların katılmasıyla oluşur. Teknik Kurulun görevleri şunlardır :

- I) Yıllık çalışma ve iş programlarını karara bağlamak;
- II) Kuruma ait teknik yönetmelikleri, alım satım ve ihale işleri yönetmeliklerini incelemek ve onaylamak;
- III) Kurumun hazırladığı nihai proje ve raporları inceleyerek onaylamak.
Teknik Kurul tarafından incelenip onaylanmayan herhangi bir döküman DEP Kurumunu hiçbir şekilde bağlamaz.

Mali Hükümler

7. Devlet Etüd ve Proje Kurumunun gelir kaynakları şunlardır :

- a) Her yıl Başbakanlık bütçesine konulacak ödenek,
- b) Kuruma yaptırılacak olan etüd, proje, araştırma, danışma ve başka her türlü hizmetler karşılığında alınacak olan paralar (Bu ücretlerin bağlı olacağı esaslar bir yönetmelikle saptanır.)
- c) Kuruma yapılacak her türlü yardımlar, bağışlar ve vasiyetler,
- d) Yayın gelirleri,
- e) Kuruma ait taşınır veya taşınmaz malların gelirleri.

Bu gelirlerden hesap yılı sonuna kadar harcanmayan paralar Kurumun ertesi yıl gelir hesabına aktarılır.

8. DEP Kurumu 1050, 2490 ve 3460, 440, 468 sayılı kanunlarla bunların ek ve taddilleri ve aksine açıkça hüküm konmadıkça bu kanunların yerlerine geçecek kanunlara ve Sayıştayın vize ve denetimine bağlı değildir.

Arttırma, eksiltme ve ihale işleriyle hesap ve sarf işlerinin ne yolda yürütüleceği ve müsbet evrakın şekil ve çeşitleri bir yönetmelikle saptanır.

9. DEP Kurumunun hesapları Başbakanlıkça iki yıl için atanacak üç denetçiden meydana gelen bir denetleme kurulu tarafından denetlenir. Denetçiler yüksek öğrenim ve Devlet muhasebesiyle sınaî ve ticarî kurumlar muhasebesini bilen ve bu kanunun kendilerine yüklediği görevleri hakkı ile başarmaya yeterli kimseler arasından seçilirler. Denetçilere verilecek ücret her yıl Başbakanlıkça belirtilir.

Denetçiler Kurumun gelir ve giderlerini ilgilendiren işlemleri inceler ve bunların ortaya konmuş esaslara uyup uymadığını denetler. Denetçiler her yıl sonunda bir rapor düzenleyip bir örneğini Başbakana ve bir örneğini de Kurum Genel Müdürüne verirler.

10. Devlet Etüd ve Proje Kurumunun hesap yılı mali yıldır. Kurum her hesap yılında en az beş ay önce gelecek yıl içinde yapacağı işlerin programına ve masraflarına karşılık olmak üzere genel bütçede verilmesi gereken tutarı Başbakana bildirilir.

Genel müdürlük her yıl bir faaliyet raporu hazırlar ve bunu Başbakana verir. Denetleme Kurulu raporu ve yıllık bilânço Başbakanlık tarafından dördü Yüksek Denetleme Kurulunca, ikisi Sayıştayca ve biri Maliye Bakanlığınca seçilecek yedi kişilik bir kurula sunulur. Bu kurulca hesapların ve bilânçonun onaylanması, Genel Müdürün ibrası demektir.

11. DEP Kurumuna yapılacak her türlü bağışlar, vasiyetler ve yardımlar vergi, resim ve harçlardan muaftır. Gelir veya Kurumlar Vergisine bağlı mükellefler tarafından bu kuruma makbuz karşılığında yapılacak para bağışları yıllık bildiri ile bildirilecek gelirlerden ve kurum kazancından indirilir.

12. Devlet Etüd ve Proje kurumunun görevlerinin yerine getirilmesi için Kurumun : Her türlü eşya, taşıt araçları, Türkiye'ye sokulmasında her çeşit ithalât sınırlamalarının dışında bırakıldığı gibi, Giriş Gümrük Vergisi ile özel idare ve belediyelere ait her türlü vergi, resim, harç ve zamlardan, belediye payından, sundurma, antrepo ve ardiye ücretleriyle Rıhtım Resminden ve Türkiye Cumhuriyeti Demiryolları ve Limanlar İşletme Umum Müdürlüğüne alınan rıhtım ücretinden ve ithal esnasında alınan diğer bütün vergi, resim ve ücretlerden her türlü tesislerin yapımı ve işletmesinde kullanılacak Elektrik ve Havagazı İstihsal Vergisinden ve Belediye resminden;

İhaleleri, ilânları, mukaveleleri ve başka evrak ve belgeleri Devlete ve belediyelere ait her türlü resim ve harçlardan;

Tesislerinde kullanılacak motor, kazan ve imbikler Belediye Resminden ve yine bu tesislerde kullanılacak akaryakıtlar Hazine payından muaftır.

13. 9 uncu maddenin b, c, d fıkralarındaki Gelirler, Gelir ve Kurumlar vergileri ile bu vergiler yerine kaim olacak diğer vergilerden, Kurumun her türlü tesis, bina ve arazisi, bina ve arazi vergilerinden muaftır.

Çeşitli Hükümler

14. Kurum lüzumlu gördüğü durumlarda sözleşme ile yerli ve yabancı uzman personel istihdam edebilir. Bunlara verilecek ücret DEP tarafından saptanır.
15. 657 Sayılı Devlet Memurları Kanununun 87. maddesine giren teşekküllere mensup kimseler DEP Kurumu emrinde maaşsız izinli ve sözleşmeli olarak istihdam olunabilirler. Bu kimselerin memuriyetleri ile buna ait her türlü hak ve mükellefiyetleri baki kalır. İzinli oldukları müddet terfi ve emekliliklerinde fiili hizmet olarak hesaba katıldığı gibi bunlar izinli oldukları sırada terfi ettirililer. Bu gibilere verilecek ücretler DEP Kurumu tarafından saptanır.

Bu kimselerin DEP emrinde maaşsız izinli olarak çalıştıkları müddet karşılığı, asıl bağlı oldukları teşkilâta karşı herhangi bir mecburi hizmet mükellefiyeti yüklenemez.

16. Devlet Etüd ve Proje Kurumu Personeli Devlet Personeli Kanununa tabidir. Özel ihtisas isteyen istisnai işler için sözleşmeli personel istihdam edebilir. Kurumda çalışan personel yan ödemelerden aynı iktisadî Devlet Teşekkülleri personeline tanınan prim, ikramiye gibi sair mali olanaklardan yararlanır. Sözleşmeli personel bunlardan yararlanamaz.
17. Devlet Etüd ve Proje Kurumu, kendi kadrosu ile yapamadığı işleri kısmen veya tamamen ihaleye çıkarıp yaptırabilir.
18. DEP Kurumuna ait mallar Devlet malı hükmündedir. Bunları çalanlar, ihtilâs edenler, zimmetine geçirenler, her ne yoldan olursa olsun kötüye kullananlar hakkında Devlet mallarına karşı işlenen bu çeşit suçlara ait ceza kovuşturması yapılır.
19. DEP Kurulunca ele alınan projelerin gerçekleştirilmesi sonucunda bir ihtira meydana geldiği takdirde bu ihtira Kuruma ait olur. Ancak Kurumun bu ihtiradan dolayı usulüne uygun olarak istihâl edeceği patentini satmak veyahut kiralamak suretiyle elde edeceği satış bedeli veya kiranın en az % 30 u ihtira yapana verilir.
Geri kalan haklar yönetmelikler ve anlaşmalar ile belirtilir.
20. DEP Kurumu, araştırma, inceleme ve etüd - proje konuları için gerekli gördüğü bilgileri her türlü kamu ve idare ve kurumları bu bilgileri mümkün olan en kısa zamanda vermekle yükümlüdürler. Bu yoldan sağlanan bilgilerden sır mahiyetinde olanların gizliliğine riayet edilir.
21. Devlet Etüd ve Proje Kurumu yapacağı araştırma, inceleme, etüd - projeler, için hiç bir ilmühaber ruhsatname veya imtiyaz almak zorunluğunda değildir.

Kanunun Yürürlüğe Girmesi

22. Bu Kanun yayın tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

23. Bu Kanunun uygulanmasında Bakanlar Kurulu görevlidir.

Geçici Madde 1. 2819 sayılı Kanunla kurulu Elektrik İşleri Etüd İdaresi lağvedilmiş ve bu idarenin mal varlığı ile personeli D.E.P. Kurumuna devrolunmuştur.

Geçici Madde 2. Kuruluşların proje ve mühendislik hizmetlerini yapmak amacıyla Kamu kuruluşlarının, sermaye koyarak katıldıkları özel proje ve mühendislik hizmetleri kuruluşlarındaki Devlete ait sermaye hissesi, Devlet Etüd - Proje Kurumuna geçer.

Ek : 2

« E.M.O. BAŞKANLIĞINA

ANKARA

Yönetim Kurulumuzu kasıtlı hareket etmekle suçlayan yazınız teessüfle alınmıştır.

Yönetim Kurulumuz bugüne kadar müteaddit defalar Yönetim Kurullarında görev almış, gerek tüzük ve yönetmelikleri gerekse Yönetim usûl ve adabını iyi bilen tecrübeli elemanlardan kurulmuştur.

Hattı harekâtımız kasıtlı görülmüş ise bunun hakikatle ilgisi olmayıp tüzük ve yönetmeliklerin aynen tatbikinden ibarettir.

Esasen gerek merkez gerekse şube yönetim kurullarının Genel Tüzük ve Yönetmelikler yanında Genel Kurulca alınan kararların tatbiki ile yükümlü buldukları malûm olmak gerekir.

Hal böyle iken ve bu kararların tastikli bir sureti bugüne kadar elimize geçememiş olmasından Şubemizce sadece tüzük ve yönetmelikler icabı rutin ve zaruri işler yürütülmüştür.

Bu sebeple kasıtlı hareket etmiş olduğumuz hakkındaki düşünce ve kanaatinizin manası anlaşılammıştır.

Ayrıca yazınıza ekli olarak gönderilen mahkeme ilâmının kabili temyiz olduğu ve temyiz süresinin dolmamış bulunduğu sebebi ile henüz katiyet kespetmemiş olduğuna da dikkatinizi rica ederim.

Saygılarımla
E.M.O. İstanbul Şubesi
Başkan
Muammer ÖNOL
Elk. Yük. Müh.

Ek : 3

BASIN İLÂN KURUMU
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
İSTANBUL
Kont. 7/19

İstanbul, 5/1/1972

**ELEKTRİK MÜHENDİSLİĞİ DERGİSİNE,
ANKARA**

İLGİ : 1.12.1971 tarih ve 112/38 sayılı yazınız.

Gönderildiği bildirilen Ağustos, Eylül ve Kasım aylarına ait 176, 177 ve 179'uncu sayılar bugüne kadar elimize geçmemiş ve İstanbul Şubenizle yapılan telefon görüşmemizde söz konusu sayıların yayımlanmadığı bildirilmiştir. Bu sebeple, kamu kurum ve kuruluşlarının reklâmlarını yayımlayabilecek dergiler listesinden çıkarılmış bulunuyorunuz.

Eksik sayılarınız tamamlandığında yeniden listeye alınacağınıza bilginizi rica ederim.

Saygılarımla,
Genel Müdür a.

Ek : 4

SAYIN SELÂHATTİN BABÜROĞLU

İmar ve İskân Bakanı

ANKARA

Ankara, 24/11/1971

İNTUR, 16.11.1971 gün ve K/71-0979 sayılı yazı ile Mimarlar Odası Ankara Şubesi Başkanlığı'na, Dostlar Yapı Kooperatifi'nin yaptıracığı konutların tatbikat projelerinin vize edilmesi için başvurmuştur.

Mimarlar Odası Ankara Şubesi Yönetim Kurulu, 17.11.1971 günü olağanüstü toplanarak, konunun Mimarlar Odası Merkez Yönetim Kurulu'na iletilmesine karar vermiştir.

Dostlar Yapı Kooperatifi'nin yaptıracığı konut proje ve hesaplarının üyelerce yapılmaması için Elektrik, İnşaat, Makina Mühendisleri Odaları ve Mimarlar Odası üyelerine 25.9.1970 tarihinde ortak bir duyuruda bulunduğundan, Mimarlar Odası Sekreterliği'nin konuyu Elektrik, İnşaat, ve Makina Mühendisleri Odalarına ilemesi üzerine, 18.11.1971 günü 4 Oda temsilcileri olarak bir toplantı yapmış bulunuyoruz.

Yapılan görüşmeler sonunda, konunun en kısa sürede sonuca bağlanması için 21 Kasım günü İnşaat, 23 Kasım'da Elektrik ve Mimarlar, 24 Kasım 1971 günü de Makina Mühendisleri Odası Yönetim Kurullarının olağanüstü toplantıya çağırılmasına karar verilmiştir.

Ayrıca 25 Kasım 1971 günü de Kooperatif mensubu milletvekili ve senatörlerle Odalarımız bir sohbet toplantısı yapmaya karar vermiş bulunmaktadır.

Gerek Mimarlar Odası Ankara Şubesi, gerekse Odaların Merkez yönetimlerinin yukarıda kısaca anlatılan işlem ve çalışmaları; tüzel kişiliği haiz kamu kurumu niteliğindeki Odalarımızın kuruluş kanunlarında belirtilmiş organların görev ve yetkileri, Merkez yönetimiyle ilişkilerine dair hükümlere ve Odaların ortak çalışma ilkelerine uygundur ve Odaların yapması gereken görevlerindedir.

Odaların sorunu ortadan kaldırmak ve çözmek amacıyla çalışmalarını tamamlamak çabası içinde olduğu bir sırada, Bakanlığınız Planlama Genel Müdürü Sayın Halim Emirhasanoğlu'ndan, İmar ve İskân Bakanlığının bu işe mahsus olmak üzere Ankara Belediyesine vize işleminin uygulanmamasını bir yazı ile bildirmiş olduğunu öğrenmiş bulunuyoruz.

Odalarca uygulanmakta olan vize işlemleri, Bakanlığınızın 7303 sayılı kanuna dayanarak yayınlamış bulunduğu genelgesi uyarınca yapılmaktadır ve bu genelgeler Bakanlık Tetkik Kurulu Dairesinin incelemeleri sonunda yürürlüğe konulmaktadır.

Odalarımız arasında, sorunun çözümü için çalışmalar sürdürülürken, Odaların kararını beklemeden Sayın Bakanlığınızın tarafı bir tutumla vize işlemini gereksiz bulmasından duyduğumuz üzüntüyü bilginize sunarız.

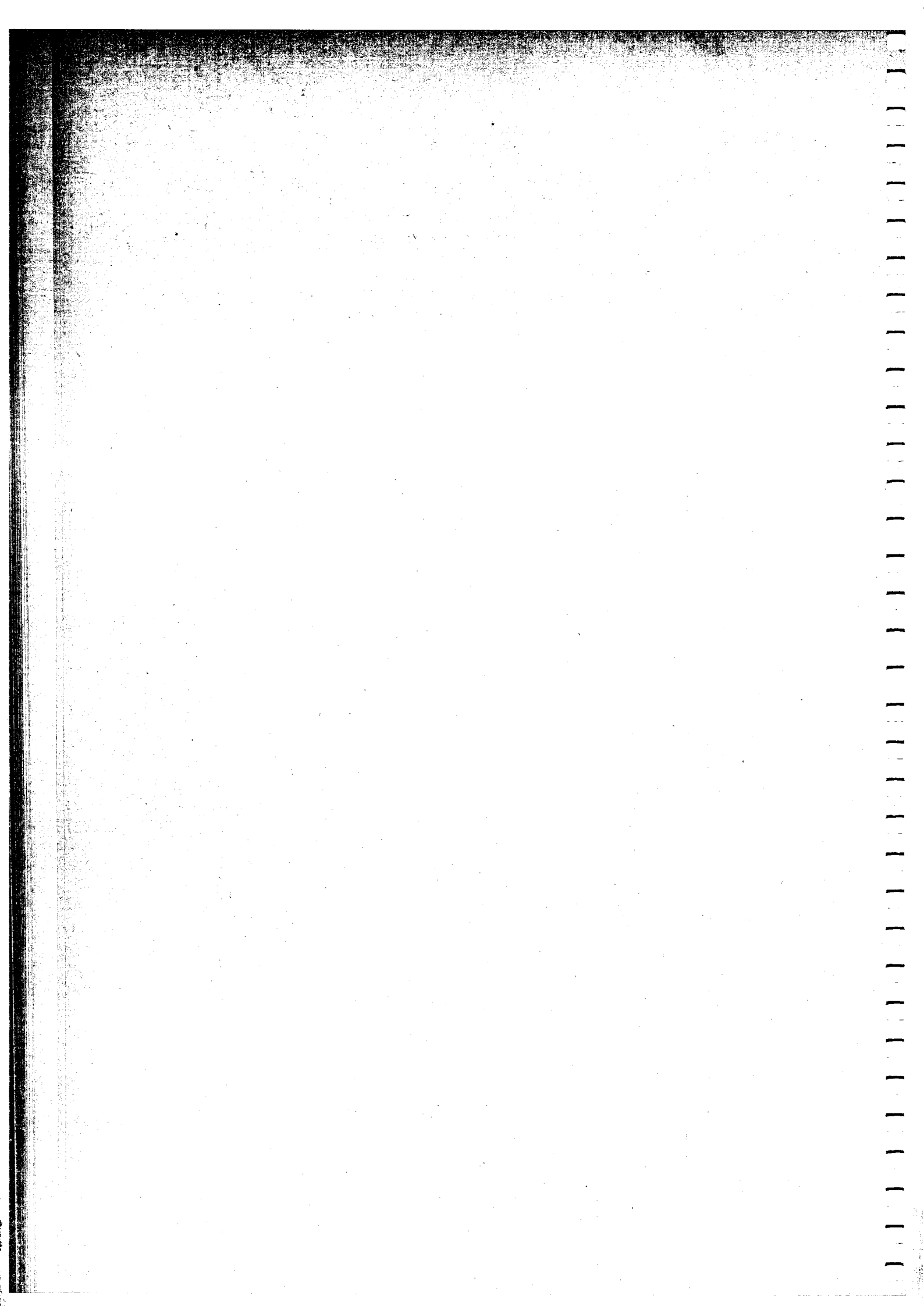
Saygılarımızla,

Elektrik Mühendisleri Odası
Sekreter Üyesi
Kaya NOMALER

İnşaat Mühendisleri Odası
Sekreter Üyesi
Uğur AKIN

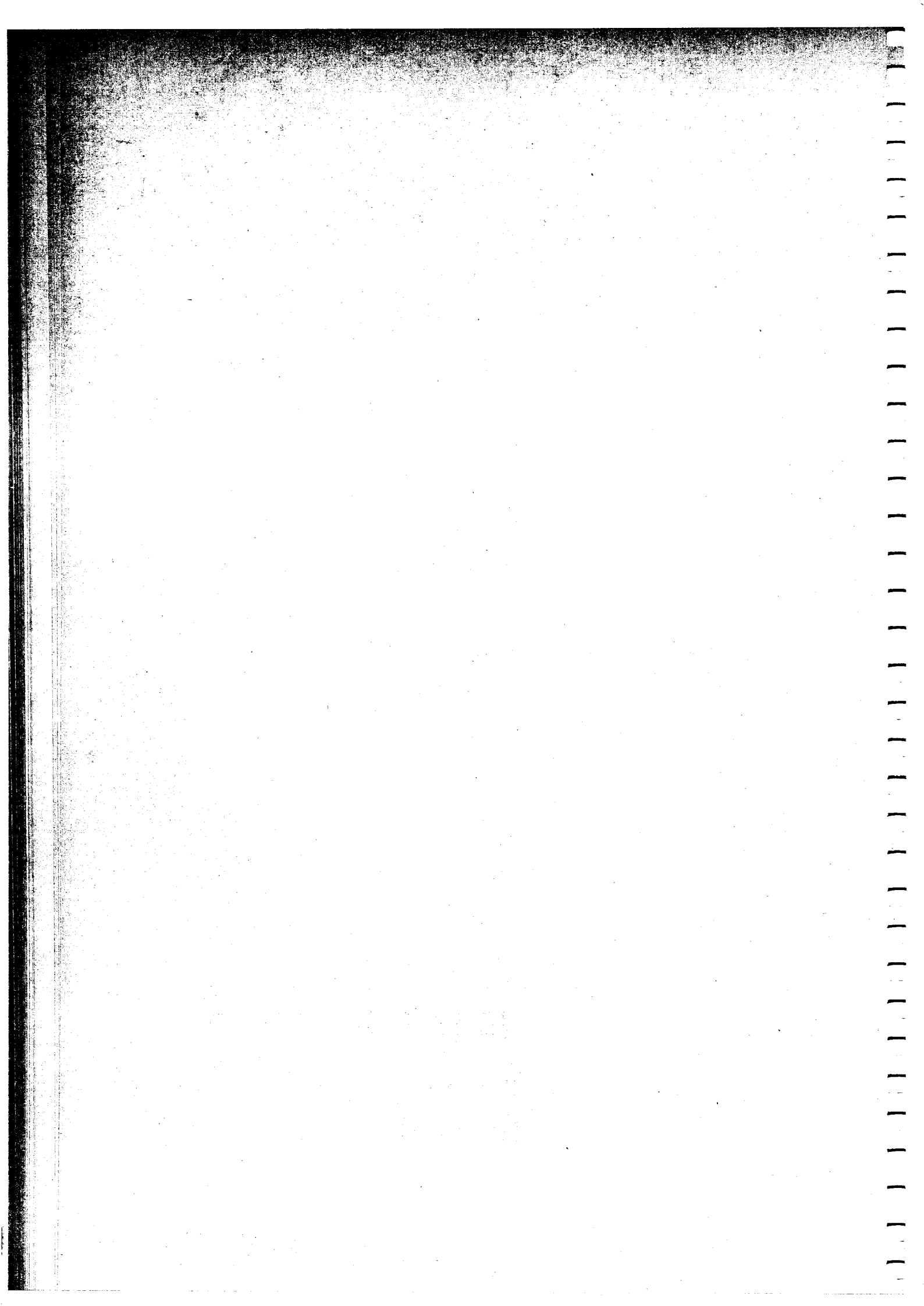
Makina Mühendisleri Odası
Sekreter Üyesi
Ertan PEHLİVAN

Mimarlar Odası
Sekreter Üyesi
Yavuz ÖNEN

BÖLÜM: VI

**Basın
Bildirileri**

BASIN BİLDİRİSİ

10 Mart 1971

Elektrik Mühendisleri Odası 17. Genel Kurulu 27.2.1971 günü saat 14.30 da çalışmalarına başlamış ve 1 Mart 1971 günü saat 8.30 da kongre başkanı Galip Baloğlu tarafından kapatılmıştır. Bu durum hem kongreyi izleyen üyeler ve hem de teyple tesbit edilmiştir. Kongre kapatılmadan sayım kurulu üyeleri yönetim kurulu sayım sonuçlarını bir tutanakla kongre başkanına sunmuş ve başkan da bu sonuçları ilan etmiştir.

Birinci yedek olan bir adayın sonuca itiraz etmesine rağmen kongre başkanı sayımı yenilemeye lüzum görmeden yukarıda belirtilen saatte kongreyi kapattığını ilan etmiştir.

İlan edilen sonuçlara ve oy sayım kurulunun hazırladığı tutanaktaki sıralamaya göre ilk yedi sırayı alan : Ayhan Süsler, Metin Oruç Beştepe, Latif Karadağ, Cemil Sait Erdemli, İbrahim Meral, Yalçın Saraçoğlu, Aybars Ungan isimli adaylar yönetim kurulu asil üyeliklerine seçilmişlerdir.

Oda yönetim kuruluna seçilenler 3.3.1971 günü saat 15.30 daki birinci toplantılarında görev bölümü yaparak çalışmaya başlamışlardır.

Elektrik Mühendisleri Odası Yönetmeliği :

Madde 70 : «Seçimlerin sonunda tasnif heyeti namzetlerin aldıkları rey sayısını gösteren bir protokol hazırlar ve neticeyi reislik divanına verir, seçim neticesi reislik divanınca o toplantıda ilan edilir».

Madde 23 : «Umumi heyetin müzakere ve kararları bir zabıtla tesbit edilerek, Reis, Reis vekilleri ve Katipler tarafından imzalanıp dosyasında saklamak üzere Oda yönetim kuruluna verilir».

şeklindeki bağlayıcı hükümlere ve kongrenin dört gün önce kapatılmış olmasına rağmen kongre müzakere ve kararlarına ait tutanak yeni Yönetim Kuruluna hâlâ teslim edilmemiştir. Şu anda hiç bir sıfatı olmayan Galip Baloğlu kongrede olduğu gibi malum çevrelere olan minnet borcunu birtakım kanunsuz yollarla ödemeye çalışmaktadır. Bu cümleden olarak sayım kurulu tarafından hazırlanıp başkan tarafından kongrede ilan edilmiş olan gerçek tasnif sonuçları tutanağı değişik şekilde gösterilerek 4.3.1971 günü bir basın bülteniyle ilan edilmiştir.

Düşünce ve davranışları kongredeki elektrik mühendisleri önünde mahkûm edilenler anti - demokratik ve kanunsuz yollarla kolay zafer kazanma peşindedirler. Şurasını kesinlikle belirtelim ki Atatürk devrimleri çizgisinin gerisinde kalanlar bundan böyle odamız yönetimine gelemeyeceklerdir.

Saygılarımızla
Elektrik Mühendisleri Odası
Yönetim Kurulu adına
Başkan
Latif Karadağ

BASIN BİLDİRİSİ

1.3.1971

Elektrik Mühendisleri Odası 17. Genel Kurul Türk Standartları Enstitüsü konferans salonunda yapılmış ve işbirlikçilerin baskı tertiplerine rağmen Devrimci Mühendislerin başarısı ile sonuçlanmıştır.

Aşağıda isimleri belirtilen yeni merkez yönetim kurulu şöyledir.

Metin Oruç Beştepe

Latif Karadağ

Yalçın Saraçoğlu

Aybars Urgan

Cemil Sait Erdemli

İbrahim Meral

Ayhan Süsler

Geri bırakılmış, sömürüye açık ülkemizin Teknik Elemanları olarak kendi özlük sorunlarımızın yoksul halkımızın kurtuluşundan ayrı düşünülemediği, bundanbölge çalیشان kitlelerin bütün devrimci mücadelelerinde onların yanında olacağımız saptanmıştır.

Genel Kurulumuzda Elektrik Mühendislerinin mesleki, sosyal ve ekonomik sorunları Türkiye'nin genel sorunları göz önüne alınarak ortaya konmuştur. Genel Kurul Özel Yüksek Okullardaki eğitim sömürüsüne bundan böyle daha etkin bir biçimde karşı koyulmasına, eğitimin devletleştirilmesine, yabancı proje bürolarına karşı çıkılmasına karar vermiştir.

Yönetim Kurulu A.

LATİF KARADAĞ

BASIN BİLDİRİSİ

19.6.1971

Sayın Başbakan Anayasa değişikliklerinin kamu oyunda tartışılmasını istemiştir. Biz bugünkü koşullarda gerçekten böyle bir tartışmanın yapılabileceğine inanmıyoruz. Kaldı ki «ön taslak PRENSİPLER BAKIMINDAN KESİN, fakat yazılış şekli bakımından, maddelerin tanzimi bakımından kesin olmayan bir taslaktır» demekle tartışmanın sonucu etkilemeyeceği açıkça belirtilmiştir.

1961 Anayasası 12 Mart muhtırasında da belirtildiği şekilde uygulandığı takdirde değişiklik için ileri sürülen sudan gerçeklerin ortadan kalkacağı görüşündeyiz.

Yurdumuzun temel sorunlarının bilincinde Elektrik Mühendisleri olarak demokratik hak ve özgürlüklerimizin özünü zedeliyecek nitelikteki Anayasa değişikliklerine karşı çıkmayı tarihi bir yurtseverlik görevi sayıyoruz.

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

MESLEK ODALARININ ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İLE İLGİLİ GÖRÜŞÜ

Halkımızın hak ve özgürlüklerine sahip çıkabilmesi, sorunları bilmesine, bilinçlenmesine, örgütlenmesine ve gerçek bir ağırlık olarak ortaya çıkmasına bağlıdır. **1961 Anayasası temel demokratik hakları veren ilerici bir anayasadır.**

Bugünkü çıkmaza, halkımızın demokratik örgütlenmesine olanak sağlamış olan 1961 Anayasasının önerdiği temel sosyal ve ekonomik reformların yerine getirilmeyişi neden olmuştur. Anayasa yetersizliği öne sürülerek getirilen yeni değişme önerilerinin büyük bir kısmı, halkımızın bilinçlenmesine ve sorunlarımızın demokratik bir ortamda tartışılabilmesine yardımcı olan özerk kuruluşları, bağımsız yargı ve denetleme organlarını yoketmeyi ve böylece temel hak ve özgürlükleri kısıtlamayı amaçlamaktadır. Kamuoyuna açıklanmış bulunan Anayasa değişiklikleri, gerçekte, 27 Mayıs Anayasasından tamamen farklı yeni bir Anayasa anlayışını içermektedir.

İçinde bulunduğumuz toplumsal bunalımdan Anayasayı sorumlu tutmak geçerli ve bilimsel bir tutum değildir. Toplumsal olayların nedenleri ve toplumsal yapı değişiklikleri hukuk metinlerine bağlanamaz.

12 Mart 1971'e gelinmesinin tek sorumlusu, iktidarda olduğu sürece 27 Mayıs Anayasasının uygulanmaması için direnen tutucu AP iktidarındır.

Anayasalar değişmez diye bir kural yoktur. Ancak ülkemizin kalkınması açısından bazı olanaklar sağlayacak kamulaştırma ile ilgili madde değişikliğinin tepki ile karşılanması, 12 Mart Muhtırası ile niteliği iyice belirlenmiş olan parlamentodan, ileriye dönük herhangi bir değişikliğin beklenemeyeceğini bir kere daha kanıtlamıştır.

Toplumumuzun gelişme sürecinde geriye dönüşü hazırlayacak olan Anayasa değişikliklerinin, kimlerin yararına olacağı da açıktır.

Değişiklikten sonra ortaya çıkacak Anayasa ile yakın bir gelecekte denetimden uzak, tutucu ve işbirlikçi iktidarların elinde ülkemiz çok daha vahim çıkmazlara kaçınılmaz olarak sürüklenecektir.

Elektrik Mühendisleri Odası

Harita Mühendisleri Odası

İnşaat Mühendisleri Odası

Mimarlar Odası

17. Genel Kurulumuzdan sonra Kongre Başkanı Galip Baloğlu tarafından kasten yaratılan karışık durum 9. Asliye Hukuk Mahkemesince sonuca bağlanmıştır.

Kongrede ilân edilen seçim sonuçlarını, üç gün sonra bir sıfatı olmadığı halde kendi kafasına göre değiştirerek yeniden ilân eden Galip Baloğlu'nun tarafgir hareket ettiği böylece belgelenmiş oldu.

Elektrik Mühendisleri Odasını işlemez hale getirmekten başka gayesi olmayanlara verilen bu dersten sonra, bütün gücümüzle 18. Genel Kurula kadar elimizde olmadan gecen görevlerimizi yerine getirmeye çalışacağız.

Saygılarımızla,
Elektrik Mühendisleri Odası
Başkan
Lâtif KARADAĞ

BASIN BİLDİRİSİ

5.1.1972

30.000 Mühendis ve Mimar arasında yapılan «TEKNİK ELEMAN ANKETİ» ile Teknik elemanların;

- Sosyal durumları,
- Çalışma biçimlerini,
- Ülkede dağılımlarını,
- Gelir durumlarıyla, değişiklikleri,
- İş değiştirme ve yurt dışına göç eğilimlerini
- Yabancı teknik hizmet ithaline karşı duyarlılıklarını tespit etmiş bulunmaktayız.

Teknik elemanların sonuçlarla tespit edilen durumu Türkiye'nin son yıllarda toplumsal, ekonomik ve politik yapıda uğradığı değişikliklerin doğal bir sonucudur.

Bu açıdan; anket sonuçlarının bizleri olduğu kadar yetkilileri ve kamu oyunu da yakından ilgilendirdiği inancındayız.

Anket sonuçlarını kamuya ve ilgililere duyurmak amacı ile 6 Ocak 1972 günü saat 10.30'da Mimarlar Odası Konur Sokak No : 4'de bir basın toplantısı yapılacaktır.

Katılmanızı ve yardımlarınızı dileriz.

Saygılarımızla,

ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

HARİTA VE KADASTRO MÜH. ODASI

METEROLOJİ MÜHENDİSLERİ ODASI

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

MİMARLAR ODASI

KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

TÜRKİYE TEKNİK ELEMANLAR DERNEĞİ

